

Premis **La Confederació 2020**

EXPERIÈNCIES INSPIRADORES
DE GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA
I TRANSFORMACIÓ SOCIAL EN
EL **TERCER SECTOR SOCIAL**

RECULL DE LES CANDIDATURES REBUDES

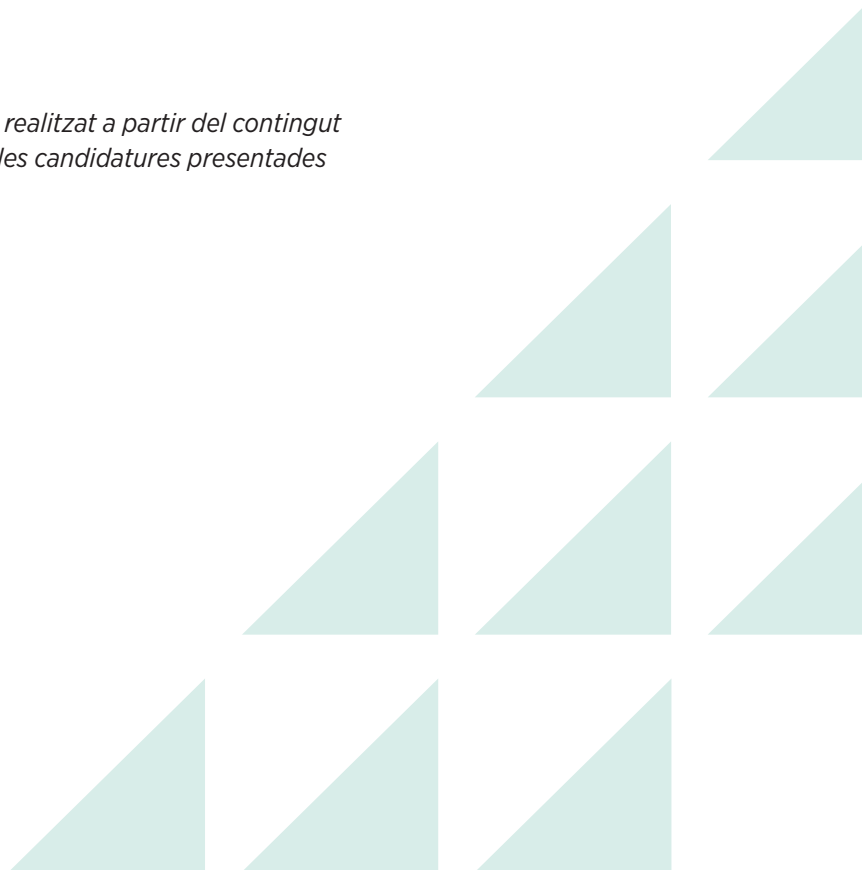

Premis La Confederació 2020

EXPERIÈNCIES INSPIRADORES DE GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA I TRANSFORMACIÓ SOCIAL EN EL **TERCER SECTOR SOCIAL**

Recull de les candidatures rebudes

*Aquesta publicació s'ha realitzat a partir del contingut
literal de cadascuna de les candidatures presentades*

PRESENTACIÓ

El Recull d'Experiències inspiradores de Governança Democràtica i Transformació Social en el Tercer Sector Social presenta, en format fitxa, el conjunt d'iniciatives que s'han presentat als Premis La Confederació 2020.

En moments de màxima complexitat com els que estem vivint a causa de la crisi sanitària de la COVID-19, les organitzacions no lucratives que presten serveis d'atenció a les persones a Catalunya han demostrat, una vegada més, una immensa capacitat de resposta a les necessitats socials emergents, adaptant-se a la nova situació, fent costat, acompanyant i donant suport als col·lectius pels quals treballa, atribuïble sens dubte a la vocació de servei públic que té el Tercer Sector Social.

En aquest recull us mostrem quaranta-tres iniciatives de gran valor portades a terme per entitats del Tercer Sector Social que aprofundeixen en la qualitat democràtica i en la transformació social, amb alt impacte en la comunitat i en el territori. Amb aquesta idea l'any 2017 es van impulsar els Premis La Confederació, i al llarg d'aquest temps hem tingut l'oportunitat de conèixer i reconèixer més de cent quaranta experiències d'arreu del territori que poden servir d'inspiració per a moltes altres entitats.

El recull que trobareu a continuació s'estructura segons les dues categories establertes (Governança Democràtica i Transformació Social) i inclou una fitxa per cadascuna de les experiències presentades que mostra, de forma resumida i sistematitzada, els trets més rellevants de cara a la seva replicabilitat: breu descripció, principals objectius assolits, resultats obtinguts, factors clau d'èxit, dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa, elements innovadors i per últim, factors facilitadors de la transferibilitat.

Finalment, volem fer una menció especial a les persones que conformen el Jurat dels Premis, que de forma generosa han aportat el seu coneixement i la seva experiència, i a les institucions públiques que han donat suport i ens han acompanyat en l'organització dels Premis La Confederació 2020: el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i el Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Política Alimentària, de l'Ajuntament de Barcelona.

I, per descomptat, volem també fer un reconeixement exprés a la feina realitzada per totes les organitzacions participants en els Premis La Confederació 2020 i animar-los a seguir treballant en el foment de la governança democràtica i en la transformació social.

Esperem que us resulti interessant i que esdevingui una eina de reconeixement, consulta, reflexió i treball per al conjunt del sector.

Joan Segarra
President
La Confederació

INTRODUCCIÓ

La 4a edició dels Premis La Confederació ha estat marcada per la pandèmia del coronavirus. Tot i les noves exigències que aquesta realitat va provocar a les entitats, com l'augment de la demanda dels seus serveis, el manteniment de l'activitat en situacions complexes i el confinament, novament les entitats del Tercer Sector Social han mostrat la seva resiliència i hem tornat a rebre més candidatures que en edicions anteriors.

Aquest fet demostra, una vegada més, l'interès que ha despertat entre les entitats i la consolidació de la iniciativa de reconeixement a iniciatives que aposten per models de governança democràtica i la capacitat transformadora del Tercer Sector Social de Catalunya en l'àmbit dels serveis socials i d'atenció a les persones.

Els Premis La Confederació compten amb el suport del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, de la Generalitat de Catalunya, de la Diputació de Barcelona i de l'Ajuntament de Barcelona.

Enguany s'han rebut 43 candidatures, totes elles d'un gran valor, que mostren el compromís de les organitzacions del Tercer Sector Social amb una gestió centrada en les persones i amb voluntat de transformació de realitats socials.

La convocatòria vol reconèixer iniciatives que aportin un valor diferencial en les següents categories:

A

A. Governança Democràtica: 6 candidatures rebudes

Iniciatives que, des d'una perspectiva organitzacional interna, fomenten la governança democràtica en una de les dimensions següents:

- A.1. Espais i metodologies innovadores** que tinguin com a finalitat promoure la participació en la presa de decisions de les persones involucrades en l'organització (treballadores, sòcies, persones ateses, comunitat, etc.).
- A.2. Experiències de participació de les persones ateses** de l'organització en la definició dels serveis.

B

B. Transformació Social: 37 candidatures rebudes

Iniciatives transformadores per a la millora de la qualitat de vida de les persones i amb un elevat component de retorn social a través de la prestació de serveis en una de les dimensions següents:

- B.1. Innovació en nous productes i serveis** a les persones, amb una incidència destacada en la transformació de la societat.
- B.2. Experiències transformadores amb alt impacte en la comunitat.**

Per a la valoració de les candidatures rebudes s'ha constituït, d'acord amb el que regulen les bases dels Premis, un Comitè tècnic dels Premis La Confederació 2019 format per les següents persones:

- Laia Grabulosa i Gemma Huerta (La Confederació)
- Nekane Navarro i Albert Huerta (Secretaria tècnica)

A

Categoria A **GOVERNANÇA** **DEMOCRÀTICA**

Recull de les sis iniciatives impulsades per organitzacions del Tercer Sector Social amb la voluntat d'incorporar les visions dels diferents grups d'interès i avançar cap a models de gestió més democràtics.

Es tracta de casos reals d'organitzacions que fomenten la participació de la base social de les entitats en la definició dels serveis i que disposen de sistemes de governança participativa, promouen la implicació dels grups d'interès interns en la presa de decisions o articulen mecanismes de participació en els òrgans de govern, entre d'altres.

Les experiències aquí recollides pretenen ser inspiradores per a les organitzacions del tercer sector per incorporar bones pràctiques.

A.1

Espais i metodologies innovadores

que tinguin com a finalitat promoure la participació en la presa de decisions de les persones involucrades en l'organització (treballadores, sòcies, persones ateses, comunitat, etc.).

Organització	Títol de l'experiència
Actua SCCL	Transformem l'organització
Associació per a la Integració de persones mb dificultats Sociolaborals ENTREM-HI	Entrem (Procés participatiu per a la creació d'una cooperativa de segon grau)
 Fundació Privada del Maresme Pro Persones amb Disminució Psíquica	Transformació del model organitzatiu: cap a la governança democràtica basada en l'autogestió i autorganització
L'Esguard SCCL	Participem-nos

ACTUA SCCL

Municipi: Vilafranca del Penedès

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Cooperativa d'iniciativa social

234 persones treballadores

32 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc exclusió

3 persones voluntàries

61 persones sòcies

Persones ateses:

- 880 a serveis a la infància i la joventut
- 16 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 80 a altres col·lectius.

www.actua.coop

Breu història de l'organització:

Actua és una cooperativa d'iniciativa social sense afany de lucre creada en 2005 per professionals de l'àmbit socioeducatiu, que està dedicada al desenvolupament i la gestió de projectes d'acció socioeducativa per a la promoció social de les persones, la prevenció de situacions de vulnerabilitat social en infants i joves i la millora de la convivència. Va iniciar la seva intervenció amb un centre residencial d'acció educativa al municipi d'Avinyonet del Penedès i actualment atén més de 700 persones, amb més de 200 professionals i actua a totes les províncies catalanes, a excepció de Girona.

Missió:

Una cooperativa que treballa amb equips de professionals qualificats on l'apoderament personal, l'autolideratge i l'excel·lència, són la màxima expressió col·lectiva.

Un referent des del propi territori d'actuació, en la gestió de projectes d'iniciativa social, la participació en xarxes de gestió de recursos i d'oportunitats comunitàries.

En la seva matriu identitària rau el canvi i l'adaptació a l'entorn amb progressivitat, permanència i consistència.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

TRANSFORMEM L'ORGANITZACIÓ

Breu descripció:

És en el 2018, fruit dels nous projectes gestionats i el seu abast territorial, que l'Equip de Gestió de la cooperativa comença a parlar de la necessitat de fer canvis organitzatius. És una etapa de canvis de diversa índole a l'entitat i l'equip, el seu encàrrec i el seu rol a l'organització s'ha de repensar. Cal redefinir com s'organitzen i fer-ho de tal manera que els ajudi a desenvolupar l'estratègia que entre tots aprovin. Arran de participar en el Programa d'acompanyament per a la millora de la Governança democràtica i realitzar una diagnosi d'en quin punt estan. Decideixen que és cap aquí cap on volen que vagi la seva organització i se li encarrega a una empresa especialitzada l'acompanyament cap a aquest nou model.

A partir d'aquest moment inicien tot un procés participatiu, que consta de dues fases. La primera de reflexió organitzativa per poder definir els reptes estratègics i el model organitzatiu que volen. Ho fan a través de la creació d'un grup motor, que coordina el procés i un grup ampliat, del que formen part unes 40 persones entre sòcies i treballadores representatives dels diferents serveis i territoris de la cooperativa que farà d'altaveu a la resta. Consta de 7 sessions de treball durant sis mesos. Un cop s'aprova per assemblea la feina feta en aquesta fase, comencen la fase 2 d'implementació del nou model. Aquest cop es fa a través d'un grup coordinador i d'un equip impulsor amb dos referents de cada territori que són els que treballaran amb tots i cada un dels serveis per poder dinamitzar i acompanyar en la creació dels espais de gestió del nou model.

L'objectiu és apropar la gestió i la presa de decisions allà a on passen les coses, i apoderar a les persones perquè a través dels equips autogestionin els seus llocs de feina. Decideixen fer-ho amb una organització territorial tenint en compte els seus reptes estratègics i fomentant així també la participació de tota la comunitat, usuaris, xarxes locals, etc.

Aportació de valor de la iniciativa:

La transformació de l'organització que estan vivint té el seu focus principal en canviar el model de governança de l'entitat. Passen d'un model, on tot i que els projectes i serveis són molt autònoms, la gestió global de l'entitat es realitza des d'una estructura centralitzada on les decisions són preses per un equip

de gestió de 4 persones, a un model on la gestió i la presa de decisions és traslladada als diferents equips. Perquè això sigui possible han creat una estructura nova amb tres nivells de gestió, els propis serveis, l'agrupació territorial i l'equip de coordinació cooperativa, cada un amb els seus respectius equips de gestió i paral·lelament l'estructura de suport. Aquesta estructura permet acostar la presa de decisions a tots els nivells de l'organització i així facilita la participació de les persones, tan treballadores de l'entitat com la resta de comunitat: ateses, voluntàries, xarxes de treball, etc.

Principals objectius assolits:

- Descentralitzar la gestió i fer partícips als màxims membres de l'organització. Són els equips creats que gestionen a cada nivell.
- Facilitar la participació en la presa de decisions acostant-les a les persones.
- Millorar la comunicació amb la creació de nous espais.
- Creació d'una organització que respongui als reptes de la nova estratègia pensada conjuntament pels anys vinents, i que sigui dinàmica per poder adaptar-se i donar respostes als nous reptes.
- Fomentar un model d'autogestió a tots els nivells, d'una forma eficient i real sense perdre la visió global
- Vetllar perquè tota persona treballadora compti amb un equip per poder gestionar la seva feina i el seu coneixement, per això s'han ajuntat alguns serveis i projectes.
- Afavorir la creació d'ecosistemes en el nostre entorn amb la visió territorial.

Principals resultats obtinguts:

- 19 UBG's autogestionades per equips tots de més de dues persones.
- Creació de 5 unitats territorials amb nous equips de gestió.
- Creació de l'equip de Coordinació cooperativa amb referents representatius de tota l'organització.
- Participació d'un grup ampliat de més de 40 persones en el procés reflexiu.
- Implicació de gairebé el 100% dels treballadors i treballadores en el procés d'implementació a través de l'equip impulsor.
- La qualitat en el moment d'implementació actual és difícil de quantificar però podem parlar de l'acceptació dels equips de les decisions perquè han participat d'elles. De l'augment de la comunicació pels tres nivells i de relació entre els diferents equips.

Abast de l'experiència:

En el primer nivell de projecte o servei, denominats UBG's (Unitats bàsiques de gestió), els equips van participar per crear els nous equips de gestió, que no fossin un equip directiu que centralitzés totes les decisions i van repensar-se quines funcions havia de tenir aquest nou equip.

Territorialment els diferents serveis que s'agruparan han escollit un referent de cada UBG, per configurar inicialment l'Equip de Gestió. Ells són els que estan treballant i compartint amb el territori, quines seran les seves funcions i si necessitaran o no, més participants o rols professionalitzats.

El tercer nivell Equip de coordinació cooperativa, sorgeix dels diferents equips de les agrupacions territorials. És l'equip que gestionarà el global de la cooperativa, es prenen les decisions més estratègiques, està format per referents de cada territori i de l'equip de suport, un coordinador general, i un representant del Consell Rector.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 210

Membres equips directius: 21

Sòcies: 51

Altres: 3

Principals factors clau d'èxit:

La principal clau de l'èxit rau en l'acompanyament i l'expertesa d'uns assessors amb experiència amb altres canvis organitzacionals d'altres organitzacions i en la capacitat del grup coordinador de poder transmetre aquest coneixement i acompanyar en la comprensió.

I en maximitzar el grau de participació de l'organització tant en el procés reflexiu com en el desenvolupament del nou model organitzacional. Per poder fomentar aquesta màxima participació de l'organització i tenint en compte que gran part dels professionals fan atenció directa als seus projectes, ha estat clau posar recursos econòmics que facilités les suplències dels educadors en el seu torn de treball evitant el sobre esforç.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La màxima dificultat ha estat en el canvi cultural i de models preestablerts de funcionament. Tot i que la seva organització, tant pels principis cooperatius, com pel valor afegit de la seva missió, ja existia un apoderament dels equips, una relativa autogestió i una idea clara de posar la persona al centre, s'han adonat que estaven acostumats a un sistema més "paternalista", on un equip de gestió donava les pautes del que s'havia de fer i feia seguiment per poder avaluar i donar eines quan les coses no estaven funcionant. I en el moment que aquest equip de gestió es desborda tota l'estructura es debilita. De fet partir d'una organització on ja

es procuraven alguns espais de participació, encara ha dificultat més en algunes persones el convenciment cap al canvi, perquè la sensació era que ja s'estava fent bé. I això sumat a la por al canvi, al risc, a la cessió de poder i responsabilitats...

Una altra de les dificultats ha estat gestionar els recursos que aquest canvi suposava. Primer pels dubtes d'una part de la necessitat de començar el procés, després per la gestió real de com s'havien d'aconseguir aquests recursos, i finalment perquè en tot el procés d'implementació en cada un dels equips creats sorgia el mateix dubte inicial, d'on es treien el temps i els diners per poder fer tot això.

La premissa és que un cop assentada la nova organització no ha de suposar una despesa més gran en gestió, però tot el procés de canvi si requereix inversió.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Creuen que per la tipologia de projectes que gestionen, on per clàusules tècniques i administratives han d'existir les figures directives, el més lògic és posar aquestes figures les funcions de gestió, ja que per la mateixa dinàmica és més senzill poder fer-les, traslladar aquestes a altres membres dels equips és innovador.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El factor principal que permet la transferència i replicabilitat és que l'experiència parteix d'un marc teòric de referència, i un model centrat en la persona que està totalment alineat amb el seu model d'empresa: la cooperativa.

La metodologia utilitzada forma part de fórmules de participació consolidades, com són els grups, circuits de comunicació interna i externa entre totes les parts, suports tecnològics per a la comunicació, etc. Les persones que han participat transmeten la motivació a altres persones i equips que formen part de l'entitat de manera que la nova forma d'autorganitzar-se i prendre decisions s'estén com una taca d'oli. Part d'aquesta motivació rau en l'apoderament que els ha acusat aquest nou model

ASSOCIACIÓ PER A LA INTEGRACIÓ DE PERSONES AMB DIFICULTATS SOCIOLABORALS ENTREM-HI

Municipi: Vilafranca del Penedès

Àmbit geogràfic: Catalunya, principalment Vegueria Penedès

Forma jurídica: Associació sense ànim de lucre

67 persones sòcies

215 persones contractades

160 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

1 persona voluntària

Persones ateses:

- 43 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 74 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 24 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 82 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 7 a serveis a menors no acompanyats

www.entrem.coop

Breu història de l'organització:

ENTREM-HI es funda l'any 1999 amb la voluntat d'agrupar les empreses socials de Vilafranca i el propi ajuntament, com espai de promoció públic i privat de l'economia social, incorporant altres entitats al llarg del temps. Més de 50 empreses, ajuntaments i entitats socials col·laboren amb Entrem-hi vinculades en els seus projectes, alhora que formen part de les Taules territorials d'inserció i salut mental del territori, la Federació d'empresaris i la Xarxa d'Economia Social i Solidària.

L'any 2015 es pacta la sortida de l'Ajuntament d'Entrem-hi per l'aposta de reforçar els espais de treball estratègic i operatiu compartit entre les seves cooperatives socials membres (Nou verd i Nou Set), en línia a la voluntat de treballar com a Grup cooperatiu.

L'any 2017 s'inicia un procés participatiu de les dues cooperatives integrants principals de l'associació Entrem-hi per tal de decidir el futur de l'associació i l'encaix en l'aliança que els socis i sòcies d'aquestes cooperatives decideixen iniciar.

Missió:

Millorar la qualitat de vida de les persones en situació de vulnerabilitat laboral del Penedès, mitjançant accions de formació, feina i acompanyament personal que els permetin desenvolupar-se personalment i professionalment, en el marc de projectes i serveis comercials que gestionen. Entrem-hi vol esdevenir un motor de transformació social, promovent l'economia social i solidària al territori, en xarxa cooperativa amb altres agents socials, públics i econòmics.

Els principals beneficiaris/es de l'entitat són: persones en situació d'atur, en processos d'inserció sociolaboral acompanyats sempre pels serveis socials i d'ocupació dels municipis en els quals treballen, amb els que s'han definit conjuntament els processos de selecció i de construcció participativa dels itineraris de formació i feina de cada persona.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

ENTREM (PROCÉS PARTICIPATIU PER A LA CREACIÓ D'UNA COOPERATIVA DE SEGON GRAU)

Breu descripció:

Les cooperatives NOU VERD i NOU SET, sòcies de l'associació Entrem-hi, van iniciar fa dos anys un procés estratègic d'aliança amb la participació activa de les persones sòcies, de les treballadores, de les ateses i de persones externes vinculades amb les entitats, amb l'objectiu d'afrontar millor l'abast de la missió que comparteixen en la inserció laboral, formació i millora de la qualitat de vida de les persones més vulnerables de la nostra societat i sobretot aprofitar la força i el capital humà de tots en aquesta nova etapa a través de la seva implicació en tot el procés de decisió. Després de dos anys de treball conjunt a nivell d'equips de Direcció, Consells rectors i grups motors de socis, les assemblees de persones sòcies d'ambdues cooperatives van aprovar un seguit de decisions per reforçar i consolidar molt més la seva aposta d'intercooperació: un Pla Estratègic, comercial i de marca conjunt i un organigrama directiu i tècnic únic. Divuit mesos després, el desembre de 2020, les assemblees d'ambdues entitats, en reunió conjunta, van fer un pas més aprovant un full de ruta per la constitució d'una cooperativa de segon grau que consolidés de forma societària l'aposta de màxima intercooperació entre ambdues entitats.

Aportació de valor de la iniciativa:

Tot el procés comença l'any 2017 quan s'inicien trobades dels consells rectors de Nou Verd i Nou Set davant la necessitat de consolidar una aliança que ja des de fa anys s'ha fet explícita compartint recursos. Es fa recerca conjunta de consultories que puguin acompanyar-los en el procés de compartir un Pla Estratègic que els porti a la consolidació d'un vincle estratègic entre les dues cooperatives.

Al llarg del 2017 i 2018 s'organitzen assemblees conjuntes de debat i assemblees conjuntes de decisió on es debaten i s'acorden la missió i els valors conjunts, la d'un organigrama professional, un equip directiu i una estratègia comercial i de marca conjunta i les 8 línies estratègiques i 8 comissions de seguiment conjuntes.

L'any 2019 s'ha realitzat la fase de treball conjunt per a la implementació de les línies estratègiques a través de les comissions mixtes vinculades amb els objectius i sota la supervisió dels consells rectors i les assemblees de les dues cooperatives.

Principals objectius assolits:

- Ordenar els serveis i els projectes de les dues cooperatives sota una única direcció estratègica.
- Dedicar més esforços a la venda i a la visibilitat a través d'un pla de comunicació i de marca conjunt.
- Adaptar els llocs de treball a les persones amb l'intercanvi de metodologia dels equips d'atenció a les persones de les dues cooperatives.
- Organitzar de forma més eficient totes les àrees de gestió compartides per les dues cooperatives: econòmica, financera, personal i atenció a les persones.
- Determinar el model jurídic i de soci de les cooperatives i de la nova aliança entre les dues cooperatives (cooperativa de segon grau).
- Fer que els serveis i els projectes del grup tinguin més autonomia de gestió i execució.

Principals resultats obtinguts:

- S'ha creat un organigrama únic de gestió dels serveis de les dues cooperatives i un catàleg de serveis conjunt.
- S'ha creat una marca única, un pla de comunicació i visibilitat compartit.
- S'han creat plans individuals d'inserció i noves metodologies per a l'acompanyament dels usuaris així com una eina de gestió comuna de beneficiaris dels diferents serveis del grup.
- S'han tirat endavant polítiques d'estalvi, d'inversió i de finançament comunes, una direcció de gestió del personal única i una direcció de l'atenció a les persones també única pels beneficiaris de recursos de les dues cooperatives (CET i EI).
- S'ha avançat conjuntament en tot un procés de creació d'una cooperativa de segon grau amb el suport de consultories socials.

- Per 2021 s'ha previst un programa de formació dels responsables de serveis de cara a fomentar una gestió més autònoma i de proximitat i que impliqui sobretot als beneficiaris i a les famílies dels serveis que les cooperatives presten: Centre Especial de Treball, Servei Prelaboral, Empresa D'inserció, Agència de Col·locació, Orientació Laboral, Formacions Professionalitzadores...

Abast de l'experiència:

- Foment del cooperativisme: l'experiència, que ara es troba en la seva fase final, significa una aposta ferma pel fet cooperatiu amb la participació activa dels 67 socis de les dues cooperatives, una quarantena de treballadors implicats, una trentena d'agents externs com clients, administracions i entitats socials.
- Democratització màxima de les decisions: el procés representa una aposta per democratitzar al màxim possible les decisions importants de les cooperatives.
- Creació d'espais heterogenis de decisió com: Consell Rector Conjunt, Comissions de treball per objectius estratègics, un Grup Motor de seguiment i avaluació de tot el procés format pels consells rectors i els equips directius i un grup de socis i sòcies.
- Organització d'assemblees conjuntes amb treball intersocietari i decisions mancomunades
- Eines de comunicació interna de tot el procés: butlletí, full de nòmina, cartelleres, butlletí, etc.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 40

Membres equips directius: 6

Sòcies: 47

Altres: 70

Principals factors clau d'èxit:

- Informar i apoderar
- Generalitzar les principals decisions
- Crear grups de treball heterogenis que permetin la crítica constructiva i evitin el perill de la condescendència
- Incloure en tots el procés les persones amb risc d'exclusió, amb malaltia mental i amb discapacitat.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

L'alt volum d'informació que ha generat tot el procés ha pogut transmetre's de forma adequada amb una sèrie de documents facilitadors: totes les assemblees han tingut un document explicatiu treballat pels consells rectors amb l'ajuda de direcció. S'ha editat

un butlletí trimestral que ha desenvolupat un mètode informatiu de l'estat de cada objectiu de forma quantitativa i gràfica. S'ha creat un full informatiu que s'entrega en cada nòmina. També s'ha posat a disposició de tots els socis i sòcies un correu electrònic i una bústia de suggeriments.

La formació dels membres del consell rector ha estat clau per tal que hagin pogut liderar tot el projecte. En aquest sentit es destaquen especialment la formació en gestió econòmica i en lideratge col·laboratiu.

Finalment el suport expert de dues consultories ha permès un guiatge i un assessorament clau per a facilitar el procés i permetre'n la validació de les metodologies.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Cal destacar com a elements innovadors els diferents espais de decisió que s'han coordinat i complementat per tal d'assolir els objectius.

- A) CONSELLS RECTORS CONJUNTS: formats pels membres dels consells rectors de cada cooperativa i que s'han estat reunint cada quinze dies per liderar i monitoritzar tot el procés de creació de la cooperativa de segon grau.
- B) GRUP MOTOR: Un grup de socis representatius de cada una de les àrees, projectes i espai de decisió importants en les cooperatives que han elaborat els documents matriu del procés i han actuat com a socis experts a l'hora de transmetre i compartir les informacions a la resta de persones de les entitats.
- C) COMISSIONS DE TREBALL: Comissions de 4-5 persones integrades per un membre de cada consell rector, i tècnics i/o directius experts en les àrees de treball implicades. Creant unes dinàmiques de treball holístic, amb alt grau de creativitat i àmplia visió de mires.
- D) ASSEMBLEES PARTICIPATIVES CONJUNTES: Assemblees amb un 90% de participació de les persones sòcies de les dues cooperatives on s'han realitzat dinàmiques de treball en petits grups i compartiment en grup gran.
- E) ASSEMBLEES DE DECISIÓ CONJUNTES: Assemblees on han participat més del 90% de les persones sòcies de les dues cooperatives i on s'ha votat els valors i missió de la futura aliança de les cooperatives, els objectius estratègics per a consolidar-la, els pressupostos per a l'aplicació del pla estratègic, el full de ruta per a la creació de la cooperativa de segon grau i aquest 2020 hi ha previst la votació dels estatuts i la tramitació d'aquesta.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Un dels principals factors que pot permetre la transferència i replicabilitat de l'experiència és la creació d'una oficina de seguiment del pla estratègic. Aquesta oficina, formada per una persona tècnica que ha dedicat unes 5-10 hores de jornada setmanal exclusivament a l'aplicació del pla, ha generat tota una sèrie de documents, protocols, taules de seguiment i indicadors que no només en permetran la replicabilitat sinó també la mesura de l'eficiència.

FUNDACIÓ PRIVADA DEL MARESME PRO PERSONES AMB DISMINUCIÓ PSÍQUICA

Municipi: Mataró

Àmbit geogràfic: Maresme

Forma jurídica: Fundació

554 persones treballadores

209 persones treballadores pertanyents a col·lectius de risc exclusiu

397 persones voluntàries

Persones ateses:

- 2.001 a serveis a la infància i la joventut
- 789 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.fundacionmaresme.cat

Breu història de l'organització:

A mitjans dels anys seixanta es constitueix a Mataró l'Associació de Pares de famílies de nens subnormals que, partint de zero, posa els fonaments del Patronat i posteriorment de la Fundació el Maresme. L'entitat va néixer gràcies a l'impuls d'un grup de famílies preocupades per la situació dels seus fills amb discapacitat intel·lectual, que en aquell moment es trobaven desatesos i en situació d'exclusió social.

L'entitat ha travessat el llindar dels cinquanta anys i tot i la xarxa d'atenció actual amb 18 serveis especialitzats i la dilatada experiència; constantment apareixen noves realitats i reptes que ens obliguen a nous plantejaments, que el Patronat i el col·lectiu de professionals entoma amb il·lusió i responsabilitat. Acaben de marcar el camí a seguir en els pròxims anys amb el Marc Estratègic 2022 "Junts construïm futur", amb 5 eixos: 1.-comunitat i territori 2.-ètica, economia social i Solidària 3.-emprenedoria, innovació i coneixement, 4.-la persona al centre i 5.-Nou model organitzatiu.

Missió:

Avui la missió de la Fundació el Maresme és impulsar i fer respectar els drets de les persones amb discapacitat intel·lectual (DI), fent-los visibles a la societat, reclamant i afavorint la seva participació activa, acompanyant-los en el seu procés vital d'adaptació, creixement i inclusió social.

Els seus valors: L'acolliment, el compromís, la professionalitat, el respecte i la transparència.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

TRANSFORMACIÓ DEL MODEL ORGANITZATIU: CAP A LA GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA BASADA EN L'AUTOGESTIÓ I AUTORGANITZACIÓ.

Breu descripció:

L'experiència té com antecedent el Marc Estratègic 2022 "Junts construïm futur". Un dels eixos estratègics és: UN NOU MODEL ORGANITZATIU.

L'abril del 2019, l'entitat inicia un procés intern de transformació, cap a UN NOU MODEL ORGANITZATIU I DE GOVERNANÇA:

El procés intern de transformació s'inicia amb el compromís del Patronat, l'acompanyament extern especialitzat i després d'un viatge al País Basc de l'equip de direcció visitant organitzacions, per tal de conèixer en directe experiències de transformació de les organitzacions.

El punt de partida és una plenària de tots els treballadors, exposant la proposta de com iniciar el procés i animant a tothom a participar-hi.

Continuant amb la constitució d'un equip coordinador, un equip motor i un equip impulsor, amb l'acompanyament extern especialitzat que els assessora i acompanya en el procés amb una metodologia sistematitzada.

El procés dura deu mesos i es desenvolupa en 3 fases:

1a fase: d'abril a juliol, en què es defineix entre tots una proposta d'arquitectura organitzativa.

Aquesta proposta és elaborada en 4 tallers de 5 hores cada un per part d'un equip motor format per 75 persones representatives dels serveis.

2a fase: de setembre a abril, en què s'elabora i implementa l'arquitectura definitiva del nou model.

Aquesta segona fase es promou per part d'un equip impulsor format per 14 persones representatives de l'entitat.

Es treballen conceptes teòrics del nou model: autogestió, treball en equip, unitats bàsiques de gestió (UBG), equips de gestió, unitats de suport tècnic i global...

A partir del gener es van constituint les UBGs amb els corresponents equips de gestió, les agrupacions amb els corresponents equips de gestió, les unitats de suport i l'equip de gestió global. 3a fase: el dia 1 de Maig és el dia D, moment a partir del qual l'organització treballarà ja amb la nova arquitectura organitzativa, els nous rols, nous equips de treball, i sobretot noves dinàmiques de treball.

Aportació de valor de la iniciativa:

- El model preveu un nou organigrama (arquitectura organitzativa) que canvia l'estructura jeràrquica per una estructura transversal i participativa.
- Suposa canvis en alguns càrrecs directius, en la composició dels equips, en el repartiment de tasques, en la presa de decisions i en tasques de suport.
- S'inicia una nova forma de treballar, amb equips autogestionats, que anomenen Unitats Bàsiques de Gestió.
- S'escullen equips de gestió en detriment de direccions unipersonals.
- S'han creat noves agrupacions de serveis que treballen de forma transversal, participativa i amb visió estratègica.
- S'ha constituït la unitat de suport tècnic i la unitat de suport global.
- L'equip de gestió global és a qui li correspon prendre les decisions globals i estratègiques de l'entitat.
- Es configura una estructura estable dels grups descrits i una estructura fluctuant per nous projectes i comissions de treball.
- Passen de l'individualisme a l'equip. Gestió i presa de decisions pertoca als equips.

Principals objectius assolits:

Serà a partir del maig del 2020, quan l'entitat funcionarà formalment i plenament amb el nou model organitzatiu i de governança, que ha de permetre donar resposta als nous reptes, d'una manera més participativa, flexible, transversal i coordinada.

S'han constituït 16 Unitats Bàsiques de Gestió (UBG, que equivaldrien als actuals serveis) amb els seus respectius equips de gestió, que inclou un referent que serà el representant de la UBG en l'àmbit de l'agrupació, 4 agrupacions (infantil, atenció diürna, residencial i laboral), cadascuna també amb el seu equip de gestió; dues Unitats de Suport, la tècnica i la global (els actuals serveis transversals), cadascuna amb el seu equip de gestió i, finalment, s'ha constituït l'equip de gestió global.

S'han redefinit espais de treball per tal de donar resposta a la nova organització i al nou model de treball amb equips més oberts, més compartits.

S'ha apoderat les persones i els equips afavorint el lideratge intern, l'aprenentatge en la gestió i el treball autogestionat.

Amb la nova unitat de suport tècnic els professionals podran compartir coneixements, experiències, noves formes de treball tècnic, investigar i s'assegurarà una línia de treball tècnica al conjunt de l'entitat.

El Patronat ha incorporat nous perfils pluridisciplinaris que han contribuït al canvi de model i a reforçar la presa de decisions.

El nou model organitzatiu actuarà de palanca per avançar en el Marc Estratègic 2022.

Principals resultats obtinguts:

Quantitatius:

- Hi han participat 350 persones que representen les diferents veus de l'entitat.
- Tot el procés s'ha desenvolupat amb una metodologia predefinida i sistematitzada i que ha contemplat: reunions, tallers, persones de l'equip impulsor donant suport, FAQ de preguntes i respostes.
- S'han donat espais de consulta per escrit, per videoconferència, via coreu o per telèfon amb la consultora i amb l'equip coordinador.
- S'ha creat un espai dins la intranet amb tota la documentació generada durant tot el procés.
- S'han complert els terminis previstos.

Qualitatius:

- S'ha assegurat la participació de totes les persones que treballen a l'entitat.
- S'han establert diferents mecanismes de participació, presencial, en línia i també via telefònica que s'ha valorat de forma positiva.
- La constitució de diferents equips, amb persones i en nombre diferent, en cada una de les fases, que han facilitat la participació del màxim de persones possibles.
- Dinàmiques de permeabilització en els equips per a facilitar la implicació, la participació activa dels seus membres.
- Els nous canals de comunicació interna han facilitat la informació, les aportacions, les consultes i la presa de decisions de totes les persones participants.
- La majoria de persones se senten motivades i engrescades en el nou model.

Abast de l'experiència:

Ha sigut procés de transformació intern, dels treballadors i patronat. En el nou model les funcions les assumeixen els equips i no les persones individualment, per tant tothom de l'entitat ha participat i forma part d'un equip.

Algunes persones de forma intensa, formant part dels equips: impulsor, motor, coordinador amb reunions i debats. Altres donant suport a la resta d'equips. Molts exposant la seva opinió. Tots escollint els seus equips de gestió.

- Els que configuren l'equip de gestió de les UBG elaborant el seu pla de gestió.
- Els que configuren l'equip de gestió de les agrupacions descrivint els reptes estratègics.

- Del comitè d'empresa han participat 2 persones a l'equip impulsor.
- L'equip de direcció ha format part de l'equip impulsor i de l'equip motor.
- Part del patronat van formar part de l'equip motor del Marc Estratègic.
- Les 18 persones fins ara directores de serveis, han format part de l'equip motor.
- En total 352 treballadors de totes les àrees i serveis.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 352

Membres equips directius: 25

Ateses: 17

Voluntàries: 5

Altres: 13 (Junta Patrons)

Principals factors clau d'èxit:

- El compromís en avançar en un nou model, fruit de l'encàrrec i de les necessitats detectades en el Marc estratègic 2020 i que es va descriure en un dels seus eixos.
- La voluntat compartida de l'equip de direcció i del Patronat de l'entitat en aquest repte.
- Tenir clar com entitat que el procés de transformació, el volíem fer d'una determinada manera: entre tots, conscients que potser l'esforç era més gran però el resultat segur que molt millor.
- L'acompanyament i assessorament extern per part de la consultora.
- La metodologia rigorosa i predefinida, en l'organització de tallers, trobades, seguiment del calendari, puntualitat, suport material, audiovisual i organització d'espais de participació.
- L'equip coordinador compromès en la preparació prèvia i la dinamització de les sessions.
- Destinar un temps indefinit, un munt, a explicar, resoldre dubtes, motivar i engrescar a les persones a participar.
- Els canals de comunicació interna, periòdica i bidireccional.
- La lectura i debat de continguts formatius relacionats en experiències de nous models de gestió transformadores.
- La transparència i implicació en tot el contingut del procés.
- La implicació, la il·lusió, el respecte, la maduresa, la voluntat del conjunt de les persones que configuren l'entitat.
- La voluntat explícita d'avançar cap a una manera més col·lectiva d'organitzar el treball.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La principal dificultat per a una entitat gran, amb molts treballadors, molt dispersos en el territori i desenvolupant tasques i funcions molt diferents, ha sigut poder assegurar que tothom hi participa i que tothom podia fer algun tipus d'aportació al nou model.

Una altra dificultat ha sigut el grau de comprensió dels termes a utilitzar. La interpretació que cadascú des del seu lloc de treball, des de la seva pròpia formació es feia, i per tant la dificultat d'entesa dels conceptes. El marc mental de cadascú és molt diferent i no es transforma de forma instantània.

La dificultat de fer reunions amb molts professionals, trobant espais i horaris comuns que permetessin alhora continuar desenvolupant la tasca del dia a dia.

La convocatòria de grups de debat i tallers, fora de l'horari laboral que ha suposat una dedicació complementària.

El consens per escollir les persones que configuren l'equip de gestió de cada Unitat Bàsica de Gestió i la persona que serà la representant en l'Agrupació corresponent.

El consens per escollir el representant de cadascuna de les agrupacions que formarà part de l'equip de gestió global.

Les resistències al canvi, per part d'alguns professionals a deixar la zona de confort en la que es troben. De vegades comporta un canvi de roll de difícil acceptació.

La necessitat de revisar la planificació i avaluar-la de forma continuada, donat que el procés no ha sigut lineal i així permetre que tota l'entitat avancés a la vegada.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- Per primera vegada després de cinquanta anys, l'entitat s'ha sentit motivada, madura i suficientment recolzada per tots els estaments per a facilitar un procés de transformació de l'organització, el màxim participatiu possible.
- Tot el procés s'ha desenvolupat amb rigor metodològic. El procés s'ha realitzat al llarg de deu mesos, amb diferents intensitats i estratègies organitzatives i sistematitzades, fins a la seva implantació el maig del 2020.
- L'entitat comença a treballar amb un nou model que suposa un nou organigrama, nous rols i noves dinàmiques de treball.
- S'ha obert un període d'aprenentatge per tal que tothom es pugui adaptar al seu nou rol, sobretot a compartir decisions en equip i a prendre noves responsabilitats.
- Amb la constitució de la Unitat de Suport tècnic, s'ha començat ja a constatar l'augment d'iniciatives i propostes per a la millora de la qualitat assistencial.
- S'estan creant espais oberts que afavoreixen el treball en equip, així com permeabilitzar molt més la gestió amb atenció directa i viceversa.
- S'ha desenvolupat una estructura organitzativa que hauria d'assegurar que en tots els nivells de gestió estarà molt present la veu i la problemàtica de l'atenció directa.
- S'ha vist la necessitat d'alliberar una persona que formarà part de l'equip de gestió global que donarà suport i vetllarà per la bona implantació del nou model a partir del dia D.

- Creuen que els equips autoorganitzats aporten dinamisme i potència a l'entitat. La veu de l'atenció directa millorarà el nivell de gestió.
- S'ha previst que els equips no tinguin un caràcter permanent ni definitiu per facilitar el canvi continu al llarg del temps.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Asseguren que ha sigut una experiència participativa enriquidora, un exercici de transparència i un aprenentatge procedimental que els motiva a continuar treballant amb un model participatiu de governança de l'entitat i un nou model de relació amb la comunitat.

Destaquen que han après a escoltar, a reflexionar, a compartir, a eixamplar la ment, a conèixer altres realitats que de ben segur permetrà treballar millor per a donar resposta a les necessitats actuals i futures les persones amb discapacitat i les seves famílies des d'una perspectiva integral.

Incorporar les diferents visions dels diferents grups interns d'interès els ha permès avançar cap a models de gestió més democràtics.

S'han constituït espais d'intercanvi tècnic, que interactuen amb altres entitats del tercer sector i que de ben segur donaran a conèixer noves formes de treball i d'organització.

Com a entitat d'iniciativa social, referent a la comarca del Maresme, posar en valor el procés per a la implantació del nou model organitzatiu, els obliga a mantenir el compromís en processos participatius que aporten nous models d'economia social, que contribueixen a la transformació de la societat.

Són una entitat del tercer sector que volen que la governança democràtica, la qualitat laboral i la responsabilitat social siguin les seves formes de treballar. Per això el seu compromís en donar a conèixer el nou model organitzatiu per tal que altres entitats del territori s'hi engresquin.

I en definitiva, que millori de forma qualitativa el treball envers les persones amb discapacitat intel·lectual i, alhora, transformar cap a una nova manera, més col·lectiva, d'organització del treball.

L'ESGUARD SCCL

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Barcelona i Vallès Oriental

Forma jurídica: Cooperativa

7 persones sòcies

26 persones treballadores

Persones ateses:

- 500 a serveis a la infància i la joventut
- 15 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 25 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 40 a serveis de cohesió i dinamització social
- 80 a serveis a altres col·lectius

www.lesguardcoop.cat

Breu història de l'organització:

L'Esguard neix l'estiu del 2016 de la il·lusió de vuit persones per repensar l'educació en el lleure. Tenien moltes ganes de poder decidir què fer (quines línies pedagògiques prioritzar) i sobretot com fer les coses, creant plegades un projecte comú.

Enxarxant-se a Sants, entrant com a cooperativa a l'Impuls Cooperatiu, van començar a obrir-se i a conèixer altres projectes. De la mà de La Ciutat Invisible, que ja els havia fet un acompanyament inicial per a la seva constitució, van passar a formar part de Coòpolis, l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona, en el que coordinen l'eix educatiu des de fa dos anys. Després van entrar a participar activament de la Sectorial d'iniciativa social i això els va permetre començar a treballar amb la cooperativa Doble Via, amb la que comparteixen projecte durant l'estona de menjador actualment en quatre escoles: elles gestionant la part de cuina i l'Esguard la part pedagògica del projecte.

El fet de no tenir local propi també els ha fet connectar amb espais comunitaris i xarxes veïnals. La seva seu social és actualment l'Ateneu Popular de les Corts, espai en el qual van treballar els primers dos anys d'existència i en el que van organitzar xerrades educatives obertes a les famílies i educadores del barri.

Missió:

La missió de l'Esguard és transformar la societat des de l'àmbit educatiu, acompanyant els infants i joves perquè esdevinguin lliures. També treballen per dignificar l'espai laboral, posant les persones al centre i donant valor a l'educació en el lleure i reivindicant la importància que té aquesta en la societat.

Creuen que la millor manera de fer-ho, no només és fer un bon treball a les escoles per garantir que els serveis que ofereixen siguin de qualitat, sinó també proporcionar formacions per a totes les persones treballadores i creant espais de reflexió i debat per a tota la comunitat educativa. No entenen l'educació sense un treball en xarxa amb les entitats que, com elles, comparteixen els objectius, fent que es pugui cooperar pel bé comú.

Debaten i es repensen constantment per crear un projecte sostenible.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PARTICIPEM-NOS

Breu descripció:

Des d'un principi sempre han tingut molt clar que un dels pilars fonamentals de l'Esguard era la vinculació amb les persones treballadores. Un objectiu principal ha estat que aquestes se sentin part del projecte i puguin participar i dir la seva. És així com el primer any van fer una assemblea amb totes les treballadores (sòcies i no sòcies) en la que van presentar els comptes anuals i els projectes i propòsits que tenien com a cooperativa i després van treballar aspectes del III Conveni Col·lectiu de lleure. El fet que escollissin treballar el conveni es va donar perquè anaven en paral·lel a la taula de negociació que s'estava executant en aquell moment per negociar el IV conveni. En aquella assemblea van repensar i van fer un conveni que creien que era bo pel sector i van debatre molt sobre molts aspectes de la seva tasca i del valor que se li dona. Arran d'aquesta assemblea va sorgir la necessitat de crear una comissió mixta (treballadores sòcies i no sòcies) per treballar aspectes de conveni i laborals i poder compartir inquietuds i impressions. Aquesta comissió era de lliure participació i es va formar per 4 treballadores i 2 treballadores sòcies. En aquell moment eren 12 treballadores i 8 treballadores sòcies. Com a comissió es van posar objectius per treballar, des de preparar col·lectivament les properes assemblees, tractar temes laborals que poguessin sorgir i anar fent un seguiment conjunt de la negociació del conveni de lleure.

A partir d'aquí el segon any ja es va fer una segona assemblea preparada per la comissió mixta i el tema va ser: explicació i presentació de com estava la cooperativa, números, espais de

participació i intercooperació i van fer una valoració general de la cooperativa. Una valoració del projecte des de diferents perspectives: des de la relació entre equip tècnic i monitores, des de l'organització, el projecte en si, de com les persones s'impliquen en el projecte, de les condicions laborals, de com se sentien, etc.

Aportació de valor de la iniciativa:

Han aconseguit incloure molts aspectes que per les treballadores no sòcies eren molt importants, dins la dinàmica del dia a dia de la cooperativa. Això els fa estar més cohesionades i posar en valor el sentit de treballar juntes. Han fet un canvi a l'organigrama afegint tots els agents que participen del projecte dins d'aquest i definint molt bé els espais de participació de cadascun d'aquests.

Destaquen que els ha portat a tenir debats sobre aspectes com laboral, ideari de la cooperativa, missió i aspectes de transformació social i economia social i solidària, i també detectar quines mancances formatives tenen per poder fer formació conjunta.

Principals objectius assolits:

Estan molt satisfetes d'haver pogut incloure l'opinió de les treballadores de l'Esguard dins el projecte, fent-les participants del desenvolupament del projecte pedagògic de la cooperativa i també de les seves línies estratègiques i organització. Això ha fet, pensen, que les treballadores se sentin d'alguna manera part de la cooperativa i no visquin el seu dia a dia només com una feina sinó un espai de transformació i de models més participatius. Han buscat i aconseguit la motivació i implicació d'aquestes en el projecte conjunt.

Principals resultats obtinguts:

Afegir una formació a inicis de curs de laboral per totes les treballadores: com llegir una nòmina, aspectes bàsics de seguretat social, conèixer el conveni de lleure (drets i deures) i formació sobre la cooperativa.

Crear més espais de cohesió entre treballadores i sòcies treballadores.

Estandaritzar processos a l'hora d'oferir nous llocs de treball de cara a les persones treballadores (promoció interna).

Creació d'un aplicatiu per la gestió de la part laboral (fitxar, que tothom disposés dels rebuts de nòmines, etc.).

La creació d'un butlletí trimestral per informar a les treballadores sobre aspectes de la cooperativa, del sector i de l'economia social i solidària.

La creació de l'espai de l'assemblea general de treballadores i la comissió mixta que es troba mensualment per revisar accions i el projecte. I l'inici de la redacció del pla d'igualtat de la cooperativa i també del pla d'incorporació de treballadores sòcies.

Abast de l'experiència:

Totes aquestes línies les han desenvolupat amb les persones que tenien contractades, durant el curs i també a l'estiu. Tot i que l'assemblea de treballadores l'han fet sempre al gener, també han convidat a participar les treballadores que els han acompanyat durant l'estiu, ja que hi veuen sentit. L'objectiu és que les educadores participin de la construcció del projecte educatiu que han de desenvolupar, ho facin durant un curs o un mes. El grau de

participació ha sigut del 95% de les treballadores fixes i d'un 20% de les treballadores temporals.

Aquest procés ha comportat la creació d'un nou organigrama de la cooperativa, creant un debat de com s'interrelacionen cadascun dels espais i les persones.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 26

Membres equips directius: 7

Sòcies: 7

Principals factors clau d'èxit:

Creuen que el fet de saber que compten amb la seva opinió i que constantment han estat creant i creen espais perquè puguin expressar idees, suggeriments i també discrepàncies o dubtes, fa que les persones que treballen a la cooperativa se sentin a gust i en un espai de confiança. També és clau la transparència en els processos, que les persones sàpiguen quin és el recorregut de les propostes que fan, que les mantinguin informades. Aquesta transparència ha d'anar acompanyada de la sinceritat a l'hora de demanar-los opinió o implicació: que tothom tingui clar que hi ha qüestions que es poden debatre amb elles però que les decisions les acabaran prenent les persones sòcies.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Al principi remuneraven tots aquests espais perquè creien que era un incentiu per venir i perquè veien just que totes les hores que dedicaven al projecte de l'Esguard fossin remunerades. Després van veure que no tenia sentit, ja que al cap i a la fi estaven obrint de bat a bat les portes i el cor de la cooperativa. Amb el temps ho han anat reorientant fins a entendre que el que cal també és motivar-les a participar, que sentin curiositat i ganes d'implicar-se, dir la seva i també, escoltar-nos. És un sector molt rotatiu i la gent és molt jove i costa molt implicar-se més a fons al projecte. Però amb aquest procés s'ha posat en valor que en el fons la feina que fan està recolzada per una forta implicació en la societat.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Espais compartits de confiança i treball format per totes les persones treballadores de la cooperativa, com la comissió mixta, l'assemblea de treballadores i els espais conjunts de formació per a totes les treballadores de la cooperativa.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Els espais que han creat són espais relativament fàcils de col·locar en el calendari, coordinar i dinamitzar, si hi ha la voluntat. La clau és que una o dues persones se'n responsabilitzin i puguin anar portant les propostes als espais de coordinació corresponents, perquè els debats i informacions no es perdin.

A.2

Experiències de participació de persones ateses de l'organització en la definició dels serveis

Organització	Títol de l'experiència
 Associació educativa i cultural FORMES	Xarxa d'Intercanvi de Coneixements (XIC)
Associació d'Intervenció en Drogodependències d'Egara	Aide Dona

ASSOCIACIÓ EDUCATIVA I CULTURAL FORMES

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Barris de Sants, Barcelona

Forma jurídica: Associació

44 persones voluntàries

928 persones sòcies

4 persones treballadores

Persones ateses:

- 16 a serveis a la infància i la joventut
- 108 persones de més de 65 anys
- 13 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 5 a serveis a persones amb drogodependències
- 262 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 459 a serveis de cohesió i dinamització social
- 287 a altres col·lectius (origen estranger)

www.latrocasants.org

Breu història de l'organització:

L'associació neix l'any 2010 a Rubí, com a iniciativa d'un grup interdisciplinari de persones vinculades a l'acció social. Des de l'any 2011 actua únicament a la ciutat de Barcelona desenvolupant diferents activitats vinculades a la formació de persones adultes i l'educació social (Yanapay, Formació de formadors de persones adultes, Balladona, Teatre de l'oprimit i Taller antirumors).

Actualment centra el seu esforç en La Troca, escola comunitària de formació permanent. La Troca té el seu origen el 2015 quan un grup de persones vinculades a la formació de persones adultes, a l'acollida i alfabetització de persones immigrades, l'educació social i l'acció comunitària es plantegen la possibilitat de fer realitat un projecte innovador d'educació de persones joves i adultes als barris de Sants, amb poca oferta formativa en aquest àmbit. Parteixen de la premissa que totes les persones participants han de tenir un paper actiu en el seu procés formatiu i aquesta participació la volien també en el disseny del projecte que es va acabar de definir amb un procés participatiu en 2017. El 2018 es comencen les formacions i tallers amb una prova pilot de gener al juny que ha permès ajustar el funcionament del curs 2018-2019 i anar consolidant en el 2019-2020.

Missió:

La missió és donar resposta a les necessitats formatives de persones joves i adultes. A la vegada, l'acció persegueix promoure la gestió comunitària d'un projecte educatiu, amb la participació de les veïnes i veïns del barri, de les persones participants en el projecte i el treball en xarxa amb les entitats del territori i les administracions locals. Aquesta participació i la construcció conjunta d'un projecte educatiu comunitari afavoreix l'apoderament i el desenvolupament d'una ciutadania crítica i activa. La intenció és impulsar una ciutadania més sobirana i autònoma, amb capacitat per decidir què i com vol aprendre. Això implica incentivar processos més horitzontals que substitueixin ofertes formatives i models organitzatius decidits verticalment.

Finalment, es vol esdevenir un espai de trobada de persones diverses, parant especial atenció a totes aquelles persones i col·lectius que, per diferents causes, es troben en situació de desigualtat a l'hora d'interactuar a la societat.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

XARXA D'INTERCANVI DE CONEIXEMENTS (XIC)

Breu descripció:

La Xarxa d'Intercanvi de Coneixements, és un espai d'aprenentatge horitzontal, on les formadores són voluntàries, moltes ja vinculades a la Troca (perquè reben alguna formació). Aquestes, amb el suport de l'equip tècnic, elaboren una proposta formativa (d'1 a 5 sessions, amb l'opció d'allargar si funciona) i, si s'hi inscriuen un mínim de 10 persones, la formació es comença a oferir.

Alguns exemples són: la "Lectura crítica de mitjans" amb persones referents del món de la política, la cultura o els moviments socials, i amb testimonis que han viscut els fets que s'analitzen. El conjunt de tallers "Eines per la supervivència domèstica: costura, cuina, reparacions, neteja..." fet per persones amb expertesa en aquests àmbits, que assisteixen a altres formacions. La formació d'Anglès, oferta per persones migrades amb un bon domini d'aquesta llengua i que aprenen castellà o català a La

Troca. Altres formacions XIC: loga, Entrenament, Habilitats comunicatives, Intercanvi de Danses, Laboratori d'Expressió, etc.

Moltes de les formacions responen a necessitats formatives detectades per l'equip tècnic. I és que un dels objectius de La Troca és adaptar-se a les canviants necessitats formatives de les persones adultes, per aquesta raó la detecció de necessitats formatives és fonamental i permanent (en les entrevistes d'acollida, a les aules, en les assemblees i a partir del treball en xarxa amb altres serveis). A través de les entrevistes d'acollida i del treball a l'aula, des de l'equip tècnic es té un bon coneixement de les competències que poden oferir les persones participants.

Però la participació no es limita a la XIC. Es fan assemblees trimestrals amb totes les participants de la Troca per avaluar i definir el funcionament, i algunes de les persones que participen també formen part de comissions per la gestió del projecte, i del grup motor que es reuneix mensualment per tal de revisar metodologies i seguir el pla estratègic de l'escola.

Aportació de valor de la iniciativa:

Segons l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans, Sants té un índex d'abandonament escolar i una taxa d'atur superior a la mitjana de la ciutat i és el tercer Districte amb l'índex de renda familiar disponible per habitant més baixa. Hi ha una relació entre el nivell formatiu -a Sants-Montjuïc, inferior a la mitjana- i els desavantatges per fer front a les exigències del mercat laboral. I, paradoxalment, el Districte té la ràtio de professorat per població atesa més baixa de la ciutat.

La Troca neix per capgirar aquesta situació, complementant l'acció pública. I ho fa aportant noves metodologies comunitàries i apoderadores a l'educació de persones adultes. La XIC i els espais participatius (assemblees, participació en comissions i treball voluntari) són estratègies en aquesta línia, que fan del projecte una escola de participació i apoderament i, alhora, serveixen per garantir que l'oferta formativa i el funcionament s'adapti a les necessitats i circumstàncies de la vida adulta.

Principals objectius assolits:

Amb la Xarxa d'intercanvis de Coneixements:

- s'ha impulsat una ciutadania més sobirana i autònoma, amb capacitat per decidir què i com vol aprendre, conseqüència dels processos horitzontals que s'han impulsat i desenvolupat.
- s'ha gestionat de manera comunitària un projecte educatiu amb vocació de servei públic, fent que la comunitat esdevingui copartícip de la gestió i de la producció d'aquest espai formatiu, implicant els agents socials del territori (administració pública, ciutadania, entitats, serveis i equipaments bàsics) en totes les fases del procés (disseny, implementació i avaluació).
- s'ha donat resposta de manera col·lectiva i comunitària a les necessitats formatives del territori.
- s'han utilitzat els recursos propis del territori, tot potenciant el desenvolupament local. Forma, identitat i contingut de l'escola han anat definint-se participativament, mentre que

s'anava teixint una xarxa de relacions i objectius compartits amb la resta d'entitats i serveis de Sants. Això ha facilitat una resposta col·lectiva i cohesionada a les necessitats existents, fent servir les eines a l'abast, així com la implicació activa de les persones "ateses", ara cogestores del procés.

- s'ha inclòs de manera transversal la perspectiva intercultural, feminista i interseccional. Una mirada que ha permès facilitar l'accés de tothom (especialment dels grups en situació de risc) i també començar a transformar aquests processos d'exclusió, potenciant el pensament crític i l'apoderament.

Principals resultats obtinguts:

D'ençà que va obrir portes fins a març de 2020 han participat en La Troca 1032 persones. Al curs 2018-2019 se n'han atès 459, en entrevistes d'acollida, 417 de les quals s'han inscrit a una o més formacions, ocupant un total de 560 places (151 persones en llista d'espera). L'activitat desenvolupada engloba 80 cursos, tallers o sessions formatives, 10 activitats socioculturals, 3 assemblees de la comunitat educativa (amb un centenar de persones), 1 grup de dones, 1 aula amb 12 ordinadors (oberta al barri i amb més de 250 usos) i 1 punt d'orientació educativa-laboral (95 ateses). Paral·lelament, s'han realitzat més de 500 derivacions a altres recursos, col·laborant amb 121 entitats; ambdós fets clars indicadors de la incidència en el territori i la col·laboració entre entitats.

La participació és un altre eix fonamental, en especial dels col·lectius en situació de vulnerabilitat la participació dels quals ha estat tradicionalment menystinguda. Treballen l'apoderament per afavorir la seva participació ciutadana a través de la seva vinculació als espais de participació i presa de decisions del projecte i a través de la XIC. S'han fet 12 cursos (240 places) amb aquesta metodologia i 160 participants (34 en llista d'espera), 6 formadores XIC eren inicialment participants i 2 d'elles són migrants.

La Troca ha permès l'accés a formacions en competències bàsiques al veïnat de Sants, on no hi havia cap escola de persones adultes, la més propera és a 20 minuts en transport públic.

Abast de l'experiència:

Dades dels principals col·lectius destinataris. Total 1032 persones ateses:

- 38% nacionalitat espanyola-62% estrangera
- 34% homes-66% dones
- 13% 16-25 anys; 41,2% 25-45 anys; 20,5% 45-65 i 25,3% més 65 anys
- 38% atur sense prestació, 3% atur amb prestació
- 25% pensionistes, 15,6% amb treball, 3% estudiants i 11% altres
- 28% en situació irregular
- 50% de les persones estrangeres (menys d'1 any a Barcelona)
- 44 persones sense llar
- 18 derivades de serveis de salut mental/drogodependències

- 72,6% residents a Sants i 80% Districte
- Participants a formacions de la XIC 160
- Places ofertades per la XIC 240
- Formadores XIC 12
- Formadores XIC (inicialment participants): 6 (2 migrades)
- Persones participants a les 3 assemblees de la comunitat educativa: 110 (mitjana)
- 7 Comissions gestió del projecte: gènere, participació i interculturalitat, comunicació, recerca finançament, pedagògica, diversificació curricular i activitats. Trobades mensuals 8 persones mitjana (treballadores, col·laboradores i participants)

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Grup motor del projecte: 15

Sòcies: 928

Ateses: 884

Principals factors clau d'èxit:

Assolir una societat més participativa i cohesionada implica crear les condicions que permetin a la ciutadania adquirir les competències que porten a l'autonomia personal i a la participació més enllà de les condicions de partida.

A La Troca defineixen les competències àmpliament i entenen que la participació és una competència que cal aprendre i s'aprèn posant-la en pràctica. La Xarxa d'Intercanvi de Coneixements i el fet de gestionar un projecte educatiu de manera participativa, permeten fer partícips a les persones que reben les formacions en competències bàsiques i posar en pràctica la participació. Així guanyen autonomia, responsabilitat i apoderament.

Factors clau per a l'apoderament de les persones participants:

- el fet de canviar del rol d'aprenent al de formadora, amb un bon acompanyament de l'equip tècnic, formant sobre un tema en què es té expertesa i pel que hi ha demanda formativa.
- que les aportacions fetes per les persones participants en els espais participatius (aula, assemblees i comissions...) siguin tingudes en compte i implementades.
- el disseny d'estratègies per afavorir, facilitar i avaluar la participació en els espais participatius (que tothom tingui la informació, traductores, triar temes rellevants i que preocupin, pensar dinàmiques...).
- que La Troca nasqués com una iniciativa comunitària dissenyada a través d'un procés participatiu d'un any i amb una àmplia participació, per tal d'adaptar-se a les necessitats del veïnat, n'han marcat el tarannà participatiu.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La Troca neix el 2015 amb un petit grup de persones que vol fer realitat un espai de formació per persones adultes de gestió comunitària, on la participació de les persones i el seu apoderament estigui al centre del projecte. El primer repte i dificultat és sumar persones al grup motor per fer realitat aquest somni. La solidesa del projecte i de les persones que l'inicien fa que persones procedents de l'educació social, la formació de persones adultes i l'acció comunitària apostin pel projecte i s'involucrin al grup motor augmentant en nombre, diversitat i riquesa. A la vegada es comença a involucrar al teixit associatiu de Sants que dona suport al projecte des del primer moment i amb el que col·labora activament des del procés participatiu per acabar-lo de definir.

Un altre repte era aconseguir una bona resposta en nombre de persones participants. La falta d'oferta formativa al territori i les necessitats detectades a la diagnosi realitzada per La Troca s'ha vist confirmada amb la gran afluència de persones buscant diverses i variades formacions.

Però la dificultat més gran ha estat i continua sent la cerca de finançament. Entenen La Troca com un servei públic de gestió comunitària i aposten per la gratuïtat de les activitats afavorint l'accés a totes les persones. Cal tenir en compte les dades mostrades als resultats on es poden comprovar quins són els col·lectius majoritaris de La Troca per a qui el pagament per accedir a l'educació comportaria la seva exclusió immediata.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Els elements innovadors que introdueix la Troca repercuteixen en la dimensió pedagògica i en l'organitzativa. Pel que fa a la dimensió pedagògica:

- Promoció de l'adquisició de competències clau per fer front als rols/contextos de l'adultesa, més enllà de les competències estrictament acadèmiques.
- Oferta formativa adaptada als interessos i necessitats reals de la població adulta.
- Consolidació d'una educació que parteix del que les persones saben, incentivant l'acreditació dels aprenentatges adquirits a través de la pròpia experiència.
- Incorporació de sabers pràctics i activitats socioculturals i comunitàries.
- Desenvolupament d'una educació integral que té en compte les múltiples dimensions de les persones des d'un enfocament global i no fragmentari.

Pel que fa a la Xarxa d'Intercanvi de Coneixements:

- És una activitat d'Aprenentatge-Servei a través de la qual s'aconsegueix apoderament a partir de compartit els sabers adquirits.

Pel que fa a la dimensió organitzativa:

- Oferta d'una formació flexible en el temps (horaris i calendari), en l'estructura (cursos de diversos formats) oberta a les necessitats i a les demandes de les participants.

- Accessibilitat i gratuïtat per donar cabuda a persones amb diferents nivells d'instrucció, estatus socioeconòmic, procedència, gènere, edat, etc. garantint que sigui un espai de trobada de persones diverses.
- Foment del diàleg amb l'entorn, treballant en xarxa i coordinant l'oferta del territori.
- Establiment d'un laboratori de democràcia participativa on la participació de les formadores, les aprenents i la comunitat és decisiva per al seu funcionament i gestió.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La Troca és un projecte que neix amb la voluntat d'arrelament al territori i de donar resposta a les necessitats de les persones i col·lectius del seu entorn. Abans d'iniciar el projecte es realitza una diagnosi de necessitats i de l'oferta formativa que es completa amb un procés participatiu obert a persones, entitats, serveis i col·lectius del territori. A partir dels resultats d'aquest procés participatiu i el seguiment continuat que fan conjuntament amb la Comissió de Seguiment i amb les entitats i xarxes territorials es basteix tota l'estructura de La Troca, tant organitzativa com pedagògica i participativa.

Un factor d'èxit del projecte és el fet de posar el focus en les persones i el territori per donar resposta específica a les seves necessitats reals, i això és transferible i replicable (amb les adaptacions necessàries) a altres contextos. Així ho demostra el fet que la Diputació de Barcelona ha encarregat a La Troca l'assessorament a la seva Xarxa d'Escoles Municipals, en la detecció de necessitats formatives de les persones joves i adultes.

Un altre aspecte transferible és la voluntat d'apoderar a les persones i potenciar la seva participació. Això requereix mecanismes que facilitin aquesta participació, ja que a participar s'aprèn participant. La XIC o els espais participatius de la Troca (oberts a totes les persones que vulguin formar part) en són exemple. Traslladar aquest esperit a altres espais només requereix voluntat, del convenciment i necessitat de la participació i d'hores de dedicació.

ASSOCIACIÓ D'INTERVENCIÓ EN DROGODEPENDÈNCIES D'EGARA

Municipi: Terrassa

Àmbit geogràfic: comarcal

Forma jurídica: Associació

6 persones treballadores

12 persones voluntàries

25 persones sòcies

Persones ateses:

- 478 a serveis a la infància i la joventut
- 253 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 638 a serveis a persones amb drogodependències
- 124 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.facebook.com/aide.egara/

Breu història de l'organització:

L'Associació aide és una entitat nascuda l'any 1994 arran de la problemàtica de drogues al barri de Sant Llorenç de Terrassa i per extensió al districte 6 del municipi. La motivació principal era en aquell moment donar una resposta a les dificultats que traspassaven l'àmbit personal fins a convertir-se en una veritable problemàtica social. Els inicis de l'entitat, de la mateixa manera que en l'actualitat, tenien un altíssim component comunitari, i per tant es van mantenir converses amb els diferents agents del territori, principalment l'Associació de veïns, que van donar suport a la creació dels primers programes, tant des de la perspectiva de la prevenció com de l'atenció directa a les persones ateses de drogues per via parenteral.

Així doncs, sorgeix amb una perspectiva inclusiva i comunitària, contemplant la fenomenologia de les drogues com una situació que calia intervenir-hi des de totes les mirades possibles, tant pel que fa a la reducció dels danys i riscos associats al consum de substàncies legals o il·legals com des de la prevenció inespecífica a l'esfera familiar. Es va tenir en compte que el fet de consumir drogues és una més de les conseqüències de situacions prèvies que les persones tenien dificultats per gestionar, i per tant calia incidir en aquelles coses que porten, entre altres coses, a consumir drogues.

Missió:

La missió de l'entitat, és vetllar perquè les persones ateses de drogues i el seu entorn més proper tinguin un espai d'atenció, oferint mitjans per a pal·liar la seva situació de vulnerabilitat, contribuint a la promoció de la salut, el benestar social i la qualitat de vida, mitjançant el desenvolupament de projectes assistencials o de suport instrumental i/o emocional. En definitiva, acompanyar les persones en el seu trajecte vital a partir de les seves necessitats percebudes i verbalitzades, mitjançant la creació o bé derivació a tota mena de dispositius inclusivament apropiats a les necessitats de la persona.

De la mateixa manera, buscar la complicitat de l'entorn en la tasca de la inclusió de les persones ateses de drogues, exercint tasques de pedagogia social bidireccional i com a interlocutora vàlida per a la mediació de les parts, i també per a les administracions, amb un discurs consolidat, elaborat, creïblement i socialment positiu.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

AIDE DONA

Breu descripció:

Aide dona és un projecte amb categoria pròpia ubicat dins d'un projecte general. Aquest és el Centre de Dia COS Servim, un espai terapèutic que proposa un acompanyament integral, gens dirigista i amb perspectiva comunitària, a persones amb dificultats associades al consum de drogues. Es tracta d'un projecte que té la mirada posada en la presa de decisions de les persones participants en el seu propi trajecte vital, incidint especialment en els hàbits saludables de vida i en la presa de consciència al voltant de la seva relació amb les drogues. Però no és aquesta exclusivament la tasca que es desenvolupa; contempen els/les participants com a éssers holístics, amb realitats complexes, i que una de les dificultats amb les quals s'han topat en algun moment de la seva vida és en el desenvolupament d'una addicció a algun tipus de substància, sigui legal o il·legal.

Darrerament s'ha incrementat la demanda de participació de dones en aquest espai, i que per donar resposta a aquesta necessitat des d'un plantejament interseccional, han creat un cercle d'apoderament no mixt per enfortir la seva presència en el grup heterogeni. Aquest plantejament està revestit de creixement personal, compartir experiències, sabers i aprenentatges,

i en definitiva, sororitat entre professionals i dones participants. Així doncs, aide dona pretenen que sigui l'espai on les participants, cadascuna des de la seva experiència vital esdevingui educadora i educand, facilitadora i receptora, corretja de transmissió entre les xarxes de proximitat en les que participa i el món en la seva globalitat que l'envolta. Les experiències i trajectòries vitals són allò que ens connecta amb la nostra realitat, i configuren la manera que tenim d'afrontar les situacions que el dia a dia s'encarrega de posar-nos al davant. Totes aquestes experiències esdevenen un element positiu, des de la radicalitat de contemplar que el que ens passa com a dones és producte de tot un procés de minimització de la nostra validesa.

Aportació de valor de la iniciativa:

Aide dona està ubicada en un Centre de Dia per persones amb dificultats amb les drogues. Crear un espai no mixt per potenciar la sororitat entre dones, articula una cultura de centre amb perspectiva de gènere que impacta positivament en els homes integrants, ja que incorporen elements que altres masculinitats són possibles i més efectives. Les necessitats de les integrants es veuen satisfetes en el moment en què l'especificitat de les dones consumidores de substàncies és la realitat compartida, i poden parlar lliurement sense ser jutjades per l'heteronorma patriarcal. Professionals, participants, voluntàries i estudiants en pràctiques juntes apodera a totes perquè incorporen que les seves dificultats són les de totes, i que consumir substàncies no és l'origen de res. Han evidenciat que l'adhesió a l'espai de les dones participants ha augmentat, i la seva presència al Centre Ocupacional és més alta. Aquesta experiència és transferible a tots els espais mixtos d'atenció a persones.

Principals objectius assolits:

El projecte, pel que fa al plantejament dels objectius a assolir, el tenen estructurat en dos eixos, els Objectius Generals i els Objectius Específics.

Pel que fa als objectius Generals han considerat un, i aquest l'han assolit amb un resultat altament satisfactori:

Potenciar l'apoderament de les dones que formen part del projecte. Totes les dones del projecte han construït un mecanisme conjunt d'apoderament individual i col·lectiu en el sentit d'extrapolació de les dinàmiques i de refermament dins l'espai compartit amb els homes del projecte.

A partir d'aquest Objectiu General, els objectius específics que van plantejar i que s'han assolit amb satisfacció són:

- Trencar amb els rols de lideratge entre les persones.
- Treballar els estereotips que hi ha.
- Aconseguir que totes les participants sentin que tenen sort d'haver nascut dones (amb el model de dona que cadascú vulgui ser).
- Crear un grup on totes se sentin a gust, un espai segur.
- Donar l'oportunitat de treure la veu que portem a dins.

- Propiciar un espai de reflexió, confiança, respecte, cures i sororitat.

Amb l'assoliment d'aquests objectius específics, que lliguen de manera directa amb el general, van treballant dia a dia per afrontar millor les dificultats que es puguin presentar pel fet de ser dones.

Principals resultats obtinguts:

La metodologia d'avaluació es basa en una concepció qualitativa i quantitativa. Per la part quantitativa, utilitzant un qüestionari que omplen en acabar cada sessió. L'avaluació qualitativa, en un espai de debat perquè es pogués millorar cadascuna de les dinàmiques i continguts treballats. En finalitzar el període 2019-2020 han englobat els resultats en una graella de preguntes amb 3 línies de resposta (Sí, No, Observacions). Totes elles han obtingut com a resposta Sí excepte una (constància en l'assistència), i per tant a nivell quantitatiu consideren els resultats plenament satisfactoris.

Els ítems de què consta el qüestionari realitzat per les facilitadores, omplert per les ateses del Centre de Dia i les observacions (quan hi havia) per tant catalogables com a resultats qualitius són els següents:

- S'han complert els objectius?
- Les activitats han estat apropiades?
- Hi ha hagut constància en l'assistència? L'espai del Centre de Dia no és un espai de presència obligatòria i per tant, han vingut quan han volgut.
- Els materials i l'espai han estat els adequats? A banda del material utilitzat per a les activitats, sempre hem utilitzat ambientació de la sala per crear caliu.
- La temporalització ha sigut adequada? Normalment hem fet sessions d'una hora i ens ha anat bé. A alguna sessió la dinàmica ha requerit deixar-ho abans.
- S'ha entès fàcilment les activitats? Hem hagut d'adaptar les explicacions per dues ateses per dificultat amb el llenguatge i d'altres?

Abast de l'experiència:

El projecte ha estat conformat per un grup de 15 dones vinculades en diverses modalitats al Centre de Dia COS Servim de l'Associació Aide. Unes com a participants, altres com a estudiants en pràctiques o voluntàries i altres com a professionals de l'entitat. Tenint en compte aquesta estructura, i la concepció del projecte en el sentit que totes les aportacions, vinguin de qui vinguin, tenen la mateixa importància, asseguren que l'abast de l'experiència és immensament positiva per totes. Per les participants del Centre de Dia, el valor de formar part d'un grup on tenen veu i vot en totes les dinàmiques. Sentir i sentir-se part indispensable del projecte, que no només és una receptora d'assistència o acompanyament sinó que n'és ideòloga i gestora, provoca una reacció lògica per extrapolat la seva vàlua a la resta d'esferes de la seva vida. Per les altres integrants, l'abast és que poden ser millors professionals, perquè aprenen a escoltar sense filtres vestits de superioritat moral.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 2
Sòcies: 4
Ateses: 20
Voluntàries: 4

Principals factors clau d'èxit:

La principal clau de l'èxit del projecte ha estat aconseguir fidelitzar a les participants, fer-les sentir part del projecte i potenciar que hi hagi el menys sentiment jeràrquic possible. Consideren que ho han aconseguit a través de crear un equip de persones on totes ens sentíssim identificades per igual. A nivell pràctic, el que han proposat és la creació d'un grup horitzontal, eliminant la jerarquia vista com que una paraula té més valor que una altra pel fet de ser emesa per una persona o una altra. El més important és allò que es digui, i no com es digui o qui ho digui. Potenciar la participació activa de totes les participants, fent que cada sessió sigui preparada, organitzada i implementada per equips de 2-3 persones aleatòriament, (tan de participants com persones de l'equip facilitador) ha estat un altre factor d'èxit, doncs en tot moment han mantingut la coherència entre allò que deien i allò que feien. Sense aquesta actitud, les persones que al llarg de la seva vida han tingut la seva veu silenciada o matisada constantment pel fet de ser dona o sentir-se dona independentment de les característiques biològiques en el moment de néixer.

També consideren factor d'èxit que aquesta iniciativa ha estat conformada per dones diverses en tota la seva extensió, és a dir, de totes les edats, procedències, colors i trajectòries vitals. Aide dona ha esdevingut una imatge real i en moviment de què significa ser dona.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Els reptes amb els quals s'han trobat i que han treballat setmana a setmana de forma horitzontal i col·laborativa, han estat una constant, perquè per definició el projecte com a idea conceptual ja és un repte per si mateix.

El principal repte abans d'iniciar la implementació, era poder aconseguir que les participants del Centre de Dia se sentissin part imprescindible i amb la mateixa importància que les facilitadores. La dificultat radicava, i amb les noves incorporacions sempre ho és, aconseguir que es donin l'oportunitat de sentir que aquest projecte té sentit per elles, té valor, i per tant val la pena formar-hi part.

La constància de la presència és un altre repte amb el qual han treballat, ja que moltes vegades costa que hi hagi constància a la seva vida, al dia a dia, sense massa horaris en alguns casos, i amb constants visites als metges, al CAS, etc. La situació emocional de les participants també condicionava a l'hora d'aconseguir una constància a la presència a les sessions.

Els horaris del Centre de Dia dificulten també la presència, ja que les sessions les han fet sempre en horari de matí, i hi ha participants que assisteixen a la tarda perquè així ho trien elles. Ha estat difícil motivar a aquestes participants perquè vagin a les sessions al matí i ha estat possible en molts casos, quan la persona ha interioritzat el valor del projecte.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

No tenen constància de què existeixi a Catalunya ni a la resta de l'estat un Centre de Dia terapèutic mixt, d'acompanyament a persones amb problemàtica de drogodependències des del paradigma de la Reducció de Danys i Riscos, on s'hagi implementat un projecte similar. Integrar en el Centre de Dia un oasi on els rols de gènere no formen part de la quotidianitat, i que mantenint la individualitat i el valor de la trajectòria, es conforma un grup homogeni de reivindicació amb ulls de dona, consideren altament innovador pel que fa a la conceptualització i redefinició del Centre de Dia.

La visualització per part dels homes del Centre de Dia de la transformació positiva que el grup evidencia, doncs segueixen interactuant amb ells, esdevé un element innovador pel que fa a la visualització dels homes que es fa necessari exercir una masculinitat nova i diferent.

El projecte dona resposta a les seves necessitats a dones en situació de drogodependència pel que fa al seu procés de presa de decisions en aquest àmbit de la seva vida. Sabent que les dones consumidores acumulen estigmes pel simple fet de ser dona, aquest procés d'apoderament personal esdevé catalitzador de decisions futures, una primera passa cap a la seva autonomia personal i social.

Finalment dir en aquest apartat, que l'equip de facilitadores s'impliquen en la realització de les activitats, no només les proposen i les dirigeixen.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

És una evidència que les dones arriben en menor nombre als dispositius que treballen en l'àmbit de les drogodependències, i que les que arriben, en la seva majoria no acaben fidelitzant-se amb el recurs perquè es troben amb dinàmiques i tarannàs excessivament masculinitzats. També és cert, i si ens centrem en els Centres de Dia per persones drogodependents, que les dinàmiques i activitats que es proposen queden matisades per la disparitat percentual d'homes i dones participants del recurs. Per tant, consideren que replicar aquest projecte o similar en altres centres de dia no és només possible, sinó que seria pràcticament obligatori si es vol donar una atenció adequada a tots i totes les integrants.

Les peculiaritats del col·lectiu amb el que es troben són les mateixes que en qualsevol organització que es dediqui a l'atenció a persones en situació de drogodependència, per tant, creuen important focalitzar en que totes les organitzacions que treballin en el col·lectiu puguin aplicar aquest projecte i fer incidència en tenir en compte la visió de gènere en aquests casos. En aquest sentit l'aplicabilitat a altres dispositius és universal.

Les facilitadores del projecte són dones, i treballen amb ulls de dona, sabent com senten les dones i amb una visió interseccional dels eixos de discriminació que ens travessen. En els Centres de Dia, les professionals, voluntàries i estudiants en pràctiques són generalment majoria, esdevenint aquest un factor que permet una fàcil replicabilitat.

B

Categoria B **TRANSFORMACIÓ** **SOCIAL**

Recull de les trenta-set iniciatives transformadores impulsades per organitzacions del Tercer Sector Social per la millora de la qualitat de vida de les persones i amb un elevat component de retorn.

Es tracta d'iniciatives que aporten un alt grau d'innovació orientada a la millora social i amb retorn social en la prestació de serveis a les persones, promovent, entre d'altres: l'ocupació, nous models de servei, una visió comunitària, l'apoderament de col·lectius atesos, l'aprofitament de recursos, la generació de xarxes o l'aplicació de noves tecnologies amb impacte social, entre d'altres.

Les experiències aquí recollides pretenen ser inspiradores per a les organitzacions del tercer sector per incorporar bones pràctiques.

B.1

Innovació en nous productes i serveis a les persones, amb una incidència destacada en la transformació de la societat

Organització	Títol de l'experiència
Actua SCCL	Actuant
 Alba Jussà SCCL	Llavors d'oportunitats
Asociación Experientia	Experientia: Teràpia a través de la aventura
Associació Catalana de persones amb Malalties Neuromusculars	Descobrint un nou futur
Associació Esclat	Posada al mercat del nou carret-caminador motoritzat per fer la compra MerCAM, dissenyat i fabricat en un Centre Especial de Treball.
Associació per la Vida Independent (AVI)	Torna a casa
Associació Salut Mental Terres de Lleida	Suport a l'autonomia per a persones amb problemàtica de salut mental que conviu amb el familiar
Club Esportiu Horitzó 1994	Activitats físiques adaptades com a mitjà per millorar la qualitat de vida de la persona amb diversitat funcional.
Federació Catalana del Voluntariat Social	Fem Mercat Social! Eines en línia per desenvolupar l'ESS i l'economia circular
Fil a l'agulla SCCL	Fent realitat les cures dins les cooperatives de treball
Fundació Formació i Treball	Recuperem vides, evitem l'exclusió social
Fundació Intermedia	IntermediaJOB, plataforma de selecció de professionals per competències.
Fundació Privada Aspros	"Reptes que veiem com a oportunitats, capacitats que veiem com a possibilitats". Adaptar un servei CET per donar servei i resposta a una emergència. Covid 19
Fundació privada per la lluita contra l'esclerosi múltiple	Observatori Esclerosi Múltiple: Conscienciació i empoderament de la salut a través de les Tic's
GEPEC_EDC	Acció social i custòdia forestal a les Terres de l'Ebre
Instituto de Robótica para la Dependencia	LaundryID, creació de llocs de treball adaptats per a persones amb discapacitat
UTE F. Mercè Fontanilles i F. Resilis Llei 18 182- UTE Pil 16-20	Programa d'Inserció Laboral - Pils Cat

ACTUA SCCL

Municipi: Vilafranca del Penedès

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Cooperativa d'iniciativa social

234 persones treballadores

32 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc exclusió

3 persones voluntàries

61 persones sòcies

Persones ateses:

- 880 a serveis a la infància i la joventut
- 16 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 80 a altres col·lectius.

www.actua.coop

Breu història de l'organització:

Actua és una cooperativa d'iniciativa social sense afany de lucre creada el 2005 per professionals de l'àmbit socioeducatiu, que està dedicada al desenvolupament i la gestió de projectes d'acció socioeducativa per a la promoció social de les persones, la prevenció de situacions de vulnerabilitat social en infants i joves i la millora de la convivència. Va iniciar la seva intervenció amb un centre residencial d'acció educativa al municipi d'Avinyonet del Penedès i actualment atén més de 700 persones, amb més de 200 treballadors i actua a totes les províncies catalanes exceptuant Girona.

Missió:

Ser una cooperativa que treballa amb equips de professionals qualificats on l'apoderament personal, l'autolideratge i l'excel·lència, són la màxima expressió col·lectiva.

Esdevenir un referent, des del mateix territori d'actuació, en la gestió de projectes d'iniciativa social i la participació en xarxes de gestió de recursos i d'oportunitats comunitàries.

En la seva matriu identitària rau el canvi i l'adaptació a l'entorn amb progressivitat, permanència i consistència.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

TRANSFORMEM L'ORGANITZACIÓ

Breu descripció:

ACTUART es comença a gestar durant l'any 2018, de mans de dos educadors socials de la cooperativa Actua sccl, que, arran de la passió per la fotografia i les seves possibilitats d'aplicació en la intervenció social, creen un projecte per aglutinar ambdós aspectes.

D'aquesta manera comença a materialitzar-se el projecte agafant forma de concurs fotogràfic, volent englobar tot el col·lectiu humà que forma la cooperativa, des de l'infant més petit al treballador més veterà, per tal d'acostar l'art com a eina educativa i terapèutica.

En el primer concurs fotogràfic s'han rebut més de 200 fotografies. Conformant una exposició fotogràfica que ha estat exposada a la seu d'Actua sccl i a diferents Centres Cívics, mostrant i fent conèixer la visió d'infants, joves i treballadors de la cooperativa. La culminació del concurs es dona en la celebració del lliurament de premis i mostra de l'exposició fotogràfica, aplegant a participants del concurs, companys, interessats, etc..

La segona edició d'ACTUART aquest any 2020, s'inicia realitzant les primeres reunions dels organitzadors i referents d'ACTUART als serveis. Es decideix una temàtica dicotòmica: ALEGRIA / TRISTESA, i s'afegeix una nova categoria per unificar més les edats. Però arran de l'aparició de la COVID-19 i el consegüent confinament, l'evolució d'ACTUART canvia per complet. Lluny de desaparèixer s'adapta a la nova situació per seguir essent present i ser una iniciativa que aporti suport en els moments que ens ha tocat viure. S'inicia una tasca diària de proposta de reptes mitjançant el compte d'Instagram, etiquetant les fotos penjades amb el hashtag #actuatacasa, amb la finalitat no només ser una eina de lleure, sinó de possibilitar participar artísticament i proposant temes per treballar amb els infants i joves. De proposta diària ha passat a proposta setmanal, fent-se extensiu a FEPA arribant així a més joves tutelats i extutelats.

Aportació de valor de la iniciativa:

El projecte ACTUART pretén intervenir, perseguint poder ser una aportació al desenvolupament, educació i acompanyament envers l'autonomia pròpia dels infants i joves. Pretén aportar mitjançant l'art fotogràfic la possibilitat de descobrir-se a un mateix, poder expressar-se, adquirir valors i competències, apoderant a la persona, podent sentir-se bé amb un mateix i preparar-se per les diferents etapes de la vida.

Entenen que ACTUART contribueix en la millora social de l'entorn, podent ser un element més de l'engranatge de processos, coneixements, experiències i possibilitats pel desenvolupament de les persones, afavorint la seva integració en la societat, el seu desenvolupament personal i la seva autonomia, podent arribar a ser persones que aportin al seu entorn els seus coneixements, les seves iniciatives i el seu compromís, essent agents socials de transformació social. A la vegada que mostra un col·lectiu invisible trencant prejudicis i per tant sensibilitza.

Principals objectius assolits:

- Donar valor i fomentar el vessant artístic, identificant i expressant les pròpies capacitats.
- Oferir l'art, fotogràfic en aquest cas, com a eina i mitjà de treball educatiu i terapèutic: participar en aquesta activitat transversal permet plantejar-se el treball dels objectius del Projecte Educatiu dels infants i joves dels nostres projectes, del desenvolupament de competències, valors i hàbits.
- Oferir l'art, fotogràfic en aquest cas, com a eina i mitjà de treball terapèutic: participar en aquesta activitat transversal permet plantejar-se l'observació, detecció i intervenció sobre la gestió i expressió de l'estat anímic, emocional i sentimental dels educands.
- Dinamitzar i fomentar la participació dins la cooperativa: poder presentar aquesta activitat transversal on tothom pot participar oferirà un punt de trobada en les dinàmiques pròpies de cada servei de la cooperativa.
- Transmissió de coneixement mitjançant sessions de coneixements bàsics de fotografia.

Principals resultats obtinguts:

- Realització de les primeres experiències artístiques en la majoria de serveis de la cooperativa.
- Participació general del 100% dels serveis de la cooperativa.
- Creació de la figura de referent d'ACTUART.
- Realització de 4 sessions fotogràfiques.
- Rebuda de més de 200 fotografies.
- Realització de l'exposició itinerant.
- Realització del lliurament de premis, com a moment de trobada i aglutinament dels membres de la cooperativa.

Abast de l'experiència:

Tenint en compte que només s'ha realitzat una edició del concurs fotogràfic i del treball d'apropament de la fotografia als diferents serveis de la cooperativa Actua, la valoració rebuda dels professionals d'aquests serveis ha estat molt positiva, posant en valor la motivació generada en alguns dels infants i joves.

De la mateixa que posen en valor la capacitat d'aglutinar a tota l'entitat per un motiu artístic i educatiu.

Mostra de la repercussió generada és també l'interès del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC) per poder acollir l'exposició itinerant.

La presència a les xarxes socials, mitjançant un compte a Instagram (@actuart18), una pàgina web (actuart.wixsite.com/actuart) i la publicació de notícies a la web d'Actua sccl (actua.coop) ha permès el seguiment del procés i l'adaptació durant l'estat de confinament. El nombre de seguidors ha augmentat considerablement, fent present així l'interès per la iniciativa persones externes.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 207

Sòcies: 59

Ateses: 1066

Altres: 100

Principals factors clau d'èxit:

FITA compta amb un equip multidisciplinari per donar resposta a les necessitats del col·lectiu d'atenció amb actuacions psicossocials i socioeducatives, creant recursos assistencials innovadors. Des de la Fundació es considera que encara hi ha un buit en la comprensió i el tractament dels TCA i pensen que cal una visió més enllà de l'àmbit clínic de la malaltia.

La Fundació vol donar a conèixer aquesta malaltia complexa des d'una perspectiva real, fugint dels estereotips, transformant activament la societat i fomentant espais de debat, per sensibilitzar sobre la problemàtica dels TCA.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

En el projecte anterior i predecessor del qual proposen a aquests premis, la Unitat de Rehabilitació i Inserció Sociolaboral (URIS) es van trobar amb la dificultat que sovint els pacients eren resistents i costava aconseguir resultats. S'avançava molt a poc a poc. I també, es trobaven amb la manca de taules i/o grups de suport per aquests malalts o pels seus familiars i cuidadors.

No obstant això, han anat aconseguint molts bons resultats amb la majoria dels usuaris i s'ha aconseguit anar creant una xarxa de suport al voltant d'ells.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

L'atenció a persones afectades de TCA per part d'institucions i serveis públics del territori abasta l'atenció sanitària en recursos d'hospitalització, hospital de dia i consultes ambulatories, limitant la seva intervenció en l'àrea de la salut. Les característiques dels serveis fan inviable l'atenció socioeducativa i d'inclusió social. El mateix passa amb els familiars i cuidadors, l'atenció que se'ls ofereix es limita al context clínic.

És per aquest motiu que es crea el programa de promoció a l'autonomia personal com a eina bàsica per reforçar, des de la pràctica i in situ, les competències bàsiques necessàries per poder portar una vida independent i autònoma des de la salut, en la mesura de les seves possibilitats, i a l'hora facilitar un espai de respir per als cuidadors.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Tal com s'ha anat comentant anteriorment, volen traslladar aquesta expertesa a la resta de persones afectades de TCA en un programa innovador que faciliti la promoció de l'autonomia personal des de la llar i dins la comunitat per reduir la necessitat d'ingressos hospitalaris i al mateix temps reduir el risc d'institucionalització de la persona, d'estigmatització i d'exclusió social. El programa resta obert i volen arribar a tota la població afectada de TCA que ens sigui possible.

ALBA JUSSÀ SCCL

Municipi: Tremp

Àmbit geogràfic: Pallars Jussà

Forma jurídica: Cooperativa d'iniciativa social

5 persones voluntàries

5 persones sòcies

10 persones treballadores

Persones ateses:

- 27 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 18 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

www.aalba.cat/ca/c/albajussa-105

Breu història de l'organització:

La cooperativa de treballadors sense ànim de lucre Alba Jussà SCCL neix gràcies a la col·laboració de l'Associació Alba i el Consell Comarcal del Pallars Jussà per millorar les condicions i la qualitat de vida de les persones amb diversitat funcional intel·lectual i que conviuen amb una malaltia de salut mental. La raó de ser d'Alba Jussà SCCL és acompanyar a les persones en la realització dels seus desitjos i il·lusions oferint recursos i serveis de qualitat i promovent un territori inclusiu i compromès.

Alba Jussà SCCL forma part del Grup Alba, un nou concepte organitzatiu basat en la idea de grup d'entitats d'economia social. Una marca que, de moment no té un valor jurídic i que es crea amb la idea d'ordenar sota un mateix paraigües tots els serveis i projectes amb NIF propi vinculats a l'entitat, fins ara el Club esportiu Alba i la Fundació Alba Futur. A aquestes entitats se'n hi afegixen ara dues més en format de cooperativa: Alba Jussà i Lleure Quàlia.

Les entitats que formen part del Grup Alba treballaran conjuntament per una mateixa missió, respectant els valors del grup i guiant-se per unes línies estratègiques conjuntes. Els beneficis de les entitats revertiran al conjunt del grup garantint la seva sostenibilitat i viabilitat.

Missió:

Treballar perquè totes les persones del territori del Pallars Jussà disposin dels serveis i suports per viure una vida plena en un entorn accessible, inclusiu i solidari.

Busquen treballar pel benestar de les persones de l'entitat i les del seu entorn, aposten per l'autogestió, la defensa de drets i la participació. Així com, preveure necessitats de futur en relació amb les persones, prestant especial atenció als problemes de salut mental i trastorns de conducta, pluridiscapacitat i envelliment. Serveis oberts a tothom, en els àmbits de l'educació i el lleure, la formació, la inserció i el treball, l'habitatge i la salut.

Treballen per una economia social més sostenible, emprenedora i creadora d'aliances, recercant noves línies de finançament i optimitzant els recursos propis. Treballen per la millora contínua i per la transformació a través de la innovació social, tecnològica i de models d'organització, i avaluant l'impacte de les seves accions.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

LLAVORS D'OPORTUNITATS

Breu descripció:

El projecte s'ubica a la comarca del Pallars Jussà, va adreçat a persones amb diversitat funcional i malaltia de salut mental, i s'emmarca dins del concepte d'agricultura social i desenvolupament local sostenible. La idea sorgeix per donar resposta a la falta d'oportunitats laborals en el territori, especialment per a persones amb diversitat funcional o que conviuen amb una malaltia mental.

Volen apostar per una petita línia d'elaboració de productes agroalimentaris destinats a ofertes d'elaboració de petits aperitius per actes i esdeveniments de la zona que siguin saludables, originals, divertits i fets amb plantes de varietats tradicionals. Algunes de les varietats recuperades i incloses en el banc de llavors serien la bleada d'Erinyà, la bleada de Pobla, el fesol afartapobres, la carabassa llargueruda, la tomata cor de bou, la mongeta lila, la mongeta negra, la col de ruc, el pepino de casa, entre moltes d'altres.

Aquest projecte consta de tres línies d'actuació, que contemplin diferents accions entrelaçades entre si i que es descriuen amb més profunditat en els següents apartats. El seu segell vol ser la feina ben feta, la responsabilitat social i el compromís ambiental amb el territori.

1a etapa: Prospecció, recuperació i conservació de varietats tradicionals d'horta de la comarca.

2a etapa: Cultiu de les varietats tradicionals trobades amb base a la metodologia d'agricultura social.

3a etapa: Elaboració de productes agroalimentaris amb les varietats recuperades i cultivades.

Aportació de valor de la iniciativa:

La iniciativa s'emmarca dins d'un projecte de transformació social que sorgeix de la fusió entre una necessitat (cobrir la falta d'oportunitats laborals en el territori, especialment per a les persones amb diversitat funcional), i una oportunitat (d'elaboració de productes agroalimentaris destinats a fer aperitius per actes i esdeveniments a la zona, i que siguin saludables, originals, divertits i fets amb plantes de varietats tradicionals).

Un dels pilars del projecte és l'agricultura social, que sovint apareix lligada a un model agroalimentari responsable i de proximitat. Facilita l'accés al treball i contribueix a l'apoderament de les persones amb diversitat funcional i malaltia mental; millorant la seva qualitat de vida. La seva activitat en l'horticultura els connecta amb la terra, i alhora també els connecta amb la comunitat, aportant una funció de socialització al món rural. Així, s'acaba complint amb una funció terapèutica, ja que els ajuda a millorar la seva autoestima.

Principals objectius assolits:

- Crear espais de transformació personal (per exemple els horts), on les persones participants en el projecte augmentin la seva qualitat de vida i autoestima pel fet de treballar en contacte amb la terra, socialitzar-se amb els veïns i veïnes i formar-se en l'àmbit agroalimentari.
- Treballar en col·laboració amb entitats locals i empreses de la comarca per optimitzar i compartir recursos de la comunitat.
- Crear sinergies amb altres agents interessats en el projecte per compartir-hi experiències i recursos.
- Recuperar i divulgar la biodiversitat cultivada de varietats hortícoles i els seus coneixements tradicionals associats al Pallars Jussà.
- Documentar i divulgar les varietats hortícoles tradicionals del Pallars Jussà i els coneixements tradicionals associats a l'horticultura.
- Garantir la conservació a llarg termini de les espècies i varietats hortícoles documentades, creant i gestionant un banc de llavors.
- Recuperar i mantenir horts abandonats en entorns periurbans al Pallars Jussà, cultivant varietats tradicionals recuperades.
- Impulsar la custòdia del territori com una eina de relació amb els propietaris dels horts.
- Promoure un territori social, econòmic i mediambientalment més responsable.
- Reduir la generació de residus, promovent-ne el reciclatge.

Principals resultats obtinguts:

Cada objectiu general té associats uns indicadors quantitius i qualitius:

- Promoure noves actuacions en l'àmbit laboral per combatre l'alt percentatge d'aturats de les persones amb diversitat funcional i/o amb més dificultats: Elaboració d'un pla de viabilitat tècnica i econòmica.
- Assistència a una formació de l'àmbit agroalimentari (per a professionals i per a persones amb diversitat funcional i malaltia mental).

- Acompanyar a les persones en el seu projecte vital, especialment en la inserció o formació laboral: 13 persones de l'entitat interessades a participar en el projecte, cadascú amb el seu itinerari formatiu-laboral donant resposta als seus interessos, inquietuds i necessitats.
- Treballar en xarxa i amb col·laboració amb altres entitats, ens locals i empreses de la comarca per optimitzar recursos: S'ha treballat amb xarxa amb el Consell Comarcal del Pallars Jussà, amb Eixarcolant, Salvatgines, És Pallarès, Fundació Alba i l'Ajuntament de Tremp.
- També s'ha contactat amb 9 pageses i durant aquest 2020 se'n contactaran 6 més per ampliar l'estudi. De moment s'han descobert 21 varietats tradicionals de llavor.
- Promoure un territori social, econòmic i mediambientalment responsable: Han implantat un sistema efectiu de reciclatge. A més han adquirit els materials necessaris per començar a fer el seu compost.

Abast de l'experiència:

Aquest és un projecte que està donant l'oportunitat de crear teixit associatiu més enllà de la vila. Poden comptar amb la col·laboració d'un col·lectiu d'Igualada que s'anomena Eixarcolant i que té com a objectiu principal recuperar els usos tradicionals de la vegetació del territori. També col·labora en el projecte Salvatgines, una entitat de La Pobla de Segur que treballa per a la divulgació del patrimoni natural del Pallars Jussà.

En definitiva aquest és un projecte de prospecció de les varietats tradicionals de la comarca, el qual hauria de ser el punt de partida per a la seva revalorització, cultiu i comercialització, donant lloc a productes de qualitat i proximitat amb un elevat valor afegit, i en el qual és imprescindible la implicació d'agents del territori per tal de garantir-ne el bon desenvolupament, arrelament, i continuïtat a llarg termini. Així com la creació de nous llocs de treball dirigits a una part de la població que presenta més dificultats per accedir-hi.

Persones implicades en l'experiència:**Treballadores:** 1**Membres equips directius:** 2**Sòcies:** 3**Ateses:** 13**Principals factors clau d'èxit:**

Nombrosos estudis d'arreu del món evidencien la importància de la revalorització de les espècies silvestres comestibles i les varietats tradicionals com a eina per a l'increment de la sostenibilitat econòmica i ambiental del model agroalimentari, i per a la dinamització del sector primari i de les zones rurals. En zones de muntanya poc poblades, com el Pallars Jussà, la recuperació i revalorització d'aquestes varietats poden ser un estímul cabdal

per a la dinamització econòmica, l'emprenedoria, l'arrelament de la població al territori i el relleu generacional en l'agricultura. És molt interessant documentar, caracteritzar i revaloritzar la biodiversitat cultivada a la comarca.

El cultiu de les varietats tradicionals recuperades en horts permet obtenir productes per a la tercera etapa del projecte, així com fomentar l'economia i l'agricultura social i ecològica. També fomentarà el treball en xarxa amb els diferents socis de la cooperativa i del territori a l'hora de cultivar el producte.

En l'última etapa del projecte generaran ocupació, especialment, per a persones amb més dificultat en l'accés al treball. Es busca aconseguir iniciar una petita activitat econòmica amb l'elaboració de productes agroalimentaris amb les varietats tradicionals identificades i cultivades.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La manca de coneixement agroalimentari per part dels professionals de l'entitat. Una altra de les problemàtiques amb les quals es van trobar, era que la font del cultiu agroalimentari estava lluny de la seu de l'entitat, això ho van solucionar trobant un hort a la població de Tremp. Una altra dificultat amb la què es troben és que encara no tenen acotat un producte agroalimentari que es derivi del cultiu de l'hort. Actualment estan en un procés d'assessorament per part de la Fundació Alcía amb qui estan traçant línies estratègiques sobre quin producte agroalimentari es pot alinear millor amb les necessitats i característiques de la seva entitat. A més, el repte és el d'aconseguir la cessió d'ús d'una cuina adaptada que hi ha al mateix edifici de la seu de l'entitat, propietat de l'ajuntament, on poder fer proves amb els productes que distribuïran. Un dels principals reptes de l'entitat és construir un territori socialment més responsable i compromès i donar visibilitat als col·lectius més vulnerables.

Gràcies a establir una direcció cap a la qual havien de remar totes les persones de l'entitat, han aconseguit donar resposta a les dificultats i reptes (formació, teixit associatiu amb entitats del tercer sector i sector agroalimentari, finançament, terreny de cultiu més proper, trajectòries laborals i d'habitatge per a les persones de l'entitat).

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Segons la Xarxa de Graners de Catalunya, existeixen al seu territori 12 grups i projectes diferents que lluiten per preservar aquest trosset de patrimoni natural. A la Província de Lleida són 2. A nivell estatal hi ha gran quantitat de bancs de llavors de varietats locals (molts agrupats a "Red de semillas"). Cercant a les diferents plataformes que registren aquest tipus de projectes, s'han adonat que són el primer grup que treballa amb persones amb discapacitat i malaltia mental.

L'entitat busca portar innovació en l'ocupació del centre ocupacional. L'activitat ocupacional englobarà el registre de les llavors al banc virtual, la multiplicació i conservació d'aquestes, la producció d'horticultura amb les llavors obtingudes. A partir d'aquí hi haurà

dos camins a recórrer a partir dels productes obtinguts: d'una banda, uns seran utilitzats per crear snacks saludables i ecològics i que seran comercialitzats al comerç local i de proximitat; i d'altra banda, les hortalisses s'utilitzaran per extreure més llavors i poder donar continuïtat al banc. Durant tot aquest procés les persones de l'entitat són el centre neuràlgic del projecte, i compten amb el suport d'un professional i dos voluntaris que els hi donen un cop de mà i fan de guia.

Resumint, aquest és un projecte d'oportunitats que apodera a les persones amb discapacitat i problemàtica de salut mental del territori, donant-los-hi eines perquè guanyin autonomia, habilitats socials, habilitats ocupacionals, i millorin la seva autoestima; alhora que també dona resposta a la necessitat crucial d'oferir-los feina; i cobreix la necessitat de l'entitat de generar una font d'ingrés per mantenir l'àrea laboral.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Aquest és un projecte que encaixa a qualsevol territori que històricament hagi tingut varietats de plantes silvestres i hortícoles autòctones i tradicionals, i és viable tant en un entorn rural com en un entorn urbà. Caldria estudiar, en cada cas, quina flora i quines varietats tradicionals existeixen en cada zona i com se'n podrien recuperar les llavors, és a dir, es podria fer un registre per iniciar un procés de conservació i projecció de llavors.

L'existència de plataformes que registren més projectes relacionats amb la conservació del patrimoni natural n'evidencia la viabilitat i plasma la necessitat sorgida en diferents territoris.

D'altra banda, actualment la necessitat d'ocupació del col·lectiu de persones amb discapacitat i problemàtica de salut mental està, present en tot el territori. És per això, que creiem que aquest és un altre factor clau que permet la replicabilitat i la generalització del projecte en altres associacions, entitats i col·lectius del territori.

El que s'ha descrit anteriorment s'emmarca dins de dos conceptes que, poc a poc, es van fent un lloc en la nostra societat: l'economia social i l'agricultura social. És per això, que creuen en la transferència i la replicabilitat de projectes sostenibles, cooperatius i solidaris que creguin en el desenvolupament de l'economia local, la igualtat d'oportunitats, i la cohesió i la inserció laboral dels col·lectius en risc d'exclusió social.

Per últim, un altre factor i aspecte important a tenir en compte és que es tracta d'un projecte que procura la sostenibilitat i es guia per un exercici de responsabilitat ètica i social per garantir el reciclatge i vetllar per generar el mínim de residus.

ASOCIACIÓN EXPERIENTIA

Municipi: : Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Associació

5 persones sòcies

4 persones treballadores

5 persones voluntàries

Persones ateses:

- 280 a serveis a la infància i la joventut
- 10 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 200 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 10 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 35 a serveis a persones amb drogodependències
- 30 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 10 a serveis de cohesió i dinamització social
- 15 a altres col·lectius

www.asociacionexperientia.org

Breu història de l'organització:

Experientia neix d'un profund interès per la Teràpia a través de l'aventura (TA), Teràpia a la natura i l'educació experiencial per part d'un petit grup de professionals de la salut. Des de 2008, alguns dels socis/es han format, treballat, investigat i connectat amb professionals de països com els EUA, Canadà, Austràlia, Alemanya, Bèlgica, etc. (on aquesta metodologia s'investiga i desenvolupa des de fa més de cinquanta anys), i ha assistit a congressos internacionals d'aquesta especialitat.

A través de trobades amb professionals d'Europa que es dediquen a la TA, sorgeix la idea de crear una aliança estratègica que impulsi la metodologia tant a nivell nacional com internacional (europeu). En Dochamp (Bèlgica) el setembre de l'any 2014, es realitza una trobada amb professionals d'altres 7 països europeus per redactar i presentar el projecte al programa Erasmus +.

Es funda el 2015 l'Associació Experientia. L'Aliança Estratègica d'Erasmus + és aprovada i durant divuit mesos diferents entitats de 7 països (entre elles Experientia) treballen conjuntament per fundar la Xarxa Europea de TA amb el propòsit de connectar a professionals, promocionar bones pràctiques i organitzar el Primer Congrés Europeu de TA. Aquest va ser organitzat en 2017 per Experientia, a València, i va comptar amb la participació de 135 persones.

Missió:

1. Desenvolupar programes psicoterapèutics i d'intervenció psicosocial des d'una concepció integral de la salut utilitzant la Teràpia a través de l'aventura i la natura;
2. Promoure la formació i difusió de la PA com a metodologia d'intervenció per a professionals de la salut mental i de la intervenció social;
3. Generar espais de trobada entre professionals que fan servir la TA com a metodologia principal d'intervenció;
4. Participar en accions i projectes internacionals amb institucions afins per fomentar l'intercanvi de coneixements, experiències i línies d'investigació.

Visió:

1. Oferir programes de TA regularment per a col·lectius en risc d'exclusió i problemes de salut mental.
2. Proporcionar formació contínua i assessorament a nous professionals i programes de TA.
3. Ser un referent terapèutic mitjançant l'impuls de línies de recerca en el territori nacional.
4. Creació d'una Xarxa Nacional vinculada amb la Xarxa Europea de TA i el Comitè Internacional d'AT.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

EXPERIENTIA: TERÀPIA A TRAVÉS DE L'AVENTURA

Breu descripció:

La teràpia a través de l'aventura (TA) és una metodologia terapèutica psicoeducativa innovadora que utilitza les activitats d'aventura, preferiblement desenvolupades en un context natural i fetes en grup, per a generar processos de canvi grupals i individuals. És una intervenció flexible que compta amb diferents activitats i escenaris possibles, el que permet la seva adaptació a les necessitats del / de la pacient. Les activitats proposades, intencionalment triades per professionals de la salut mental i

la intervenció social, tenen com a objectiu motivar la persona i portar-la a involucrar-se activament en el procés.

Les sessions se solen estructurar en dues fases principals, l'experiencial i el processament. L'experiencial comença creant un estat de seguretat, tant físic com emocional, seguida per una experiència de rept. Aquesta és una dinàmica o activitat a la qual les persones són convidades a participar de diferents maneres, podent triar lliurement i conscientment la forma en què es volen involucrar. En acabar aquesta fase es passa a la del processament en la qual, mitjançant la introspecció individual i l'ajuda i facilitació de l'equip professional, s'extreuen aprenentatges concrets. En reflexionar i compartir amb el grup, la vivència s'aferma i permet qüestionar, reconsiderar, evidenciar i finalment, traslladar i integrar els aprenentatges a altres situacions de vida. Aquesta transferència és el que difereix i distingeix la TA d'altres activitats i teràpies.

Diferents investigacions indiquen que els programes de TA tenen un impacte positiu en diversos àmbits de la qualitat de vida, com la millora d'habilitats socials, l'autoconcepte i l'autoestima, la pròpia autonomia i la salut física.

Aportació de valor de la iniciativa:

Des de l'Associació Experientia busquen no només importar la teràpia a través de l'aventura, sinó també adaptar-la al context. Tot i comptar amb més de seixanta anys d'investigació i desenvolupament en altres parts de món, els factors culturals i socials generen una constant necessitat d'ajustar les eines i formes de treball.

D'altra banda, aquesta metodologia té el poder d'apropar la teràpia a poblacions que generalment tenen més recel a acudir a un context terapèutic. Així, utilitzant l'interès que creen les activitats d'aventura poden arribar, per exemple, a treballar les emocions amb joves en risc d'exclusió social.

Finalment, i mitjançant la intervenció que faciliten, intenten crear línies de recerca que reforcin la seva feina i permeten seguir expandint i millorant el coneixement en aquesta metodologia.

Principals objectius assolits:

1. Desenvolupament i adaptació de la metodologia Teràpia a través de l'Aventura al context nacional i a les característiques del col·lectiu participant;
2. Desenvolupament de plans formatius: 1a formació de Wilderness Therapy a Espanya (2016), actualment van per la 6a edició; primera formació nacional de TA (2017); 1a formació en col·legi professional COPCV (2018); primer mòdul de formació universitària EUIT Terrassa (2020);
3. Desenvolupament i implementació de programes terapèutics innovadors a nivell nacional i internacional: Fins a la data uns 8 programes internacionals i 17 nacionals;
4. Realitzar recerca acadèmica i clínica al voltant de la intervenció mitjançant la TA: Organització del Primer Congrés de TA a Europa - València, a què van assistir 135 participants (2017). Desenvolupament del primer estudi clínic de TA a Espanya (2018);

5. Creació d'una Xarxa Nacional vinculada amb la Xarxa Europea de TA i el Comitè Internacional de Adventure Therapy.
6. Organització del primer congrés de TA d'Europa a Espanya (2017);
7. Consolidació de l'entitat i formació en emprenedoria: Programes i premis d'emprenedoria concedits: Premi del Consell General de Psicologia "joves psicòlegs emprenedors" (2016); Premi Dona Emprenedora Santander Universitats (UB) (2017);
8. Consolidació d'equip: Han passat de ser persones voluntàries a tenir 4 persones treballant per l'entitat de manera regular i un equip de 5 col·laboradors.

Principals resultats obtinguts:

1. Intervenció amb més de 300 joves en risc d'exclusió social i unes 100 persones adultes. Els principals col·lectius que han atès són persones amb Síndrome d'Asperger, TDAH, Trastorn Límit de Personalitat i altres problemes de salut mental, TDAH, VIH, supervivents de càncer, dones i famílies víctimes de violència masclista, entre d'altres;
2. Participació activa en congressos, seminaris i fires a través de ponències, comunicacions i tallers nacionals i internacionals que donen a conèixer la metodologia a professionals de diferents sectors;
3. Desenvolupament de programes de formació i assessorament a professionals de la salut mental i la intervenció, nacionals i internacionals;
4. Premi "Joves psicòlegs emprenedors" del Consell General de la Psicologia d'Espanya el 2016; Premi a la dona emprenedora per Santander -Universitat de Barcelona el 2017;
5. Seleccionats per participar en el programa preincubadora de Barcelona Activa el 2018 i el programa d'emprenedoria social B-value el 2018;
6. Impuls de la investigació nacional i les publicacions en matèria de TA, en col·laboració amb la Universitat de Barcelona i la Universitat de Lleida, l'IRB de Lleida, etc.;
7. Desenvolupament d'una Xarxa Nacional vinculada amb la Xarxa Europea de TA i el Comitè Internacional de Adventure Therapy.

Abast de l'experiència:

Proposen una manera diferent i validada científicament de fer teràpia. La majoria dels tractaments són convencionals basats en la "paraula"; però, la TA es basa en la vivència i involucra activament a la persona, més enllà de cognició i llenguatge. Es treballen objectius terapèutics que d'una altra manera triguen més a aconseguir-se. Ofereixen un nou abordatge per a la millora de l'atenció i els serveis de salut mental.

Inicien un programa per Unitats d'Escolarització Compartida (on s'adapta el currículum a joves amb dificultats conductuals / emocionals que no poden cursar l'ESO) i ampliaran de 3 UEC a 6 el curs vinent.

Des de fa dos anys han implementat programes a l'Hospital Santa Maria de Lleida per a adults amb trastorn mental greu i trastorn de personalitat, sent el primer hospital que ofereix aquests serveis

al país. Han realitzat un estudi d'investigació científic amb grup control que pròximament es publicarà, la primera a Espanya.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Sòcies: 5

Ateses: 300

Voluntàries: 7

Altres: 12

Principals factors clau d'èxit:

Els principals elements d'èxit del projecte resideixen a:

1. El caràcter vivencial i l'entorn natural on es desenvolupen les activitats. El programa ofereix un espai distès i terapèutic, alhora que analític i reflexiu en el medi natural, en contextos nous i allunyats de la rutina diària, que permeten viure experiències noves i diferents. Algunes de les activitats que realitzen són escalada, slackline, senderisme, via ferrada, surf, caiac o vela. Aquestes propostes afavoreixen en els / les participants l'autoconeixement, la regulació emocional i la reflexió en un context segur, per posteriorment traslladar els aprenentatges a altres àmbits de la vida quotidiana. De vegades porten a terme expedicions / acampades de diversos dies per tal de potenciar els beneficis de la intervenció.
2. L'adaptació / flexibilitat de les propostes i el canvi en el paradigma en l'acompanyament professional. Planifiquen de forma detallada i coordinada cada intervenció, tenint en compte les necessitats canviants del grup objectiu. El paper del facilitador / a és més proper i humà, i en compartir les experiències amb els participants el vincle terapèutic es reforça, el que suposa en qualsevol mena de teràpia un element clau per promoure el canvi. Afirment que estan formats i són competents a tècnicament (seguretat, maneig de riscos) i en habilitats terapèutiques. Es mantenen actualitzats en la disciplina i en contacte amb altres professionals internacionals.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Un dels reptes als quals s'han afrontat és a l'estigma cap a la teràpia i la salut / malaltia mental, encara existent a la societat. A més han comptat amb l'estigma afegit de l'ús de la natura amb finalitats terapèutiques, ja que a vegades es considera com una cosa alternativa o mancada de rigor científic, quan es tracta d'una metodologia àmpliament desenvolupada i validada a l'estranger. D'altra banda, es troben que les entitats amb més necessitats o que atenen a col·lectius que poden beneficiar especialment de les intervencions de TA solen comptar amb limitats recursos econòmics. Sovint l'entitat client del tercer sector no pot assumir els

costos i és Experientia la que busca les vies de finançament (un finançador extern com una fundació privada o l'administració), pel que suposa un benefici gran per als seus usuaris/es.

En termes econòmics, a més, el fet de ser una associació moltes vegades suposa una dificultat per optar a ajudes d'emprenedoria o finançament. Malgrat això, diversos programes i premis d'emprenedoria han anat avalant el projecte.

Finalment, un altre repte és el de poder donar servei als programes acordats alhora que formen a nous professionals. També un altre desafiament ha estat la retenció del talent, ja que de vegades no han tingut projectes regulars per mantenir a l'equip. Malgrat això, els projectes de l'associació han anat en augment, i també els professionals involucrats.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La TA en si mateixa és una metodologia innovadora, ja que compta amb ampli recorregut internacional i l'enfocament s'adapta al context social, legal i cultural.

La TA fa servir intencionalment la natura i aventura per a l'autoconeixement i el desenvolupament personal. La natura és un espai distès que afavoreix la intervenció i en si mateixa és beneficiosa per a la salut.

Es dissenya la intervenció a mida: les activitats es realitzen amb una intencionalitat i en un context terapèutic diferent.

S'involucra l'equip de centre per ajustar la intervenció als pacients i continuar el treball realitzat durant la TA en el dia a dia.

A diferència d'altres intervencions, està centrada en l'acció: involucra la persona activament a nivell físic, cognitiu i emocional. Reforça la responsabilitat individual i es convida a participar voluntàriament, promovent la motivació interna al canvi i, segons diversos meta-anàlisis científiques, això permet que els canvis perdurin en el temps.

Es posa l'èmfasi en conductes exitoses (fortaleses) abans que en conductes disfuncionals (dèficits). El canvi de context permet posar en pràctica recursos que en altres contextos de la seva vida (família, treball, etc..) no utilitza. Els reptes que es proposen fomenten la superació personal i, mitjançant el processament de les experiències, es possibilita extreure els aprenentatges i traslladar-los a altres contextos de la vida diària.

En aquest tipus d'intervenció el paper del professional és diferent de la teràpia convencional. Pacient i facilitador comparteixen experiències, el que reforça l'aliança terapèutica i és essencial per a l'eficàcia de qualsevol tractament.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Consideren que Experientia ha tingut un creixement molt gran, especialment aquest últim any (2019-20) cosa que ha permès consolidar l'equip i diversos programes. La seva trajectòria ha comprovat com és possible aplicar-los a diferents contextos i poblacions, sent la major part dels programes molt diferents els uns dels altres (context hospitalari i enfocament clínic, context en plena muntanya i formatiu, enfocament psicoeducatiu en centres

escolars, etc.) i amb poblacions molt diverses com ja s'ha descrit anteriorment.

La replicabilitat és possible sempre que es destinin més recursos al desenvolupament metodològic i formatiu d'altres professionals, alguna cosa en el que ja han començat a treballar, ja que el curs que ve hauran d'ampliar la plantilla amb dos professionals més per poder donar servei als programes amb joves en risc.

Per tant, creuen que hi ha un alt potencial d'escalabilitat i replicabilitat. També cal destacar la importància del detall i cura en el treball que realitzen. Consideren que el creixement és essencial, però que també és fonamental poder mantenir els valors i la qualitat de la intervenció que realitzen, ja que en alguns aspectes és molt delicada i perquè treballen amb persones amb necessitats molt específiques.

Seguint la trajectòria d'altres països, cada vegada connecten amb més professionals d'altres comunitats autònomes o ciutats amb interès a formar-se i rebre assessorament i seguiment per part d'Experientia per poder implementar programes de TA en els seus contextos laborals.

ASSOCIACIÓ CATALANA DE PERSONES AMB MALALTIES NEUROMUSCULARS

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Associació

450 persones sòcies

4 persones treballadores

16 persones voluntàries

Persones ateses:

- 1.800 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.asemcatalunya.com

Breu història de l'organització:

Asem Catalunya compta amb més de trenta-cinc anys d'experiència en l'atenció a famílies de persones afectades per una malaltia neuromuscular i altres minoritàries. Es va constituir com a entitat amb personalitat jurídica pròpia l'any 2003, després d'una llarga vida com Associació Estatal i després d'haver impulsat la creació de delegacions d'ASEM a nombroses autonomies, fins a la constitució de la Federació ASEM, en el marc del XX Congrés d'ASEM, celebrat a Barcelona els dies 27 i 28 de juny de 2003.

El seu caràcter innovador, els ha permès arribar a disposar d'una organització i uns recursos professionals d'expertesa que els legitimen com a Centre d'atenció psicosocial per a persones amb malalties neuromusculars i altres malalties minoritàries. L'any 2014, Asem Catalunya va ser reconeguda com a Centre d'Atenció Psicosocial per a persones amb malalties minoritàries amb número de registre S05927.

A través de professionals compromesos amb la missió de l'entitat que han aconseguit l'excel·lència en l'atenció a les sòcies i socis; contribueixen la continuïtat i la millora d'aquesta atenció prestant un acompanyament integral a les famílies i així causar un major impacte social i donar resposta a una important necessitat social en l'àmbit de la discapacitat física, les malalties neuromusculars i altres minoritàries.

Missió:

La missió de l'organització és que totes les persones i famílies amb malalties neuromusculars puguin viure de la forma més confortable possible.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

DESCOBRINT UN NOU FUTUR

Breu descripció:

El Centre d'Atenció Psicosocial és integral i garanteix l'acompanyament per a persones afectades per una malaltia neuromuscular o altres de minoritàries i els seus familiars. Per això és un projecte continuat en el temps, ja que les necessitats de suport i acompanyament professional són verbalitzades per les persones afectades, famílies, professionals i agents de la comunitat, al llarg del temps.

La prevenció en les situacions de risc és una de les mesures aplicades, ja que l'acompanyament i suport psicosocial prestat des de l'entitat garanteix una anticipació a possibles problemàtiques. Des d'ASEM Catalunya coneixen, gràcies a la seva experiència, quines són aquestes problemàtiques i poden actuar en conseqüència per evitar el malestar que poden provocar a les famílies.

Les activitats que es desenvolupen són:

- Gestor de casos.
- Atenció social per part de les treballadores socials.
- Servei d'atenció psicosocial en l'espai "Dijous fem Salut" (grups socioterapèutics) per a pares, adults, familiars i persones afectades per Distròfia Miotònica de Steinert.
- Treball comunitari de sensibilització, informació, promoció de l'activitat física i el Cor d'ASEM (coral). I treball en xarxa amb altres entitats públiques i privades.
- Vida associativa: col·laboració amb altres entitats, participació i implicació dels socis, informació i motivació en les activitats de l'entitat.

Aportació de valor de la iniciativa:

Rellevància de la iniciativa: El caràcter innovador d'ASEM Catalunya ha permès redefinir el servei que ofereixen per adaptar-lo a la realitat de les persones amb malalties neuromusculars i les seves famílies.

Novetat de l'aportació: L'impacte rau en l'actuació com a centre i gestor de casos, ja que les treballadores socials de l'entitat es

coordinen amb els professionals implicats per posar a l'abast la informació i facilitar l'accés dels recursos.

Rigor: les professionals d'ASEM Catalunya coneixen el valor diferencial de les persones amb malalties neuromusculars, podent posar en relleu les seves capacitats; amb constant formació i transformació. Avaluant l'acció duta a terme per oferir una atenció de qualitat.

Principals objectius assolits:

A través d'una atenció de qualitat avalada pels anys d'experiència de l'entitat, amb el projecte pretenen dotar a les persones afectades per una malaltia neuromuscular, llurs famílies, amics i societat en general; del suport, atenció i acompanyament necessaris per fer front al seu dia a dia amb la major autonomia i independència possible. Posant en relleu totes les seves capacitats.

Per poder oferir aquesta atenció integral el projecte té també com a finalitat actuar com a gestors de casos, sent complementaris als serveis públics, per donar la cobertura necessària a les persones amb malalties neuromusculars i altres minoritàries.

Principals resultats obtinguts:

- Augment de la informació, orientació, assessorament i acompanyament als afectats i a les seves famílies.
- Augment de la millora de la qualitat en l'atenció, suport i contenció als socis afectats i als seus familiars; derivació de les demandes, tot fent la deguda presentació al professional o als organismes competents.
- Facilitar la col·laboració i coordinació amb altres professionals.
- Consensuar protocols d'atenció i orientació en habilitats socials vers els afectats.
- Augment de la participació i el sentiment de pertinença de l'entitat.
- Augment de la percepció de la qualitat de vida de familiars i persones afectades per malalties neuromusculars i d'altres minoritàries.
- Augment de la prevenció de situacions de malaltia, que poden produir-se per l'estrès que provoca en el nucli familiar conviure amb la malaltia neuromuscular.
- Aconseguir un espai de trobada que ens faciliti la interrelació i apaivagui l'aïllament de les persones afectades i dels seus familiars.
- Augment del treball en xarxa per l'atenció integral a les famílies.
- Augment de les col·laboracions amb les institucions sociosanitàries.
- Prestar un valuós recurs comunitari a les persones, professionals i institucions de referència en matèria de tractament biopsicosocial.
- Augment de la informació, assessorament i orientació a diferents professionals, entitats i serveis sanitaris dels recursos relacionats amb les malalties neuromusculars.

Abast de l'experiència:

ASEM Catalunya és l'única entitat a Catalunya dedicada a les persones amb malalties neuromusculars i altres minoritàries, amb més de vint anys d'experiència reconeguda.

Unes 2.900 persones es beneficien anualment dels serveis oferts per l'entitat, entre aquests, obtenint resultats en l'acompanyament, suport, orientació i millora de la qualitat de vida de més de 450 famílies l'any 2019.

Treballen de manera col·laborativa, coordinada i oberta amb altres entitats del territori, públics i privats.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 7

Membres equips directius: 5

Sòcies: 450

Ateses: 1800

Voluntàries: 16

Principals factors clau d'èxit:

El servei portat a terme per ASEM Catalunya proporciona una atenció integral a la família des de tots els vessants que contribueixen al seu benestar psicosocial. Cal tenir en compte que les persones amb discapacitat són ateses principalment pels seus familiars, en cas de les malalties neuromusculars, aquesta atenció és contínua. Es requereix una atenció holística a tot el nucli familiar.

Les famílies afectades per una malaltia neuromuscular requereixen al llarg de tota la seva vida un suport integral i transversal que inclogui totes aquelles àrees que intervenen en el desenvolupament personal i social, a aquest fet, se li suma el caràcter progressiu d'aquestes malalties i la pèrdua de mobilitat, per tant, les famílies conviuen amb un estat de dol i pèrdua permanent.

ASEM Catalunya treballa des de la prevenció de situacions de risc i possibles problemàtiques que, gràcies a la seva experiència, els permet detectar i pal·liar a través de l'acompanyament psicosocial i les mesures indicades en cada cas.

El servei parteix del treball comunitari com a eina fonamental per al desenvolupament d'accions en benefici de les famílies. La col·laboració i coordinació amb els serveis i professionals ens permet adoptar un enfocament sistèmic on es té en compte l'entorn de la persona afectada i la seva família, interrelacionant els agents que hi intervenen per poder oferir una atenció en xarxa i integral.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La complexitat en l'atenció rau en el fet que les persones amb malalties neuromusculars i altres minoritàries no tenen consideració com a col·lectiu específic, ja que no es té en compte el fet

diferencial que provoca la malaltia neuromuscular dins del món de la discapacitat; aquest no reconeixement del fet diferencial, provoca que les persones i les famílies amb discapacitat es trobin en una contínua derivació de servei en servei. Per això és necessari aplicar mesures de discriminació positiva cap al col·lectiu atès a través de l'atenció psicosocial i comunicació, vetllant per influir en les polítiques públiques dirigides a reconèixer les diferències i afavorir a aquesta població per obtenir un benefici comunitari.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El servei es basa en un enfocament col·laboratiu amb els agents del territori i serveis socials bàsics, tant municipals com comarcals, on ASEM Catalunya actua com a Gestor de casos. Ja que es té en compte l'entorn de la persona afectada i la seva família, interrelacionant els serveis i professionals que hi treballen per poder oferir una atenció en xarxa integral, adaptada a les necessitats de cada cas. Aquesta atenció holística també permet poder actuar a través d'intervencions grupals a fi de garantir espais d'escolta per compartir experiències.

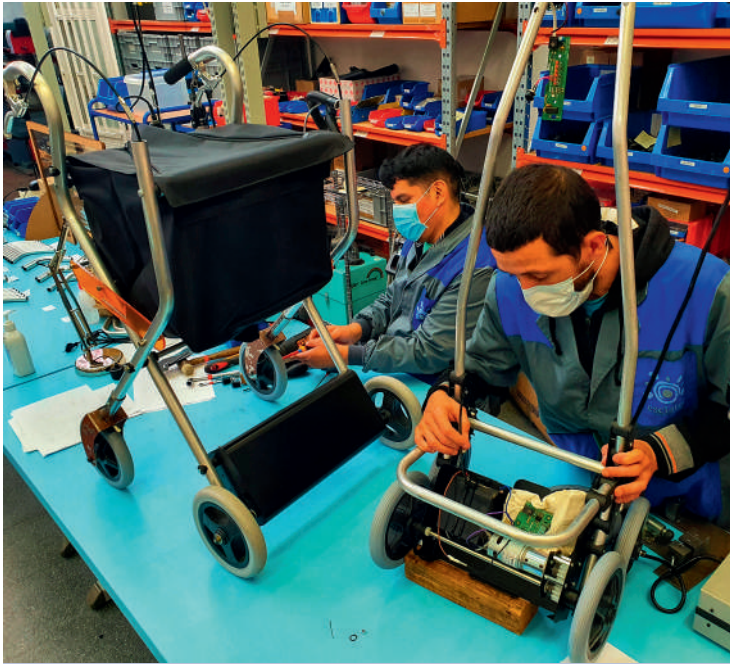
Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La implicació i participació de les persones beneficiàries en el projecte hi és palesa des del disseny a l'execució, ja que les persones afectades per una malaltia neuromuscular i llurs famílies aporten un feedback constant als professionals de l'entitat implicats, i per tant, aquests són coneixedors de les necessitats i problemàtiques. Per això poden adaptar les intervencions a la realitat del moment. Les persones amb una malaltia neuromuscular i les seves famílies participen en totes les activitats proposades i dissenyades a partir de l'experiència prèvia i el resultat obtingut.

El treball en xarxa és una de les finalitats del projecte, per això, la participació de diversos agents externs s'implementa al llarg del projecte. Del sector social participen els serveis socials municipals i l'àrea bàsica de salut, amb els quals les treballadores socials de l'entitat es coordinen durant les intervencions individuals i familiars. Entitats del Tercer Sector Social també participen directament i indirectament en el projecte, amb la informació dels serveis, coordinació, derivació, acompanyament, etc., donant com a resultat, l'actuació de l'entitat com a gestor de casos.

La metodologia de treball es basa a fer partícip a la persona afectada per una malaltia neuromuscular i la seva família des d'un inici en totes les activitats individuals, grupals i comunitàries proposades. Dotant-les d'informació i fomentant els recursos personals perquè esdevinguin agents actius en el territori, apoderats i independents. Les persones amb malalties neuromusculars són consumidors i generadors de recursos, per tant, cal facilitar-los les eines necessàries per desenvolupar tot el seu potencial.

ASSOCIACIÓ ESCLAT

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Associació

309 persones sòcies

106 persones treballadores

15 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

81 persones voluntàries

Persones ateses:

- 31 a serveis a la infància i la joventut
- 178 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 178 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.associacioesclat.com

Breu història de l'organització:

L'Associació Esclat al llarg de quaranta-dos anys de funcionament ha posat en marxa diversos serveis d'atenció directa als usuaris o a les seves famílies en funció de les necessitats de cada persona en cada moment:

1977: Un grup de famílies amb fills afectats amb paràlisi cerebral va fundar l'associació i van crear un centre per atendre les necessitats educatives i d'assistència terapèutica dels seus fills, al Districte de Les Corts.

1994: Es crea el Centre Ocupacional Esclat 2 al Districte d'Horta-Guinardó ampliant els serveis de l'entitat.

1999: Es crea el Centre Especial de Treball Esclatec amb productes propis patentats per Esclat i que dona feina a 17 persones amb greu discapacitat.

2001: Es posa en funcionament el Centre d'Atenció Diürna Especialitzada Cades que ofereix atenció a persones adultes amb pluridiscapacitat.

2010: Inauguració de les noves instal·lacions del Centre d'Educació Especial Esclat al carrer Guitard (Barcelona).

2011: Posada en marxa la Residència i Centre de Dia Esclat Marina, un espai substitutori de la llar donant resposta a les diferents necessitats de les persones amb pluridiscapacitat que requereixen suport extens o generalitzat.

2014: Creació de la Fundació Esclat Marina per dotar l'entitat d'una major garantia i seguretat patrimonial.

2018: 40è aniversari de l'Associació Esclat.

Missió:

Contribuir, des del compromís ètic, mitjançant suports i oportunitats, a què cada persona amb paràlisi cerebral o altres discapacitats similars i la seva família pugui desenvolupar el seu projecte de qualitat de vida, així com a promoure la seva inclusió com a ciutadana de ple dret en una societat justa i solidària. L'Associació Esclat desenvolupa la seva activitat majoritàriament a Catalunya.

VALORS:

- Inclusió
- Dignitat
- Compromís
- Qualitat
- Participació
- Vocació de servei
- Professionalitat
- Formació continuada i adaptada
- Innovació
- Implicació i col·laboració interna i externa
- Transparència
- Confiança
- Agilitat i dinamisme
- Treball en equip

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

POSADA AL MERCAT DEL NOU CARRET-CAMINADOR MOTORITZAT PER FER LA COMPRA MERCAM, DISSENYAT I FABRICAT EN UN CENTRE ESPECIAL DE TREBALL

Breu descripció:

Esclatec és un Centre Especial de Treball que pertany a l'Associació Esclat. Un centre singular pel fet de comptar amb un Departament de Recerca, Desenvolupament i Innovació Inclusiu, que treballa des de fa més de vint anys, dissenyant productes per millorar la qualitat de vida de les persones, que estan fabricats al mateix CET per persones amb paràlisi cerebral.

El projecte consisteix a treure al mercat el nou model de carret-caminador MerCAM. Un carretó motoritzat dissenyat i patentat al propi del Centre Especial de Treball Esclatec.

El MerCAM és un producte innovador pensat per ajudar a les persones amb mobilitat reduïda a sortir a caminar al carrer amb seguretat i poder realitzar les tasques habituals com anar a fer la compra, sense haver de fer cap esforç.

Les principals característiques són:

- Carro elèctric assistit alimentat amb bateria
- Velocitat regulable
- Xassís d'alumini
- Sistema de frens
- Disseny ergonòmic
- 100% dissenyat i fabricat a un CET de Barcelona

Un producte que ha demanat la ciutadania que moltes vegades fan servir el carretó d'anar a comprar com si fos un caminador. Persones que busquen els avantatges d'un carro de compres però amb les seguretats d'un caminador.

Un producte pensat per fomentar l'autonomia personal, millorar la mobilitat de les persones i els seus àmbits relacionals.

Amb aquesta nova línia de producció, poden continuar creant nous llocs de treball especialitzats en electrònica i mecànica, per persones amb paràlisi cerebral i discapacitats similars.

Aportació de valor de la iniciativa:

Un dels objectius principals del projecte és oferir treballs de qualitat a persones amb discapacitat utilitzant la tecnologia com a eina per la inclusió laboral. Un producte innovador i de proximitat que té un doble impacte, econòmic i social, i que buscarà la col·laboració amb altres entitats situades a Barcelona, que també facin activitats que fomentin l'Economia Social i Solidària.

El producte inicialment es fabricarà en el Centre Especial de Treball Esclatec, situat a la plaça del Guinardó núm. 8 de Barcelona (08041).

El carret-caminador per anar a comprar està pensat per afavorir la mobilitat de les persones i, fomentar estils de vida saludables adreçats al conjunt de la ciutadania, respectuosos amb el medi ambient, i que promoció l'activitat econòmica de proximitat dels mercats i comerços.

Principals objectius assolits:

Els objectius que s'han assolit són els següents:

Objectiu específic 1: Passar del prototip, al producte final.

Resultat 1.1: Obtenir un producte segur, fiable i que compleixi tots els requisits preestablerts.

- Indicadors 1.1: Informe amb les proves que compleixin amb els objectius marcats inicialment.
- Acció 1.1: Realització de proves de laboratori i proves de camp.

Resultat 1.2: Obtenir la CE per poder posar la venda el producte.

- Indicadors 1.2: Obtenció oficial del marcatge CE.
- Acció 1.2: Treball coordinat amb la responsable de qualitat.

Objectiu específic 2: Crear una nova línia de producció especialitzada.

Resultat 2.1: Consolidar una àrea de treball per la fabricació d'aquest nou producte.

- Indicadors 2.1: Verificació dels processos de fabricació i de l'adequació de l'instrumental.

- Acció 2.1: Adequar l'espai amb les eines necessàries per portar a terme la producció. Disseny dels diferents processos de fabricació. Formació i capacitació als treballadors del taller sobre els nous processos.

Resultat 2.2: Treure el carret MerCAM a la venda i promocionar més llocs de treball per realitzar la fabricació.

- Indicadors 2.2 (pendent d'assolir): Anàlisi de les vendes i control dels guanys obtinguts. Noves contractacions a l'àrea de muntatge.
- Acció 2.2 (pendent d'assolir): Realització d'un pla comercial per establir l'estratègia comercial. Promoció i comunicació a través de les xarxes socials i entitats col·laboradores. Seguiment postvenda dels carrets venuts.

Principals resultats obtinguts:

L'objectiu d'Esclatec és la inserció al món laboral de persones amb especials dificultats d'integració laboral, persones amb paràlisi cerebral i discapacitats similars.

Els resultats en aquest sentit els trobem en les vides dels quinze treballadors amb discapacitat que tenen contractats de forma indefinida i que han canviat molt, no només en l'aspecte professional sinó també en l'àmbit social i relacional.

El MerCAM és l'aposta per continuar generant impacte en la vida de més persones que gràcies al treball i al suport que ofereixen, poden desenvolupar i escollir el seu projecte de vida.

Gràcies a aquest projecte han aconseguit que es visualitzi més la feina de l'entitat i demostrar un cop més que els productes es poden adaptar a les persones des de la fase de creació fins a la fabricació, i que a més a més aquest producte pot millorar la qualitat de vida de molta gent que ho necessita.

Aquest projecte ha participat en dos programes d'innovació social: la primera edició del programa d'Emprenedoria Social de Barcelona Activa i al programa B-Value, on el MerCam va quedar finalista entre més de 150 projectes.

Un projecte també reconegut per l'Ajuntament de Barcelona per ser una iniciativa que combina: esperit empresarial, inclusió laboral i retorn social.

Abast de l'experiència:

L'objectiu és dissenyar un carret per anar a fer la compra que millori la qualitat de vida de les persones, especialment les persones amb mobilitat reduïda i que faci més accessible la relació de les persones amb el seu entorn.

Simplicitat en el disseny i enginyeria inclusiva amb la finalitat d'aconseguir uns costos de producció baixos i un sistema de muntatge que permeti la seva producció en un Centre Especial de Treball per afavorir la inserció laboral de persones amb discapacitat.

Volent que sigui un producte que fomenti els bons hàbits de poder sortir al carrer de forma segura i millorar la mobilitat de les persones, fomentar el consum de proximitat amb un producte que aposta per la inclusió social i l'Economia Social i Solidària.

Un producte que asseguren que els ha demanat la ciutadania i on han captat l'atenció de molts distribuïdors i empreses que volen col·laborar.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 20

Membres equips directius: 2

Sòcies: 10

Ateses: 15

Voluntàries: 2

Principals factors clau d'èxit:

Experiència: Esclatec és un CET amb més de 20 anys d'experiència en el desenvolupament de productes tecnològics destinats principalment a les ajudes tècniques. Ha participat en diversos projectes d'investigació, alguns d'àmbit Europeu, treballant conjuntament amb diferents Universitats de Barcelona i amb empreses molt rellevants vinculades als sectors de les energies renovables i la logística.

Metodologia: A Esclatec apliquen l'enginyeria inclusiva, tot allò que està relacionat amb el disseny universal, un disseny inclusiu, pensat per a tothom. Aquest enfocament holístic i innovador constitueix un repte creatiu i ètic per als seus enginyers i dissenyadors. Tots els prototips i productes que porten a terme des d'Esclatec estan pensats perquè després puguin ser muntats per persones que tenen diferents capacitats. Adapten la feina a les capacitats dels treballadors. Per fer-ho possible, desenvolupen eines i adaptacions, capaciten a les persones i les apoderen.

Innovació: El MerCam és un producte que no existeix, és el primer carret assistit per fer la compra sense esforç i que té els avantatges d'un caminador.

Necessitat: Moltes persones utilitzen el carret de la compra per sortir al carrer a passejar perquè els incomoda portar un caminador. Per altres anar a comprar amb un carret convencional pot suposar un gran esforç perquè viuen en barris amb forts pendents o perquè tenen problemes de mobilitat, especialment per la gent gran.

Difficultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Poder treure al mercat un nou producte des d'un Centre Especial de Treball que treballa amb persones amb especials dificultats, ha requerit un cop més de molt d'esforç a molts nivells.

Per una part la inversió que s'ha de fer en hores d'enginyeria és molt gran, i lamentablement consta molt trobar ajudes o subvencions destinades a entitats socials sense afany de lucre, que estiguin pensades per desenvolupar projectes tecnològics. En el seu cas han pogut realitzar el projecte gràcies a una subvenció de l'Ajuntament de Barcelona i al finançament de la mateixa entitat.

Una de les parts més complicades del projecte és la certificació. Han de sotmetre el producte final a moltes proves en un laboratori extern per tal de superar totes les proves de compatibilitat electromagnètica que marca la norma. Aquestes proves són molt cares i requereixen constants ajustos i repeticions.

En aquest moment estan a la fase de producció. La seva experiència demostra que la principal dificultat per arribar a uns nivells mínims de productivitat, rau en el temps. Necessiten molt de

temps fins a agafar les rutines, habilitats i coneixements per fer les tasques. Una vegada ha transcorregut aquest període, el que han constatat són les grans habilitats i nivells de qualitat en la feina assolits gràcies a l'experiència i al treball de tot un equip de professionals.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El projecte MerCAM és un projecte desenvolupat pel departament d'R+D+i del CET Esclatec. Un departament que treballa amb el concepte d'Enginyeria Inclusiva, on tots els prototips i productes que porten a terme, estan pensats perquè després puguin ser muntats per persones que tenen diferents capacitats. Un producte de proximitat pensat i fabricat en un centre especial de treball que utilitza la tecnologia com una eina per a la inserció laboral de persones amb paràlisis cerebral i discapacitats similars.

L'enginyeria inclusiva que practiquen treballa tant en el desenvolupament de productes, pensats principalment per millorar la qualitat de vida de les persones, com en la metodologia de fabricació. Una metodologia de disseny diferent que pensa en les persones des de la fase inicial de la creació del producte.

El MerCAM és un producte nou que fusiona l'avantatge de poder fer la compra sense cap mena d'esforç, ja que es tracta d'un carret assistit amb un motor, i alhora aporta la seguretat i l'estabilitat d'un caminador. Una fusió de conceptes que moltes persones han demanat i què estan pendents de poder comprar-ho.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La idea és arrencar en els pròxims mesos la cadena de producció fixa que permeti generar nous llocs de treball a mitjà termini. Un producte que té el seu centre logístic al Districte Horta - Guinardó de Barcelona, però que és escalable en el temps i que ampliarà la seva comercialització fora del territori. Buscarà establir sinergies amb altres entitats socials per generar un retorn social de major impacte.

Amb el producte i la línia de producció establerta l'objectiu és que sigui un producte que perduri en el temps on aplicaran un pla de millora continu per tal consolidar el producte al mercat.

Un cop el producte estigui consolidat al mercat nacional buscaran noves vies d'internacionalització. Una de les empreses amb les quals estan tractant aquest tema és l'empresa Rolser, un dels principals fabricants de carrets de compra a Espanya i a més de 50 països.

Els seus nivells de producció ara mateix són limitats, degut a l'espai de les instal·lacions i al nombre de treballadors. En funció de la demanda que tinguin externalitzaran parts del muntatge a altres entitats socials i ampliaran la plantilla fins al màxim de la seva capacitat. Un cop arribat aquest punt es plantejaran si han de canviar d'ubicació per ampliar la fabricació.

Des de fa dos anys imparteixen formacions per a persones amb discapacitat en l'àmbit de l'electrònica i la fabricació digital. Aquests cursos adaptats els permeten transferir els seus coneixements i la seva metodologia i trobar a persones interessades a formar part de la seva plantilla.

ASSOCIACIÓ PER LA VIDA INDEPENDENT (AVI)

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Barcelona ciutat

Forma jurídica: Associació

14 persones treballadores

1 persona contractada pertanyent a col·lectius en risc d'exclusió social

5 persones voluntàries

6 persones sòcies

7 entitats sòcies

Persones ateses:

- 650 a serveis a la gent gran
- 250 (tallers, xerrades preventives, etc...) i 1.300 (formació a alumnes d'IES i professionals cuidadors) a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.cvi-bcn.org

Breu història de l'organització:

L'AVI és una associació sense afany de lucre creada el 2007 per Mutual Mèdica i MUTUAM per promoure l'ús dels productes de suport i la tecnologia amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de les persones amb dependència i/o discapacitat i gent gran. L'any 2015 entren a formar part de l'AVI com a entitats associades: FATEC, Alzheimer Catalunya Fundació, Fundació ICTUS, l'Associació Superar l'Ictus Barcelona i la Fundació Mutua de Propietaris, així com persones físiques. L'AVI forma part de la Xarxa d'Economia Social (XES) i té declarada la Utilitat Pública.

L'any 2008, l'AVI crea el Centre de Vida Independent (CVI), un centre assistencial, configurat com un Habitatge Digital Accessible, que està equipat amb els productes de suport necessaris

per realitzar les transferències, desplaçaments activitats bàsiques de la vida diària, comunicació, seguretat... que juntament amb l'equip interdisciplinari (sanitari, social i tècnic) presta servei a persones amb dependència i/o discapacitat amb diferents tipus de patologies al llarg del cicle vital, per donar autonomia i/o cuidar al cuidador. És un espai real que possibilita poder realitzar la valoració i prescripció amb la certesa que es valoren tots els aspectes de la persona i que es prescriuen els suports necessaris per millorar l'autonomia i seguretat.

Missió:

Desenvolupar un treball assistencial amb les persones amb dependència i discapacitat, des del camp de les ajudes tècniques, la tecnologia i la domòtica des d'un model d'atenció multidisciplinària.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

TORNA A CASA

Breu descripció

El projecte "Torna a casa" ha atès a persones amb una discapacitat adquirida que han estat ingressades als centres sociosanitaris Pere Virgili i Fòrum de Barcelona, i que no disposaven dels coneixements, ni dels productes de suport o adaptació de la llar necessaris per abordar la nova situació.

La discapacitat deriva en limitacions per dur a terme les activitats bàsiques de la vida diària, i el projecte persegueix la prestació i instal·lació de productes de suport que ajudin a realitzar-les. El projecte ha proporcionat l'assessorament i formació necessària per garantir el bon ús dels productes per part dels beneficiaris i els seus cuidadors. S'ha comprovat que les persones amb discapacitat sobrevinguda poden tornar a realitzar les activitats de la vida diària de forma autònoma, mantenint l'activitat física, mental i psíquica.

A més, aquest fet afavoreix també la qualitat de vida de la persona i la seva família, ja que proporciona la possibilitat de realitzar les activitats bàsiques, com la higiene, l'alimentació, el desplaçament i la comunicació, de manera digna, i possibilita la tornada a casa amb el màxim d'autonomia i de seguretat. Es persegueix afavorir l'alta dels centres sociosanitaris i la millor adaptació a la llar de les persones que pateixen una discapacitat adquirida, així com facilitar la tasca de les seves famílies i/o cuidadors. Els beneficiaris i les seves famílies necessiten adaptar-se a les noves situacions moltes vegades en curts períodes de temps, fet que fa que les funcions d'assessorament i d'ensenyament sobre com adaptar-se a la mateixa es consideren fonamentals i hagin d'iniciar-se tan aviat com es pugui.

Aportació de valor de la iniciativa:

El projecte ha estat validat pel departament d'Econometria de la Universitat de Barcelona, mitjançant l'estudi del cost-benefici, tant pel que fa a la satisfacció de la persona atesa com per al cuidador/família.

El projecte afavoreix l'alta dels hospitals i centres sociosanitaris i la millor adaptació a la llar de les persones que han patit una discapacitat adquirida, així com facilita la tasca de les seves famílies i/o cuidadors. Els beneficiaris i les seves famílies necessiten adaptar-se a les noves situacions, moltes vegades, en curts períodes de temps, fet que fa que les funcions d'assessorament i d'ensenyament sobre com adaptar-se a la mateixa es consideren fonamentals.

També afavoreix la coordinació entre el Departament de Salut i el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Principals objectius assolits:

- La detecció de persones joves i adultes amb discapacitat adquirida als centres sanitaris i amb dificultats econòmiques per adaptar la seva llar a la nova situació.
- La valoració de la persona, per poder decidir i implementar adequadament els productes de suport a la seva llar i/o els arranjaments necessaris, per aconseguir millorar la mobilitat, les AVD, la comunicació, seguretat, l'accessibilitat...
- La facilitació de la tornada a casa de la persona, evitant prolongar el temps d'estada als centres sociosanitaris.
- La formació a les famílies i/o persones cuidadores en la utilització de productes de suport, per evitar la sobrecàrrega.

Principals resultats obtinguts:

Durant l'any 2019 s'han realitzat un total de 36 intervencions que han permès la tornada al propi domicili de persones amb discapacitat adquirida ingressades als centres sociosanitaris Pere Virgili i Fòrum de Barcelona.

Per aquestes persones, participar en aquest projecte ha suposat un augment de l'autonomia a la pròpia llar i el manteniment de l'activitat física, mental i psíquica; factors que afavoreixen la qualitat de vida de la persona i la família, ja que els dona la possibilitat de realitzar les activitats bàsiques (com són: la higiene, l'alimentació, el desplaçament, la comunicació, etc..) de manera digna. Però, sobretot, aquest fet ha representat poder viure a casa, ja que possibilita gaudir d'un entorn segur que l'ajuda a mantenir i/o millorar l'autonomia.

Abast de l'experiència:

Entre 2016 i 2017 es va dur a terme una experiència pilot d'aquest projecte amb l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona i el Consorci Sanitari de Barcelona, que va atendre a 40 persones joves i de mitjana edat amb discapacitat adquirida. El projecte va facilitar un important guany en autonomia per aquestes persones, que de sobte patien discapacitats sobrevingudes i que varen alterar de manera no esperada la seva vida. Hi havia persones que vivien soles i aquesta nova situació requeria de forma obligatòria la facilitació d'ajudes de terceres persones. Altres vivien en família i inclús amb fills a càrrec i la nova situació alterava la vida del cuidador. Els resultats varen revelar la satisfacció dels participants: no només en el guany en autonomia, sinó també en autoestima; i la tasca d'orientació, planificació i aprenentatge feta pel CVI: el període d'adaptació era curt i va caldre comptar amb un assessorament correctament desenvolupat.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 5

Membres equips directius: 2

Sòcies: 2 (Fundació Ictus i Associació Superar l'Ictus Barcelona)

Ateses: Al llarg dels dos últims anys s'han atès 60 persones

Altres: Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona i les treballadores socials dels CAP i del CSS implicats

Principals factors clau d'èxit:

El projecte té una metodologia d'intervenció que es basa en el model bio-psico-social, on es valora globalment a la persona d'acord amb les necessitats i tenint en compte les limitacions en els factors bio (relatiu al quadre clínic que presenta), psíquic (en relació amb l'estat psicològic/mental) i social o del context ambiental.

Disposa d'un protocol d'actuació amb els següents passos:

- Derivació des del centre sociosanitari dels casos que tinguin perfil per participar en el projecte.
- Coordinació entre les professionals del centre sociosanitari i les del CVI per fer el traspàs d'informació sobre els casos.
- Visita diagnòstica/valoració de la persona usuària al centre sociosanitari.
- Atenció i orientació en el domicili amb un familiar per examinar i valorar correctament l'entorn de la persona.
- Realització de l'informe tècnic d'intervenció amb els productes de suport i/o arranjament que necessitarà per prescriure la millor solució en cada cas.
- Col·locació dels productes de suport i arranjaments al mateix dia que la persona torni al seu domicili.
- Validació i aprenentatge dels productes de suport i arranjaments per certificar que totes les ajudes estan col·locades correctament i que la persona/familiar ho saben fer servir correctament.
- Seguiment telefònic posterior per comprovar que tot estigui correcte.
- Així mateix, l'equip de professionals del CVI és interdisciplinari: fisioterapeuta, logopeda, terapeuta ocupacional, per tal de possibilitar la valoració global de la persona.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La implicació del Departament de Salut en el projecte, ha estat la principal dificultat que s'ha hagut de superar, ja que en un inici va estar reticent a la col·laboració de centres sociosanitaris públics, però que finalment es va aconseguir la seva participació en els centres sociosanitaris Pere Virgili i Maresme Fòrum.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La metodologia d'intervenció és l'element més innovador d'aquest projecte, ja que ha combinat la valoració global de la persona per part de l'equip de professionals del CVI al centre sociosanitari i al domicili, la prescripció acurada i ajustada a la realitat dels productes de suport i/arranjament, i la instal·lació, comprovació i formació d'aquests al mateix dia que es fa el retorn a la llar. Amb aquesta metodologia d'intervenció s'ha comprovat que la persona pot mantenir l'autonomia en el seu domicili, recuperar la seva activitat tan física i mental, i millorar l'estat de salut i la seva inclusió social. És a dir, es comprova si poden tornar a realitzar les activitats de la vida diària.

Per altra banda, el projecte ha sigut avaluat per la Universitat de Barcelona (Riskcenter), que disposa d'un sistema específic per a la gestió de la informació. En concret, els protocols de captura d'informació calculen:

1. Indicadors quantitatius de mesurament del nivell de limitacions per a la realització de les activitats bàsiques de la vida diària i generació de scorings (abans i després de les intervencions).
2. Indicadors qualitius, bàsicament escales de valoració del nivell de satisfacció dels pacients amb el programa, i escales de valoració dels cuidadors i mesurament d'impacte en el nombre esperat d'hores de cura.

A més de realitzar un estudi del cost-benefici del projecte, es fa una valoració de la percepció de satisfacció de la persona beneficiària i, també de forma molt rellevant i nova, dels seus cuidadors.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El projecte podria replicar-se fàcilment si els productes de suport es poguessin prescriure com les prescripcions d'articles ortoprotètics (PAO's), i que les professionals valoradores dels centres sociosanitaris (fisioterapeutes, terapeutes ocupacionals i logopedes) poguessin realitzar les visites a la llar de les persones per valorar els obstacles que podria trobar-se la persona quan retorni al seu domicili. Es podrien adquirir els productes de suport prescrits als bancs d'ajudes que hi ha pel territori català. Tot i que és complicat que l'administració aposti pels productes de suport dins del llistat d'ajudes PAO.

El més complicat és la col·locació dels projectes, ja que moltes vegades cal que un lampista/paleta faci la seva instal·lació.

ASSOCIACIÓ SALUT MENTAL TERRES DE LLEIDA

Municipi: Lleida

Àmbit geogràfic: Lleida, província

Forma jurídica: Associació

1.200 persones sòcies

6 persones treballadores

9 persones voluntàries

Persones ateses:

- 1.230 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

www.salutmentalterresdelleida.org

Breu història de l'organització:

En data 21 de juny de 2008 se celebra la primera trobada de responsables de les juntes directives de les diferents associacions de salut mental de les comarques de Lleida per tal d'unificar esforços de les diferents associacions de familiars i primera persona i començar a treballar conjuntament i de forma coordinada. Arran de diverses converses i reunions, es constitueix formalment la Coordinadora d'entitats de Salut Mental "FECAFAMM-TERRES DE LLEIDA", actualment anomenada Associació Salut Mental Catalunya Terres de Lleida, Coordinadora d'entitats de Salut Mental i Addiccions, en data de 17 de novembre de 2010, amb el número de Registre d'Associacions 43657.

Missió:

Contribuir a la millora de la qualitat de vida de les persones amb problemes de salut mental i de les seves famílies, a la defensa de l'exercici dels seus drets i a la plena integració cercant la igualtat d'oportunitats en tots els àmbits de la vida.

La visió de la Coordinadora d'Entitats s'orienta a esdevenir una plataforma de referència dins el territori lleidatà, que aglutini les diverses entitats socials del tercer sector que treballin dins l'àmbit d'intervenció de la salut mental.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

SUPORT A L'AUTONOMIA PER A PERSONES AMB PROBLEMÀTICA DE SALUT MENTAL QUE CONVIUEN AMB EL FAMILIAR

Breu descripció:

Aquest programa promou l'autonomia, la qualitat de vida i l'apoderament de les persones amb diagnòstic en problemàtica de salut mental, sent part activa del seu procés de recuperació i facilitant la seva inserció comunitària. D'altra banda, pretén apoderar al familiar, donar-li suport i fer-lo partícip del pla de treball. El disseny, les accions i estratègies d'aquest programa estan basades en el concepte de "model comunitari".

Aquest model té com a base principal el treball amb la comunitat de la qual forma part l'individu i, contempla el treball, tant amb les persones amb diagnòstic, com amb els aspectes comunitaris que en formen part: la llar, la família, el barri, etc.

El programa destaca i valora al grup familiar i a la persona afectada, com a actors principals del procés de recuperació, així com pretén millorar l'atenció que actualment estan rebent les persones afectades, mitjançant la participació activa de tots els agents implicats i fomentant el treball en xarxa amb tots els recursos de salut i comunitaris, tant públics com privats.

Aportació de valor de la iniciativa:

Aquest programa es va dissenyar amb el propòsit de desenvolupar pràctiques innovadores i de transformació social cap a la integració i l'apoderament de la primera persona i el familiar. Durant el seu primer any d'implementació, s'ha fet un plantejament integral de la persona i del familiar i de les seves necessitats, dirigint totes les actuacions a la plena inclusió social.

Els beneficis del programa tenen una participació activa indispensable en el seu procés, dissenyant conjuntament el Pla d'atenció personal, on es treballen els objectius acordats segons necessitats i emmarcats dins les diferents àrees de la vida diària. La voluntat és millorar el servei de Suport a la llar que ofereix el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies incloent aquelles persones amb problemàtica de salut mental que conviu amb el seu familiar, el percentatge del qual se situa sobre el 80% segons dades de 2018. Per tant, la innovació del programa és el treball també amb el familiar.

Principals objectius assolits:

Objectius dirigits a la primera persona:

1. Contribuir al desenvolupament i millora en les activitats de la vida diària de les persones amb diagnòstic. Potenciar que la persona participi i es responsabilitzi de la seva vida. Fomentar la presa de decisions, l'apoderament i l'autonomia.
2. Recuperar o adquirir competències personals, interpersonals i psicosocials que requereixen suports i recursos externs. Orientar-los en la recerca de serveis encarats a assolir la plena inclusió social.

Objectius dirigits als familiars:

1. Trencar amb l'aïllament del familiar i potenciar la seva inclusió a la comunitat.
2. Donar eines al familiar fent que esdevingui part activa del procés de recuperació de la persona amb un diagnòstic.
3. Fomentar l'apoderament del familiar a través de la seva vinculació al programa, als psicoeducatius de l'Activa't per la salut mental i als Grups d'Ajuda Mútua de les entitats del territori.

Principals resultats obtinguts:

Resultats destacables en la primera persona:

- S'assoleix un retorn a la presa de medicació de manera continuada i autònoma.
- S'assoleix una vinculació positiva al Servei de Rehabilitació Comunitària de la comarca.
- S'assoleix una incorporació laboral en empresa ordinària.
- S'assoleix una vinculació positiva al Club Social de la comarca.
- S'assoleix una vinculació positiva al centre cívic de la comarca.
- S'assoleixen dues vinculacions positives al Grup d'Ajuda Mútua en primera persona.
- S'assoleix un retorn a l'educació reglada ordinària.
- Resultats a destacar dels familiars:
- S'assoleix una vinculació positiva al centre cívic del municipi.
- En dos casos en què s'havia especificat l'alta conflictivitat intrafamiliar, s'assoleix la reducció del conflicte i l'establiment d'una comunicació assertiva.
- S'assoleixen dues vinculacions positives dins el circuit de l'Activa't per la salut mental.

Abast de l'experiència:

El programa "Suport a l'autonomia per a persones amb problemàtica de salut mental que conviuen amb el seu familiar" és una experiència pilot, dissenyada des de la detecció de la situació familiar per part dels tècnics de les entitats de la Coordinadora.

Aquesta experiència de pilotatge mostra uns resultats d'èxit d'una iniciativa que es pot extrapolar a tot el territori català, ampliant i millorant el Programa de suport i atenció a la llar del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

A causa del disseny de finançament, seguint les ràtios del departament, el programa dona cobertura actualment a 8 famílies de la província de Lleida.

En el seu inici, es van rebre un total de 28 orientacions per entrar-hi. Aquestes orientacions es van realitzar des de les entitats de salut mental, els Serveis de Rehabilitació Comunitària i els Centres de Salut Mental per a Adults.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 7

Membres equips directius: 1

Sòcies: 8

Ateses: 16

Principals factors clau d'èxit:

Metodologia de treball:

- Configuració de l'equip de treball.
- Metodologia centrada en els models de recuperació i comunitari.
- Atenció centrada en la persona i en les seves necessitats.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Els reptes identificats i les solucions plantejades han estat els següents:

- Potenciar la col·laboració i el paper actiu de la família, ajudant-la a aprendre estratègies en la gestió del dia a dia: per aconseguir-ho, s'avalua positivament que el professional faciliti informació sobre recursos existents a la comunitat que ajuden a desenvolupar aquestes eines.
- Desenvolupar estratègies de seguiment de les dones cuidadores, especialment les dones grans: a la banda de la solitud i la incomprensió amb què es viu el treball de cures, les dones grans són les que presenten més dificultats per relacionar-se amb altres persones fora del nucli familiar. Convé cercar estratègies per acompanyar les dones i intentar minvar el seu malestar.
- Intervenció familiar: els professionals reconeixen que els hi manquen eines específiques en intervenció familiar, ja que la seva feina sempre ha estat centrada en la persona amb problemàtica de salut mental. Es facilita una formació específica en aquest camp.
- Coordinacions amb els professionals de l'àmbit sanitari: després de detectar la necessitat de millora, s'estableix una reunió amb el Director de Salut Mental de l'Hospital Universitari Santa Maria i es facilita un espai de coordinació amb els i les Treballadores Socials.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La principal innovació del projecte és el treball amb el familiar i el suport a la seva llar, afavorint així la cooperació i el suport mutu com a pilar indispensable del procés de recuperació de la persona amb diagnòstic. Per tant, la intervenció del programa és doble, per una banda s'apodera a la primera persona i, de l'altra, al familiar.

Un altre dels elements innovadors és la configuració de l'equip de treball. Aquest està format per un equip interdisciplinari amb l'objectiu de poder realitzar una atenció i abordatge integral de les persones beneficiàries.

Salut Mental Catalunya Terres de Lleida ha estat l'entitat responsable de coordinar i avaluar el programa. Les seves funcions han estat les de consensuar els criteris d'intervenció, els objectius i dissenyar els informes de seguiment i d'avaluació. I, les entitats acreditades per a realitzar el servei d'Autonomia a la Llar (SAVI) del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies han estat les encarregades de realitzar la intervenció amb les persones seleccionades.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Aquest programa ha estat dissenyant seguint les normes i ràtios del servei en cartera SAVI del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. S'afegeix el treball amb l'entorn familiar per donar una intervenció més completa i, d'aquesta manera, assegurar que la població està més ben informada i es redueixen els nivells de conflictivitat, aïllament i estrès que pateixen els familiars i les persones amb problemàtica de salut mental.

El disseny de l'experiència pilot contempla poder replicar l'experiència a tot el territori de Catalunya.

CLUB ESPORTIU HORITZÓ 1994

Municipi: Rubí

Àmbit geogràfic: Comarcal

Forma jurídica: Club esportiu

279 persones sòcies

19 persones treballadores

5 persones voluntàries

Persones ateses:

- 15 a serveis a la infància i la joventut
- 259 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 20 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 10 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.horitzo.cat

Breu història de l'organització:

El C.E. Horitzó va néixer l'any 1994 mercès a la iniciativa d'un grup de persones vinculades fins aleshores entorn de l'esport adaptat per a discapacitats de competició. Aquell grup va creure que l'activitat físico-esportiva era fonamental per a la millora de la qualitat de vida de la persona discapacitada i que havia d'arribar a tothom, fos quina fos la seva discapacitat, edat, sexe, religió o situació econòmica. A partir d'aleshores van dissenyar el projecte d'implementació dels Grups d'Activitats sòcioesportives per a Discapacitats, que funciona fa 25 anys.

Missió:

La finalitat del CE Horitzó és la promoció i la divulgació de l'activitat social, física i esportiva adaptada a persones amb diversitat funcional, vist des del punt de vista del manteniment del cos, de l'augment de l'autoestima i de les relacions socials que s'estableixen en practicar les activitats sòcioesportives adaptades. En definitiva es tracta de millorar la qualitat de vida de la persona amb diversitat funcional i propiciar la seva inclusió social.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

ACTIVITATS FÍSQUES ADAPTADES COM A MITJÀ PER MILLORAR LA QUALITAT DE VIDA DE LA PERSONA AMB DIVERSITAT FUNCIONAL

Breu descripció:

El projecte presenta la globalitat d'activitats físiques, esportives i socials adaptades, que realitza l'entitat d'ençà que es va fundar, l'any 1994, i que estan actualment més vigents que mai. Aquestes activitats tenen uns objectius comuns i uns criteris homogenis. L'objectiu principal és el de millorar la qualitat de vida de les persones amb diversitat funcional mitjançant la pràctica sistemàtica i continuada d'una activitat física, esportiva o social adaptada. Però aquest objectiu ens ha de portar també a un de més important, que és el reconeixement i la inclusió d'aquestes activitats i d'aquestes persones en l'entramat social del qual tots en formem part.

Aportació de valor de la iniciativa:

Els criteris es basen en l'organització de grups de diferents modalitats esportives, d'activitat física o socials, que realitzin les seves activitats amb una periodicitat setmanal i una temporalitat que va de gener a desembre (exceptuant les vacances d'estiu).

Principals objectius assolits:

- Obtenció de beneficis físics per a les persones amb diversitat funcional: Millora de la condició física general, reforç de la coordinació dinàmica i percepció espaciotemporal, millora de la funció cardíaca i reducció de malalties cardiovasculars, control del pes, millora del son, millora en la dieta i potenciació dels hàbits higiènics personals.
- Obtenció de beneficis psicològics per a les persones amb diversitat funcional: Millora de l'autoestima personal, millora de la capacitat d'aprenentatge, potenciació dels valors de les normes del joc i l'esport, desenvolupament de la imaginació, millora de la constància, potenciació dels valors de l'esforç, potenciació de l'autonomia personal.

- Obtenció de beneficis socials per a les persones amb diversitat funcional: Establiment i/o millora de les relacions interpersonals amb companys, tècnics, voluntaris i familiars, reducció de riscos socials nocius.
- Plena inclusió de la persona amb diversitat funcional en l'entramat social i en el seu propi entorn, mitjançant la pràctica d'una activitat física i/o esportiva adaptada. Cal demostrar a la societat que les persones amb diversitat funcional mereixen ser tractades com a esportistes, sigui quin sigui el seu nivell.

Principals resultats obtinguts:

Resultats del projecte l'any 2019:

- El 98% dels usuaris del projecte han tingut la percepció, en acabar l'any, que el seu estat de salut ha millorat degut a la pràctica de la modalitat esportiva del projecte que lliurement va escollir cadascú. Aquest resultat s'ha valorat mitjançant l'informe objectiu dels tècnics i enquesta de satisfacció dels usuaris i familiars.
- El 85% dels usuaris del projecte han tingut la percepció, en acabar l'any, que el seu estat psicològic ha millorat gràcies a la pràctica de la modalitat esportiva del projecte que lliurement va escollir cadascú.
- El 90% dels usuaris del projecte han tingut la percepció, en acabar l'any, que les seves relacions interpersonals han millorat per la pràctica de la modalitat esportiva del projecte que lliurement hagi escollit cadascú.
- El 98% dels usuaris del projecte han tingut la percepció, en acabar l'any, que la seva qualitat de vida ha millorat gràcies a la pràctica de la modalitat esportiva del projecte que lliurement hagi escollit cadascú. Aquest apartat s'ha valorat mitjançant enquesta de satisfacció dels usuaris i familiars.

Abast de l'experiència:

Actualment, la iniciativa dona cobertura a 4 municipis de la comarca del Vallès Occidental: Terrassa, Rubí, Sabadell i Cerdanyola, en major o menor grau (més o menys activitats implementades). Aquest fet significa que aquesta comarca, amb més de 899.000 habitants segons el cens de 2014, resta coberta per l'entitat, sense perjudici que hi hagi altres entitats que també realitzin incursions en el món de l'activitat física i esportiva adaptada, però sense donar tanta cobertura i sense plantejar el projecte des del punt de vista de l'entitat. Cal dir que, en aquests vint-i-cinc anys de projecte, han passat per les activitats quasi 1200 persones amb algun tipus de diversitat funcional. Per tant, des d'aquest punt de vista, el projecte no sols resulta innovador i aporta una xarxa d'activitats que abans no existia, sinó que resulta únic en tot l'àmbit de Catalunya.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 19

Membres equips directius: 5

Sòcies: 279

Ateses: 279

Voluntàries: 5

Altres: 837

Principals factors clau d'èxit:

1. El seu caràcter multicèntric, ja que hi participen nombroses institucions, entitats i persones individuals que hi donen suport.
2. El seu caràcter supramunicipal, ja que hi estan implicats 4 ajuntaments del Vallès Occidental: Terrassa, Rubí, Sabadell i Cerdanyola.
3. El seu caràcter pluridisciplinari, ja que integra les següents modalitats: Bàsquet, Natació, Boccia, Grups Multiesportius, loga, Hidroteràpia, Tractaments Aquàtics Individuals, Circ Social i Teatre.
4. El seu caràcter inclusiu, ja que hi ha alguna de les activitats, com l'Escola de Circ Social de Terrassa, que estan integrades per persones amb diversitat funcional i persones amb risc d'exclusió social.
5. L'experiència de 25 anys del projecte, que ha permès anar-lo millorant any rere any, fins a obtenir un producte final que satisfà els usuaris i les entitats que hi col·laboren.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

1. L'adaptació de les instal·lacions esportives municipals i privades que s'utilitzen, que en principi eren molt precàries i s'han anat millorant any rere any.
2. La no acceptació per part d'algunes famílies de la diversitat funcional que té el seu fill o familiar i que preferien tenir-lo a casa sense fer res que inscriure'l en activitats fetes a mida.
3. La implicació de les entitats col·laboradores que a poc a poc han vist la solidesa del projecte i han acabat per donar-lo suport.
4. La tecnificació esportiva que, inicialment estava en mans de personal poc qualificat i ara tot el planter tècnic de l'entitat està plenament capacitat per la docència esportiva.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El principal element innovador de la iniciativa és l'establiment d'una xarxa de serveis d'activitats físiques i esportives adaptades en els municipis on està implementada. Aquesta xarxa haurà d'estar consolidada i ser de caràcter permanent, de forma que quan hi hagi un usuari que vulgui practicar una determinada modalitat d'activitat física o esport adaptat ja tingui el servei establert i s'hi pugui inscriure directament. A aquest nivell, alguns dels municipis ja tenen una part d'aquesta xarxa consolidada:

- Terrassa (Natació, bàsquet, boccia, tractaments aquàtics individuals, circ social i ioga)
- Rubí (Natació, bàsquet, hidroteràpia, tractaments aquàtics individuals, multiesport, ioga i teatre).
- Sabadell (Natació i multiesport)
- Cerdanyola (Natació).

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

No hi ha cap inconvenient raonable que pugui impedir la transferència del projecte a qualsevol altra zona del món ni la seva replicabilitat. Només cal una entitat capaç de desenvolupar-lo i amb moltes ganes de treballar per aconseguir uns serveis d'activitat física i esportiva adaptada en municipis d'una altra zona geogràfica.

El requisit fonamental és la capacitat organitzativa d'aquesta entitat i aconseguir la col·laboració dels ajuntaments de la zona on es vulgui implementar el projecte.

FEDERACIÓ CATALANA DE VOLUNTARIAT SOCIAL

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Federació

340 persones sòcies

15 persones treballadores

77 persones voluntàries

www.voluntaris.cat

Breu història de l'organització:

La incidència política de la FCVS persegueix que el voluntariat i l'associacionisme, per la seva valuosa aportació a la millora democràtica del país, siguin fomentats i reconeguts com a tals.

Missió:

La missió de la FCVS, segons els seus Estatuts, és promoure i reconèixer el voluntariat social com agent protagonista de l'acció entre els col·lectius més vulnerables.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

FEM MERCAT SOCIAL! EINES EN LÍNIA PER DESENVOLUPAR L'ESS I L'ECONOMIA CIRCULAR

Breu descripció:

El projecte queda emmarcat dins l'Àrea de Voluntariat, Economia Social i Responsabilitat Social, de la FCVS.

L'objectiu general del projecte és impulsar i potenciar la xarxa d'entitats, d'institucions i d'empreses coneixedores i promotores de pràctiques de l'ESS i de l'economia circular en benefici de la comunitat.

Es concreta en dos objectius específics:

1. Impulsar la donació i el repartiment de productes de segona mà en bon estat, que promouen la segona oportunitat, en l'horitzó de l'economia circular, la reutilització i la minva de la petja ambiental.

Aquest objectiu es desplega a través de les actuacions del Programa Guanyem-hi tots!, en endavant GNY:

El GNY és el programa per a la conscienciació del bon ús i la segona vida reciclada d'estocs de segona mà en bon estat: material d'oficina, mobiliari, ordinadors, impressores, joguines, parament per la llar, etc.

Empreses i entitats es vinculen al programa com a donants. I només les entitats, s'hi vinculen com a receptors d'equipaments i productes.

Institucions, empreses o d'altres entitats, aprenen a fer una bona gestió de la reutilització i la recollida de materials per a una millora de la gestió de l'impacte ambiental, i per a la contribució a la minva d'emissions de CO2.

2. Impulsar la compra i l'ús de productes i serveis que provenen de les entitats de l'ESS.

Despleguen aquest objectiu a través de les actuacions del Programa El Mercat Social, en endavant EMS:

EMS és el programa per a la sensibilització i la promoció de la compra i l'ús de productes i serveis d'aquelles entitats sòcies que desenvolupen iniciatives socioeconòmiques en el marc de l'ESS i que treballen amb col·lectius de persones en risc.

EMS ofereix promocions de venda, campanyes regulars de transport gratuït, genera continguts des del web, ofereix sessions formatives, i manté en actiu les pròpies xarxes i butlletins durant tot l'any.

Aportació de valor de la iniciativa:

Les desigualtats socials, la pobresa cronificada i la severa dificultat d'inserció laboral, sumades a la nova pobresa sorgida per la crisi econòmica i social (posteriorment a la sanitària) de la pandèmia de la Covid-19, es troben al cor dels dos programes.

Tots dos programes ja apostaven fermament per la transformació de model econòmic i social. Per tant, quan es pensa el projecte 'Fem Mercat Social! Eines en línia per a desenvolupar l'ESS i fomentar

l'economia circular', es fa en clau de 'fill' dels dos programes, i com una proposta de transformació, que:

- apodera les entitats sòcies. Tant les venedores, com les donants, com les sol·licitants.
- sensibilitza la ciutadania a fer canvis d'hàbits de consum.
- mostra a les empreses que la seva RS pot afavorir el territori i la xarxa d'entitats.
- ofereix recursos en línia d'impacte socioeconòmic per pal·liar situacions de desigualtat i atendre necessitats de col·lectius de persones vulnerables.

Principals objectius assolits:

El projecte, com a fill dels dos programes en actiu, vol estendre les bones pràctiques de consum responsable i l'ESS com a model a l'abast de tothom, per assolir hàbits de vida i contribuir a crear una societat més justa, sostenible i inclusiva.

Les dues eines en línia dels dos programes permeten que el projecte:

- Activi el banc de productes en bon estat, el reciclatge, la reutilització i la minva de la petja ambiental. A més, que només permeti com a beneficiàries de les donacions, a les entitats.
- Estimuli la compra i la venda de productes, i la contractació de serveis de les entitats de l'ESS. Les beneficiàries de la compra i /o contractació de serveis són les entitats sòcies que els produeixen.

Principals resultats obtinguts:

Resultats quantitatius assolits l'any 2019:

- 38 entitats sòcies d'EMS amb una mitjana de 350 sòcies, voluntàries i ateses = 10.500 persones d'impacte.
- 64 entitats col·laboradores (receptores i donants) del GNY amb una mitjana de 350 persones sòcies, voluntàries i ateses = 24.850 persones d'impacte.
- 171.453,71 € en valor de les donacions del programa GNY.
- 14.800 € íntegrament facturats per les entitats sòcies, de la venda de productes del programa EMS.
- 28.000 visites als webs dels programes EMS i GNY.
- 38 entitats sòcies d'EMS, 400 productes i serveis oferts al web, en 15 categories.
- 64 entitats donants i receptores del GNY.
- 32 empreses col·laboradores dels dos programes.
- 20 notícies publicades i insercions publicitàries per a la difusió de les eines.
- 6.800 seguidors de les xxss d'EMS (Facebook, Twitter i Instagram) i 2.229 del GNY (Facebook).

Resultats qualitatius del projecte:

- Enfortiment, reconeixement i promoció de les entitats destinatàries del projecte.
- Suport a la sostenibilitat de llocs de treball i a la generació d'ocupació/activitat de les entitats sòcies d'EMS.
- Suport a l'eficàcia dels projectes de les entitats a través de l'aprofitament de materials del GNY.

- Contribució a l'economia col·laborativa, l'economia circular i la cura de l'impacte ambiental mitjançant l'intercanvi de material a través del GNY.

Abast de l'experiència:

L'experiència del projecte 'Fem Mercat Social! Eines en línia per desenvolupar l'ESS i l'economia circular' té abast territorial català.

La FCVS és present als quatre territoris i ofereix serveis a les entitats federades de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona.

EMS i GNY són els dos programes de la FCVS que dibuixen i presenten el projecte de 'parella de ball'. Busquen apoderar les entitats, tot fent-les cada vegada més rellevants i imprescindibles en la transformació que la societat reclama.

La perspectiva d'un consum més conscient i responsable i la reducció de la petjada ambiental, són el doble camí que han emprès amb el projecte.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: Tres persones tècniques vinculades al desenvolupament del projecte. Una, del GNY, una d'EMS, i una de Comunicació. La direcció i la Cap de programes en fan el seguiment de l'execució.

Membres equips directius: Consell Directiu de la FCVS format per 12 persones electes, voluntàries, en representació de les entitats.

Sòcies: Les prop de 340 entitats membres de la FCVS -Les 38 entitats sòcies d'EMS -Les 64 entitats receptores i donants del GNY -Les 30 empreses col·laboradores del programa GNY i EMS -Les 16 organitzacions 'germanes' de l'ESS, Consum i RS. Consideren beneficiàries indirectes del projecte, aquelles persones que s'han sumat a la iniciativa, com a receptores del missatge i dels valors que comporta participar-hi: -Les prop de 25.480 persones seguidores de les xarxes socials d'EMS i del GNY de la FCVS. -Les 693 clientes d'EMS. -Les 12.791 subscriptores dels butlletins de la FCVS. -Les 80.394 visites al web de Voluntaris.cat -Les 24.101 visites al web d'EMS -Les 6.810 visites al web de GNY.

Ateses: Els dos programes que 'fecunden' el projecte sumen les pròpies persones ateses, sota la consideració de persones vinculades a les entitats i institucions sòcies i/o col·laboradores. I consideren com a beneficiàries indirectes, les que s'han detallat en l'apartat anterior.

Voluntàries: Les quatre persones voluntàries que avui ja col·laboren en els programes 'mare' del projecte.

Principals factors clau d'èxit:

- El projecte neix vinculat a dos programes de la FCVS, entitat consolidada amb 30 anys de trajectòria i amb la base participativa de les seves prop de 340 entitats federades arreu de Catalunya.
- Les eines en línia (aplicatiu del banc de recursos GNY i e-commerce d'EMS) apropen el projecte a una experiència avui cada vegada més freqüent i habitual: l'ús de les xarxes socials i de vídeos que faciliten l'accés i la difusió viral al màxim.
- L'aposta per l'acció comunitària i la xarxa d'entitats de voluntariat social, consolida el projecte. És el 'peu a terra ferma' que no li permet volatilitzar resultats en l'espai virtual.
- Projecte alineat amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible-ODS. Iniciativa local en un marc de compromís global, que al mateix temps aterra en les polítiques municipals de promoció i reforç de l'ESS i de Consum responsable, més concretament a la ciutat de Barcelona.

Aquest projecte és singular perquè aparella l'impacte social, el mediambiental i l'econòmic per a la millora de la comunitat. La seva flexibilitat el fa àgil i capaç d'adaptar-se als canvis. El motor de l'acció voluntària és qui l'empeny sense defallir.

Cal més força que mai, i més coratge, per continuar empenyent cap a una altra societat més sostenible, justa i una mica més feliç, tot apel·lant a la solidaritat transformadora que forma part de tothom i que no s'ha adormit.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Els principals reptes que s'han presentat en la trajectòria dels dos programes, i que permeten avui presentar el projecte són:

- Aconseguir el finançament i garantir la sostenibilitat econòmica dels dos programes. Especialment, d'EMS, que en néixer en el 2013, va ser una iniciativa pionera i costava molt que algú hi cregués i el financés.
- Que les entitats assumeixin i s'autopercebin com a protagonistes del seu paper actiu i emprenedor en la transformació d'hàbits de consum i de compra/venda de productes i serveis de l'ESS. Cal que sentin encara més, que són promotores actives d'aquest canvi, usant les eines que tenen a l'abast.
- Fer front a la competència directa de preus de proveïdors fora del circuit d'EMS, o d'empreses i proveïdors privats.
- Aconseguir un creixement amb més base social d'entitats, més vendes, més donants i més entitats receptores.
- Incrementar la participació d'empreses i d'administracions públiques en l'ús i promoció d'ambdós programes.
- Teixir un discurs polític, informatiu i explicatiu sobre els avantatges de les pràctiques d'ESS i d'economia circular en benefici de tothom.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El projecte és innovador en tant que:

- Fa ús d'aplicatius informàtics. Espais d'interacció i de compra-venda en línia que, cada dia més, creixen en ús i consulta per capes molt àmplies de població de totes les edats.
- Difon, sensibilitza i genera continguts que acompanyen els aplicatius en línia, tot impulsant la comunicació per a una transformació.
- La compra i la contractació de serveis i el repartiment de donacions de materials reutilitzats, deixen de ser pràctiques del mercat convencional, o de les organitzacions de beneficència, per a esdevenir les eines de la nostra xarxa. Fetes per la FCVS i al servei de les necessitats.
- L'ús trencador dels webs, de les xarxes socials, dels butlletins electrònics i dels vídeos propis. Participen activament en la difusió i compra responsable com per exemple en sortejos del portal de notícies Xarxanet.org, que ofereix vals de compra d'EMS per completar una enquesta, en la línia de treballar en xarxa amb altres projectes del sector associatiu.

Vídeo EMS: <https://www.youtube.com/watch?v=GJAsHuu99LI>

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

En primer lloc perquè estem convençudes que el projecte conté aquell component de lleugeresa, propi de les iniciatives que circulen per la xarxa.

En efecte, el projecte convida a d'altres a sumar-s'hi. Però no només a aquells altres que actualment ja col·laboren amb EMS i el GNY, o amb aquells amb qui la FCVS interactua en el sector, per al foment de l'ESS i de l'economia circular.

El projecte convida a uns 'altres' molt diferents, que s'estrenen en la seva intervenció social. I ho fan sense massa suports, ni padrins, ni por, i sense massa recursos (o sostinguts només per recursos provinents de micromecenatges, per exemple) però que porten la capacitat d'innovar en el seu ADN, i tenen l'impuls d'obrir i crear espais joves, creatius, de recursos compartits, construïts amb eines en línia.

En aquest sentit, l'oceà del programari lliure és un aliat pel projecte. I de fet, molts còmplices i futurs col·laboradors del projecte provindran més, d'aquesta pràctica desacomplexada i exploradora a les xarxes, que no pas de la força 'institucionalitzada' del sector.

El projecte pesa poc. I per tant, podria desaparèixer. Però alhora, en pesar poc, sobreviu. És a dir: es pot agermanar amb relativa facilitat, sense problemes afegits, amb altres bancs de recursos en línia, o amb altres e-commerce socials. I aquesta és la seva fortalesa.

El projecte tampoc no tem perdre pes, si s'enxarxa amb altres eines que cerquin el mateix objectiu primer.

Fil a l'agulla SCCL

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Cooperativa d'iniciativa social

9 persones treballadores

Persones ateses:

- 351 persones formades
- 191 en acompanyament individual
- 105 organitzacions i ajuntaments
- 51 a centres educatius

www.filalagulla.org

Breu història de l'organització:

Fil a l'agulla és una cooperativa que neix l'any 2009 i està integrada per 12 sòcies treballadores, 3 dones contractades i 3 col·laboradores que acompanyen a persones i grups en processos de presa de consciència, amb vocació de transformar i incidir allà on treballen. Divideixen les seves activitats en diferents àrees relacionades amb la facilitació i l'acompanyament a organitzacions, grups, món educatiu... La seva experiència en el camp de l'acompanyament organitzacional se centra en formació, assessorament, supervisió i facilitació en àrees com: el lideratge, el poder, la comunicació i el feedback, les relacions, la cohesió i treball d'equip, l'acompanyament emocional i espais de cures, la gestió de les crítiques, etc. Tot això els ha donat l'expertesa per acompanyar projectes en totes les seves dimensions: la millora de les dinàmiques internes, la gestió dels conflictes, l'establiment de relacions més autèntiques

i conscients, el procés d'elaboració d'una visió comú així com la millora de la governança.

La manera i la intenció amb què duen a terme les seves activitats i projectes són el fet diferencial. Es basen en el principi de democràcia profunda, l'èmfasi en la presa de consciència, el treball amb l'aquí i ara, la creativitat, la perspectiva feminista i l'atenció a les diversitats.

Missió:

Acompanyen a persones i grups en processos de presa de consciència amb vocació de transformar i incidir allà on treballen. Caminen cap a una transformació personal i social que afavoreixi relacions més justes i satisfactòries. Donen suport a la diversitat i la llibertat, de manera que les persones, grups i societats estiguin més en contacte amb el seu sentit profund.

Al món educatiu fan comunitat, promouen l'autenticitat, i donen suport a les persones per ser qui són, tot reconeixent el regal que cadascú porta al món.

A les organitzacions treballen en els conflictes, les relacions interpersonals i la diversitat. Proposen als grups, entitats i empreses amb les quals treballen eines per afrontar els reptes que planteja la vida organitzativa com a oportunitats per tenir major accés al motiu profund que les inspira.

En l'acompanyament individual i relacional posen el focus en els processos personals. Ofereixen diversos marcs i tenen en compte els factors i la diversitat de gènere, ètnia, edat, classe, etc.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

FENT REALITAT LES CURES DINS LES COOPERATIVES DE TREBALL

Breu descripció:

És un projecte de recerca, sistematització i difusió de bones pràctiques vinculades a les cures dins de les cooperatives de treball per tal de posar al centre de les organitzacions el benestar humà.

Primer van sistematitzar l'experiència de deu anys acompanyant cooperatives i altres organitzacions, per tal d'extreure'n les principals lliçons al voltant de les cures. Amb això van crear un marc teòric sobre què vol dir tenir cura dins una organització. A continuació van fer una petita recerca amb cooperatives de diferents sectors i característiques, per tal de conèixer l'estat de les cures.

Amb la doble reflexió al voltant de la seva experiència i amb l'estudi, van fer un Manual per incorporar les cures a les cooperatives i una Eina d'Autodiagnosi. Aquestes eines estan a la web a disposició de les cooperatives i altres organitzacions que vulguin fer el procés de mirar-se cap endins i iniciar canvis en la línia de posar les cures al centre.

El Manual i l'Eina d'Autodiagnosi es divideixen en 8 àrees que han considerat centrals en la introducció de les cures a les organitzacions:

Treball en equip, cohesió i emocions (clima de treball, subgrups d'afinitat excloents...), Visió de l'organització (grau d'actualització i d'alineament de les persones, visions de fons oposades...), Lideratge i ús del poder (formació, possibilitat de dissentir...), Governança i organització interna (sistemes de presa de decisions, distribució de les feines, condicions laborals...), Conflictes (mecanismes de gestió, conflictes de llarga durada...), Discriminacions i gestió de les agressions (diversitat de l'organització, protocols...), Sistemes de Retroalimentació (avaluació interna, avaluació d'usuaris/es i clients...) i Gestió de l'Estrès (síntomes, formació, sistemes de gestió de sobrecàrrega...). Amb aquestes àrees ofereixen un retrat complet de tot allò que fa que les organitzacions esdevinguin llocs portadors de sentit individual i col·lectiu. Ha rebut suport de l'Ajuntament de Barcelona.

Aportació de valor de la iniciativa:

El projecte aporta propostes de transformació per fer front a problemes de moltes cooperatives, entitats del Tercer Sector... Existeixen equips amb una missió clara i amb iniciatives poderoses... però la falta de temps, la dificultat de tirar endavant les entitats, etc. acaben generant problemes: es posa el focus en "produir", en detriment del benestar de les persones, que sovint se sobrecarreguen per sostenir la viabilitat de les organitzacions; es generen conflictes no abordats de fons que poden suposar sortides traumàtiques; es deixen aspectes com la cohesió, els pics de feina, etc. a la bona voluntat de les persones, en lloc de crear mecanismes.

El projecte fa una parada per la reflexió que no va en contra de la tasca que l'organització fa cap enfora. Al contrari, l'enforteix perquè permet identificar com està l'organització en les diferents àrees, i generar canvis. Afavoreix que no sols es miri el que es fa cap enfora, sinó que es tingui cura també de les persones que la formen.

Principals objectius assolits:

1. Han generat coneixement sobre què vol dir tenir cura de les persones dins les organitzacions segons la sistematització de la seva experiència acumulada.

Han identificat les àrees que són importants quan una organització vol revisar-se i les han classificat en 8 temes. Això ho han fet d'acord al marc teòric creat per aquest projecte, tenint en compte conceptes com l'ètica de la cura i les aportacions teòriques més rellevants per a la comprensió del tema.

2. Han contribuït a aconseguir que el cooperativisme de treball es consolidi com un model empresarial referent quant a la capacitat de crear organitzacions humanes i democràtiques alhora que eficients i rendibles.

Amb la realització de l'estudi i la difusió dels resultats han posat un granet de sorra en la promoció de reflexions en diferents organitzacions que volen incorporar les cures en les seves pràctiques organitzatives quotidianes. Les cooperatives que han participat en l'estudi i les que han rebut els resultats han estat participants d'aquest procés.

3. Han promogut que les cures, un aspecte tradicionalment lligat al món femení, estiguin presents dins les organitzacions i tinguin més visibilitat. Una fita important del projecte ha estat el fet de portar la perspectiva de gènere al voltant de l'ètica de les cures com un tema central en funcionament de les organitzacions.

Principals resultats obtinguts:

1. Han fet un retrat de l'estat de les cures a diferents cooperatives.

A partir d'entrevistes en profunditat i de qüestionaris han fet una exploració de més de 20 cooperatives de treball de diferents mides i característiques. Aquest retrat no pretén ser exhaustiu ni els resultats es poden generalitzar per tot el món cooperatiu, donat el seu abast. Però sí que ens ha mostrat punts de coincidència i tendències que consideren rellevants en relació amb l'estat de les cures a aquestes organitzacions.

2. Han creat una proposta metodològica en forma de Manual i d'Eina d'Autodiagnosi que està a disposició de totes les organitzacions que la vulguin utilitzar.

El Manual i l'Eina d'Autodiagnosi constitueixen dos productes fàcils d'utilitzar i gratuïts que han ofert a les cooperatives i d'altres organitzacions que vulguin realitzar aquesta mirada cap al seu interior. Tenen una guia per començar i identificar el seu estat, i un seguit de propostes per millorar cadascuna de les àrees, bé sigui amb la creació d'espais, la formació en diferents temes, l'actualització de la visió, la creació de protocols, o els mecanismes per conciliar o per repartir la feina en moments de sobrecàrrega.

Abast de l'experiència:

En les diferents etapes s'han implicat un seguit de cooperatives.

La sistematització de l'experiència de Fil a l'agulla es basa en intervencions en 25 cooperatives en els darrers 5 anys, amb qui s'han realitzat processos d'acompanyament, bé per estar en un moment complex, o bé per facilitar conflictes.

L'estudi ha comptat amb més de 20 cooperatives, amb les que s'han realitzat 11 entrevistes en profunditat i 23 qüestionaris (en algunes ha respost més d'una persona, o bé s'ha realitzat qüestionari i entrevista). La meitat havia treballat amb Fil a l'agulla i a part de compartir les seves reflexions sobre cures, han fet una valoració de l'experiència.

El retorn de resultats s'ha fet en sessions on han participat persones de 20 entitats i cooperatives per debatre els resultats obtinguts.

El gener de 2020 es va acabar aquesta fase del projecte. Des d'aquesta data el Manual i l'Eina han estat sol·licitats per 18 cooperatives i entitats del Tercer Sector que volen fer processos de reflexió interna.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

58 organitzacions de manera directa

Principals factors clau d'èxit:

El món de l'Economia Social i Solidària té molt potencial quant a capacitat transformadora però també unes dinàmiques de sobrecàrrega i d'estrès importants. El projecte ha estat molt positiu perquè adreça directament aquesta situació, la paradoxa de formar part d'organitzacions molt compromeses en la transformació social i al mateix temps difícils de sostenir humanament (amb persones "cremades", estressades, amb conflictes interns no abordats...). El fet d'adreçar una necessitat real de moltes organitzacions ha permès trobar molt bona disposició a reflexionar conjuntament, participar en l'estudi i voler aplicar les eines.

Al mateix temps, ens trobem en un moment social important en relació amb la perspectiva de gènere. Existeix una sensibilitat pels feminismes que no hi havia en altres moments, i l'aplicació de la perspectiva de gènere a les organitzacions és ja una demanda social important: creació de protocols per agressions, per la no discriminació, demanda de mesures de conciliació... i en definitiva la cerca de models productius on les persones estiguin més al centre, i el benestar humà complementi l'eficiència i la productivitat. El projecte encaixa amb aquesta necessitat sentida per moltes organitzacions, i aquest també ha estat un factor d'èxit.

Per últim, el projecte ha ofert eines concretes, cosa que sovint és una demanda molt clara de les organitzacions. Han complementat la perspectiva amb propostes concretes i possibles de millora.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

Una de les dificultats va ser l'accés a cooperatives que no tenien experiència prèvia amb Fil a l'agulla. Per les que sí que tenien una experiència de treball o una coneixença era més fàcil concedir una entrevista o omplir un qüestionari que inclou temes complicats de respondre, perquè han pogut generar dolor i conflictes entre les persones. Per això es va fer un mailing amb moltes organitzacions en espera que responguessin, i el resultat ha estat que la meitat de cooperatives havien treballat amb Fil a l'agulla i l'altra meitat no, cosa que és un resultat satisfactori.

L'altra dificultat és la limitació d'un qüestionari per copsar els aspectes que es preguntaven. Tot i que incloïa preguntes de valoració numèrica i d'altres obertes, la complexitat dels temes a tractar fa difícil que el qüestionari sigui una eina totalment exhaustiva. Per això es va optar per realitzar entrevistes en profunditat que, en un entorn de seguretat i confiança, permeten aprofundir més en aspectes difícils com els conflictes, els estils de lideratge, o l'estat de l'equip. És una lliçó per futures iniciatives d'aquest tipus.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La incorporació de les cures als entorns laborals, tant institucionals com d'empreses com del Tercer Sector, és un procés que segueix ritmes molt diferents. Existeixen moviments en el món de l'empresa tradicional que comencen a qüestionar els paràmetres exclusivament productius per valorar l'impacte de les empreses, i comencen a propugnar la incorporació del benestar humà, tot considerant el tractament de la diversitat de les organitzacions, el benestar emocional, l'equilibri entre les diferents esferes vitals. En el món de l'Economia Social i Solidària es dona un pas més a l'hora de proposar la centralitat de les cures a les organitzacions. Així, són moltes les organitzacions que es pregunten per les diferències de poder internes i la gestió de relacions que han de veure amb aspectes estructurals i relacionals que afecten el benestar de les persones: qüestions com ara el valor de les persones, la necessitat de millorar la gestió de les relacions en les organitzacions, posar les persones al centre, millorar els entorns de treball, generar entorns estimulants i motivadors, tenir en compte el benestar físic i emocional com un dels aspectes centrals, tenir una mirada més humana, promoure organitzacions ètiques i un món millor, promoure la salut laboral i les organitzacions saludables, etc.

El projecte aborda aquesta necessitat i promou la incorporació de les cures a les organitzacions a partir de pràctiques concretes, a l'hora que facilita el canvi de creences i la consciència del sentit de l'organització.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El fet que el Manual i l'Eina d'Autodiagnosi estiguin a disposició de les organitzacions constitueix una garantia que qualsevol organització pot decidir realitzar el procés de reflexió i d'incorporació de les cures.

El format del Manual inclou la descripció del que són les cures i de les 8 àrees identificades, i fa una proposta d'abordatge del tema. Per fer-ho es proposen diferents formats: en unes jornades específiques, uns espais de treball de manera fraccionada, amb el qüestionari o sense... de manera que cada organització pot decidir quin és el format més factible per fer l'Autodiagnosi tenint en compte les circumstàncies pròpies.

Una vegada s'opta per un format, hi ha unes propostes de guia per tenir un debat al voltant sobre cada àrea i identificar punts forts i punts febles d'organització.

Si el debat i la reflexió s'acompanya amb els qüestionaris de l'Eina d'Autodiagnosi, l'organització rep els seus resultats i un document de guia per interpretar-los. Amb l'anàlisi d'aquesta informació, l'organització disposa d'una idea de les àrees que són punts forts i les que tenen algun repte, així com suggeriments de per on començar a treballar en aquests.

FUNDACIÓ FORMACIÓ I TREBALL

Municipi: Sant Adrià del Besòs

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

13 persones sòcies (patronat)

521 persones treballadores

260 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

86 persones voluntàries

Persones ateses:

- 225 a serveis a la infància i la joventut
- 280 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 165 a serveis a persones amb drogodependències
- 3.817 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.formacioitreball.org

Breu història de l'organització:

L'origen de la Fundació és l'any 1986, quan Càritas Diocesana de Barcelona, a través d'una educadora i l'ajuda de joves voluntàries, va iniciar la coordinació de quatre dones en situació de vulnerabilitat per gestionar la selecció de la roba que arribava a les parròquies i la seva posterior entrega a les famílies que sol·licitaven assistència. Assentades les bases, l'any 1992 Càritas va constituir la Fundació Formació i Treball amb els objectius de formar i inserir laboral-

ment persones en risc d'exclusió social, i gestionar l'entrega de roba, mobles i altres equipaments de la llar a famílies vulnerables derivades de la pròpia Càritas i dels diferents Serveis Socials de Barcelona.

Al llarg dels seus vint-i-set anys de trajectòria, la Fundació Formació i Treball ha anat ampliant el seu ventall d'activitats i el seu abast territorial, participant en la constitució de diverses empreses d'inserció i entitats d'economia social que formen l'actual Grup Formació i Treball, amb seus al Tarragonès, el Garraf, el Baix Llobregat i el Barcelonès.

Missió:

Facilitar l'accés al mercat laboral de persones en risc d'exclusió social alhora que gestionar i dignificar l'entrega de productes de primera necessitat a famílies amb escassos recursos econòmics. La Fundació treballa des d'un compromís basat en la justícia social, posant les persones i les seves necessitats en el centre de l'activitat, amb la finalitat d'apoderar-les per entrar al mercat laboral ordinari.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

RECUPEREM VIDES, EVITEM L'EXCLUSIÓ SOCIAL

Projecte social de cuidadors i cuidadores per a pacients sense suport familiar per a ser ateses en el seu domicili després d'un trasplantament de medul·la òssia.

Breu descripció:

Experiència impulsada de forma col·laborativa entre la Fundació Formació i Treball, la Borsa de Treball de Servei Domèstic de Càritas "APROP" i l'Hospital Clínic de Barcelona, que afavoreix la recuperació de pacients sense suport familiar que han passat per un trasplantament de medul·la òssia mitjançant la seva cura domiciliària, en la que participen cuidadors i cuidadores provinents de col·lectius en risc d'exclusió social. D'aquesta manera es promou una recuperació dels pacients en millors condicions, ja que l'atenció domiciliària evita perllongar l'estada a l'hospital, amb els riscos de contaminació i els costos afegits que comporta, i permet oferir un suport emocional. D'una altra banda, es potencia la formació i la inserció laboral dels cuidadors i de les cuidadores que participen en la seva cura domiciliària. Es vol transformar les trajectòries laborals d'un col·lectiu feminitzat i invisible (sector del servei de la llar) i s'aconsegueix crear un instrument de professionalització, tenint cura dels pacients.

L'Hospital Clínic impulsa el Programa de Trasplantaments Domiciliaris (PTD), una iniciativa pionera que promou les cures sanitàries dels pacients que han sortit d'un trasplantament de medul·la òssia a través d'un equip especialitzat en cures a domicili, evitant així la visita mèdica diària d'aquests a l'hospital, i fomentant la integració de la persona cuidadora durant tot el procés.

Des de la Borsa APROP gestionada per Formació i Treball per encàrrec de Càritas, s'ha creat un servei professional de la cura a domicili pel PDT, mitjançant un pla formatiu impartit per l'equip de professionals del Clínic, que garanteix l'accés al programa als pacients que fins ara quedaven exclosos. Paral·lelament també s'ha aconseguit que aquest servei potenciï la professionalització de persones en risc d'exclusió i afavoreixi la incorporació al mercat laboral dels i les participants de la borsa APROP (majoritàriament dones) com a professionals de la cura domiciliària.

Aportació de valor de la iniciativa:

Aquesta iniciativa redefineix el Programa de Trasplantaments Domiciliaris (PTD) per a donar cabuda a pacients sense suport familiar que fins ara en quedaven exclosos, afegint-hi un element innovador d'inserció laboral, que enriqueix un programa ja pioner en el món hospitalari. La selecció i la formació dels i les cuidadores es realitza amb una metodologia rigorosa, en el marc d'un acompanyament holístic que els hi permet adquirir coneixements especialitzats en atenció domiciliària i competències laborals transversals.

A la prova pilot del projecte van participar 3 pacients, atesos durant diferents períodes per 7 cuidadors/es.

Tant pacients com cuidadors van manifestar un alt grau de satisfacció, valorant positivament l'experiència.

Aquest projecte pilot té un alt potencial de transferència en altres centres hospitalaris que atenguin aquest tipus de pacients o pacients d'altra tipologia pels quals sigui aconsellable l'atenció domiciliària.

Principals objectius assolits:

- Enriqueix el Programa de Trasplantaments Domiciliaris (PTD) de l'Hospital Clínic amb un valor social afegit, que es concreta en la cura domiciliària practicada per persones provinents de col·lectius en risc d'exclusió social i amb experiència laboral com auxiliars de la llar i/o amb la cura de persones.
- Donar cabuda dins del PTD a aquells pacients que fins ara quedaven exclosos per no comptar amb el suport familiar necessari per practicar l'atenció domiciliària.
- Formar i inserir laboralment a persones en risc d'exclusió social que participen del programa APROP (majoritàriament dones), que adquireixen nous coneixements i experiència laboral en la cura domiciliària de pacients que han passat per un trasplantament de medul·la òssia, una experiència que seria traslladable a pacients d'una altra tipologia però que tenen necessitats semblants d'atenció domiciliària.

Principals resultats obtinguts:

- S'ha redefinit el Programa de Trasplantaments Domiciliaris (PTD) amb un valor social afegit, creant un servei innovador que permet donar cabuda a pacients sense suport familiar, i alhora donant oportunitats de formació i inserció laboral a persones en risc d'exclusió social (majoritàriament dones), que participen com a cuidadores dels pacients.

- La prova pilot ha permès atendre 3 pacients que han passat per un trasplantament de medul·la òssia que abans quedaven exclosos.
- Aquests pacients han estat atesos per 7 persones cuidadores que els hi han donat atenció domiciliària, en diferents torns, durant 24 hores diàries i una mitjana de 14 dies. Els cuidadors i les cuidadores s'han format i han desenvolupat una experiència laboral en el món de cura domiciliària de pacients amb unes característiques específiques.
- S'han generat un total de 15 insercions en el projecte.
- De les 7 persones cuidadores, 3 van aconseguir inserir-se laboralment en llocs de treball similars o relacionats, un cop finalitzada la seva experiència en el projecte (43% d'índex d'inserció).
- L'avaluació de la prova pilot ha estat molt positiva per part de tots els implicats. Tots els pacients han puntuat el màxim de satisfacció en tots els ítems de l'enquesta que se'ls hi va realitzar (puntuació de 3 en una escala del 0 al 3). Quant a les persones cuidadores, també van puntuar majoritàriament en les dues puntuacions màximes de la seva enquesta (puntuacions de 4 i 5, en escala 1 al 5).

Abast de l'experiència:

Al final de 2019 es va impulsar una prova pilot per redefinir i enriquir un servei hospitalari pioner d'atenció domiciliària, que porta a terme l'Hospital Clínic de Barcelona. Ha permès donar un valor social afegit a un programa pioner en el món hospitalari, una innovació que tindrà continuïtat amb la participació de Formació i Treball que gestiona la Borsa de Treball de Servei Domèstic de Càritas, i que quedarà incorporada en el marc del Programa de Trasplantaments Domiciliaris (PTD) del Clínic. Aquesta iniciativa innovadora té un gran potencial per a la seva replicabilitat i transferència en altres centres hospitalaris que tinguin aquests tipus de pacients o pacients d'una altra tipologia que necessitin una atenció domiciliària semblant. Es tracta d'una iniciativa pionera i única a l'Estat Espanyol, que es porta a terme en molt pocs llocs del món, principalment als Estats Units. El seu potencial innovador i de transferència és doncs enorme.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 10

Membres equips directius: 2

Ateses: 10

Principals factors clau d'èxit:

- El treball col·laboratiu amb l'Hospital Clínic i les sinèrgies aconseguides entre el seu Programa de Trasplantaments Domiciliaris (PTD) i la Borsa de Treball de Servei Domèstic "APROP" gestionada per Formació i Treball. La connexió entre ambdós programes ha permès crear els elements innovadors d'aquesta experiència.
- La consideració, més enllà dels factors estrictament sanitaris, socials i econòmics que afecten els pacients que han passat per un trasplantament de medul·la òssia, i que impedeixen que puguin formar part del programa d'atenció domiciliària. Identificació d'aquesta problemàtica social i cerca de solucions innovadores per a fer-hi front.
- En aquest sentit, identificació de l'entorn domiciliari com el medi més apropiat per a la convalsència dels pacients que han passat per un trasplantament de medul·la òssia.
- La selecció acurada i l'acompanyament continuat a l'equip de cuidadors i cuidadores per part de l'equip tècnic.
- Implementació d'una metodologia que fomenta la integració de la persona cuidadora durant tot el procés, potenciant la seva formació no només en l'especialitat de cura domiciliària sinó també en el desenvolupament de les seves aptituds psicosocials. Dignificació de la persona cuidadora com a professional capacitada i necessari en la societat.
- Oportunitat d'una experiència laboral per les cuidadores que s'emmarca en un itinerari integrat d'acompanyament a la inserció, i que potencia la seva posterior inserció laboral en altres feines.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

S'han anat polint alguns aspectes del servei que s'han detectat durant la prova pilot, com ara:

- La coordinació entre els torns dels diversos cuidadors, dedicant-hi més temps d'intercanvi per a entendre les necessitats de cada moment dels pacients, coordinar les tasques comunes de tots els torns, així com les més específiques.
- Reforç en els continguts de les formacions impartides a les persones cuidadores, per tal de resoldre dubtes que sorgeixen sobre la marxa i consolidar els coneixements adquirits.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- Incorporació d'un valor social afegit a un servei hospitalari pioner d'atenció domiciliària a pacients que han passat per un trasplantament de medul·la òssia, mitjançant la incorporació de persones en risc d'exclusió social com a persones cuidadores dels pacients. Aquest element innovador aconsegueix un doble impacte: per una banda ajuda a una millor i més ràpida recuperació dels pacients, i per una altra banda potencia la inserció laboral de col·lectius en risc d'exclusió social, majoritàriament dones.

- S'identifica clarament el domicili com l'ambient més adequat per a la convalsència d'aquesta tipologia de pacients, reduint els riscos de contaminació que es produirien si romanguessin a l'hospital, i oferint una cura més personalitzada i emocionalment més propera.
- Es reforça l'experiència laboral adquirida per les persones cuidadores amb accions d'acompanyament i prospecció laboral que faciliten la seva posterior inserció en el mercat ordinari de treball.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

- La redefinició d'un servei hospitalari pioner amb un alt component social que pot respondre a necessitats semblants de centres hospitalaris arreu de l'Estat i d'altres països, amb pacients que han passat pel mateix tractament o que tenen necessitats de convalsència semblants.
- Un nombre elevat de participants de la Borsa de Treball de Servei Domèstic de Càritas amb competències transversals i tècniques i experiència per formar part d'un nou equip de cuidadors i de cuidadores.
- Una metodologia de treball validada i sistematitzada, que inclou un pla formatiu teòric-pràctic per tal de capacitar als cuidadors i cuidadores en les tasques i capacitats que requereix l'atenció domiciliària. Aquest pla formatiu s'acompanya d'un seguiment continu per part dels especialistes de la Unitat d'Atenció Domiciliària, i d'accions d'orientació i prospecció laboral per part dels professionals de Formació Treball.
- Un model de treball col·laboratiu en què participen una institució sanitària pública i entitats del Tercer Sector Social (Fundació Formació i Treball i Càritas), en el que cada part aporta el millor de la seva experiència per a crear sinèrgies.
- Un model d'atenció a la convalsència que estalvia costos i redueix riscos, si el comparem amb el que comportaria que els pacients romanguessin a l'hospital per a recuperar-se. És un model socialment més efectiu i econòmicament més eficient.

FUNDACIÓ INTERMEDIA

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Estatal

Forma jurídica: Fundació

188 persones treballadores

6 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

Persones ateses:

- 2.503 a serveis a la infància i la joventut
- 145 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 10.390 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 2.217 a altres col·lectius.

www.fundaciointermedia.org

Breu història de l'organització:

La Fundació Intermedia neix el 2012 fruit de l'aliança de tres entitats del tercer sector, La Fundació Ires, Suara Cooperativa i la Fundació SURT (totes elles amb més de vint anys de trajectòria en la intervenció amb col·lectius vulnerables). Intermedia es constitueix amb clara vocació d'acompanyament a les persones a la millora de la seva ocupabilitat, especialment aquelles que presenten major vulnerabilitat davant del mercat de treball. En l'actualitat estan presents a més de 50 comarques de Catalunya i Balears i atenen a un total de 13.000 persones en els diferents programes d'orientació i inserció laboral que desenvolupen de manera gratuïta. A Intermedia hi treballen una mitjana de 150 persones anualment. Un dels elements que sempre els ha caracteritzat és la millora continua i innovació, això ho han tingut present innovant en l'acompanyament a les persones i empreses des del

model de competències, innovant en els processos interns i en la Responsabilitat Social Corporativa a les empreses.

Missió:

Facilitar l'ocupació, la inserció sociolaboral i la millora professional de les persones mitjançant l'assessorament, l'orientació i la formació. Els elements clau d'aquest procés són l'apoderament, el creixent competencial i el desenvolupament de les trajectòries professionals de les persones.

Per aconseguir-ho, porta a terme una tasca d'intermediació, fidelització i de treball en xarxa amb les empreses i el teixit socioeconòmic des d'una dimensió comunitària que té en compte tant les necessitats de les persones com la conjuntura del mercat laboral. Intermedia és una eina professional i solidària que s'ocupa de la millora de l'ocupació de les persones (especialment d'aquelles que es troben en situació de vulnerabilitat) i de generar vincles amb les empreses des de la responsabilitat social corporativa.

Com a Observatori del mercat laboral, l'entitat té una visió general de la dimensió comunitària i del teixit empresarial en temps real.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

INTERMEDIAJOB, PLATAFORMA DE SELECCIÓ DE PROFESSIONALS PER COMPETÈNCIES

Breu descripció:

Fruit del coneixement acumulat pels equips de la fundació intermediant en clau de competències entre persones i empreses, i per donar resposta efectiva a l'ampli nombre de persones ateses per l'entitat i empreses col·laboradores, Intermedia crea una plataforma en línia que realitza l'emparellament entre ofertes i candidats/es basada en el model de competències.

Un cop validada l'eficàcia de l'eina es van plantejar llençar aquesta plataforma al públic en general amb l'objectiu d'arribar a més empreses i a candidats de perfils diferents i fomentar un model de selecció més respectuós amb les persones i eficaç en l'encaix. També pretenen que sigui un projecte que generi ingressos privats i permeti més autonomia econòmica a l'organització.

IntermediaJOB és una plataforma en forma de Web App de selecció de professionals per competències on les empreses poden publicar les seves ofertes segons els perfils professionals ja definits en clau de competències i les persones interessades poden optar a aquestes ofertes a través d'un qüestionari d'autoavaluació de les seves competències. Un cop omplert el formulari, una tècnica de selecció d'Intermedia fa una entrevista telefònica a la persona candidata a fi de validar l'ajust competencial a través de les evidències formulades.

Un cop validada la candidatura la plataforma fa una preselecció de candidats/es de forma intel·ligent mitjançant l'encreuament de dades a la plataforma. Tècnics especialistes vetllen perquè el procés d'autoavaluació de competències dels usuaris/àries sigui correcte i coherent.

IntermediaJOB contribueix a cobrir les necessitats tant de les empreses com de les persones que es troben en recerca de feina o de millora laboral, encara que no formin part de cap programa d'Intermedia. Alhora, donada la situació de la COVID 19 i la necessitat de digitalitzar processos presencials, INTERMEDIJOB es constitueix com una eina eficient i eficaç per entomar els processos de selecció de les empreses.

Aportació de valor de la iniciativa:

Aquest projecte és un producte d'innovació per part d'Intermedia i aprofita l'oportunitat produïda per la creixent digitalització social, la necessitat de reduir els tempos invertits en la selecció de persones per part de les empreses i la necessitat de comptar amb metodologies eficaces i àgils per la selecció de persones que posen al centre de la selecció el conjunt de sabers i coneixements que té la persona.

El producte es compon d'una plataforma digital amb serveis addicionals personalitzats (perfil competencial i validació de competències).

El valor aportat a la persona candidata és: accés a ofertes actives, accés directe a contactes d'empresa a través d'entrevistes i trucades telefòniques, Feedback del procés de selecció, orientació i formació en línia (pròxima implementació).

A les empreses: assistència a l'elaboració de perfils professionals per definir millor l'oferta, millor encaix del lloc de treball, emparellament oferta-candidats.

Principals objectius assolits:

Els objectius que es pretenen assolir són:

- Millorar l'eficàcia de la intermediació entre les empreses i persones.
- Implementar el portal de candidat, validar-ne l'ús tot realitzant la prova pilot amb entitats.
- Implementar el portal d'empresa, validar-ne l'ús tot realitzant la prova pilot amb empreses.
- Implementar procés automatitzat d'autoavaluació competencial i validar-ne el sistema.
- Desenvolupar un sistema de matching per competències efectiu i àgil.
- Aconseguir un nivell de satisfacció de les persones usuàries d'un mínim de 8 sobre 10.

Principals resultats obtinguts:

Els resultats que s'han aconseguit fins al moment han estat:

1. Obtingudes suficients visites a la plataforma per aconseguir un nombre de candidats idoni per les ofertes: Tràfic de 6.359 usuaris, que han fet un total de 42.889 visualitzacions (d'alguna de les pàgines web) amb un temps mitjà d'interacció de 3 min i 09 segons.

2. Totes les ofertes gestionades han comptat amb un nombre suficient de candidatures i han tingut 3 candidatures finalistes que complien el perfil validat en clau de competències i requeriments demanats.
3. En el 82% de les ofertes gestionades 1 d'aquestes 3 persones ha estat contractada.
4. El 100% de les persones candidates emplen la part d'autoavaluació competencial amb suficients elements per entrar a fer matching amb l'oferta.
5. El 100% de les persones aportades via matching s'ajusten al perfil de l'oferta.
6. El 100% de les persones contractades superen el període de prova.
7. El 100% de les empreses que participen, obren noves ofertes.
8. El 100% de les empreses puntuen per sobre de 8.
9. Incorporades a la plataforma 1.400 persones.
10. 30 ofertes de feina gestionades.

Abast de l'experiència:

Actualment IntermediaJOB amb nou mesos de vida té més de 1400 usuaris i ha gestionat més de 30 ofertes. Durant el quart trimestre del 2019 ha funcionat com a prova pilot i durant el 2020 s'està consolidant com plataforma de selecció en algunes entitats del tercer sector, la intenció és ampliar el nombre d'empreses als que presta serveis IntermediaJOB i ampliar a altres empreses de sectors ordinaris.

A banda, la voluntat és desenvolupar el portal de candidats amb ofertes de continguts d'orientació laboral i formació ajustada a demandes del mercat.

Durant una primera fase es plantegen arribar a 100 empreses.

L'estratègia es focalitza inicialment al territori de Catalunya, si bé es plantegen ampliar a tot el territori estatal. També la situen a les empreses del tercer sector, ja que poden oferir un servei molt complet de tecnologia més assessorament per a la gestió de candidatures a través del model de competències.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 5

Membres equips directius: 3

Ateses: 1.400

Principals factors clau d'èxit:

- Metodologia de competències i sistema de creació d'emparel·lament d'ofertes per competències i validació de sistema competencial efectiu.
- Plataforma tecnològica pròpia: servidors, connectivitat i validació.
- Ampli nombre de perfils competencials ja elaborats.
- Ampli equip humà: vendes, assessorament, assistència, formadors, intermediaris, màrqueting
- Xarxa d'empreses col·laboradores.
- Xarxa d'entitats socials sòcies en projectes.
- Anàlisi d'entorn: Anàlisi de la marca i valors fonamentals, Anàlisi DAFO: marca i sector, Anàlisi del model del servei, Comprovació de la competència, Bones pràctiques i tendències del sector, Anàlisi dels segments de clients.
- Obtenció de reconeixements: finalistes en el programa B-Value de Ship2be i Banc de Sabadell, etc.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

- Han passat d'una plataforma d'ús exclusivament intern destinada a participants de programes de l'entitat a crear una webapp d'accés a la ciutadania i fer compatible tots dos sistemes en els seus processos.
- Ha estat un important esforç de digitalització d'una part dels serveis de l'entitat.
- Han digitalitzat el sistema de validació competencial i l'estan desenvolupant de manera ràpida, àgil i eficient.
- Han creat un producte innovador (no existia una plataforma de selecció per competències en línia) eficaç, eficient i econòmic.
- Els equips professionals han hagut d'implicar-se en la creació de perfils professionals i tenir mirada de servei a la ciutadania en general més enllà de l'atenció als col·lectius participants en els programes.
- Han fet una àmplia campanya de sensibilització a empreses en les bondats i beneficis del model competencial superant prejudicis i estereotips derivats de la selecció basada en requeriments.
- Han contribuït a la reducció de la bretxa digital i han facilitat la inclusió laboral de forma innovadora més enllà de les persones ateses a través dels programes de la fundació.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- Servei de selecció per competències digital, eficient i econòmic. La Plataforma s'ha dissenyat a través d'un sistema de costos que permet poder actuar diversos administradors alhora de manera àgil i econòmica.
- Servei d'intermediació a mida i adaptat a les necessitats de les empreses i el mercat. La possibilitat de carregar els teus perfils competencials adaptats als llocs de feina i el matching permet millorar l'encaix de persones i necessitats de les empreses.

- Formació en línia a empreses sobre model de competències i assessorament en metodologies de competències i gestió de persones. Com a Servei addicional es proposa una formació i/o assessorament a les empreses sobre aquest model, tenint en compte que les empreses podran fer ús d'aquest model de matching de manera autònoma.
- Consultoria en creació de perfils professionals adaptats a empreses. En aquest cas, es proposa que les empreses puguin elaborar els seus propis perfils competencials, la consultoria assessoraria en la creació d'aquests perfils.
- Oportunitats d'ocupació per a les persones posant al centre el seu bagatge competencial. El sistema de competències de les persones versus CV per requisits es constitueix com un sistema més igualitari per accedir al mercat de treball en igualtat d'oportunitats.
- Orientació laboral, formació en línia, fòrums de debat basats en recomanacions que farà la plataforma. També farà recomanacions a les persones usuàries que en formin part i que tinguin dificultats per fer matching, en aquest sentit a la plataforma hi haurà càpsules d'aprofundiment i millora competencial.
- Observatori del mercat de treball.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La replicabilitat i escalabilitat del projecte el determina els següents factors:

- Un model tecnològic àgil i econòmic.
- Intervenció a través de la plataforma amb diferents administradors al mateix moment.
- Agilitat en els processos de selecció i rendibilització de recursos.
- Replicabilitat a gran escala amb moltes empreses alhora.
- Generalització dels processos de selecció de competències a qualsevol perfil competencial.

FUNDACIÓ PRIVADA ASPROS

Municipi: Lleida

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

490 persones sòcies

557 persones treballadores

155 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

14 persones voluntàries

Persones ateses:

- 559 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 30 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

www.aspros.cat

Breu història de l'organització:

L'any 1962 neix l'associació Aspros, el primer projecte de les Terres de Ponent en favor de les persones amb discapacitat intel·lectual. Una gran idea sempre neix de la pròpia experiència i així va ser la iniciativa, de les mares i pares de persones amb discapacitat intel·lectual de Lleida, que van veure la necessitat d'unir-se per defensar els drets dels seus fills i oferir-los oportunitats de vida, més enllà de la família i dins la societat. L'any 1967 Aspros és declarada d'utilitat pública. El 1969 es va obrir el Centre Casa Nostra (Sudanell, Segrià), pioner a tot l'estat espanyol, com a primera residència especialitzada.

Fundació Aspros sempre ha rebut un gran suport de la societat lleidatana i de les poblacions veïnes. Actualment compta amb centres a Sudanell (Segrià), Lleida i Sidamon (Pla d'Urgell) i treballen des dels CETs amb tota la península i Andorra.

Fundació Aspros ha creat, en el transcurs de cinquanta-vuit anys, una xarxa de serveis integrals que garanteix la permanència als seus centres i serveis al llarg de tota la vida, des de la joventut fins a la vellesa i oferir així el més alt nivell d'atenció personalitzada i millora de la qualitat de vida de cada persona amb discapacitat i la seva família en un projecte de vida.

<https://aspros.cat/cronologia-historica>

Missió:

Fomentar un model de convivència social per tal de millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat i facilitar la seva integració social. Amb les activitats, pròpies de la Fundació ASPROS es promou i sensibilitza per aconseguir una millor consciència social envers la integració social i laboral de les persones amb discapacitat.

La VISIÓ de la Fundació Aspros és ser un punt de referència en el sector d'atenció i integració social i laboral de les persones amb discapacitat i un actor actiu en la millora social.

La Fundació és pionera en el desenvolupament d'accions i programes de sensibilització de tota la ciutadania envers aquest col·lectiu.

Els VALORS en els quals es fonamenta la Fundació Aspros són: igualtat, autonomia, ajuda, justícia i cura, qualitat i participació, transparència i responsabilitat social.

I ho fan des de la metodologia de l'Atenció Centrada en la Persona ACP i els Objectius de Desenvolupament Sostenible fruit del Pacte Mundial.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

REPTES QUE VEIEM COM A OPORTUNITATS, CAPACITATS QUE VEIEM COM A POSSIBILITATS. Adaptar un servei CET per donar servei i resposta a una emergència. Covid 19

Breu descripció:

El projecte és una nova línia de negoci que es basa en l'adaptació del Centre Especial de Treball d'Aspros, TECNOSOLUCIONS, que dona feina a persones amb discapacitat intel·lectual, en la recollida i gestió de documentació confidencial per la seva: custòdia, digitalització o destrucció.

La Iniciativa és pionera i es basa en la recollida i destrucció d'Equips de Protecció Individual (EPI), com ara guants, mascaretes, bates, peücs i gorres de prevenció de la Covid-19.

En aquesta ocasió van detectar que als supermercats hi havia guants, mascaretes dipositades en papereres al sortir, i que pel vent, alguns elements queien amb el corresponent risc de contagi, especialment en llocs amb flux de persones: grans empreses, cooperatives, campanyes de collita de fruita, supermercats. Alguns

dels seus clients del servei de recollida de paper, asseguraven que ho guardaven com podien fins que ho portaven a abocar als contenidors genèrics.

El servei consisteix a recollir els EPIS dels residus comercials de grans empreses, que s'inicia en el moment que l'usuari diposita el material en una capsula de cartó amb un forat que li ha lliurat prèviament Fundació Aspros. De manera periòdica, treballadors de la Fundació amb formació i seguint els protocols de seguretat sanitària, procedeixen a recollir els contenidors per portar-los directament a l'abocador, on es realitzarà el tractament de traçabilitat de gestió de residus, tal com estableix la normativa estatal, per tal de reduir al màxim les possibilitats de contagi col·lectiu.

L'entitat ja va ser "pionera" amb la creació de Tecnolucions l'any 2008 i va ser escollit per un projecte europeu com a exemple de reinvençió i alternativa tecnològica i mediambiental en temps de crisi.

El servei de recollida es fa per a empreses i establiments comercials de Lleida, Tarragona i tot Catalunya, directament a les instal·lacions dels clients per efectuar la recollida dels residus, afavorint d'aquesta manera la salut pública i aportant valor a la societat.

Aportació de valor de la iniciativa:

- Creant de llocs de treball per a persones amb discapacitat, dins del sector de l'economia verda. Sector estratègic per al futur laboral.
- Conscienciant i garantint la salut de les persones amb discapacitat i de tota la comunitat.
- Liderant i aportant valor social des del Tercer Sector, en especial, davant situacions de crisi, com a actors socials.
- Iniciativa: Lideratge. Responsabilitat. Professionalitat. Vocació de servei.
- Contribuint activament a fer un retorn social per mitjà dels serveis.
- Innovant. Agilitat. Xarxa
- Contribuint a l'assoliment dels ODS als quals Fundació Aspros s'ha subscrit. Agenda 2030 ONU.
- Corresponsabilitat amb l'Administració i la societat. Cobrint necessitats d'interès públic, més enllà del que garanteix la llei, en favor del bé comú i de la societat.
- Contribuir a la conscienciació sobre la inclusivitat, la salut, el medi ambient i l'important repte dels ODS.
- Fent dels problemes reptes, dels reptes oportunitats, de les discapacitats capacitats.

Principals objectius assolits:

- Assegurar la salut de les persones amb discapacitat i de la comunitat.
- Assegurar llocs de treball per a les persones amb discapacitat intel·lectual, creant feina per afavorir el retorn de persones actualment afectades per ERTA perquè no hi ha feina al seu CET.
- Reforçar els ingressos de l'entitat diversificant serveis, per a continuar fent realitat els desitjos i projectes de vida de les persones amb DI.
- Fer un retorn social utilitzant els recursos de la fundació. Aportar una proposta de valor, un granet de sorra, davant d'un dels reptes més importants d'aquest segle i de la humanitat, la Covid'19.
- Crear una iniciativa alineada amb el marc estratègic dels ODS, al qual s'han adherit com a Fundació Aspros des del 2018, com un dels marcs estratègics de treball de l'entitat.
- Complir amb l'objectiu de ser actors i agents del canvi. Liderar accions que millorin el món a escala mediambiental, social i humana.
- Apoderar i donar una visió positiva de les persones amb discapacitat.
- Aconseguir un alt impacte social quant la conscienciació de salut pública i de capacitat del Tercer Sector.
- Esdevenir referent en la recollida i gestió dels residus -no industrials- per a empreses, oficines i institucions públiques, sota els canons de la qualitat i facilitant l'acompliment de la llei.

Principals resultats obtinguts:

- És una experiència que es pot replicar a tot el territori i que poden desenvolupar d'altres CET que tinguin una estructura de recollida (paper, residus, roba, reciclatge) que es pugui adaptar. L'actitud del servei, la capacitat per innovar i adaptar-se.
- Pel que fa a l'impacte social:
 - <https://www.larepublica.cat/minut-a-minut/la-fundacio-aspros-posa-en-marxa-un-servei-de-recollida-i-destruccio-depi/>
 - <https://www.lavanguardia.com/local/lleida/20200526/481416265559/entidad-lleida-fundacion-aspros-recogida-reciclaje-material-sanitario-quantes-mascarillas-epi.html>
 - <https://www.lamanyana.cat/detall-noticies/article/la-fundacio-aspros-posa-en-marxa-un-servei-de-recollida-i-destruccio-depi/>

Abast de l'experiència:

- Geogràficament: Catalunya, estat espanyol i Andorra.
- És una experiència que es pot replicar a tot el territori i que poden desenvolupar d'altres CET que tinguin una estructura de recollida (paper, residus, roba, reciclatge) que es pugui adaptar. L'actitud del servei, la capacitat per innovar i adaptar-se.
- A nivell d'impacte social: tv3, tv Lleida, La Vanguardia, Diari Segre, La Mañana, premsa digital 20 publicacions.
- A nivell laboral de 12 a 18 treballadors, s'incorporaran al servei provinent d'ERTE.
- Abast a nivell mundial a través de l'alineament amb els ODS Objectius de Desenvolupament Sostenible, contribuint amb el nou servei al: ODS 3 Salut i Benestar, ODS 8 Treball i creixement econòmic, ODS 10 Reducció desigualtats, ODS 11 Ciutats i comunitats sostenibles, ODS 12 Producció i consum responsable i ODS 17 d'Aliances.

Persones implicades en l'experiència:**Treballadores:** 10**Membres equips directius:** 2**Sòcies:** 3**Ateses:** 12**Voluntàries:** 1**Principals factors clau d'èxit:**

L'actitud de veure els canvis com una oportunitat. La responsabilitat social i les capacitats de l'entitat amb 60 anys acompanyant reptes possibles.

El procés de millora continua amb els que treballen, dins dels processos de les certificacions ISO:9001:2015 ISO 27001:2013 ISO 14001:2015 El treball amb metodologia de projectes Agile, Teoria del Canvi i per equips d'Autogestors. Des d'un eix central d'Atenció Centrada en la Persona a nivell individual -ACP. I d'un marc global, al qual Fundació Aspros es va adscriure l'any 2018, en contribuir a l'assoliment dels ODS -Objectius de Desenvolupament Sostenible, ONU, en l'agenda 2030, que aborda en 17 ODS-. Actualment Aspros els ha incorporat com a estratègia d'entitat en tots els projectes.

En aquesta ocasió la clau d'èxit ha sigut aprofitar l'estructura existent de Tecnolucions, quan els mateixos clients ho demanaven i l'agilitat de valoració. Ha sigut clau l'assessorament del Departament de Salut que ha pautat processos, protocols i plans de contenció -perquè la salut de les persones era el més important-. D'altra banda també els gestors de residus autoritzats i l'Agència Catalana de Residus.

L'apoderament de les persones amb discapacitat intel·lectual i la visualització de la capacitat i riquesa que aporta a una societat inclusiva.

La visualització positiva de retorn social que ofereix una iniciativa d'una entitat del Tercer Sector davant una situació excepcional en benefici de tota la societat.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La gran dificultat d'entrada va ser pensar en les possibilitats de contagi que tenia per a les persones oferir aquest servei. Calia assegurar-se que els processos comptaven amb totes les garanties i precaucions necessàries per reduir al màxim el risc de contagi per part dels treballadors, Això ha sigut el que ha endarrerit la posada en funcionament del servei. Han mantingut un seguit de consultes amb el Departament de Salut, el sindicat d'Aspros, els representants de Seguretat Laboral i entitats gestores autoritzades per la gestió final dels residus. Fins que no han cregut que tenien totes les garanties de protecció i han rebut els equips adequats (van buscar nous proveïdors de material homologat sanitari) no han procedit a engegar el projecte de recollida d'EPIS a les empreses, supermercats i centrals de recollida de fruita i verdura.

L'altra dificultat ha estat el fet de gestionar gran part del projecte des del teletreball en les primeres fases, però que al final asseguren que els ha convertit en experts en fer reunions virtuals. S'ha valorat quines persones situades a l'ERTO necessiten més el retorn al treball i que no tinguin un perfil de risc que els faci més vulnerables, així com la certesa que és una persona que a pesar de tenir una dificultat en forma de discapacitat, pot fer la feina perfectament, perquè ja de per si és metòdic i prudent en la seva conducta. L'ERTO col·lectiu està afectant gairebé els 180 treballadors dels CET.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La capacitat d'innovació i d'adaptació de les organitzacions socials, acostumades a treballar des del paradigma de l'abundància i de fer possible, el que sembla que no ho sigui i en acompanyar a les persones en la seva superació.

L'aplicació de sistemes de gestió Agile i d'equips d'alt rendiment. El treball en equip amb tots els actors implicats.

La solució l'aporta el sector social, que és l'especialista en la gestió del canvi.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Es tracta d'una actitud i de metodologia, experiència i background de treball en l'àmbit social. Es basa en aconseguir el màxim bé pel màxim de persones, començant per les més vulnerables.

És una experiència que es pot adaptar a altres entitats socials que treballin en circuits de recollida de residus, Càrites, Cartaes, Reto i Cet de recollida de roba per netejar i amb logística de recollida.

La replicabilitat està a mirar que té cadascú que pugui ajudar amb el que està passant, valorar si és possible i si es tenen els mitjans -de seguretat sobretot en aquest cas- i els mitjans tècnics per fer-ho. Si la valoració és positiva, no cal dubtar, som entitats de servei social. Creixent, aprenent, adaptant-nos als nous temps i a les noves circumstàncies.

FUNDACIÓ PRIVADA PER LA LLUITA CONTRA L'ESCLEROSI MÚLTIPLE

Breu història de l'organització:

Entitat privada sense ànim de lucre nascuda a Barcelona el 1989, amb la missió de millorar la qualitat de vida de les persones amb esclerosi múltiple i altres malalties neurodegeneratives que cursen amb discapacitat. L'objectiu de la FEM és prestar serveis assistencials, laborals, sensibilitzar a la societat civil vers la malaltia i destinar recursos a la recerca per la cura i tractament simptomàtic de l'esclerosi múltiple.

En el seu afany d'ajuda a les persones que tenen aquesta malaltia, la FEM impulsa i promou diverses activitats per apoderar, formar, atendre i inserir laboralment als usuaris dels serveis que l'entitat ofereix al llarg de la seva notòria trajectòria.

Missió:

Aturar l'impacte de l'esclerosi múltiple en la vida quotidiana de les persones que la pateixen i del seu entorn. Van néixer per donar a conèixer a la societat la naturalesa i la problemàtica de l'EM, fomentar i donar suport a la investigació i millorar l'atenció sociosanitària que ofereixen a les persones amb esclerosi múltiple. La Fundació compleix la seva missió des de diversos àmbits:

Atenció al recent diagnòstic; Serveis de Neurorehabilitació; Formació i Intermediació laboral; informació sobre la malaltia.

La Fundació Esclerosi Múltiple manté una aliança estratègica amb el Centre d'Esclerosi Múltiple de Catalunya (Cemcat), pol d'excel·lència internacional en la recerca entorn de la malaltia. Des del Cemcat, situat al recinte hospitalari de la Vall d'Hebron, es treballa per a una investigació centrada en les malalties neuroimmunològiques i en la millora assistencial.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

OBSERVATORI ESCLEROSI MÚLTIPLE: CONSCIENCIACIÓ I APODERAMENT DE LA SALUT A TRAVÉS DE LES TIC'S

<https://www.observatorioesclerosismultiple.com/>

Breu descripció:

El concepte apoderar es defineix com «el poder que exerceixen els individus sobre les seves pròpies vides, a la vegada que participen democràticament en la vida de la comunitat». En l'àmbit de la promoció de la salut es refereix a la participació dels pacients en la presa de decisions sobre la seva salut, gràcies a la informació que tenen. Aquest fet fa necessari el paper actiu dels pacients sobretot en el cas de malalties cròniques com l'Esclerosi Múltiple, convertint-se en pacients experts en la gestió de la seva malaltia.

L'ús de les tecnologies de la informació i comunicació (Tic's) ha de contribuir a l'apoderament en l'àmbit de la Salut (ehealth). La recerca ha demostrat que els models que donen poder als pacients són més eficaços i rendibles, a més de fer que aquests se sentin més satisfets pel fet d'estar més ben informats i de participar en la presa de decisions que afecten la seva salut.

Amb aquest objectiu, la Fundació Esclerosi Múltiple l'any 2013, llença el primer portal especialitzat en la gestió de l'EM, contingut del qual està validat pel Col·legi de Metges de Catalunya, On-code i per un Comitè d'Experts en els diferents àmbits de l'EM. L'Observatori de l'Esclerosi Múltiple (OEM): www.observatorioesclerosismultiple.cat, una eina oberta per a tothom de caràcter informatiu i formatiu i accessible en dos idiomes (català i castellà). L'objectiu de l'Observatori és apoderar el pacient amb EM oferint-li la millor resposta possible a tot allò que envolta la malaltia, la recerca, els tractaments i la millor gestió del dia a dia amb aquesta malaltia. Des de l'OEM aposten per un pacient amb

EM informat que pugui gestionar la prevenció, els hàbits saludables i les decisions compartides amb el seu especialista a través d'un llenguatge entenedor i sense tecnicismes que aconseguix oferir al pacient totes les eines per gestionar una malaltia crònica que es manifesta en adults joves.

Aportació de valor de la iniciativa:

Per les persones amb EM, els seus familiars i pels professionals de la salut s'ha convertit en una eina bàsica per gestionar la seva malaltia des d'un abordatge bio-psico-social. Aquest fet queda contrastat per l'elevat creixement de l'eina, on les xifres del darrer any demostren el seu èxit, arribant a més d'1 milió de visites i un total de 68.883 usuaris únics de mitjana mensual, aconseguint arribar a 826.596 persones ateses d'arreu del món, principalment de l'Estat Espanyol i Amèrica Llatina.

Aquesta revolució digital en l'àmbit de la salut ha permès entre d'altres l'intercanvi d'informació entre pacients i professionals, arribant de manera accessible a qualsevol punt del territori com una eina també de participació social, on el pacient està informat permanentment i rep i accedeix a recursos per afrontar la seva malaltia.

Principals objectius assolits:

Els principals objectius assolits de la iniciativa han estat:

- Millora de l'accés a informació de qualitat, fiable i actualitzada sobre malalties, tractaments i també consells sobre hàbits saludables.
- Millora del pacient en la gestió de la seva pròpia salut i la dels seus familiars. L'accés a informació sobre salut, poder formar part de comunitats de pacients potència enormement la capacitat que té qualsevol individu de tornar-se més expert i prendre un paper més actiu en la gestió de la seva salut i malaltia. També és de destacable importància tenir present els familiars i cuidadors, ja que la malaltia no només afecta un individu sinó també al seu entorn i en aquest sentit el projecte té molt en compte aquest component on introduïm formació en línia per a familiars per tal de donar recursos i pautes en la gestió de la malaltia.
- Possibilitat de formar part de comunitats de pacients en què comparteixen opinions, experiències, es recolzen mútuament, uneixen esforços.
- Introduir components formatius al portal per a persones amb EM i per persones cuidadores.
- Contribuir a realitzar una forma de periodisme plural i de qualitat, a través d'uns paràmetres ètics. Tenen un ferm compromís amb la credibilitat, respectant el Codi Deontològic i les funcions del periodisme.
- En definitiva, han aconseguit ser referents en l'àmbit de l'e-health, essent conscients que és la primera iniciativa en aquest àmbit a nivell estatal.

Principals resultats obtinguts:

- Durant el 2019 van acumular un total d'1.056.185 sessions durant les quals s'han visitat una mitjana d'1,82 pàgines/sessió amb una durada d'1:45 minuts de mitjana.
- La mitjana de sessions mensuals ha estat de 88.015, una xifra similar a la que van tenir l'any passat (90.824).
- El 35,71% de les sessions són de l'Estat (un total de 377.207 sessions el 2019). Aquestes visites es concentren a Madrid (18,95%) i Barcelona (14,58%), seguit de Sevilla (4,47%) i València (3,67%). Als països llatinoamericans hi tenen lloc el 57,7 % de les sessions. Aquestes visites es concentren a Mèxic (17,71%), Argentina (11,07 %) i Colòmbia (7,43 %).
- Els articles més ben posicionats, de manera similar a l'any passat són articles relacionats amb els símptomes, el diagnòstic i la cura.
- S'ha potenciat les xarxes socials per facilitar l'accés a l'OEM. El 2019 van inaugurar la presència de l'OEM a Instagram. Pel que fa a les publicacions, cada post ha generat una mitjana de 1.132,05 impressions que han arribat a 741,06 usuaris.

Abast de l'experiència:

En l'actualitat aquesta eina tecnològica s'ha convertit en un canal de transmissió de coneixement per a l'aprenentatge, un portal formatiu per a l'adquisició de competències específiques sobre la malaltia tant per a pacients com als seus familiars.

Les TIC ofereixen en aquest sentit una gran oportunitat que com a entitat referent a Catalunya han aprofitat per aconseguir fer extensius aquests serveis que milloren de forma contrastada la qualitat de vida de les persones amb EM.

La feina i l'èxit del portal no rau tan sols a l'equip de la FEM, sinó que el darrere hi ha molta gent implicada, com les persones beneficiàries (persones amb EM, familiars, professionals sanitaris) i altres agents socials públics i privats, que ajuden dia rere dia a visibilitzar aquesta eina i a fer-la créixer a partir d'una feina conjunta detectant i avaluant les principals necessitats per assolir l'objectiu de tenir una eina formativa i informativa d'abast global.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 2 persones de l'entitat i una empresa externa

Membres equips directius: 1

Sòcies: 3

Ateses: és una eina digital. Hem involucrat a la iniciativa moltes persones ateses des del llançament del portal

Principals factors clau d'èxit:

- El treball en xarxa amb els principals beneficiaris i col·laboradors externs que ajuden a difondre el coneixement i permeten estar al dia en l'àmbit de la malaltia, aportant una informació fiable i fidedigna.
- La interacció pacient-familiar-professional de la salut. El portal contempla recursos validats per professionals de la salut, fet que genera confiança i credibilitat al pacient.
- Proximitat. L'observatori té una gran part de testimoniatge, càpsules audiovisuals sobre diferents temàtiques que genera i enforteix el vincle de pertinença a un col·lectiu, no sentir-se sol en moments difícils.
- A banda de ser un portal informatiu, té continguts formatius que ajuden a conèixer millor la malaltia.
- La presència a les xarxes socials, les quals converteixen en punts de trobada on els pacients i altres usuaris accedeixen a informació, consulten arxius i recursos, comparteixen impressions, opinen, es recolzen, comparen símptomes, comenten tractaments, uneixen esforços per viralitzar diferents tipus de campanyes.
- Estan en un procés constant d'innovació i reflexió de nous serveis que puguin arribar a la població catalanoparlant i castellanoparlant i poder oferir nous serveis en e-health, nous serveis en línia i que enforteixin la proximitat entre pacient i professional de la salut.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Destaquen la dificultat de trobar finançament per poder desenvolupar nous serveis i consolidar l'eina com un referent global. També s'han trobat en la dificultat de romandre en un cert posicionament i visibilitat, ja que es tracta d'un àmbit molt concret, amb un impacte poblacional més reduït que altres sectors socials. Són 11.000 persones afectades a Catalunya i 50.000 a l'estat espanyol. Aquest fet també influeix que certs actors prefereixin col·laborar en altres temes amb més impacte social i geogràfic.

Una altra dificultat és com accedir a aquesta població, per això és necessària la col·laboració amb els professionals de la salut que ajudin amb la difusió. I també tenir un bon pla de comunicació per accedir al públic objectiu.

El repte és seguir avançant amb el manteniment del portal i consolidar nous serveis que contribueixin en l'apoderament de la salut i en la millora de la qualitat de vida de les persones amb EM i persones del seu entorn, a través d'un mitjà periodístic digital en català i castellà, amb informació plural i contrastada, integrant la perspectiva de gènere. Com a entitat volen promoure la perspectiva de gènere com a eix transversal en aquesta eina comunicativa, correlacionant els tres aspectes clau "salut-tic-gènere", convertint l'Observatori en una plataforma comunicativa digital en la promoció i apoderament de la salut des d'una perspectiva de gènere.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Es tracta d'un dispositiu específic de caràcter experimental i innovador per afavorir l'autogestió i el coneixement de l'esclerosi múltiple, donant suport tant a persones que pateixen la malaltia, com a familiars i cuidadors informals, professionals de la salut i stakeholders. És un projecte innovador perquè és la primera plataforma virtual, especialitzada en la gestió de l'EM, contingut de la qual està validada pel Col·legi de Metges de Catalunya i per un Comitè d'Experts en els diferents àmbits de l'EM. És una eina oberta i gratuïta de caràcter informatiu i formatiu, on a part de transmetre nous coneixements permet adquirir competències en l'àmbit de la malaltia des de qualsevol punt del territori, fet que pot prendre un posicionament a nivell global que permetrà analitzar noves vies de desenvolupament per tal de donar resposta a diferents aspectes que giren entorn de la malaltia.

Tenen en compte els diferents actors i agents que d'una manera o altra conviuen amb l'EM. Posen a disposició recursos formatius perquè els actors involucrats puguin ser més conscients dels que els hi passa i apoderar-se, així com obtenir pautes per aprendre a conviure amb la malaltia o ajudar als qui la pateixen. El projecte és experimental, estan analitzant quins nous elements pot prendre la plataforma per tenir un abast més global. Nous continguts, nous formats i l'ampliació de nous dispositius tecnològics per facilitar i millorar la qualitat de vida de les persones vulnerables. És un espai de comunicació obert que permet millorar el coneixement de la salut pròpia, i facilita la interacció amb els professionals d'aquest àmbit.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

L'experiència parteix d'un concepte nou, l'e-health o salut en línia. La recerca ha demostrat que els models que donen poder als pacients són més eficaços i rendibles, a més de fer que el pacient se senti més satisfet pel fet d'estar més ben informat i de participar en la presa de decisions que afecten la seva salut. El fet que sigui una eina digital permet la seva ràpida difusió i visibilitat i escalabilitat. Hi ha múltiples plataformes que ofereixen suports digitals sense cost o sense un cost elevat.

D'altra banda també ho fa replicable el fet que parteix d'una temàtica d'interès, en aquest cas es l'esclerosi múltiple però pot ser aplicable a qualsevol altra malaltia o temàtica rellevant d'un valor social.

La metodologia utilitzada forma part de les fórmules de participació més consolidades, com són els grups i els circuits de comunicació interna i externa entre totes les parts. També compta amb la motivació de les persones implicades, fet que corrobora el seu èxit. És un laboratori d'idees i coneixement que contribueix al foment de bones pràctiques, hàbits de vida saludable i apoderament de la pròpia salut, valors universals i d'una ètica comuna que de ben segur afavoreixen la transferència d'aquesta iniciativa.

GEPEC-EdC

Municipi: Reus

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Associació

635 persones sòcies

9 persones treballadores

70 persones voluntàries

Persones ateses:

- 188 a serveis a la infància i la joventut
- 27 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 30 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.gepec.cat

Breu història de l'organització:

EL GEPEC-EdC, Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans-Ecologistes de Catalunya és una associació sense afany de lucre, de defensa, de custòdia i d'estudi de la natura que té especial cura en la millora del medi ambient de les terres de l'Ebre, Priorat, Conca de Barberà i Camp de Tarragona, tot i que el seu àmbit legal és Europa.

GEPEC neix l'any 1985 amb el nom de Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes del Camp. L'any 2004 entra a formar part de la Federació Ecologistes de Catalunya.

L'any 2007 passa a anomenar-se Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans i afegeix el nom de la federació a la qual pertany Ecologistes de Catalunya, tal com consta en els actuals estatuts. A partir d'aquest moment s'anomenen GEPEC-EdC.

Missió:

Des del GEPEC-EdC, es promouen les activitats de coneixement, divulgació i sensibilització de l'entorn local mitjançant un extens programa d'excursions, projectes de restauració del territori, de custòdia, de millora d'hàbitats d'espècies importants pel medi ambient, i activitats de defensa del territori i la salut de les persones, per tal d'aconseguir un medi ambient d'alta qualitat ambiental i un futur possible per tota la població de les comarques del sud.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

ACCIÓ SOCIAL I CUSTÒDIA FORESTAL A LES TERRES DE L'EBRE

Breu descripció:

Projecte ambiental de caràcter social on els destinataris i destinatàries directes de l'acció, són persones amb diversitat funcional que viuen en entorns rurals. Un total de set persones residents a les Terres de l'Ebre que es trobaven desocupades abans de l'inici del projecte.

Fruit de la col·laboració entre l'entitat ecologista GEPEC-EdC i la Fundació Mercè Pla (entitat que treballa per l'atenció social de diversos col·lectius de la zona), neix el projecte que té com a principal objectiu la millora de la qualitat de vida de persones en risc d'exclusió social que viuen en el medi rural.

Aquesta acció dissenyada i coordinada per un tècnic del GEPEC-EdC, va ajudar de manera gratuïta a set persones de les Terres de l'Ebre, a formar-se en habilitats específiques per la inserció laboral en sectors de l'economia verda que són clau i tenen un gran potencial a la zona, com són els treballs forestals sostenibles i l'apicultura ecològica.

Un pla formatiu, que no només va proporcionar una formació de quatre mesos teòrica i pràctica en aquests àmbits, sinó que també va realitzar la prospecció d'adjudicacions de treballs, contractacions i enclavaments laborals per part d'administracions com Diputació de Tarragona o Ajuntaments de la zona, i empreses privades que treballen en els sectors apícola o forestal.

Aportació de valor de la iniciativa:

Una entitat ecologista crea i lidera un projecte social destinat a persones amb diversitat funcional, incorporant una estratègia que utilitza i promou els recursos del territori.

El fet d'oferir la formació en diferents àmbits com els treballs forestals sostenibles i l'apicultura ecològica, no és una casualitat. El 50% de les Terres de l'Ebre és terreny forestal, fins ara no se'n fa una correcta gestió i la que s'hi està fent s'encarrega a empreses de fora. L'apicultura és un motor econòmic important del territori i gran potencial pel que fa a la mel ecològica. Tots dos formen part de l'anomenada economia verda. On diferents estudis, com el del CERMI sobre economia verda, discapacitat i treball, mostra com

a través de la iniciativa social, es poden arribar a generar noves oportunitats de treball en sectors mediambientals.

El resultat es pot qualificar d'èxitós, ja que tot i no ser un dels objectius, quatre dels set alumnes varen aconseguir contractes laborals dins del projecte.

Principals objectius assolits:

L'objectiu general d'aquest projecte, és el d'integrar, promocionar i millorar la qualitat de vida de persones amb diversitat funcional que viuen en un entorn rural. Tots els objectius específics s'han assolit al 100%:

- Oferir una oportunitat formativa a persones amb discapacitat intel·lectual. L'oferta formativa del curs ha estat enviada per correu, telèfon i personalment. S'ha contactat i anat personalment a més de 200 entitats perquè en facin difusió. S'han realitzat 12 entrevistes. S'han inscrit i participat en el curs 7 persones. 1 noia i 6 nois. S'ha proporcionat una formació adaptada als participants del projecte.
- Enfocar tota la formació i les activitats pràctiques que es realitzin, cap a la millor gestió ambiental possible. Les activitats han estat supervisades per un enginyer forestal.
- Aprofitar les col·laboracions i recursos d'aquest projecte, per oferir sortides professionals, formatives i/o capacitacions futures a tots els participants directes del projecte: S'ha ofert als 7 participants la possibilitat de realitzar entrevistes de treball. S'ha ofert formació/capacitació un cop acabat el curs als 7 participants.

Principals resultats obtinguts:

S'han generat oportunitats formatives i laborals per persones desocupades amb diversitat funcional que viuen en entorns rurals: S'ha ofert una formació completa teòrica i pràctica.

S'han involucrat sis empreses del territori. S'han aconseguit sis ofertes de treball. S'han proposat dos enclavaments laborals a diferents empreses.

S'ha capacitada a persones amb diversitat funcional en dos sectors de treball diferents: S'ha realitzat una formació en treballs forestals sostenibles adaptada a la realitat de les empreses. S'ha ofert una formació en apicultura ecològica adaptada a la realitat de les empreses. S'ha realitzat una formació pràctica en empreses i ajuntaments.

S'han establert relacions entre recursos del territori i els destinataris del projecte: S'han involucrat quatre recursos del sector laboral, vuit de l'administració i sis empreses privades.

Abast de l'experiència:

Gràcies a aquesta acció, s'ha teixit una sèrie de sinergies que fins ara no existien al territori. S'ha treballat amb diferents agents del territori com són els Consells Comarcals del Baix Ebre, Montsià, els seus serveis d'ocupació, serveis socials, diferents fundacions, cooperatives, Diputació de Tarragona, COPATE, DINCAT, l'Escola

Agrària d'Amposta, Ajuntaments, particulars i voluntaris entre d'altres, que s'han implicat en el projecte proporcionant els seus recursos.

Amb aquesta acció, s'ha treballat en àmbits ben variats, per donar visibilitat de la falta d'oportunitats formatives i laborals que pateixen les persones amb diversitat funcional que viuen en el medi rural. I s'ha ofert als i les participants, l'oportunitat d'adquirir una formació en diversos sectors de l'economia verda amb gran potencial al territori on viuen, amb l'objectiu de proporcionar diferents opcions on poder escollir i fer valdre el seu dret a decidir on poder treballar.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Membres equips directius: 2

Sòcies: 6

Ateses: 9

Voluntàries: 6

Principals factors clau d'èxit:

La igualtat és el valor que més s'ha desenvolupat al llarg de l'acció. La selecció dels participants la va realitzar l'equip tècnic de la Fundació Mercè Pla mitjançant entrevistes personals, per assegurar que els i les participants complien els requisits d'inscripció que eren els següents: majors de divuit anys, desocupat/des, residents a les Terres de l'Ebre, amb certificat de discapacitat de + del 33% i que mostressin interès per participar en la formació, intentant assolir la paritat de sexes més gran entre les persones participants.

Durant la formació, els usuaris i ateses, han realitzat pràctiques formatives en empreses privades del sector apícola que han col·laborat en el projecte com Mel Múria. Treballs pràctics forestals i de jardineria en diferents ajuntaments com el de Roquetes o Campredó. Fets que han servit perquè els seus gestors valorin positivament les capacitats de les ateses i usuaris de l'acció. I adquirint compromisos per a futures contractacions de personal amb discapacitat.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

S'ha avançat cap a un enfocament competencial en la programació (aplicació de coneixements...): Gràcies a la realització i revisió d'un informe setmanal, s'han adequat sobretot els treballs pràctics a les necessitats laborals, incorporant temes de jardineria per millorar les competències dels participants.

S'han adoptat mesures comunes per atendre millor a la diversitat o revisat les existents dins un marc inclusiu: gràcies al qüestionari de valoració i els inputs dels professionals, s'ha supervisat el material formatiu per experts. I s'ha creat i adaptat material a les especificitats dels alumnes.

Millora de la convivència i del clima d'aula: gràcies als informes setmanals i reunions amb professionals USAP, s'han ofert canvis de companys per a realitzar treballs, tractar de manera conjunta els conflictes de convivència un cop parlats de forma individual.

Coordinacions amb l'entorn: S'ha adquirit un telèfon per a tindre una comunicació diària i directa entre coordinador i formador i s'han involucrat a alcaldes en el procés formatiu.

Tot i no estar previst en el plantejament del projecte, s'han incorporat la participació de diferents entitats educatives durant el procés formatiu: GENTIS ha ofert formació laboral, ja que ofereixen aquest servei especialitzat a persones amb diversitat funcional.

L'Escola Agrària d'Amposta ha ofert formació apícola i material. Mel Múria ha ofert formació apícola i pràctiques de forma gratuïta.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La participació d'una entitat ambiental en la creació i execució d'un projecte destinat a la formació i capacitat de persones amb diversitat funcional és un dels trets innovadors de l'experiència.

Aquesta aliança socioambiental ha permès explorar noves oportunitats formatives i laborals per a persones amb diversitat funcional que es trobaven desocupades. Que a més, viuen en un territori on els recursos són de vegades limitats i les oportunitats laborals són escasses. En un territori que abasta uns 1.738,5 km² (Baix Ebre i Montsià), on hi ha grans distàncies entre els seus municipis, només hi ha tres centres especials de treball. Per tant, les oportunitats d'elecció del sector en el qual es vol treballar són escasses. El fet d'incloure dos sectors de treball diferents dels existents fan que sigui un fet necessari i innovador. Encara més, tenint en compte que mai a l'estat s'ha capacitat a persones amb diversitat funcional en el sector de l'apicultura.

Un altre tret innovador és la implicació tant de recursos públics com els diferents ajuntaments, consells comarcals, l'escola agrària, etc. Que han participat, com els actors privats que s'han aconseguit implicar en les diferents fases del projecte.

El fet d'oferir una formació en dos sectors de treball alhora, duplica les possibilitats laborals, així com les possibilitats d'elecció.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La capacitat de persones amb diversitat funcional en sectors de l'economia verda, és un dels factors potencialment reproduïbles. El fet d'explorar noves oportunitats laborals que siguin sostenibles i tenir en compte oportunitats emergents en el sector mediambiental facilitaràn la integració de persones amb diversitat funcional en aquests sectors. Les dades de l'anuari CEPES, mostren com en plena conjuntura de crisis, les experiències existents a l'estat no van deixar de créixer i generar llocs de treball.

Les sinergies entre entitats ambientals i entitats socials, poden ajudar a assolir objectius socioambientals que beneficiaran a totes les persones i generacions futures, establint noves formes de gestió i organització per a tots dos sectors.

El fet d'incloure una fase de prospecció d'enclavaments i oportunitats laborals dins del procés formatiu, ha facilitat la superació dels objectius assolint quatre contractacions dins del projecte

tot i no estar previst. En aquesta fase, es va realitzar un estudi de totes les oportunitats laborals relacionades amb la formació existents al territori.

És de gran importància comptar amb el màxim nombre de recursos del territori possibles. Per assolir aquesta fita es varen dedicar un gran nombre d'hores a explicar el projecte i els seus objectius a unes 200 entitats i administracions del territori. Fet que va permetre una gran implicació i col·laboració per part de diferents recursos.

La realització de la formació pràctica en Ajuntaments i empreses privades, facilita la integració dels destinataris del projecte en un context laboral i social i amplia les possibilitats de negociació i contractació futura.

INSTITUTO DE ROBÒTICA PARA LA DEPENDENCIA

Municipi: Sitges

Àmbit geogràfic: Estatal

Forma jurídica: Fundació

6 persones treballadores

25 persones voluntàries

www.institutorobotica.org

Breu història de l'organització:

La Fundació Ave Maria de Sitges (FAM d'ara endavant) havia dut a terme diversos projectes d'innovació al llarg dels seus trenta-dos anys d'activitat per tal de solucionar necessitats no cobertes al mercat. Les innovacions desenvolupades a la FAM despertaven l'interès del sector però no tenien la capacitat transferir-les i que altres organitzacions poguessin beneficiar-se'n.

L'Institut de Robòtica per la Dependència (IRD d'ara endavant), neix amb l'objectiu de separar les activitats assistencials de les d'innovació. Va començar a treballar amb els projectes heretats de la FAM, amb l'objectiu de millorar-los i poder fer arribar els seus avantatges a la resta del sector.

A l'IRD promouen la investigació i la innovació en el camp de la tecnologia per tal de millorar la qualitat de vida de les persones dependents, la de les seves famílies i la dels professionals i voluntaris que els ofereixen suport, amb l'ànim de ser una institució de referència i en el braç tecnològic de les entitats del sector.

L'IRD és avui una Fundació Privada, independent, que desenvolupa els seus propis projectes. És una entitat sense afany de lucre, registrada en el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport amb el número 1.709.

Missió:

Millorar la qualitat de vida de les persones dependents, la de les seves famílies i la dels professionals que els ofereixen suport, per mitjà de la tecnologia més avançada, impulsant l'obtenció de productes innovadors que transformin l'estat actual de les coses, transferint els coneixements, actuant amb eficiència, qualitat, seguretat i sostenibilitat.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

LAUNDRYID, CREACIÓ DE LLOCS DE TREBALL ADAPTATS PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT

Breu descripció:

Un problema comú en centres residencials, és la gestió de la bugaderia: la traçabilitat de la roba (que no es perdi), l'etiquetatge (que no caigui o s'esborri) i la classificació i repartiment de les peces de cada resident. La roba personal es barreja per rentar-la, i després cal tornar-la al seu propietari. Això ocasiona problemes que impacten en la qualitat del servei i suposen temps de gestió.

LaundryID és un sistema de classificació de la roba, que elimina les pèrdues, en garanteix la traçabilitat i soluciona el problema de l'etiquetatge. Funciona amb tecnologia RFID, una tecnologia d'ús comú en el sector de la bugaderia industrial. L'Institut innova en el procés, en guiar al treballador en tots els passos, facilitant la inclusió laboral i garantint la classificació sense errors.

Mentre el treballador plega la roba de l'usuari, una antena amagada detecta qui és el propietari. La informació li apareix en una pantalla i alhora s'il·lumina la cubeta del resident, per indicar on s'ha de dipositar. Aquest breu vídeo il·lustra el procés: <https://youtu.be/CdzbSzFDviM>.

El sistema requereix una inversió de baix cost que aporta un ràpid retorn, garanteix la traçabilitat de la roba i aporta solucions addicionals, com poder verificar que totes les peces d'un armari estiguin al de l'usuari correcte amb tan sols passar-hi un lector (un mòbil).

El projecte neix de la necessitat de solucionar els errors en la classificació de la roba al centre residencial de la Fundació Ave Maria i alhora, de la necessitat de crear noves oportunitats laborals, primer, a la pròpia entitat. L'IRD ha modernitzat el sistema, l'ha pujat al núvol, fet wireless, adaptat el programari i l'ha fet escalable.

A Catalunya hi ha més de 900 centres residencials (discapacitat i gent gran) que ocupen una mitjana de 3 persones a la bugaderia. El potencial de creació de nous llocs de treball adaptats de Laundry ID, és enorme.

Aportació de valor de la iniciativa:

La creació de Laundry ID aporta un nou producte al mercat que genera llocs de treball inclusius en entorns ordinaris, donant resposta a una necessitat social molt important: la inclusió laboral en entorns no protegits, on la inclusió és plena. La innovació en la

gestió tradicional dels sistemes de bugaderia ha permès que avui dia siguin l'única entitat que facilita la inclusió laboral guiant al treballador. Estimen que en els pròxims 5 anys arribaran a més de 70 contractes de qualitat per a persones amb discapacitat intel·lectual, malaltia mental o física. El potencial de creació d'ocupació és enorme. El producte ja està funcionant amb èxit en diferents centres residencials. Ideat com un "claus en mà", no requereix instal·lació i facilita la replicabilitat arreu del territori. Com a entitats socials, les residències veuran incrementat el seu impacte social amb la inclusió de persones del seu entorn proper. Millora la qualitat del servei i l'eficiència i es retallen costos de gestió.

Principals objectius assolits:

Amb el desig de millorar la qualitat de vida de persones amb discapacitat a través de la inclusió laboral, l'any 2004, la FAM desenvolupa amb escassos mitjans una innovació tecnològica en la bugaderia de la seva residència per a 67 persones amb discapacitat intel·lectual. Aquesta innovació, que mitjançant l'ús de diverses tecnologies reorganitza i simplifica la feina, ha permès que des de llavors tots els treballadors de la residència hagin estat persones amb un grau reconegut de discapacitat superior al 33%. El 2015, la FAM crea l'IRD per recollir les necessitats del sector de la dependència, obtenint productes innovadors i fent la tasca de comercialitzar, per estendre més enllà de la FAM els beneficis que aquestes innovacions proporcionen. Després de dotze anys de servei ininterromput, la bugaderia necessitava ser actualitzada amb les últimes tecnologies i fer-la escalable per poder donar resposta a l'interès de les residències que els visitaven.

Actualment han complert l'objectiu principal del sistema, el d'aconseguir tenir un producte final, complet, que consta de taula de treball, prestatgeries, cubetes, ordinador, etiquetes reutilitzables i lector RFID, impressora d'etiquetes, màquina per enganxar-les en la roba i un programari al núvol adaptat de gestió del sistema. Però sobretot, destaquen que han començat a assolir l'objectiu principal: crear nous llocs de treball adaptats.

Principals resultats obtinguts:

La dada més important és l'objectiu del projecte: la creació de nous llocs de treball. El projecte ha començat a comercialitzar-se recentment i per aquest motiu, encara no mostra tot el seu potencial, però en qualsevol cas, tenen dades que l'il·lustren: al centre residencial de la Fundació Ave Maria, que avui funciona a més com a centre de demostració, ha contribuït al manteniment dels llocs de treballs de les 3 persones a les quals ja donava feina. Recentment, el centre residencial de la Fundació BonArea, ha incorporat Laundry ID, creant 2 nous llocs de treball. El nou centre residencial de l'Arc de Sant Martí, també incorporarà Laundry ID, així com també ho han confirmat El Redós, el Tegar, Guillem Mas, el Cel de Rubí o la Llar, entre d'altres. El 2020, les previsions indiquen que acabarem l'any havent contribuït a crear un mínim de 14 nous llocs de treball. A banda, estan en converses amb altres institucions que mostren un elevat interès i esperen poder tancar aviat el procés amb més treball creat.

El projecte ha rebut els elogis i reconeixement dels professionals del sector. Han estat un dels projectes premiats amb el Civil Society Prize, atorgat per l'European Economic and Social Committee de la Unió Europea.

Abast de l'experiència:

El sistema no requereix instal·lació, de manera que es pot enviar a qualsevol part del món, facilitant la seva replicabilitat. El software al núvol facilita la gestió tant de les entitats que adoptin el sistema, que podran controlar-lo des de qualsevol ordinador. Facilita alhora el manteniment i actualització del software per part de l'IRD.

En les primeres tasques de comercialització que s'han realitzat, s'ha evidenciat que calia un sistema alternatiu per residències amb poc espai, que no treballen amb cubetes sinó que classifiquen directament en carros. Avui ja estan en disposició d'oferir aquest servei alternatiu garantint igualment l'acompanyament al treballador.

Cal mencionar que l'IRD és una entitat sense ànim de lucre, que reinverteix els beneficis obtinguts de la comercialització de la solució, en nous projectes tecnològics socials, multiplicant així l'impacte del projecte.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 6

Membres equips directius: 10

Ateses: 20

Voluntàries: 25

Principals factors clau d'èxit:

Sens dubte, la col·laboració amb altres entitats ha estat una de les claus de l'èxit. Aquesta col·laboració s'ha donat a diferents nivells:

- Tests: la Fundació Ave Maria ha permès disposar una planta pilot en un entorn real per fer-hi proves, validar els nous desenvolupaments i realitzar demostracions de funcionament.
- Necessitats: les moltes entitats del sector que ens han fet saber les seves demandes a la bugaderia han estat claus per poder oferir un producte que cobreixi les seves necessitats i s'adapti a les casuístiques de cada entitat.
- Know How: l'ajuda tècnica i desinteressada d'empreses com Extrasoftware, que han creat el software gratuïtament, de Girbau, que ha prestat els seus amplis coneixements en bugaderia, o la Universitat Rovira i Virgili, que ha col·laborat amb el disseny de certs elements, per mencionar-ne algunes, ha estat clau per la consecució del projecte.
- Econòmica: l'ajuda del Ministerio de Salud via IRPF o del BBVA, que van col·laborar econòmicament amb la iniciativa, van fer possible destinar-hi els recursos humans per dur-lo a terme.
- El fruit de totes aquestes col·laboracions ha estat un producte que és una solució genèrica i universal, un altre dels seus factors claus d'èxit.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Els reptes han estat molts i variats:

- Finançament: trobar els recursos econòmics per tirar endavant iniciatives d'innovació no sempre és fàcil i sense recursos econòmics és molt complicat poder-les tirar endavant.
- Clients: sempre és més fàcil visibilitzar el valor d'un producte quan aquest és comprat per altres persones, el que evidencia el seu valor. Aconseguir els primers clients ha costat una mica però quan han trobat el balanç adequat s'han disparat les vendes.
- Política comercial: definir una política comercial o de preus competitiva també ha estat quelcom que ha estat necessari anar aprenent i ajustant per trobar l'equilibri amb els resultats.
- Competència: no són l'única empresa que ofereix una solució per la bugadera. Conèixer els competidors i saber diferenciar-se ha estat clau en el procés.
- Universalitat: identificar les variants mínimes i òptimes del producte per adaptar-lo a les diferents casuístiques de cada centre residencial era primordial.
- Adaptació: adaptar el producte als diferents perfils de discapacitat era un objectiu bàsic.

Asseguren que han pogut anar superant els diferents esculls que ens han trobat en el camí i l'experiència demostra que estan davant d'un producte amb una alta capacitat d'impacte social.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Es tracta d'una solució a una necessitat comuna no resolta, adaptant al mateix temps el lloc de treball, fent-lo inclusiu, i tan sols mitjançant l'ús d'una tecnologia ja existent i de baix cost.

La bugaderia ha estat una opció habitual d'ocupació per a persones amb discapacitat. La tecnologia RFID, inventada ja fa anys, és d'ús comú en bugaderia industrial. Aquí no hi ha la novetat, que radica en el fet que la solució és l'única que ha donat a aquesta tecnologia un nou ús, i per tant, un enfocament innovador.

Gràcies al procés d'acompanyament, la solució no només garanteix els resultats a cada pas del procés. També garanteix que no es cometin errors de classificació. Aquest és un enfocament intel·ligent que proporciona una doble solució: inclusió laboral en un lloc de treball adaptat a més d'una millora de la qualitat del servei que ofereixen els centres residencials als seus usuaris.

Per anomenar-se innovació, una idea ha de ser reproduïble a un cost econòmic assumible i ha de satisfer una necessitat específica, tal com ho fa Laundry ID. La innovació implica una deliberada utilització de la informació, la imaginació i la iniciativa, per aportar valor. El procés de transformar una idea o invent en un bé o servei que creï valor, es coneix com a innovació, i això és el que és Laundry ID.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Aquesta és una iniciativa innovadora i que pot servir d'inspiració per a futures empreses socials, que propicia que altres empreses incorporin persones amb discapacitat a la seva organització.

- És un disseny tecnològic escalable, de fàcil instal·lació i posada en marxa i de fàcil manteniment.
- És un producte modular sent possible adequar les possibilitats del producte a les necessitats reals del client final.
- El fet d'haver mantingut i seguir mantenint entrevistes i visites amb una gran varietat de potencials usuaris i clients, ens ha permès tenir una visió transversal de les necessitats, claus per garantir la seva replicabilitat.
- Així mateix, tenir una planta pilot o fer proves dels nous desenvolupaments ha estat també un factor determinant per garantir que el desenvolupament era funcional.

UTE F. MERCÈ FONTANILLES I F. RESILIS LLEI 18 182- UTE PIL 16-20

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Unió Temporal d'Empreses

2 entitats sòcies

89 persones treballadores

Persones ateses:

- 247 a serveis a la infància i la joventut

www.mercefontanilles.org

www.resilis.org

Breu història de l'organització:

La UTE entre la Fundació Mercè Fontanilles i la Fundació Privada Resilis es constitueix per primer cop el juny del 2016 amb l'inici de l'encàrrec del servei IPIS en el marc de l'emergència social que es vivia en aquell moment. Arran de l'experiència es consolida una relació i s'enforteix l'aliança entre les entitats per respondre novament a un encàrrec, aquesta vegada per desenvolupar el Servei PIL.

Ambdues entitats, amb llarga trajectòria i expertesa en l'atenció a la infància i adolescència en situació de risc, amb la voluntat de crear sinergies i d'apropar-se a l'assoliment dels seus fins fundacionals, constitueixen la UTE PILs.

La UTE FMF - Resilis disposa actualment de més de tres anys d'expertesa en la gestió del servei IPI de manera conjunta i que facilita la gestió del servei PIL en el context actual del sistema de protecció a la infància i l'adolescència.

L'entitat vetlla per assegurar i millorar contínuament la qualitat, la gestió ambiental i la Seguretat i Salut en el Treball, en tots els processos i serveis d'acord amb la norma UNE-EN-ISO 9001:2015 en què les fundacions que l'integren estan acreditades.

Missió:

Desenvolupar el servei de Programa d'Inserció Laboral (PIL). L'organització, conformada per les Fundacions Mercè Fontanilles i Fundació Resilis. Les missions d'aquestes entitats són:

- Fundació Mercè Fontanilles: Oferir serveis d'atenció a les persones d'acord amb les seves necessitats. I una missió comunitària orientada a tota acció a la incorporació social de la persona, comptant amb la capacitat integradora de tota la comunitat.
- Fundació Resilis: Oferir serveis d'atenció integral als infants i joves, especialment, en situació de risc social amb la intenció de millorar la seva qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PROGRAMA D'INSERCIÓ LABORAL - PILS CAT

Breu descripció:

El novembre de 2018 obren les portes els primers PIL de Pils Cat, de la UTE F. Mercè Fontanilles i F. Resilis, amb l'encàrrec de donar resposta residencial, educativa- formativa, laboral i documental a joves de 16 a 21 anys, tutelats i extutelats, que un cop finalitzat l'ensenyament obligatori, veuen dificultada la seva immersió i els aboquen a aspiracions professionals molt limitades.

El programa planteja un canvi d'enfocament en la intervenció educativa i la inserció dels joves de 16 a 21 anys tutelats, que veuen dificultada la seva immersió i inserció sociolaboral. Parteix d'una metodologia transversal, per tal d'assolir una emancipació i inserció plena vinculada al territori, desenvolupant al màxim les potencialitats dels joves i del seu entorn pròxim.

La proposta metodològica del Pils Cat, es basa en 4 elements clau:

- La formació i l'acompanyament individualitzat, amb 3 referents per jove (1 educador/a social, 1 sociolaboral i 1 formador/a)
- L'autonomia dels i les joves, amb aprenentatges vivencials de les competències necessàries per a la seva emancipació.
- La Participació activa, amb l'assumpció de responsabilitats en el desenvolupament del seu projecte de futur.
- El treball des de i amb el territori, amb la convivència i la implicació en els barris i les comunitats de veïns.

Aportació de valor de la iniciativa:

Els elements claus i que conformen la identitat del PIL són 3, abordats de forma transversal i multidisciplinari: el Pis d'autonomia, la formació professionalitzadora i la vinculació al territori.

Des del programa Pils Cat, fan un pas més enllà de l'acompanyament en la vida quotidiana, o l'orientació laboral, vinculant les diferents àrees de treball per a la plena emancipació i la inserció social al territori amb la inserció laboral i el desenvolupament de la seva autonomia.

Tot això, donant el protagonisme als joves en l'assoliment del seu projecte de vida, posant èmfasi en l'autogestió i la corresponsabilitat en els seus compromisos i projectes formatius i laborals així com en coordinació amb entitats, organitzacions i institucions del territori, tant per fer un treball educatiu basat en la col·laboració del teixit, i d'altre per a la vinculació, relació i coneixement mutu.

Principals objectius assolits:

Establir una metodologia transversal sistèmica a totes les Unitats PIL de Pils Cat.

Establir accions educatives i formatives per la inserció laboral i la cohesió social.

Implicar i autoresponsabilitzar als i les joves en el seu procés d'emancipació i inserció laboral.

Principals resultats obtinguts:

Principals resultats quantitatius

- Atenció a prop de 300 joves que han pogut fer un procés d'entrenament i aprenentatge per a la seva plena emancipació
- Implicació del 90% dels joves en activitats culturals, associatives i esportives dels territoris.
- Realització del 100% de la documentació legal dels joves.
- Assoliment del 95% dels objectius plantejats en els PAI.
- Establiment del 100% d'itineraris laborals dels joves i participació d'un 50% en formacions professionalitzadores.
- Desvinculació del projecte per Emancipació i Inserció Laboral de 16 joves el 2019.

Principals resultats qualitius

- La implicació dels joves en activitats culturals, associatives i esportives en els seus territoris.
- L'èxit en la facilitació per l'adquisició d'hàbits de compromís i autoresponsabilitat dels i les joves, així com els hàbits de vida quotidiana que els permet plantejar un projecte de vida autònom i independent.
- La transformació de veïns i veïnes que arran del coneixement dels joves i la relació, canvien els seus discursos estereotipats i generen relacions de convivència mútua.

Abast de l'experiència:

Per una banda té un impacte directe en els joves que atenen, els quals assolixen els objectius de desenvolupament del projecte de vida, arran de la seva inserció social i laboral.

I per una altra, un impacte en el teixit social i comunitari que els envolta, el qual s'enriqueix potencialment amb la vinculació i participació dels joves en les seves dinàmiques associatives, esportives, culturals i veïnals.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 89

Membres equips directius: 10

Sòcies: 2

Ateses: 247

Voluntàries: 6

Principals factors clau d'èxit:

El principal factor d'èxit del Pils Cat, és el seu equip multidisciplinari i transversal, que els permet desenvolupar una metodologia centrada en les competències dels i les joves, les seves necessitats i les necessitats del seu entorn i de la comunitat propera.

El treball en equip entre l'educador/a social, l'inseridor/a socio-laboral i el/la formador/a, des del mateix recurs, amb els centres de formació propis del projecte, els permet vincular totes les accions educatives, formatives i d'inserció laboral i acompanyar als i les joves de forma global en el desenvolupament del seu projecte de vida.

El treball des d'Unitats PIL (amb 10 o 12 pisos autònoms per a 4 joves cada un), repartides en una ciutat o per diferents municipis propers permet una millor inclusió a la comunitat, facilitant la participació dels joves en el teixit associatiu, cultural, esportiu des de la individualitat i autonomia de cadascú.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El principal repte ha estat el documental, una gran majoria dels joves que han arribat al Pils Cat, no disposaven de la documentació a nivell d'estrangeria per regularitzar la seva situació. Això ha suposat un gran repte per part dels professionals que formen part del projecte, que han hagut de destinar moltes hores i esforços per superar les dificultats burocràtiques que suposa no estar correctament documentat.

Un segon repte ha estat la gestió dels prejudicis inicials que presentaven algunes escales de veïns al conèixer l'arribada dels joves a un dels pisos del projecte. Un cop passat un temps, i després que la convivència fes caure els estereotips d'alguns veïns, s'ha assolit un nivell d'inclusió i acollida del 95%.

Un tercer repte present sorgeix de les expectatives amb les quals arriben els i les joves, aquestes es van treballant ja a l'entrevista inicial i posteriorment en les sessions per establir els objectius individualitzats vinculats a les seves motivacions i potencialitats.

I finalment, el darrer repte és la dificultat de trobar oportunitats laborals que permetin el canvi del permís de residència al permís de treball (amb tots els requisits que cal i la flexibilitat per part dels empresaris per acceptar temporalitat dels tràmits administratius pertinents) així com la mancança d'habitatges de lloguer a l'abast econòmic dels joves.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- Metodologia d'orientació i acompanyament transversal, tenint en compte una visió sistèmica del procés de desenvolupament de cada jove.
- Participació i implicació dels i les joves en el seu Projecte Individualitzat, partint de la voluntarietat per part dels i les joves a entrar en el projecte, tot cercant la seva autonomia i autoresponsabilitat.
- Transversalitat d'actuació en el procés d'emancipació, dissenyant un itinerari individualitzat de cada jove desenvolupant les seves potencialitats en els diferents àmbits del seu projecte de vida (autonomia en la vida quotidiana, implicació en la comunitat, participació en el teixit social, inserció social i laboral, etc.).

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Els Pils Cat, és un projecte que dona resposta a una necessitat en augment, i a poc a poc s'ha anat estenent entre altres entitats, pel que fa al petit format d'atenció als joves migrats no acompanyats tutelats i extutelats.

D'altra banda, accions com la participació en les xarxes locals i comarcals, la participació en jornades de bones pràctiques com les XV Jornades FEPA. Interculturalitat: reptes per la cohesió social a Sevilla, i la participació en articles de transferència de coneixement a revistes com Social.cat, permeten que la metodologia pugui replicar-se i ampliar-se en el sector i l'atenció als joves.

B.2

Experiències transformadores amb alt impacte en la comunitat

Organització	Títol de l'experiència
ABD Associació Benestar i Desenvolupament	MAMALYONA. Un proyecto de emprendimiento social para empoderar a madres jóvenes
Aspasim	El botó màgic, una companyia de contacontes inclusiva
Associació Antisida de Lleida	TAG'S Tallers Artístics Grupals Socialitzadors
Associació Quilòmetre Zero	Projecte Ambtu: mentoria social per a joves tutelats i/o extutelats.
 Associació Riborquestra	Riborquestra: espai comunitari i intergeneracional
Federació Espanyola de Malalties Minoritàries (FEDER), Seu Catalunya	Programa de transformació i innovació social: Experts en Estar Units
Fundació Carta de la Pau dirigida a l'ONU	Ésser en pau / Ser en Paz / Being in Peace. Eep!
Fundació Carta de la Pau dirigida a l'ONU	Vitamina. Lideratge ètic i transformació social
Fundació Escolta Josep Carol	Casal Joves Quico Sabaté
Fundació Espigoladors	Premi #elmenjarnoesllença. Una eina de transformació educativa
Fundació Nen Déu	Educant persones per a la seva inserció a la societat i familiaritat amb la comunitat
Fundació Privada Apadis	Projecte d'integració laboral per persones amb discapacitat
Fundació Privada Àuria	Impacte i apoderament del Grup d'Autogestors a Igualada
Fundació Privada Jovent	Cuina per l'ocupació
Fundació Privada MAP	L'INSPIRA Festival Inclusiu, una experiència de transformació social de la Fundació MAP
Fundació Vilagran Maristany (Vimar)	Educació + Cultura + Diversitat = Apoderament i inclusió en la comunitat
Joves per la Igualtat i la Solidaritat	En Trànsit. Transformar la comunitat per transformar la societat
La Fàbric@ SCCL	Cocreació cooperativa per a la plantació i tancat d'escocells per a la comunitat veïnal al Besòs
Prodiscapacitats Fundació Privada Terrassenca - Prodis	LA TRAMA - Cafeteria per la inserció laboral de persones amb discapacitat intel·lectual i/o trastorn mental
Som - Fundació Catalana Tutelar	Suport a la presa de decisions i foment de la inclusió social de les persones amb discapacitat intel·lectual

ABD

Associació Benestar i Desenvolupament

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Estatal

Forma jurídica: Associació

12 persones sòcies

2.482 persones treballadores

8 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

377 persones voluntàries

Persones ateses:

- 78.442 a serveis a la infància i la joventut
- 3.924 a serveis a la gent gran
- 241 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 4.682 a serveis a persones amb drogodependències
- 34.551 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 554 a serveis de cohesió i dinamització social
- 473 a altres col·lectius. Dones en situació de violència masclista

www.abd.org

Breu història de l'organització:

ABD neix a la dècada dels 80, quan el consum de drogues i la pandèmia de la sida van fer estralls entre la població jove. En aquest context, un grup de professionals i voluntaris/àries, sense adhesions polítiques ni confessionals, es van organitzar per oferir atenció a aquest fenomen tan destructiu. Avui, ABD és un referent pel que fa a la gestió de plaers i riscos en l'ús de les drogues i en l'acompanyament de persones drogodependents, però també pel que fa a la lluita contra les desigualtats i la fragilitat social.

Actualment, desenvolupen 80 serveis i programes que donen resposta a situacions de vulnerabilitat o d'exclusió social com l'envelliment, la discapacitat, la dependència, la violència familiar o de gènere, la marentalitat precoç, la migració, la drogodependència i les malalties associades, o la manca de béns bàsics com l'habitatge i la feina, són abordades de forma integral en les més de 100.000 persones que atenen directament durant l'any.

Acompanyen a famílies, infants, dones, persones migrades, persones grans i amb discapacitat per ajudar-les a construir el seu propi projecte de vida de forma autònoma i digna. Segueixen sumant compromisos ciutadans en pro de la justícia social.

Missió:

ABD és una ONG declarada d'Utilitat Pública, dedicada a l'atenció de persones en les seves trajectòries vitals, prevenint situacions de fragilitat social i atenent les seves necessitats i les del seu entorn més proper enfocat en un marc de transformació social.

La missió de l'entitat es basa en la gestió de processos centrats en les persones i en les comunitats per promoure i enfortir la seva autonomia i convivència amb eficàcia, ètica, qualitat i sostenibilitat.

Es dediquen a l'atenció de persones en les seves trajectòries vitals, prevenint situacions de fragilitat social i atenent les seves necessitats i les del seu entorn més proper amb una marcada direcció cap a la transformació social.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

MAMALYONA. UN PROYECTO DE EMPRENDIMIENTO SOCIAL PARA EMPODERAR A MADRES JÓVENES

Breu descripció:

MAMALYONA és un projecte d'emprenedoria col·lectiva i d'apoderament liderat per mares joves o futures mares que es troben en risc d'exclusió social. Neix l'any 2017 com a projecte d'innovació, i en l'actualitat el grup de mares que lideren el projecte es troben en una fase de maduració i a les portes de garantir la sostenibilitat social i econòmica de la proposta.

Aquest projecte busca potenciar les capacitats i habilitats personals per afavorir i millorar l'ocupabilitat de les participants a través de la descoberta de l'emprenedoria, l'economia social i el sector del disseny i la producció tèxtil. Consisteix en la posada en marxa i manteniment d'una unitat de producció social en el sector tèxtil sota els valors i pràctiques d'ESS, que inclou: formació en ESS i emprenedoria social i col·lectiva, el disseny i la investigació de producte, la capacitació per la seva producció, i la fase final de gestió econòmica, comercialització i distribució.

L'objectiu final és oferir un procés formatiu, d'orientació, assessorament, informació i formació posant l'accent principalment en les capacitats, actituds i habilitats personals per a l'ocupació, a fi i efecte de desenvolupar competències que les posicionin favorablement en el mercat de treball (sigui per compte aliena

o a partir d'una futura aposta emprenedora) i així enfortir els seus processos d'inclusió i millorar les condicions de vida d'elles mateixes i els infants, oferint-los un espai que redueixi les desigualtats que les travessen com a dones, soles, mares, migrades, etc.. Aquest procés d'igualtat d'oportunitats es realitza a través d'un circuit pensat per a l'apoderament col·lectiu: a Mamalyona cada participant és un actiu que es forma i treballa pel col·lectiu i per mantenir un projecte que demà pot ser l'espai d'inclusió de noves noies embarassades que es trobin en una situació semblant.

Aportació de valor de la iniciativa:

Les mares joves interrompen els estudis i realitzen itineraris formatius discontinus, fet que condiona i limita la seva participació laboral i les exposa a una major precarietat econòmica. L'oferta formativa i educativa, molt sovint, no està adaptada a les seves necessitats de conciliació, més tenint en compte que la majoria encapçalen nuclis monomarentals i no compten amb xarxa de suport. A Mamalyona, les mares participants reben formació professionalitzadora en el sector tèxtil a BAU Centre Universitari de Disseny, amb una metodologia basada en l'aprenentatge vivencial. Es formen en emprenedoria social, i adquireixen competències i habilitats transversals per a l'ocupació. La principal aportació de valor és que poden realitzar tot l'itinerari amb els seus fills/es, sense renunciar a la criança ni al seu creixement social, personal i professional. Teixeixen vincles i xarxes de suport, milloren la seva autoestima, i s'apoderen per tirar endavant els seus projectes vitals.

Principals objectius assolits:

Millorar la situació individual de cadascuna de les dones incrementant la motivació, l'autoestima, l'autoconcepte, la capacitat relacional i la xarxa de suport a través de la creació d'un grup sòlid i apoderat de mares joves.

Fomentar les competències tècniques (disseny, patronatge, costura, confecció, tècniques d'estampació i manipulació de teixits) i transversals de les dones participants i millorar el seu posicionament de cara a la inserció sociolaboral.

Canviar la percepció social, fomentar la sensibilització social i la visibilitat de la problemàtica associada a la monomarentalitat i/o a la maternitat jove.

Promoure la cerca de nous processos de disseny, producció i comercialització de moda adaptada a les necessitats de les mares joves i els seus entorns.

Principals resultats obtinguts:

En termes quantitatius, destaquen que en el darrer any de desenvolupament del projecte les 6 participants han rebut un total de 227 hores de formació en ESS i formació professionalitzadora (disseny, patronatge, arranjaments, serigrafia, làser). Les dades d'impacte assenyalen que el 100% d'elles ha incrementat les competències transversals avaluades en el marc del projecte, han enfortit els seus vincles socials i han millorat la seva autoconfiança i autoestima. Han dissenyat una motxilla canviador, i altres peces tèxtils com totebags o elements de bijuteria, amb missatges reivindicatius.

Això darrer ha estat també constatable qualitativament en la seva participació activa en els espais interns i activitats grupals, així com en els espais de presentació i difusió del projecte. Algunes d'elles van començar la trajectòria formativa amb serioses dificultats per parlar en públic, o per expressar-se i participar en el grup de manera fluida, dificultat que han superat en el marc del projecte.

Mamalyona ha suposat una oportunitat de formació per aquestes joves amb obstacles per accedir i mantenir-se a recursos formatius que els permetin conciliar la dedicació amb la criança dels seus fills/es. Totes elles coincideixen que el fet de compartir aquest espai amb altres mares en situacions semblants, els ha aportat un benestar psicològic important, permetent-los sortir de l'aïllament social al qual havien arribat per estar afrontant maternitats en situacions de molta vulnerabilitat.

Abast de l'experiència:

El projecte sorgeix en el marc d'una problemàtica molt concreta que afecta un gruix de les noies joves, embarassades o amb fills/es, que atenem: aquestes han interromput els seus estudis o s'han vist obligades a realitzar itineraris formatius discontinus per l'exigència de les cures, fet que condiona la seva participació en el mercat laboral, limita el seu desenvolupament personal i social, i sovint les acaba exposant a situacions complexes de precarietat econòmica.

Amb el projecte les participants han pogut incrementar la seva ocupabilitat amb l'adquisició de competències tècniques per l'ocupació en el sector tèxtil i de la moda, s'han format en confecció, patronatge, disseny, manipulació i estampació de teixits, i ús de diferents tecnologies de producció, tant tèxtil com d'altres complements. Tot en un context d'aprenentatge universitari al que altrament els hi hagués estat molt difícil accedir, amb la qual cosa tot plegat ha conformat una experiència formativa de gran significació.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Sòcies: 2

Ateses: 13

Voluntàries: 3

Principals factors clau d'èxit:

L'aprenentatge centrat en la persona i la promoció de la participació són dos dels principals factors. Mamalyona és una plataforma que permet a les mares compaginar la criança, l'enfortiment psicosocial, l'apoderament i la formació pel desenvolupament d'habilitats per l'ocupació, adaptant l'aprenentatge, la producció i la inserció. Les participants poden seguir tota la formació de manera acompanyada per les seves criatures; això s'aconsegueix amb la implicació d'un equip de persones voluntàries que garanteixen la cura dels i les infants en totes les sessions. La formació es caracteritza per tenir

una baixa intensitat setmanal, i per permetre la conciliació amb altres processos vitals que les noies tenen oberts. Això permet la vinculació d'un col·lectiu amb especials dificultats de participació. L'altre factor és l'aprenentatge vivencial significatiu. Els coneixements en ESS es treballen a nivell teòric, però també s'apliquen i es combinen amb formació pràctica en disseny, moda i confecció, de la que en resulta la definició d'una línia de productes a comercialitzar. El procés cristal·litza amb organització del circuit empresa, i la posada en pràctica de la venda. Es busca l'aprenentatge i el canvi a partir de la pràctica, l'experiència i l'acció. Tot això suposa un desafiament a les participants, fa que explorin i descobreixin per si mateixes les seves pròpies actituds, habilitats i comportaments i que les puguin traslladar i replicar al camp laboral i la vida diària.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Un dels reptes del que parteix el projecte, considerat també al mateix temps un element d'innovació, és que un dels objectius que es persegueix és provar i reafirmar la possibilitat de fomentar l'emprenedoria amb col·lectius socialment vulnerables. Per una banda, com a possible camí per emprendre una carrera professional, i per l'altra perquè el procés genera competències transferibles posteriorment a l'àmbit del mercat laboral ordinari o en l'àmbit d'una formació futura. Introduir el marc de l'economia social i solidària, basada en la col·laboració i la cooperació, en col·lectius fortament marcats per situacions d'aïllament obre la possibilitat a enfortir les xarxes i trencar la lògica de l'individualisme davant els factors d'exclusió.

No obstant això aquesta ha estat, precisament, una de les dificultats trobades, ja que la precarietat econòmica amb la qual han de conviure les participants sovint ha xocat amb els ritmes i tempos que imposa la "posada en marxa" d'un projecte col·lectiu d'emprenedoria (inversions de temps, energies i recursos que donen resultats a llarg termini). A més a més, també s'ha constatat dintre del grup diferents nivells d'implicació, expectatives i necessitats que a vegades han pogut provocar tensions. En aquest sentit, això s'ha superat treballant grupalment per millorar i fomentar les habilitats comunicatives i socials de les participants, amb l'ús de tècniques i dinàmiques de resolució de conflictes i cohesió.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El projecte incorpora diferents elements d'innovació. El més destacat és la conciliació i la possibilitat de les participants de realitzar tot l'itinerari formatiu amb infants. Un dels principals obstacles que es troben aquestes dones és que, encara que per la seva edat haurien d'estar apostant pel seu futur, la seva maternitat prematura fa que sempre prioritzin la cura de fills/es per davant de la formació. En aquest sentit, el projecte compta amb un equip de voluntàries que acompanyen tot el procés. La participació de persones voluntàries, amb el component intergeneracional que aporta, permet donar valor de compromís a la proposta.

Per una altra banda, la col·laboració amb BAU és sens dubte un aspecte innovador. Realitzar la formació professionalitzadora en un entorn universitari no sols suposa un salt qualitatiu en la proposta, sinó que promou la desestigmatització del col·lectiu i

millora els factors motivacionals d'adherència al programa. A més, trenca la segmentació social, vinculant dones joves nascudes en contextos socials i familiars vulnerables a un context de formació universitària dotada amb recursos altament tecnificats, formadores i investigadores molt especialitzades i alumnes amb carreres formatives i laborals en marxa. El projecte incorpora, a més, un procés de R+D+I liderat per GREDITS, grup de recerca de BAU.

Finalment, destaquen el foment dels aprenentatges lligats a l'ús de la tecnologia: en l'àmbit de la confecció es treballa i forma en l'ús d'impressores 3D i màquines de tall làser, i en l'àmbit de la comunicació es treballa i forma en l'ús de tecnologies de la comunicació adaptades al projecte: IG, blog, edició materials de comunicació.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El disseny del projecte parteix d'una diagnosi acurada i d'un ampli coneixement de la problemàtica i de les necessitats que afecten la població destinatària: dones joves de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, mares o embarassades amb fills/es de 0 a 3 anys, un col·lectiu socialment molt vulnerable. Aquesta diagnosi és replicable a altres territoris del nostre context sociocultural, ja que adreça necessitats generades per un sistema de desigualtats socioestructurals que no tenen limitació geogràfica. Els principals factors que condicionen aquest col·lectiu (principalment desigualtat de gènere, dificultats per l'organització de les cures i, en conseqüència, feminització de la pobresa) poden donar-se en qualsevol altra ciutat o entorn poblacional, i que per tant això justificaria la seva implementació en altres contextos.

Per una altra banda, l'altre gran element per la seva replicabilitat és la metodologia utilitzada. La metodologia d'aprenentatge està basada en l'orientació al treball, i fonamentada en l'adquisició de competències tècniques i transversals per l'ocupabilitat principalment a través de la formació en disseny i costura, codissenyada i en constant revisió i adaptació tant per part de les participants com per part de les professionals. Això facilita que el programa formatiu es pugui acomodar a altres contextos d'aprenentatge amb els que s'estableixin sinergies per la formació, que poden ser des de tallers de costura fins a escoles de disseny, sempre mantenint els objectius d'aprenentatge.

ASPASIM

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Barcelona

Forma jurídica: Associació i Fundació

68 persones sòcies

94 persones treballadores

4 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

108 persones voluntàries

Persones ateses:

- 119 a serveis a la infància i la joventut
- 336 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.aspasim.es

Breu història de l'organització:

L'Associació Aspasim, des de fa més de 80 anys, treballa per la normalització i la inclusió social de les persones amb discapacitat psíquica greu en tots els àmbits de la vida (pedagògic i educatiu, assistencials, ocupacional, laboral lleure, residencial, familiar i d'esports).

Missió:

L'Associació Aspasim treballa per la normalització i la inclusió social de les persones amb discapacitat psíquica greu en tots els àmbits de la vida (pedagògic i educatiu, assistencials, ocupacional, laboral lleure, residencial, familiar i d'esports). Dins d'un esquema

de respecte a la diversitat, entenen que la discapacitat intel·lectual i els trastorns generalitzats del desenvolupament (TGD) no són una característica individual, sinó una expressió de la interacció entre la persona i el seu entorn. Els objectius essencials de l'entitat són potenciar, donar suport i ajudar amb més o menys intensitat la persona perquè es pugui desenvolupar en les diferents àrees de desenvolupament, les quals, d'acord amb l'American Association on Intellectual and Development Disabilities (AAIDD), són les següents: Ensenyament i educació; Vida a la llar; Vida a la comunitat; Treball; Salut i Seguretat; Competència /habilitat conductual; Competència /habilitat social; i Protecció i defensa.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

EL BOTÓ MÀGIC, UNA COMPANYIA DE CONTACONTES INCLUSIVA

Breu descripció:

El Botó Màgic és un grup de contacontes per infants que afavoreix la inclusió de persones amb discapacitat mitjançant contes populars i cançons. Neix al Taller Ocupacional de l'Associació ASPASIM i pretén oferir espectacles infantils de qualitat amb els quals el públic gaudeixi de la narració oral però, alhora permet prendre consciència de les capacitats de les persones que conformen la companyia de contacontes, més enllà de les seves necessitats de suport, que arriben a ser extenses o generalitzades.

Es tracta, doncs, d'un projecte de l'entitat que compta amb tres anys i mig de trajectòria adreçat a afavorir la integració social i al desenvolupament personal d'alguns dels usuaris del STO Canet, així com a l'educació en valors als infants de les escoles de Barcelona i rodalia, que demanin les sessions de contes i cançons de la companyia.

El projecte es va iniciar gràcies a la col·laboració de l'Escola Bressol Can Canet, que va oferir l'espai i la possibilitat que una de les noies, que mostrava molt d'interès i il·lusió pel tracte amb els nens, anés a explicar contes al grup de grans (P2).

El curs següent, davant l'èxit i la gran satisfacció de la noia, es va anar ampliant fins a decidir establir-se com a companyia i començar a oferir-se a les escoles. El Botó Màgic ja compta amb una trajectòria de tres cursos escolars sencers.

Per aconseguir-ho al llarg d'aquests tres anys i mig s'han realitzat més de 150 actuacions a llars-bressol, escoles d'infantil i primària, biblioteques i teatres, seguint la seva trajectòria com a companyia i amb un creixement exponencial, ja que ha comptat amb la incorporació de nous participants, instruments, contes i materials.

Aquest creixement exponencial ha permès arribar a més de 15.000 persones, pares, mares, mestres i infants, alhora que ha aportat als contacontes i músics, seguretat, autoestima, autodeterminació i sobretot, felicitat. En el marc de la finalitat última de l'associació.

Aportació de valor de la iniciativa:

El Botó Màgic estimula les capacitats socials i laborals dels contacontes i músics, significa trencar barreres alhora que promou la seva participació, de forma plena i efectiva, en la societat en igualtat de condicions amb la resta de persones, ja no rebent assistència, sinó convertint-se en emissors, de contes, de moments màgics i demostrant que les persones amb discapacitat també en són capaces.

El projecte està format per persones amb discapacitat greument afectades del Taller Ocupacional d'ASPASIM, que interactuen en entorns normalitzats i són les proveïdores d'un recurs educatiu, fent èmfasi en el fet que persones en situació de vulnerabilitat, i sovint, les receptores dels recursos, són elles qui l'ofereixen.

La xarxa que s'estableix entre la comunitat educativa i les entitats socials, posa en alça l'educació en valors, i la necessitat de crear sinergies i d'implicar-se en una escola inclusiva per a poder crear una societat inclusiva.

Principals objectius assolits:

- L'impacte en els agents participants i entorn, treball en xarxa i implicació amb el territori. Treball amb col·lectius en situació de vulnerabilitat i amb exclusió de risc social.
- Participació de la comunitat educativa. Els infants són els receptors immediats de l'activitat del Botó Màgic, ja que esdevenen els espectadors dels contes que s'ofereixen a les escoles. Com ja s'ha dit, una escola inclusiva veu reflectida en els components del Botó, un futur més enllà de l'escola, després de l'etapa educativa... què les sortides professionals, laborals, ocupacionals, també poden ser de continuïtat amb la tasca d'inclusió escolar que tant lluita l'escola inclusiva, l'escola del futur.
- Innovació i qualitat metodològica: valor pedagògic i transformador; caràcter experimental i vivencials dels aprenentatges proposats; el calendari precís i detallat, l'han desenvolupat a la programació de l'any i la memòria anual.

Principals resultats obtinguts:

El Botó màgic en relació amb els criteris específics de valoració en l'àmbit educatiu amb l'objectiu de treballar per aconseguir una societat educadora i inclusiva, ha obtingut els següents resultats: qualitat del projecte i interès educatiu des de la perspectiva comunitària: el projecte, en el seu quart any de desenvolupament està avalat per més de 150 actuacions en diferents escoles oferint un recurs educatiu que posa en valor les capacitats de les persones anomenades amb discapacitat, d'alt interès per a l'actual escola inclusiva, ja que els ofereix una oportunitat de futur, de veure més enllà la tasca que les escoles duen a nivell educatiu.

- La qualitat del projecte, el valoren amb l'increment d'actuacions sol·licitades (aquest curs amb 65 reserves) i amb l'índex de repetició de les escoles, un 73%.
- Impacte en la societat amb més de 15.000 persones que han presenciat una actuació del Botó Màgic, comptant infants, famílies i mestres.

- Emissió de recursos pedagògics, amb un repertori de 5 contes i 6 vídeos de cançons en Llengua de signes catalana, disponibles a Youtube.
- Impacte a xarxes, amb la publicació dels vídeos de les cançons representatives dels contes en LSC, amb la publicació de l'activitat ordinària de la companyia, assajos i actuacions.

Abast de l'experiència:

El Botó Màgic està format per persones amb pluridiscapacitat del STO ASPASIM- Canet. Es tracta en concret de 8 persones amb un alt percentatge de discapacitat (supera el 65%), presenten afectació a nivell intel·lectual i, en alguns casos, també físic.

La gestió de la companyia es realitza mitjançant assemblees, on participen tots els components, ja tinguin o no discapacitat, fomentant així una gestió democràtica, propiciant que les persones amb discapacitat s'apoderin i participin d'una forma igualitària i activa.

Entenen que és fonamental fomentar l'autodeterminació de les persones ateses i es treballa des de la planificació centrada en la persona (PCP). Són els mateixos nois, que van iniciar aquest projecte, responen a les seves motivacions, i ells són qui va triant els contes, les cançons i decidint, mitjançant reunions i assemblees i durant els assajos, quins contes volen, i quins no, quins materials s'utilitzen i com es desenvolupa la feina.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 8

Membres equips directius: 2

Sòcies: 2

Ateses: 8

Voluntàries: 6

Principals factors clau d'èxit:

Els principals factors clau d'èxit del projecte és que és un espectacle de proximitat i on s'intercanvien els rols, i es demostra que les persones amb discapacitat són capaces d'oferir un recurs a la societat.

Emetre un recurs educatiu ofereix a l'escola, inclusiva, una eina per treballar amb l'alumnat alhora que una projecció de futur de la seva tasca. I creure que una societat inclusiva és real i possible.

Els participants tenen un paper crucial en el desenvolupament d'aquest projecte, ja que aquest no es podria realitzar sense ells sent els actors, els músics, els contacontes, en definitiva, els protagonistes.

D'altra banda, gran part de l'èxit del projecte es basa en la satisfacció de la persona amb les activitats que realitza, essent la seva valoració un element fonamental de l'avaluació del projecte. I també amb el feedback dels infants, i les valoracions dels i de les mestres i les escoles on van.

Pels integrants de la companyia, significa apoderament, que comporta satisfacció, per la feina reconeguda, tant pels nens com pels adults i mestres, i molta emoció, que es transforma en felicitat. Felicitat per l'aprenentatge, felicitat pels moments compartits amb els infants i els companys, i felicitat per sentir-se útils.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El Botó Màgic ha estat un projecte que es va construir a poc a poc, respectant els ritmes i les necessitats de les persones amb discapacitat Intel·lectual que conformen la companyia.

Sovint, a causa de les malalties associades que presenten, epilèpsies, etc. han hagut d'anar adaptant els temps de descans o el ritme de l'activitat, per garantir en primer lloc el benestar dels actors i músics amb discapacitat.

Sovint ha estat un assaig de prova-error, amb el que s'indica que les valoracions i les assemblees són una eina molt important per anar adequant i adaptant les actuacions de la companyia als seus membres.

El repertori de contes, i les funcions que cada membre realitza dins la companyia, també han anat variant segons les seves capacitats, els seus aprenentatges i fins i tot amb l'augment de la seva seguretat i autoestima.

Augmentar el seu paper (sigui tocant més instruments, o narrant més text del conte, o assumint una funció dins l'assemblea -secretària, tesorera, etc.-) ha suposat un repte per a les persones amb discapacitat, ja que d'entrada no es veien capaces, i a poc a poc, la seguretat adquirida al llarg de les actuacions, ha permès el seu creixement com a actors, com músics, i com a membres en general de la companyia El Botó Màgic.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El grup de contacontes El Botó Màgic afavoreix la inclusió social de les persones amb discapacitat alhora que promou l'acostament dels infants a la literatura infantil a partir de contes i cançons.

L'element innovador ha estat oferir a les escoles de Barcelona i rodalia l'oportunitat de completar la seva educació en valors, amb els contes i cançons (en LSC) del Botó Màgic, que visibilitza les capacitats dels components de la companyia, i sensibilitza la mirada de l'altre, tot fomentant un espai normalitzador i possibilitant que els rols que la societat acostuma a imposar es capgirin.

Altres elements d'innovació:

- Oferir recursos audiovisuals, cançons en LSC, a l'abast de tothom, perquè serveixin tant com a eines pedagògiques com per a difusió i coneixement.
- La proximitat de l'espectacle, i del contacte amb les persones amb discapacitat.
- Fomentar una societat justa i inclusiva.
- Augmentar la interacció de les escoles i les entitats socials.
- Promoure l'acceptació de les persones amb discapacitat per part de la societat.

- Augmentar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat.
- Impulsar una formació pels contacontes, mitjançant classes de música, de cant i d'interpretació.
- Afavorir el desenvolupament personal mitjançant nous aprenentatges i experiències.
- Fomentar la participació democràtica en la gestió de la companyia a través d'assemblees i valoracions.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

L'experiència és fàcilment replicable per qualsevol entitat d'atenció a persones amb discapacitat Intel·lectual. Tota l'evolució del projecte està documentada mitjançant una memòria anual i la xarxa educativa és molt gran, per tant, pot assumir més recursos com El Botó Màgic, i si bé, realitzen actuacions per tota Catalunya, i actualment han realitzat tres gires per les comarques de Tarragona, una a l'Alta Ribagorça i una altra a Girona, la seva activitat es centra a Barcelona i rodalies (Baix Llobregat, Maresme).

Així, resumeixen els factors que afavoreixen la transferència i la replicabilitat:

- Documentació del projecte (programa i memòries).
- Gran xarxa educativa (escoles i centres educatius).
- Gran territori.
- Moltes entitats d'atenció a la discapacitat.
- Projecte molt portable, per tractar-se de petit format, i per no necessitar grans produccions ni grans escenaris.

ASSOCIACIÓ ANTISIDA DE LLEIDA

Municipi: Lleida

Àmbit geogràfic: Lleida província

Forma jurídica: Associació

68 persones sòcies

25 persones treballadores

2 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

19 persones voluntàries

Persones ateses:

- 6139 a serveis a la infància i la joventut
- 267 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 32 a serveis a persones amb drogodependències
- 144 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 910 a altres col·lectius. Treballadors/es del sexe, LGTBI, persones amb VIH/Sida

www.antisidalleida.org

Breu història de l'organització:

L'Associació Antisida de Lleida és una entitat sense ànim de lucre fundada l'any 1991, declarada d'utilitat pública, amb l'objectiu de millorar de forma integral la qualitat de vida de les persones afectades per VIH/sida (tot i que treballa a Lleida des del 1989 quan va néixer com a delegació de l'Associació Antisida de Catalunya).

Missió:

Donar una resposta integral a les necessitats individuals i comunitàries que sorgeixen en l'àmbit del VIH sida i en salut sexual.

Visió: Ser un referent actiu i innovador en les polítiques de salut sexual i en l'àmbit del VIH/sida.

Valors: compromís, ètica, experiència, innovació, implicació, qualitat, respecte, solidaritat, transparència.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

TAG'S TALLERS ARTÍSTICS GRUPALS SOCIALITZADORS

Breu descripció:

El projecte de TAG'S neix arran d'un taller conjunt entre dues entitats lleidatanes al novembre-desembre del 2018, que tenen en la seva missió atendre a persones amb risc d'exclusió social, però cadascuna específicament amb un àmbit d'intervenció concret. L'objectiu d'aquest taller era elaborar una peça teatral per presentar a les jornades "Fes Talent" de l'Associació coordinadora d'entitats de salut de la ciutat de Lleida FeSalut.

La motivació generada entre les persones participants en el taller i les ganes de continuar descobrint les seves capacitats artístiques van ser l'inici per desenvolupar aquest projecte i madurar la idea de crear una companyia estable de teatre composta per persones amb VIH/Sida i/o en situació d'exclusió i vulnerabilitat social amb la finalitat de prendre la paraula, de visibilitzar-se, de sentir-se acompanyades i d'aconseguir la seva integració social.

La companyia comença a funcionar a mitjans de gener del 2019, mitjançant trobades als espais de l'Aula de Teatre de Lleida setmanalment. Tot i la inestabilitat donada per les històries de vida de les persones que la componen i la seva alta mobilitat, s'aconsegueix crear un nucli estable dins de la mateixa i es porten a terme diferents peces teatrals, tant a peu de carrer com en espais teatrals tancats. Amb aquestes funcions s'està aconseguint visibilitzar l'estigma i els prejudicis amb els quals han de conviure les persones amb VIH/Sida i/o en situació d'exclusió social a la població general i que es qüestionin els mateixos. Per altra banda, estan aconseguint també que les persones participants en el projecte puguin parlar amb llibertat d'allò que els oprimeix i que ells i elles també es qüestionin aquests prejudicis que fins al moment havien interioritzat i si, ells mateixos, com a part de la societat, també són generadors de prejudicis i estigmes cap a altres persones.

Aportació de valor de la iniciativa:

Parteixen de la base que el teatre basa el seu contingut a abordar els conflictes de l'ésser humà i la recerca de la seva comprensió. Quan es teatralitza la realitat, poden crear un espai de llibertat real que els hi permet sentir-se segurs i expressar-se sense prejudicis. Alhora el teatre té un component lúdic que el fa atractiu

als ulls tant de les persones destinatàries del projecte com de la població espectadora. Amb tots aquests components, aquest projecte vol esprémer els beneficis que el teatre pot aportar a la comunitat, implicant-se per millorar-la, transformar-la i posar en qüestió totes aquelles etiquetes amb les quals han de conviure les persones amb VIH/Sida i/o en situació d'exclusió social i que han estat imposades pel conjunt de la societat. Es tracta de fer visible allò que s'ha invisibilitzat. Afirmer creure veritablement que els resultats obtinguts seran positius per totes les persones que hi participaran activament, i també per a les persones ho gaudiran com a espectadores.

Principals objectius assolits:

Eix individual:

Estimular les habilitats i els coneixements per millorar les competències personals, professionals i transversals:

- Adquirir habilitats i competències socials bàsiques.
- Crear personatges que permetin treballar l'empatia.
- Adquirir habilitats escèniques i teatrals.

Eix grupal:

Crear un espai segur i còmode on les persones puguin expressar-se lliurement sense por a ser jutjades.

- Potenciar vincles entre les persones a través d'un treball artístic.
- Aconseguir el sentiment de pertinença a un grup que demana objectius i metes a desenvolupar conjuntament.
- Abordar en grup de problemàtiques que afecten a totes les persones que el componen i a la societat en general.

Eix comunitari:

- Sensibilitzar a la població de la situació d'exclusió social visibilitzant l'estigma i els prejudicis que pateixen.
- Apropar el teatre a la societat des d'un punt de vista més integrador i igualitari.
- Proporcionar a la comunitat espectacles que fomentin la reflexió crítica sobre l'estigma i els prejudicis.

Principals resultats obtinguts:

En total i de manera estable, des de l'inici del projecte, s'han atès 33 persones (27 homes i 7 dones) amb una mitjana d'edat de quaranta-set anys, totes elles en risc o situació d'exclusió social. Han participat en les sessions 15 professionals provinents de diferents àmbits del món social. Des de l'inici del projecte s'han dut a terme diferents representacions teatrals i performances. En total s'han realitzat 7 actuacions totes a la ciutat de Lleida, de les quals 4 s'han portat a terme a peu de carrer i les 3 restants en espais tancats. Aquestes actuacions han estat visionades per un total de 810 persones aproximadament.

RESULTATS QUALITATIUS:

Com a resultats qualitius del projecte destaquen:

- Millora de l'autoestima de les persones participants.
- Visibilització de l'estigma de les persones amb VIH/Sida i qüestionament d'aquest.
- Millora de les habilitats socials de les persones que componen la companyia de teatre.
- Satisfacció personal de les persones participants en portar a terme una peça teatral/performance davant del públic.
- Sentiment de pertinença a un grup.

Abast de l'experiència:

Amb el projecte TAG'S, la companyia de teatre i la reflexió conjunta que se'n deriva els hi permet organitzar i realitzar accions per retornar a la comunitat, sigui des d'un teatre fòrum, un espectacle o una performance on volen procurar que la comunitat es torni més curosa, menys exclusiva i més corresponsable dels problemes que viuen les persones en risc o situació d'exclusió social. Es tracta de contemplar totes les opcions al seu abast per poder aportar els missatges que creuen necessaris per dur a terme una reflexió col·lectiva sobre els estigmes i prejudicis que ens envolten com a societat. Cal intentar passar d'una societat REACTIVA, que només reacciona, en molts casos, passivament a les coses que es produeixen al seu voltant; a una societat CREATIVA on les persones prenguin iniciatives per canviar les coses que els desagraden del seu entorn immediat.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Ateses: 33

Voluntàries: 1

Principals factors clau d'èxit:

- La responsabilitat compartida entre les persones ateses i les/els professionals que componen el projecte de crear i organitzar la companyia des del mateix grup, promovent així la seva participació activa i la corresponsabilitat del funcionament del projecte.
- L'obertura del projecte a altres entitats del tercer sector de la ciutat de Lleida.
- La creació d'un espai segur on poder expressar els sentiments lliurement i sense prejudicis.
- La utilització del teatre com a eina de socialització i d'adquisició d'habilitats socials.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Els principals reptes i dificultats que han hagut de superar al llarg del primer any de desenvolupament del projecte han estat:

- L'alta mobilitat de les persones en risc o en situació d'exclusió social i els canvis que aquests han generat dins de la mateixa companyia.
- La gestió de les emocions abans i després de les funcions davant de públic espectador portades a terme durant el projecte.
- Transmetre la corresponsabilitat del projecte a les persones participants, donada la innovació del mateix concepte per les persones que hi formen part.
- El foment de l'autoestima i la confiança en un/a mateixa per creure's amb la capacitat de dur a terme una peça teatral i/o performance.
- L'elaboració dels guions teatrals amb valors comuns a totes les persones participants del projecte.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

1. El projecte està planificat amb uns eixos principals i utilitza el teatre com a eina de socialització, oferint als actors i actrius la responsabilitat de crear i organitzar la companyia des del mateix grup, promovent la participació activa i la corresponsabilitat del funcionament del projecte.
2. Realització d'intervencions individuals, grupals i comunitàries, mitjançant el teatre, completament innovadores i obtenint resultats immediats en la seva integració social.
3. Presentant espectacles crítics, els/les intèrprets podran explicar les seves vivències en primera persona. L'ús de tècniques que fomenten la participació del públic ens dona una eina potent de sensibilització i d'informació per reduir els estigmes i prejudicis.
4. El projecte neix de l'experiència professional i d'un fonament teòric clau, obtenint així una línia metodològica complexa. L'ús de diferents tècniques teatrals facilita la consecució dels diferents objectius amb molta transversalitat i eficiència.
5. La companyia, composta per persones en situació d'exclusió social, abordarà diversos conflictes socials, tant en la formació individual i grupal, com en les representacions, tot elaborat des d'una perspectiva interseccional.
6. Les activitats de la companyia seran variades segons els objectius promotors, però totes fomenten la col·lectivitat, la creativitat i el creixement.
7. Ús de les xarxes socials per fer difusió, sensibilitzar i informar la població de diferents problemes.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Afirmen creure en el potencial de replicabilitat i transferència d'aquest projecte per diversos factors:

- Els estigmes i prejudicis estan presents en tots els nostres entorns, més encara en les persones ateses per les entitats del Tercer Sector Social.
- La iniciativa està redactada com a projecte, amb tot el necessari per entendre'l i poder-lo dur a terme en altres contextos i amb altres col·lectius.
- Totes les entitats del tercer sector tenen entre els seus objectius visibilitzar el col·lectiu al qual atenen, posar fi a les discriminacions, estigmes i prejudicis que pateixen.
- La iniciativa no implica de grans inversions econòmiques ni de grans espacials per dur-lo a terme.
- El component lúdic del teatre el fa atractiu tant per les persones participants del projecte com pel seu entorn.

ASSOCIACIÓ QUILOMETRE ZERO

Municipi: Tarragona

Àmbit geogràfic: Tarragona

Forma jurídica: Associació

5 persones sòcies

3 persones treballadores

81 persones voluntàries

Persones ateses:

- 76 a serveis a la infància i la joventut
- 5 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.quilometrezero.cat

Breu història de l'organització:

L'any 2020 suposa per l'Associació la celebració del seu 7è aniversari des que es constituís com a entitat el 2013. Des de llavors, ha experimentat molts canvis i ha posat en marxa nous projectes sempre amb l'objectiu de donar resposta a les exigències socials canviants de la ciutat de Tarragona.

El seu exercici d'acció social es basa en la mentoria social com a metodologia innovadora d'intervenció. La mentoria és una eina d'intervenció social que promou la relació entre persones que voluntàriament s'ofereixen per a proporcionar un suport individual a una altra persona que es troba en una situació de risc d'exclusió.

Aquesta relació és motivada i tutoritzada per un professional. En l'actualitat, la seva pràctica es distribueix en el disseny, gestió i execució de projectes de mentoria destinats a persones vulnerables, amb especial atenció a infants, adolescents i joves.

Missió:

Facilitar el desenvolupament, la integració i l'autonomia plena de persones i/o col·lectius que es troben en situació de vulnerabilitat social, a causa de situacions polítiques, socials i/o econòmiques desavantatjoses, a través de l'acció voluntària i solidària de persones i organitzacions. Amb especial atenció per la infància, adolescència i joventut en risc.

Utilitzen la mentoria social com una eina de cohesió social que promou relacions d'acompanyament entre persones que s'ofereixen voluntàriament per proporcionar suport a unes altres persones.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PROJECTE AMBTU: MENTORIA SOCIAL PER A JOVES TUTELATS I/O EXTUTELATS.

Breu descripció:

El projecte AmbTu està inspirat en el projecte Referents de l'entitat Punt de Referència de Barcelona. L'han adaptat i portat al territori Tarragoní on no existeix cap projecte de mentoria per a joves.

Està basat en l'acompanyament en el procés d'emancipació de joves que han viscut una part de la seva infància i/o adolescència en un centre de menors. Millorar aquesta emancipació i fer que ho facin més acompanyats i acompanyades i amb més referents positius és l'objectiu.

En aquest repte que suposa l'emancipació a una edat primerenca, dels 17 als 21 anys, cal recordar que la mitjana d'edat d'emancipació dels joves a Espanya és de 29 anys.

El projecte Ambtu busca oferir l'acompanyament per part de l'entitat i del suport per part de voluntariat a aquests joves. El projecte vincula a una persona voluntària que fa de mentor/a, per tant de referent d'un/a jove durant 6 mesos. Les persones voluntàries són seleccionades amb criteris específics i reben una formació prèvia obligatòria de 10 hores abans d'iniciar la relació de mentoria. Els joves participen de forma voluntària i fan una tutoria individual prèvia a l'inici del programa. A més el/la jove compta amb el suport de l'entitat a tots els nivells i amb el seguiment tècnic i educatiu que es realitza de forma presencial cada setmana. La persona tècnica (imprescindible en aquest programa) fa el matching de cada parella i es fa una primera trobada on presenta cada jove a cada voluntari/a. Assessora el voluntariat i orienta les activitats que les parelles comparteixen cada setmana (normalment es troben 1 cop a la setmana durant 2-3 hores). I fa el seguiment presencial de forma grupal amb el voluntariat 1 vegada al mes. I telemàtic cada setmana. És imprescindible la figura de la tècnica del projecte, la majoria dels joves que hi participen ja no tenen seguiment per part de l'ASJTET (Àrea de Suport al Jove tutelat i/o extutelat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de la Generalitat de Catalunya).

Aportació de valor de la iniciativa:

- Innovació en la metodologia.
- Tecnificació i professionalització de l'execució, seguiment i avaluació.
- Coordinació amb agents de referència.
- Acompanyament exhaustiu.
- Formació i preparació del voluntariat.
- Sensibilització social.
- Inclusió i interculturalitat com a valors necessaris.

Principals objectius assolits:

- Millora de l'autonomia dels/les joves.
- Millora de les seves habilitats comunicatives i de relació.
- Millora d'aspectes emocionals i de confiança.
- Millora de l'idioma.

Principals resultats obtinguts:

Dels 7 joves, el 100% estava cursant estudis a l'inici del programa, el 20% estava realitzant un cicle formatiu de grau mitjà, i l'altre 80% estava realitzant una formació professionalitzadora.

Al final del projecte segueixen cursant aquestes formacions.

Dels 7 joves, a l'inici de projecte, el 10 % treballava.

Al final de projecte el 80% dels joves té un contracte de treball.

Els joves han valorat en un 90% l'experiència al projecte com a MOLT BONA.

I en un 10% com a bona.

Tots valoren que els ha ajudat a millorar la seva autonomia, a relacionar-se amb altres persones i a assolir competències per assolir objectius del dia a dia. En un 80% els joves afirmen haver millorat el seu nivell de català.

En relació amb el voluntariat, el 57% valora l'experiència com a molt bona i el 43% com a bona. El 90% valora que les orientacions que ha rebut per part de la tècnica del projecte són molt bones, i un 10 % bones.

El 100% del voluntariat creu que en l'àmbit en el qual més han influït als joves és en aspectes emocionals i de confiança i un 90% creu que ha ajudat al fet que es relacionin amb altres persones.

De forma interna l'entitat valora molt positivament la posada en marxa d'aquest projecte pilot, que gràcies a la coordinació amb l'entitat Punt de Referència i amb l'Àrea de Suport al Jove tutelat i/o extutelat de la DGAIA ha sigut una experiència molt enriquidora.

Tal com es pot apreciar a l'avaluació de tots/es els agents implicats es comparteix una avaluació positiva conjunta.

Abast de l'experiència:

1. La coordinació per engegar el programa es fa directament amb l'ASJTET a Tarragona amb qui es coordinen perquè puguin donar a conèixer als i les joves aquesta oportunitat. A través de l'ASJTET venen la majoria dels joves que participen (un petit percentatge ve directament a l'entitat, ja sigui perquè coneix a algun jove que ha participat en altres edicions o perquè coneix a l'entitat). La

coordinació tant amb L'ASJTET com amb la figura de referència de cada jove és imprescindible des del principi i fins al final del projecte. Aquest seguiment conjunt evidencia l'impacte que té en la vida de cada jove l'augment del seu capital social a través d'una nova figura de referència (el mentor- mentora).

2. Per altra banda, hi ha un gran impacte en el voluntariat i en les persones relatives a cada persona voluntària, ja que l'experiència que viu com a mentor/a del jove al qual acompanya transforma la seva visió de la realitat del jovent tutelat i sensibilitza tant al voluntari i a l'entorn.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 1

Membres equips directius: 1

Ateses: 7

Voluntàries: 7

Altres: 7 educadors/es amb els que ens coordinàvem, més una coordinadora de l'ASJTET, més 2 tècniques de centres de formació.

Principals factors clau d'èxit:

- Coordinació amb els organismes públics i privats.
- Formació i supervisió de casos amb Punt de Referència (entitat experta). Anar de la mà d'una entitat amb més experiència, rebre la formació professional adient i el seu acompanyament ha sigut imprescindible i ho seguirà sent per millorar l'experiència.
- Nombre assumible de parelles per les primeres edicions del programa. Assumir un nombre petit de parelles com a projecte pilot a Tarragona i dedicar-se 20 hores setmanals exclusivament de la professional al programa durant 6 mesos ha sigut imprescindible per a poder fer el seguiment i la supervisió adients. El nombre de parelles del projecte quan està consolidat arriba aproximadament a 12-14 parelles. L'experiència que han tingut serveix per a poder ampliar parelles en les pròximes edicions amb finançaments com aquest.
- Bon seguiment de joves i voluntariat. Un seguiment especialitzat, tant presencial com telemàtic, amb formació continuada amb el voluntariat i tutories amb cada jove ha sigut molt bon valorat per tots els implicats, i sota l'anàlisi de la nostra organització ha sigut un dels factors claus perquè les parelles de mentoria tinguessin èxit.
- Coordinació permanent. La coordinació permanent amb els referents formals de cada jove, així com referents educatius de centres de formació professional i/o recursos d'altres característiques (com serveis socials) ha permès que el projecte de mentoria sumés en els itineraris de cada jove.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- Inestabilitat personal: canvis de recursos residencials. Molts joves tutelats passen per diferents recursos residencials abans de fer la majoria d'edat, alhora que també fan aquests canvis quan passen a recursos per joves extutelats com pisos assistits o tutelats. Aquests canvis han provocat que els joves canviïn totalment la seva xarxa social i l'arrelament que havien aconseguit. El projecte de mentoria ha servit per prendre's aquestes situacions amb més referents informals positius que han acompanyat als joves en aquests processos de canvi. L'entitat ha format al voluntariat per conèixer els motius dels canvis i acompanyar als joves de forma idònia, així com ho ha fet la tècnica de projecte.
- Dificultats administratives a les quals han de fer front els joves. La situació que molts dels joves atesos siguin migrants ha fet que estiguessin en situacions administratives on no tenien permís de treball i en molts casos ni tan sols passaport ni NIE. En conseqüència, es troben amb dificultats per realitzar qualsevol formació o accedir a determinats recursos. Amb els seus mentors/es aquests joves han pogut treballar la paciència i veure que la situació. La tècnica de projecte ha sumat esforços amb els referents educatius dels joves per aconseguir solucionar i accelerar els tràmits amb les administracions i entitats perquè els joves poguessin accedir a més recursos. L'últim dels reptes ha sigut precisament aconseguir la implicació dels educadors/es dels joves.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- Metodologia innovadora. La mentoria social és una eina d'intervenció social innovadora en quant que posa en la vida d'algú en situació de vulnerabilitat un referent positiu que durant una època determinada li farà suport personal, social, educatiu, o d'altres. La relació sempre està supervisada per un professional i les persones implicades sempre han de participar de forma voluntària.
- El fet que persones de la societat civil s'impliquin en la transformació social i se sensibilitzin tot aprenent mútuament de les persones mentorades és innovador quant es busca que les relacions siguin tant simètriques com sigui possible, cosa que no es dona en altres tipus d'intervenció social.
- Acompanyament personalitzat. Cada persona mentorada té un acompanyament personalitzat en base a criteris que fan que hi hagi moltes possibilitats d'entendre's i que tinguin coses en comú.
- Referències informals. Els joves tutelats i/o extutelats en la majoria dels casos no han tingut referents positius de manera informal, i els seus principals referents són formals dintre d'un context de centre de protecció. El fet que tinguin referents adults informals fa que amplii la seva xarxa emocional i social de forma positiva.

- Aportació de recursos lúdics, d'oci, culturals i socials innovadors. Les activitats que comparteixen les parelles són activitats a les quals difícilment podrien accedir aquests joves si no hi hagués algú que els acompanyés, això amplia el seu coneixement tant de recursos com del territori.
- Creació de xarxes d'autoajuda i espais compartits. Els joves coneixen a persones amb més experiència vital.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

- Escalabilitat. El projecte és escalable a territoris on hi hagi joves en aquestes situacions que vulguin voluntàriament tenir referents. De fet l'entitat ha replicat el projecte Referents de la mà de punt de Referència i l'experiència ha sigut molt gratificant.
- Model d'èxit. La mentoria social és una eina que funciona amb diferents persones i col·lectius, són moltes les entitats que volen innovar a través de la mentoria malgrat ser una eina amb poca trajectòria històrica a Catalunya.
- Pertinença a una xarxa. El fet que existeixi la Coordinadora de Mentoria Social (xarxa de projectes i entitats que fan mentoria) a la qual pertanyen i de la que formen part de la junta fa que aquest tipus d'experiències i la transferència de coneixement siguin molt àgils. La CMS fa formació continuada a les professionals de l'àmbit de la mentoria, assemblees anuals i acompanyament en la posada en marxa de nous projectes.

ASSOCIACIÓ RIBORQUESTRA

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Ciutat Vella: St Pere, Sta Caterina i la Ribera, Barcelona

Forma jurídica: Associació

105 persones sòcies

9 persones treballadores

10 persones voluntàries

Persones ateses:

- 3 a serveis a la infància i la joventut
- 1 a serveis a la gent gran
- 6 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 6 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 6 a altres col·lectius. Persones becades al 100%

www.comusitaria.wixsite.com/riborquestra

Breu història de l'organització:

L'Associació neix al barri de St. Pere, Sta. Caterina i la Ribera de Barcelona l'any 2012, quan un grup de famílies i de professors/es decideixen seguir endavant amb el projecte que havia iniciat la Fundació Ribermúsica però que s'havia aturat a causa de la incapacitat de sostenir-lo econòmicament. En aquell moment, l'Associació té un projecte principal: l'"Orquestra comunitària", que posteriorment també seria intergeneracional.

L'any 2018, gràcies a una nova subvenció, s'inicia un nou projecte, "Fem xarxa a Barcelona: estratègia comuna", que aglutina totes les accions que es duen a terme amb altres entitats, i que dona

resposta a la diagnosi feta, entre d'altres, per la mesura de govern "Cap a una política pública de cultura i educació".

El 2019 s'inicia el darrer projecte el "Tàndem pel dret de tothom a gaudir amb la música", iniciativa conjunta amb l'escola Cervantes. La innovació del projecte rau en el fet que la participació comporta, a més de la classe d'instrument a l'escola, la participació en els assajos d'orquestra, que es fan fora de l'horari escolar. D'aquesta manera es vincula el dins i fora escola, donant resposta als objectius d'ambdues organitzacions i estant en sintonia amb els nous corrents pedagògics (iniciativa Educació 360 de la Fundació Jaume Bofill, la Diputació de Barcelona i la FMRP) i polítics abans citats.

Missió:

Garantir un accés democràtic a la pràctica artística, fomentant una major cohesió social del barri a través de la formació integral de les persones i dinamitzant culturalment el territori. Concretament:

- Fer efectiu el dret a l'accés i pràctica artística: possibilitar l'accés democràtic a infants, joves i adults, a través d'activitats artístic-socials comunitàries i participatives.
- Fomentar una major cohesió social: crear espais de diàleg i convivència entre persones de diferents procedències i condicions socioeconòmiques, potenciant-ne l'autoafirmació, autoestima i sentiment de pertinença.
- Contribuir a la formació integral d'infants, joves i adults: des de la formació ètica i estètica, a través del treball d'habilitats socials, comunicatives i relacionals en favor de les persones i l'entorn.
- Dinamitzar culturalment la ciutat de Barcelona i, especialment, el barri de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera i Ciutat Vella, des d'una mirada inclusiva i oberta a la cooperació i el treball en xarxa.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

RIBORQUESTRA: ESPAI COMUNITARI I INTERGENERACIONAL

Breu descripció:

El projecte existeix en un context de creixent gentrificació i sensació d'inseguretat, que ha canviat molt l'entorn en un període de temps molt curt. D'una banda, les desigualtats socials no només es reproduïen als espais de trobada, tals com l'escola, sinó que s'exacerben i es concentren, de manera que centres com l'Escola Cervantes concentren un percentatge major de població atesa per Serveis Socials que les dades mitjanes del districte. A més, ni al barri ni al districte hi ha una escola municipal de música, el que dificulta un accés equitatiu a la pràctica artística, i hi ha una manca d'activitats artístic-socials de caràcter intergeneracional en l'educació formal, no formal i informal.

Així, la Riborquestra neix a la recerca d'un nou espai pedagògic, assegurant-ne una participació equitativa i la participació dels

col·lectius que es troben en situacions de vulnerabilitat o risc d'exclusió social. L'aprenentatge, que es viu des de l'experimentació i la participació activa en grup, s'inspira en el Sistema d'Orquestas Infantiles y Juveniles de Venezuela, el qual ha estat mereixedor d'importants reconeixements per la seva funció social i per la seva indiscutible excel·lència artística, tals com el Premi Princesa d'Astúries de les Arts 2008. L'objectiu és reduir les desigualtats en la formació integral de les persones del barri.

Tal com hem vist, el projecte té una primera part de pràctica instrumental en grup i una segona d'assaig d'orquestra: s'ofereixen tallers de violí, viola, violoncel, flauta, clarinet i veu. Tot això és gràcies a la característica principal del projecte, el treball en xarxa, gràcies al suport de l'Administració Pública i del teixit associatiu del barri, ja que l'associació no disposa de seu pròpia. A més d'estar a les entitats ja descrites, la Casa de la Sardana és també la seu fiscal de l'associació i l'Associació de Veïns i Veïnes de Casc Antic és el magatzem d'instruments i oficina de l'associació.

Aportació de valor de la iniciativa:

En primer lloc, vincular l'alumnat amb aquest tipus de projecte dona opció a ampliar el seu imaginari, oferint-los noves perspectives. Alhora, enforteix el sentiment de pertinença, dins d'un grup, en aquest cas una orquestra, o un barri, i impacta en el seu entorn. Com a exemple, destaquen el cas de diverses famílies que han conegut el Born CCM arran del projecte que van fer el desembre 2020. Els espais on assaja la Riborquestra i el Born CCM són a 650 m de distància l'un de l'altre, però moltes no hi havien estat mai. A més, el projecte ha dinamitzat culturalment el barri amb una mirada inclusiva. S'ha dissenyat un espectacle dins la programació del Born CCM, amb la del Casal de Barri Pou de la Figuera i els artistes Oriol Tramvia o Manel Joseph (Orquestra Plateria), amb qui es va fer un recorregut reivindicatiu del passat històric del barri. A més, es va participar en la Fira de Nadal del Port Vell del desembre 2019, així com a les activitats veïnals regulars (Carnestoltes i Festa Major).

Principals objectius assolits:

En primer lloc, s'ha possibilitat l'accés democràtic a la pràctica artística a infants, joves i adults, així com a les seves famílies, a través d'activitats artístic-socials comunitàries i participatives, fent especial èmfasi en persones en situació de vulnerabilitat o en risc d'exclusió social. Aquesta feina afavoreix la reducció de les desigualtats culturals, garantint l'accés i participació de totes les persones, independentment de les característiques de cadascú.

En segon lloc, han pogut contribuir a dinamitzar culturalment el barri, el districte i la ciutat, des d'una mirada inclusiva i oberta a la cooperació i el treball en xarxa.

El tercer objectiu assolit ha estat el de treballar per a garantir la formació integral d'infants, joves i adults des de la formació ètica i estètica, potenciant l'autoafirmació dels integrants de la Riborquestra i enfortint la seva autoestima i sentiment de pertinença. Per últim, han aconseguit mantenir i ampliar els espais de diàleg i convivència, els espais de treball instrumental i orquestral. Amb el nou conveni amb l'escola Cervantes, han obert un nou espai

de pràctica artística grupal en un centre escolar on el 51,52% de l'alumnat rep ajuts per dinar a l'escola i el 30% està atès per serveis socials. Aquesta darrera dada, posada en context, mostra a més la segregació del centre: segons les dades del 2018, un 9,16% de la població de Ciutat Vella (9.227 persones) van ser ateses per Serveis Socials, mentre que l'escola en concentra un 30%.

Principals resultats obtinguts:

Aquest curs 2019-2020, els destinataris directes del projecte són 97 persones: infants, joves i persones adultes (39 nenes, 20 nens i 38 joves i adults: 28 dones i 10 homes). Del 39% de persones adultes, ja compten amb dues persones de més de seixanta-cinc anys (un objectiu de fa temps) i, des d'aquest curs, formen part de la Taula de GG (Casc Antic). Globalment, el curs 2019-2020 han tingut un augment d'un 53% de persones participants (de 63 a 97 persones).

En aquesta línia, s'han establert mesures per adaptar-se a cada cas, com la tarifació progressiva de l'activitat i que va ser aplicada per primer cop aquest curs, arran d'avaluar les quotes i veure que, si no es feia així, no era equitatiu: un 10% dels participants té un ajut del 100%; un 55%, del 62%; un 24%, del 45% i que només el 10% té un ajut del 29%.

Del segon objectiu, destaquen que s'han fet cinc grans concerts el 2019 (dos més que el 2018). I, per aquest 2020, tot i l'ajornament per la Covid-19, hi havia previst un gran projecte amb els quatre cors dels nou equipaments de Gent Gran Eixample (105 persones d'entre 63 i 92 anys), potenciant la perspectiva intergeneracional de la Riborquestra.

Per últim, del tercer objectiu, destaquen dues accions: el taller Vincles, desenvolupat amb l'Institut Diversitas per tal de treballar les relacions interpersonals i enfortir el vincle entre les participants i les famílies; i el concert en el marc de la 15a Metropolitana de la Dansa, que va incorporar aquest llenguatge a la Riborquestra.

Abast de l'experiència:

La Riborquestra permet un accés equitatiu a la pràctica artística, tal com es recull a la mesura de govern prèviament citada, a la Declaració Universal de Drets Humans (art. 27) i a la Convenció sobre els Drets de l'Infant (art. 31), entre d'altres. En posar l'èmfasi en els col·lectius més vulnerables donen accés a persones que, d'altra banda, i per l'actual organització com a societat, difícilment podrien participar-hi.

Exemples que citen: tenen persones de més de 80 anys (aprenent a tocar), persones que conviuen amb malalties de salut mental (com a participants i dins l'equip del projecte), persones refugiades i persones que venen derivades de Serveis Socials, entre d'altres.

La Riborquestra és un espai d'interacció pràcticament únic, amb grups ben diversos formats per persones de totes les edats, el que genera sinergies noves i encara poc estudiades. A Barcelona no coneixen experiències similars i ara es comença a fer en ciutats properes, com El Prat de Llobregat.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 9

Membres equips directius: 2

Sòcies: 105

Ateses: 97

Voluntàries: 10

Principals factors clau d'èxit:

Principalment, la confiança mútua entre la Riborquesta i tota la xarxa. Com a exemple, a més de fer anys que l'escola Cervantes els hi cedeix espais, el muntatge d'un nou projecte va ser molt ràpid, dissenyant-se tot just el juny passat i iniciant-se el setembre següent. A més, el seguiment ha estat molt exhaustiu: la Magda Martí, directora del centre, i la Núria Guasch, educadora social, tenen especial cura d'aquells casos que requereixen més atenció, assegurant-ne la continuïtat.

Alhora, per la permeabilitat del projecte. Això ha facilitat, d'una banda, el suport de l'administració (Districte de Ciutat Vella), amb qui conjuntament estan valorant la millor manera d'estabilitzar-ne el finançament i la seva ampliació. Alhora, la permeabilitat facilita la implicació de les famílies (com a exemple, aquest any hi ha més de deu persones voluntàries i tota la junta de l'associació voluntàriament). De l'altra, també les col·laboracions amb entitats afins, com Xamfrà o Barris en Dansa, i els projectes que hem desenvolupat a partir d'encàrrecs fets per organismes com l'ICUB (any 2018) o el Born CCM (2019).

Per últim, la cura de tots els vincles i de tothom que hi participa creuen que ha estat un factor d'èxit: cada cas es parla personalment i s'han establert mesures (com la tarifació progressiva de l'activitat) que personalitzen el projecte. A més, el contacte amb els agents de l'entorn és estable, tal com mostra l'interès de Serveis Socials, que ha derivat diversos casos.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

En primer lloc, els inicis de l'Associació, el marc legal que cobreix la iniciativa de l'orquestra. Va crear-se el mes de novembre de 2012 quan un grup de famílies i de professors/es van decidir seguir endavant el projecte que havia iniciat la Fundació Ribermúsica però que el juliol d'aquell any va aturar-se degut a la incapacitat de sostenir-lo econòmicament. Durant un any, fins que no va arribar la primera subvenció, tot l'equip va treballar de forma desinteressada per mantenir el projecte. D'això en fa tot just sis anys i avui dia la Riborquesta és el resultat de la suma d'esforços de les famílies que integren l'associació, l'equip de professionals i tota la xarxa del barri.

D'una banda, els reptes que encara l'entitat any rere any són la capacitat per incorporar totes les persones en llista d'espera i becar tothom qui ho necessita. Tanmateix, diverses són les estratègies

que s'han dut a terme per poder fer-hi front: s'han ampliat grups i, a més, s'han creat noves línies de finançament que, a poc a poc, van donant els seus fruits (campanya teaming, subvencions privades, etc.).

Alhora, com a dificultats principals, troben la citada estabilitat econòmica. Tot i haver diversificat les fonts de finançament, encara és difícil fer una planificació del projecte a mitjà i llarg termini i, més concretament, encara no possibilita regularitzar les relacions contractuals amb tot l'equip de professionals per tal que siguin personal contractat tot l'any.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

En primer lloc, la manera de treballar de la Riborquesta (deslocalitzada, comunitària i de proximitat), aprofita els recursos existents al territori, aprofitant-los al màxim i sense generar-ne de nous. L'escola Cervantes, per exemple, obre en un horari diferent de l'habitual, ampliant la seva utilitat social com a equipament públic, o els altres espais on es realitza l'activitat de la Riborquesta optimitzen els seus equipaments a través de la cessió.

Reutilitzen també tot el material musical cedit, reparant allò que rep: el banc d'instruments del projecte supera els 70 (violins, violes, violoncels, flautes i clarinets). I, quan no es disposa d'instruments i cal comprar-los, es potencia el comerç de proximitat (tenen un vincle fort amb la botiga Musitekton, comerç del barri). Seguint el fil dels instruments, se'n cedeix un a cada persona que s'incorpora: actualment un 71% dels participants en té un, ja que a mesura que passen els anys s'incentiva la compra (per a qui pugui) per tal que l'instrument pugui ser d'algú altre.

Per últim, la darrera aliança amb l'escola Cervantes vincula el dins i fora escola, ja que la participació en l'activitat comporta, a més de la classe grupal a l'escola, el compromís de participar en els assajos d'orquestra, que es realitzen en dos espais del barri el divendres a la tarda, fora de l'horari escolar.

Alhora, persones de fora l'escola poden fer l'activitat de l'escola, fomentant nous espais intergeneracionals. A més de donar resposta als objectius del PEC i als de la Riborquesta, estan en sintonia amb els nous corrents pedagògics (Educació 360, Fundació Jaume Bofill) i polítics (mesura de govern ja citada), entre d'altres.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Des de la convicció que la cultura i l'educació són un bé de ple dret per a tota la ciutadania, la Riborquesta ha creat una metodologia pròpia i replicable a la vegada: inclusiva per a tots els ritmes d'aprenentatge, participativa per escoltar i incorporar totes les aportacions i creativa per a alimentar la imaginació i la llibertat de tothom. A més, s'inspira en el Sistema de Orquestas Infantiles y Juveniles de Venezuela, que ja ha estat replicat, amb més o menys similituds, arreu del món.

Un segon factor és el reconeixement de les limitacions pròpies, que fa que la col·laboració amb l'entorn (permeabilitat), es faci indispensable per abordar cada context des del territori, el qual

s'autorganitza a partir dels seus recursos per fer front al seu context.

En tercer lloc, destaquen la corresponsabilitat i les diferents possibilitats d'implicació. En aquest sentit, totes les accions promogudes per l'entitat es conformen a partir de tres eixos: equip (professorat, àmbit de gestió i educació social), famílies (infants, joves, adults) i xarxa (tots els agents col·laboradors), el que enforteix els vincles de la vida familiar i en la comunitat d'una forma real, a més de recollir totes les motivacions i desitjos dels diferents actors.

Així, l'enfocament metodològic de la Riborquestra és precisament un dels factors transferibles a qualsevol context. El seu èxit resideix en la idiosincràsia de sumar les diferents mirades a partir dels valors del respecte, l'escolta i l'empatia, el que fa que la iniciativa es converteix en un intercanvi constant d'experiències i coneixement, en un procés de desenvolupament personal i comunitari.

FEDERACIÓ ESPANYOLA DE MALALTIES MINORITÀRIES (FEDER), Seu Catalunya

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Federació

95.000 persones sòcies

49 persones treballadores

5 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

30 persones voluntàries

Persones ateses:

- 7.787 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.enfermedades-raras.org

Breu història de l'organització:

La Federació Espanyola de Malalties Minoritàries (FEDER) neix el 1999 amb l'objectiu de ser l'altaveu de les més de tres milions de persones que, s'estima, conviuen amb alguna d'aquestes patologies al nostre país o estan en busca de diagnòstic. Han passat de ser 7 a més de 370 les associacions i entitats que caminem juntes dins la Federació; representant a més de 1.272 patologies diferents i a més de 95.000 persones individuals.

FEDER té com a missió representar i defensar els drets de les persones amb MM i sospita diagnòstica, afavorint la seva inclusió i generant estratègies que contribueixin a millorar la seva qualitat de vida.

Per a això, de la mà de les seves entitats membre, treballa amb la visió de construir una comunitat cohesionada al voltant d'un projecte comú, amb capacitat legítima d'influir en les propostes socials, sanitàries i d'investigació que afectin les MM.

A més, des d'aquesta visió, FEDER aposta també per una coordinació internacional, adquirint una gran projecció en tres nivells: amb la Xarxa Internacional de Malalties Minoritàries, amb l'Organització Europea de Malalties Minoritàries i amb l'Aliança Iberoamericana de Malalties Minoritàries.

I tot això, de la mà d'uns valors que representen a les persones i a les famílies i són actualment la bandera de l'organització: Lluita, Esperança, Compromís.

Missió:

La missió de FEDER és representar i defensar els drets de les persones amb MM i sospita diagnòstica, afavorint la seva inclusió i generant estratègies que contribueixin a millorar la seva qualitat de vida.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PROGRAMA DE TRANSFORMACIÓ I INNOVACIÓ SOCIAL: EXPERTS EN ESTAR UNITS

Breu descripció:

Representar i defensar els drets de les persones amb malalties minoritàries o en espera de diagnòstic, afavorint el seu apoderament per promoure emprenedors/es socials com agents de canvi i de ciutadania activa contra tota forma d'exclusió.

L'Àrea de Transformació Social de FEDER s'ha posicionat, posant sobre l'agenda pública les principals preocupacions del col·lectiu en els 5 àmbits d'acció comentats anteriorment: atenció sanitària, atenció integral, àmbit laboral, informació i orientació i teixit associatiu.

Aportació de valor de la iniciativa:

Generació d'una comunitat compromesa i activa en la defensa dels drets i oportunitats del col·lectiu de persones a malalties poc freqüents, consolidant a FEDER com el motor que mobilitza a la societat civil a la recerca dels canvis socials necessaris per aconseguir una major cohesió i igualtat per al col·lectiu de MM. I impuls a una xarxa d'agents de canvi participativa i compromesa, que disposi dels coneixements necessaris sobre els seus drets i obligacions.

Principals objectius assolits:

FEDER ha aportat i s'ha alineat amb l'Aliança Europea de Malalties Minoritàries (EURORDIS) per a posar en relleu la necessitat d'evitar la discriminació en les urgències dels nostres hospitals, així com

en matèria de tractament. Junts, poden arribar a l'administració nacional i europea per frenar aquestes situacions.

A més, estan treballant al costat d'entitats de referència com la Plataforma d'Organitzacions de Pacients, identificant la problemàtica del teixit associatiu en matèria d'accés a tractament amb la finalitat de poder elevar-la a la indústria i a l'administració.

Treballen mà a mà al costat del Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat (CERMI), traslladant-li les preocupacions de les famílies perquè puguin elevar-les davant òrgans ministerials. Gràcies a això, aconsegueixen que prestacions com la de cura a fills amb malalties greus es mantinguin.

Principals resultats obtinguts:

En paral·lel al treball amb les persones de manera directa, FEDER tracta d'implicar a tota la societat en la seva realitat.

Sobre la base de tot això, l'organització ha desenvolupat accions transversals per a donar una resposta adaptada, eficaç i, sobretot, d'urgència a les famílies. En concret i de forma molt sintètica- citen les següents accions dutes a terme:

- Desenvolupar accions per a col·lectius especialment vulnerables: persones sense diagnòstic, sense associació de referència, aïllades, amb alt grau de dependència.
- Atenció específica a consultes socio sanitàries, casos sense diagnòstic, jurídiques i educatives.
- Desenvolupament de tallers de suport virtual per a diferents edats (famílies, afectats i cuidadors).
- Localització de recursos socio sanitàries, jurídics i educatius per a pacients, famílies, professionals i cuidadors.
- Treball en xarxa al costat d'òrgans com el Comitè Assessor de FEDER, amb el teixit associatiu, amb aliances com els Consells i Col·legis de Treball Social i fins i tot amb l'Administració autonòmica per a recolzar en les respostes específiques
- Realitzar enquestes per a identificar necessitats.
- Localització de recursos i voluntariat social en totes les CCAA.

Abast de l'experiència:

El programa contempla un procés de millora contínua que implica la continuïtat dels aspectes positius d'aquest.

Aquest programa abasta nombroses accions molt diverses, totes elles encaminades a generar coneixement o a impulsar les eines necessàries perquè es pugui buscar aquest coneixement.

A través de la introducció en aquest projecte d'actualitzacions del coneixement adquirit, es manté la sostenibilitat del projecte, ja que aprofita les accions realitzades actualitzant-les en el temps o les necessitats detectades. Aquest projecte està encaminat a introduir nous actors i stakeholders interessats no sols en els seus resultats, sinó també en el seu desenvolupament.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Membres equips directius: 2

Sòcies: 7.787

Ateses: 7.787

Voluntàries: 27

Principals factors clau d'èxit:

La participació dels pacients en aquest programa és clau per al desenvolupament dels seus posicionaments. Per aquest motiu, motiven la participació a través dels canals de comunicació amb les entitats membres de FEDER.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Encara que existeix una gran diversitat de malalties minoritàries, la gran majoria té unes necessitats comunes:

- Retard en el diagnòstic.
- Dificultat en l'accés als tractaments.
- Dificultat d'accés a la informació sobre la malaltia.
- Necessitat de coordinació entre professionals socials i sanitaris.
- Gran impacte social i psicològic en qui pateix la malaltia i la seva família.
- Falta de dispositius d'ajuda socials i sanitaris, la qual cosa origina un gran impacte també econòmic.
- Necessitat de reconeixement polític i social.
- Necessitat de centres d'atenció especialitzats.
- Falta de recerca, l'existent està fragmentada i és insuficient.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Aquest projecte té com a caràcter innovador el paper que s'atorga a les associacions de pacients, a les quals s'apodera i se'ls vol donar veu i reconeixement en matèria de coneixement i recerca sobre les patologies que representen. Addicionalment, l'abast del projecte contribueix al compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible integrant a les MM en l'Agenda 2030.

- OBJECTIU 1: Fi de la pobresa
- OBJECTIU 3: Salut i benestar.
- OBJECTIU 4: Educació de qualitat.
- OBJECTIU 5: Igualtat de gènere.
- OBJECTIU 8: Treball decent i creixement econòmic.
- OBJECTIU 9: Indústria, innovació i infraestructura.
- OBJECTIU 10: Resolució de les desigualtats.
- OBJECTIU 17: Aliances per a aconseguir els objectius.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El moviment associatiu es sustenta i troba la seva principal font de creixement en el seu propi desenvolupament. Enfortir una peça del moviment associatiu repercuteix en el fet que aquesta peça ajudarà a enfortir d'altres, de tal manera que això implica un creixement exponencial.

La força d'aquest projecte està en la seva essència, la motivació de persones individuals a organitzar-se a través del moviment associatiu. Aquesta força inicial genera per si mateixa contingut i respostes.

FUNDACIÓ CARTA DE LA PAU DIRIGIDA A L'ONU

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Estatal

Forma jurídica: Fundació

15 persones sòcies

10 persones treballadores

**2 persones contractades pertanyents
a col·lectius en risc d'exclusió social**

10 persones voluntàries

Persones ateses:

- 77 a serveis a la infància i la joventut
- 152 a serveis de cohesió i dinamització social
- 25 a altres col·lectius

www.cartadelapau.org

Breu història de l'organització:

La Fundació Carta de la Pau dirigida a l'ONU és una entitat que ha complert més de vint-i-cinc anys treballant per la cultura de la Pau i la construcció de la Convivència. Treballa per construir entorns de pau i convivència. Centra el seu treball a desenvolupar factors constitutius d'una convivència i una pau duradores: la gestió dels ressentiments, el lideratge ètic, el diàleg, l'enfortiment de la cultura democràtica i la reconciliació. Fem propostes d'impacte social i transformadores.

Des dels seus inicis, a partir de la presentació del text "Carta de la Pau dirigida a l'ONU" al Secretari General de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) Sr. Boutros Ghali l'any 1995 i la posterior promoció del text en més de 80 països, la Fundació ha

treballat en els seus objectius missionals, generant propostes de pau i convivència.

L'acció social és una de les línies prioritàries de la Fundació, atesa la gran demanda actual de propostes per a la convivència i la cohesió social.

Així, treballa per generar propostes per construir convivència i pau en els col·lectius, els barris i les ciutats on, o bé hi ha unes problemàtiques socials per donar respostes o bé hi ha oportunitats que cal potenciar. Amb la seva acció, acompanya per a transformar realitats socials, a resoldre problemes i conflictes i a recosir relacions socials malmeses.

Missió:

La missió de l'entitat és apoderar persones per pacificar entorns. A través d'impulsar propostes de construcció de pau i convivència mitjançant:

Reflexió i investigació entorn la pau i la convivència harmònica: elaborant estudis i generant debats, amb metodologies basades en la màxima sinergia entre les diferents galàxies de ponents.

Formació en construcció de pau positiva: cursos i seminaris especialitzats traient el màxim rendiment de les noves tecnologies. A nivell internacional el postgrau universitari en "Cultura de Pau, cohesió social i diàleg intercultural: aplicacions pràctiques" organitzat conjuntament amb la Universitat de Barcelona-IL3.

Accions de sensibilització i pedagogia per a la pau: edició i publicació de material didàctic i de sensibilització tant a nivell local, estatal com internacional.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

ÉSSER EN PAU / SER EN PAZ / BEING IN PEACE. EEP!

Breu descripció:

Des de fa uns anys la nostra societat es troba en moments de tensió social i política que generen una divisió sovint oculta de la realitat que fa que moltes persones evitin parlar de la situació de conflicte en la que ens trobem.

La Fundació treballa des de fa més de dues dècades per a oferir propostes que contribueixin a edificar la pau, facilitar respostes a conflictes socials i desenvolupar oportunitats per a enfortir la convivència pacífica entre persones i comunitats. Davant d'aquesta situació de tensió social, o fins i tot, de negació del conflicte neix l'Ésser en Pau, Eep!

L'Ésser en Pau es constitueix com una iniciativa de facilitació d'un temps i un espai que permeti interioritzar i exterioritzar experiències vitals relacionades amb el context social i polític que vivim, o de qualsevol situació de conflicte col·lectiu.

És una facilitació de plurilogos per intercanviar experiències relacionades amb diversos entorns de conflicte, des de diferents perspectives vitals, per explorar possibles nous horitzons. L'Eep! no és una iniciativa de mediació entre persones o col·lectius

enfrentats directament, sinó que pretén esdevenir una proposta pacificadora i transformadora de les persones, els entorns i la polis (en sentit etimològic i ampli).

L'Ésser en pau és un plantejament intergeneracional, per a persones majors de 16 anys, concebut com un espai per expressar, escoltar i harmonitzar la convivència entre persones, organitzacions i/o institucions, en diversos moments i contextos de conflictes socials i emergències sociopolítiques.

L'Eep! és una iniciativa impulsada per la Fundació Carta de la Pau i amb la col·laboració de Casa de l'Ésser, FICAT, NOVACT, i es realitza a través de sessions presencials i virtuals de 2 hores de durada. En aquestes sessions es dona temps per interioritzar i exterioritzar experiències vitals relacionades amb el context social i polític que vivim a Catalunya/Espanya i també relacionades amb la situació provocada per la Covid-19.

Aportació de valor de la iniciativa:

Es constitueix com un espai i un temps per a l'expressió i l'escolta d'experiències vitals, segons la Regla de Chatham House. Aquest és un sistema per a la dinamització de debats i taules rodones sobre temes conflictius. Diu que els participants tenen el dret de fer servir la informació adquirida, però no revelar ni la identitat ni l'afiliació de cap dels participants. Es realitza una metodologia pròpia, en tres fases, inspirada per la dinàmica participativa coneguda com a "fishbowl".

És una iniciativa intergeneracional, que es fa de manera continuada o puntual.

Les sessions estan dividides en 3 fases:

Inici: presentació i temps de focalització a través del silenci, interiorització o meditació en moviment.

Desplegament dels plurilogos disposats en dos cercles concèntrics: temps privilegiat per a l'expressió individual, que ningú pot interrompre, ni amb paraula ni amb gestos.

Acabament: a través d'una frase d'agraïment, missatges d'apreciació i/o generació de visualització col·lectiva.

Principals objectius assolits:

El principal objectiu assolit ha estat l'alta participació en totes les sessions, amb un mínim de 20 participants a cadascuna. A més, algunes persones han repetit a més d'una sessió.

L'Eep també ha permès exterioritzar experiències vitals relacionades amb la situació de conflicte, fent que es trenqui el silenci i es dialogui profundament. El silenci i la negació poden provocar que el conflicte pugui complicar-se i degenerar en formes més conflictives, violentes i de rebuig cap a les persones.

Es duu a terme en col·lectius de persones que no es coneixen i a través de les expressions individuals es revelen llums i ombres i es posen de manifest problemàtiques i conflictes socials que engloben a totes les participants. A partir d'aquest conflicte col·lectiu es generen iniciatives comunitàries que posen en valor la relació humana i la col·lectivitat. Es posa en marxa una transformació col·lectiva a partir d'allò individual que és una mostra de les llums i ombres del nostre sistema.

S'han produït connexions inesperades entre l'Eep!/Pandèmia i l'Eep!/Catalunya Espanya. Hi ha hagut manifestacions de paral·lelismes de fets viscuts actualment que recorden a la situació viscuda durant la Guerra Civil i/o la Dictadura. S'ha generat moltes semblances en la conflictivitat social.

Les dues iniciatives connecten amb fets del passat que no s'han gestionat bé, i a totes les sessions s'ha arribat a la conclusió d'aprofitar la situació de conflicte per a transformar-nos i transformar.

Principals resultats obtinguts:

S'han realitzat 5 sessions mensuals de l'Eep Catalunya-Espanya i 5 sessions de l'Eep Pandèmia, a les quals hi han participat 20 persones a cada una. Algunes d'elles han repetit sessions, sent un total de 200 persones les que han participat de l'Eep, fins ara.

S'ha obtingut una qualificació molt positiva per part de les participants, amb un 70% com a molt bona i un 30% com a bona, la valoració global de les sessions.

La metodologia i l'organització de les diferents fases de les sessions ha estat molt ben rebuda per part de les participants, així com molt adequada per al bon funcionament de la iniciativa.

Tant a les sessions presencials com a les virtuals (degudes a la situació de confinament per la Covid-19) s'hi ha creat un clima de confiança i de respecte en què l'actitud de les participants s'hi ha vist reflectida. Un 90% de les participants manifesta que s'ha sentit molt còmode a les sessions, i el 10% restant s'hi ha sentit còmode.

La majoria de les participants han manifestat que les sessions de l'Eep els han permès una millor comprensió de la visió i les experiències dels altres, així com apropar idees i sentiments o trobar-ne de comuns.

També s'ha aconseguit crear una visió comuna de transformació de la societat, a través de la visualització col·lectiva final de cada sessió, es permet visualitzar el canvi i posar llum col·lectiva sobre el conflicte. Tot allò que es formula i es tradueix en paraules es fa realitat; si això es fa de forma col·lectiva els resultats són més profitosos.

Abast de l'experiència:

Les persones que participen de l'Ésser en Pau ho fan de manera individual i no com a membres de cap col·lectiu ni entitat.

Són persones de diferents procedències, ideologies, creences i pensaments, i també de diverses franges d'edat i diversos territoris (àdhuc des de l'estranger i amb persones d'altres nacionalitats que viuen al nostre país). Això fa que l'Eep sigui molt plural i pugui ser un clar reflex dels sentiments de la societat.

El grau de participació el tria cada persona segons vulgui implicar-se o compartir les seves experiències vitals, però la metodologia que s'empra a l'Eep és participativa i del nivell, qualitat i profunditat d'aquesta participació depèn l'èxit de cada sessió.

També són les participants les que van creant el clima i l'ambient de la sessió, sempre amb l'acompanyament de la persona facilitadora, i també tenen un paper clau al moment del tancament i de l'avaluació.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Membres equips directius: 8

Sòcies: 10

Ateses: 200

Voluntàries: 12

Principals factors clau d'èxit:

Els principals factors d'èxit de la iniciativa són els principis que regeixen l'espai de l'Eep i els quals tots i totes les participants han de respectar.

Durant les sessions de l'Eep es garanteix la confidencialitat i el compromís de no fer públic res del que passi durant aquests temps i espais.

Les persones que ho desitgin poden expressar les seves vivències en primera persona, amb respecte, sense jutjar, sense desqualificacions, acusacions o paraules ofensives, però en cap moment ningú estarà obligat a parlar.

Es practica una escolta activa i de respecte mutu per part de totes les persones participants, malgrat que no es comparteixi la visió exposada.

En finalitzar la sessió tothom és convidat a continuar participant mitjançant el full de valoració, incloent-hi valoracions sobre la sessió Eep, l'expressió de necessitats no satisfetes, o l'expressió de propostes/idees creatives que contribueixin a la transformació positiva del conflicte.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

Durant el desenvolupament de la iniciativa Eep! es va declarar l'estat d'alarma i ha sorgit l'estat de confinament decretat per la situació de pandèmia de la Covid-19, la qual cosa ha impedit poder continuar amb les sessions presencialment. Tot i així s'ha adaptat la proposta de l'Ésser en Pau/Catalunya-Espanya de manera virtual, fet que ha tingut molt bona rebuda per part de les participants.

Aquest plantejament va portar a la Fundació Carta de la Pau a plantejar la possibilitat d'obrir un nou espai Eep! focalitzat en el confinament i les oportunitats de canvis culturals i estructurals causats per la pandèmia de la Covid-19.

Els principals reptes i dificultats van ser: adaptar la metodologia, inicialment pensada per a sessions presencials, a un format no presencial, a partir d'eines tecnològiques que permetessin una adequada participació i generació de clima de confiança; també obrir, iniciar i difondre una nova iniciativa al bell inici de la situació de crisi i confusió de l'inici del confinament, amb el repte d'esdevenir un espai i temps de referència i d'harmonització enmig la pandèmia; per últim, s'han superat les dificultats de difusió i de garantir la participació continuada i amb pluralitat d'almenys 20 persones a cada sessió, tant presència (primer) com via remota (en un segon moment).

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La facilitació de plurilogos permet intercanviar experiències relacionades amb diversos entorns de conflicte, aportant una visió de respecte vers les idees i pensaments oposats i contribuint, així, a l'apropament de les parts i escurçant les distàncies ideològiques entre les persones.

No és una iniciativa de mediació entre persones o col·lectius enfrontats directament, sinó que pretén ser una proposta pacificadora i transformadora de les persones, els entorns i la polis. D'aquesta manera les participants no ho viuen com una mera cerca de solucions als problemes, sinó com un intercanvi d'experiències que permet entendre les diferents visions (a voltes oposades i fins i tot enfrontades) i, a través d'aquesta nova iniciativa Eep! albira nous horitzons individuals i socials i facilitant una reparació del teixit social malmès.

La metodologia innovadora de creació específica, en tres moviments diferenciats i interconnectats, permet l'adequada preparació, la interiorització, l'exteriorització així com la generació d'una visió en comú nodridora; tot això, es fa en un context de generació de confiança i confidencialitat, que és el que aporta la Regla de Chatham House, ja que permet que totes les persones que participen a l'Eep es puguin sentir segures i confiades a l'hora de compartir les seves experiències vitals.

A més, els principis de l'Eep ofereixen un espai i temps nou d'interiorització, d'expressió i d'escolta de qualitat i respecte cap a les persones, els seus pensaments, idees, creences, emocions i experiències vitals, practicant una actitud d'escolta activa que fa que en cap moment ningú es pugui sentir jutjat pels seus pensaments, idees o sentiments.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

En ser una facilitació de plurilogos per intercanviar experiències relacionades amb diversos entorns de conflicte, l'Eep permet ser replicat a molts entorns i col·lectius diversos, que es trobin en una situació conflictiva i de divisió social.

Un clar exemple ha estat la posada en marxa de l'Eep/Pandèmia, durant la situació de confinament decretada per l'estat d'emergència a causa de la Covid-19. S'ha establert un espai virtual, un cop per setmana, on poder compartir les experiències individuals i col·lectives provocades per la situació de pandèmia. Seguint la mateixa metodologia i estructura de les sessions de l'Eep Catalunya-Espanya, s'han desenvolupat 5 sessions de dues hores de durada, en les que hi ha participat més de 50 persones en total. De la mateixa manera que a l'Eep Catalunya-Espanya, hi ha persones que hi participen de manera continuada i altres que ho fan, només, a algunes sessions.

La posada en marxa de les sessions virtuals fa que l'Eep permeti apropar no només les idees, sentiments i pensaments, sinó que també les persones de diferents territoris i realitats separats per la distància física. L'adaptació realitzada de l'Eep a tots els nivells, inclosos els metodològics, permeten la replicabilitat àgil així com la possibilitat d'una replicabilitat a demanda i segons l'àmbit organitzacional, social, de continguts i d'objectius a demanda que es pogués plantejar.

FUNDACIÓ CARTA DE LA PAU DIRIGIDA A L'ONU

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Estatal

Forma jurídica: Fundació

15 persones sòcies

10 persones treballadores

2 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

10 persones voluntàries

Persones ateses:

- 77 a serveis a la infància i la joventut
- 152 a serveis de cohesió i dinamització social
- 25 a ateses a altres col·lectius

www.cartadelapau.org

Breu història de l'organització:

La Fundació Carta de la Pau dirigida a l'ONU és una entitat que ha complert més de vint-i-cinc anys treballant per la cultura de la Pau i la construcció de la Convivència. Treballa per construir entorns de pau i convivència. Centra el seu treball a desenvolupar factors constitutius d'una convivència i una pau duradores: la gestió dels ressentiments, el lideratge ètic, el diàleg, l'enfortiment de la cultura democràtica i la reconciliació. Fem propostes d'impacte social i transformadores.

Des dels seus inicis, a partir de la presentació del text "Carta de la Pau dirigida a l'ONU" al Secretari General de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) Sr. Boutros Ghali l'any 1995 i la posterior promoció del text en més de 80 països, la Fundació ha

treballat en els seus objectius missionals, generant propostes de pau i convivència.

L'acció social és una de les línies prioritàries de la Fundació, atesa la gran demanda actual de propostes per a la convivència i la cohesió social.

Així, treballa per generar propostes per construir convivència i pau en els col·lectius, els barris i les ciutats on, o bé hi ha unes problemàtiques socials per donar respostes o bé hi ha oportunitats que cal potenciar. Amb la seva acció, acompanya per a transformar realitats socials, a resoldre problemes i conflictes i a recosir relacions socials malmeses.

Missió:

La missió de l'entitat és apoderar persones per pacificar entorns. A través d'impulsar propostes de construcció de pau i convivència mitjançant:

Reflexió i investigació entorn la pau i la convivència harmònica: elaborant estudis i generant debats, amb metodologies basades en la màxima sinergia entre les diferents galàxies de ponents.

Formació en construcció de pau positiva: cursos i seminaris especialitzats traient el màxim rendiment de les noves tecnologies. A nivell internacional el postgrau universitari en "Cultura de Pau, cohesió social i diàleg intercultural: aplicacions pràctiques" organitzat conjuntament amb la Universitat de Barcelona-IL3.

Accions de sensibilització i pedagogia per a la pau: edició i publicació de material didàctic i de sensibilització tant a nivell local, estatal com internacional.

L'acció social per la pau, la convivència i la transformació social: amb un impacte en més de 200 joves.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

VITAMINA. LIDERATGE ÈTIC I TRANSFORMACIÓ SOCIAL

Breu descripció:

Vitamina és un programa innovador d'intervenció social per a la convivència, la pau i la cohesió social en barris i en col·lectius en risc d'exclusió social i, també, marcats per l'existència de conflictes de tota mena. És una capacitat i acompanyament de 4 anys que es focalitza en el treball sostingut de capacitats socials i emocionals perquè es fomentin els valors i les accions vers un lideratge ètic per a una transformació social en les joves d'entre 13 i 17 anys. El propòsit principal és que esdevinguin referents positius per al seu entorn.

L'acció principal són les sessions setmanals que es fan amb les joves. Es treballen continguts pedagògics mitjançant la metodologia del Training Group combinada amb tècniques que proposa un equip interdisciplinari de professionals. De forma paral·lela, es realitzen sessions mensuals amb la mateixa metodologia amb les famílies de les joves.

Cada any es treballen 12 capacitats de lideratge ètic.

A més, transversalment, es treballen aquestes capacitats des de 4 nivells diferents (cognitiu, conductual, emocional i transcendent) i des de 4 intel·ligències: emocional (entendre les emocions i les de l'altre), interpersonal (establir vincles de qualitat amb l'altre i relacions positives), intra-personal (poder reconèixer i detectar les competències i virtuts pròpies de cada un i cada una) i espiritual (visió transcendent).

Per complementar tota aquesta capacitació també treballa en diferents línies d'actuació:

- L'acció directa: les sessions grupals d'hora i mitja de capacitació en lideratge ètic setmanal amb joves i les sessions familiars mensuals.
- El seguiment de casos: el treball en xarxa.
- Les xerrades d'experts/es
- Sortides: l'Stage d'Estiu i les sortides d'impacte trimestrals.
- Transformació social: un projecte de transformació social, dissenyat i liderat per les joves. Aquest projecte s'implementa durant el tercer any de Vitamina

Per a més informació: <http://cartadelapau.org/vitamina-lideratge-etica-i-transformacio-social/>

Aportació de valor de la iniciativa:

Es desenvolupa mitjançant una metodologia innovadora aplicada de forma pionera al camp social que permet el treball de capacitats a través del grup. A més del desenvolupament individual de capacitats, també permet veure la força del treball en xarxa, en sinergia amb les entitats socials del barri.

El 3r any les joves lideren un projecte de transformació social. L'objectiu és que esdevinguin agents responsables de canvi en els entorns més propers, amb la finalitat de millorar la pròpia qualitat de vida i la de les persones que integren aquests entorns. Considerem que amb els 2 anys de formació previs, ja han consolidat les capacitats i coneixements que els permetran dissenyar i implementar un Projecte de Transformació Social, acompanyades i assessorades per l'equip Vitamina. Aquest projecte pretén donar resposta a necessitats que els propis joves detecten, i que sigui d'interès i motivació per a ells. Aquesta experiència fomenta la consciència i participació activa en la vida social.

Principals objectius assolits:

L'objectiu principal és apoderar i capacitar preadolescents, adolescents i joves perquè esdevinguin referents positius i liderin processos de transformació social en els seus barris i entorns. Durant els 5 anys de la vida de Vitamina hi han participat més de 200 joves, moltes de les quals han esdevingut agents de canvi i de transformació en els seus entorns propers. Algunes d'elles desenvolupant projectes de voluntariat i altres participant activament en entitats socials.

A més, la participació de Vitamina els ha permès crear una bona xarxa social i afectiva a més de disposar d'espais de reflexió conjunta on fer sentir la seva veu.

Vitamina també ha atès les necessitats individuals de les joves i ha contribuït a augmentar les habilitats emocionals i socials, així

com habilitats en lideratge ètic i resolució pacífica de conflictes.

La possibilitat de poder participar en activitats i sortides al llarg dels quatre anys de Programa, també ha augmentat la motivació de les joves per participar en activitats culturals, esportives, d'oci o de transformació social, sostingudes en el temps.

Els grups de tercer any han desenvolupat un projecte de Transformació social en els seus entorns; projecte pensat, desenvolupat i liderat per les joves dels diferents grups. L'acompanyament de mentoria del 4t any també s'ha desenvolupat amb èxit als diferents grups que ja han desenvolupat tot Vitamina. La participació de persones mentores al programa permet oferir a les joves noves visions, idees i reflex.

Principals resultats obtinguts:

Des dels seus inicis han participat en el programa Vitamina més de 200 joves i les seves famílies. En total s'han posat en marxa 10 grups a Catalunya, dels quals 2 ja han acabat els 4 anys de capacitació. A més s'ha implementat el programa Vitamina-T a República Dominicana, amb la participació de més de 80 joves en diferents grups i territoris.

A tots els grups Vitamina s'ha assolit una assistència continuada del 80% a les sessions setmanals de joves.

Per part de les participants hi ha una molt bona valoració dels resultats obtinguts, aconseguint una puntuació de 7 sobre 10 en la percepció positiva de les sessions i de les capacitats adquirides.

Els resultats dels tests d'avaluació demostren una bona adquisició de les capacitats i la millora de l'autoconcepte global de les joves participants, obtenint una puntuació major de 50 sobre 100 per a les diferents dimensions en la majoria de les joves.

Els grups de tercer any han desenvolupat projectes de transformació social en els seus entorns propers, que han tingut una repercussió sensibilitzadora molt forta, tant a les joves participants com a les persones del seu entorn.

Algunes de les joves de Vitamina han mantingut la relació iniciada amb entitats relacionades al programa, desenvolupant tasques de voluntariat, com per exemple esdevenir la coordinadora d'un grup de joves del Projecte Transpirenaica Social Solidària.

Abast de l'experiència:

El Programa Vitamina abasta un gran nombre de persones, de territoris, realitats i col·lectius diversos.

Les participants de Vitamina són joves d'entre 13 i 17 anys i les seves famílies, que ja estiguin implicades amb entitats o col·lectius dels seus entorns. A més, Vitamina actua mitjançant el treball en xarxa amb les entitats socials de l'entorn de les joves.

Vitamina actua en barris i col·lectius vulnerabilitzats on la situació de conflicte és la realitat diària. Les joves participants de Vitamina provenen de realitats familiars i culturals molt diverses, com poden ser de procedències de països del Sud Global o de realitats culturals minoritzades com poden ser les persones del Poble Gitano de Catalunya. Actualment hi ha 4 grups Vitamina del Poble Gitano dinamitzats per dues facilitadores gitanes les quals han estat formades i contractades per la Fundació per formar part de l'equip Vitamina.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 9

Membres equips directius: 1

Ateses: 200

Voluntàries: 10

Altres: 12 connectors

Principals factors clau d'èxit:

Els factors clau de l'èxit de la iniciativa són el caràcter complementari que té el programa, ja que no pretén ser una iniciativa més si no una proposta complementària i reforçadora a les que ja existeixen en el barri, sostinguda en el temps durant quatre anys.

El treball en xarxa és fonamental per a l'èxit de Vitamina, tant en la construcció de nous grups com en el desenvolupament dels 4 anys de capacitació. A més, un dels objectius de Vitamina és establir xarxes socials segures i respectuoses; a través del treball conjunt amb altres entitats, centres educatius i agents significatius dels territoris, les participants a Vitamina aconsegueixen establir unes xarxes socioafectives duradores i de qualitat.

Un altre factor clau és la implicació i el compromís dels joves participants, i també de les seves famílies. Sense el compromís individual i grupal no és possible el desenvolupament dels grups Vitamina. A més, el fet que les joves participants ja formin part del teixit associatiu fa que aquest compromís sigui real i continuat durant els 4 anys de capacitació del programa.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Tenint en compte que cada grup Vitamina té una realitat concreta i per tant unes dificultats diferents, sí que es poden descriure unes dificultats compartides a tots els grups, ja sigui per les característiques socials dels territoris i/o col·lectius o per la situació de vulnerabilitat que pateixen.

La primera dificultat a superar és el compromís d'assistència continuada per part de les participants, si durant les primeres 4 sessions no es compleix no es forma un nou grup. A més, s'hi afegeix la dificultat de la participació de les famílies a les sessions mensuals, assistència imprescindible per al bon funcionament de Vitamina.

Altres factors que solen dificultar Vitamina són qüestions relacionades amb creences religioses i costums culturals de les famílies de les joves, que a vegades poden portar a desacords sobre certs temes i activitats. Aquests conflictes es resolen a les sessions familiars per part de l'equip Vitamina.

En els grups del Poble Gitano és complicat organitzar sortides de més d'un dia, així que s'adapten les activitats a les realitats de cada grup, tenint en compte les opinions de les famílies.

A més, l'equip tècnic de Vitamina també s'ha trobat amb casos individuals de conflictes diversos (violència familiar, desatenció, manca de recursos...) els quals ha acompanyat i ha fet el seguiment adequat i individualitzat per a solucionar les diferents qüestions de gravetat.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El projecte aplica una metodologia basada en el Training Group (avalat per la Massachusetts Institute of Technology, Boston, EUA). Aquest és un mètode per treballar les capacitats personals, sobretot per adquirir habilitats d'autoconeixement, de seguretat pròpia i de confiança segons el lideratge. És un mètode que té molta presència en la cultura organitzacional anglosaxona (especialment en l'àmbit d'emprenedoria i àmbit aeroespacial) però no en Europa ni en el món social i/o educatiu. S'ha realitzat, de forma innovadora i pionera, l'adaptació acurada de la metodologia TG al camp social. Els beneficis de treballar en grup són infinitament majors que el treball individual, sobretot en l'etapa de l'adolescència. El treball i l'aprenentatge entre iguals té molt més poder d'influència per generar canvis de personalitat i de conducta quan l'aprenentatge és entre edats homogènies que no pas amb una figura d'autoritat.

L'efecte d'universalitat: parlar de les preocupacions, gestionar els ressentiments, manifestar les inseguretats i les ansietats, fer-ho públic entre un grup d'iguals, suposa sentir-se identificat i alleuja el sentiment de soledat. Compartir-ho evidencia que l'altre comparteix les mateixes preocupacions o semblants.

El projecte Vitamina aposta per un lideratge ètic i una educació cap a l'ésser humà en totes les seves dimensions. És una proposta educativa integral a través del treball de 4 eixos: Eix Personal, Eix Relacional, Eix Social Emprenedor, Eix Assoliment de l'autonomia. A més ho fa mitjançant 4 nivells a cada eix (emocional, cognitiu, conductual i transcendent). Això permet el desplegament de capacitats personals i en lideratge ètic.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El Programa Vitamina està pensat i organitzat per dur a terme a qualsevol territori o col·lectiu, tant de Catalunya, de la resta de l'Estat com d'altres països del món. Un exemple clar és la posada en marxa de Vitamina a República Dominicana, on actualment ja hi ha més de 12 grups.

El Programa Vitamina va començar al barri de la Mina, de Sant Adrià del Besos (d'on sorgeix el nom) i actualment ja actua a les localitats de Mataró, Santa Coloma de Gramenet, Cambrils i Tarragona.

Perquè aquesta replicabilitat sigui adequada i es pugui dur a terme per a agents socials del territori, una part de Vitamina està pensada per a la formació de noves persones facilitadores de nous grups. Aquesta formació, anomenada Vitamina-T, permet el desplegament de totes les eines de Vitamina amb la formació i l'acompanyament, per part de l'equip tècnic de Vitamina, i el posterior seguiment dels primers 4 anys del Programa.

S'està duent a terme a molts territoris, a més hi ha Vitamina-T que permet fer el seguiment i posada en marxa de nous grups Vitamina, adaptant el programa a la realitat concreta de cada territori i/o col·lectiu. En aquests moments estem enmig de dos processos d'exploració i disseny de replicabilitat de Vitamina-T amb localitats vulnerabilitzades del sud d'Espanya així com de localitats de Xile.

FUNDACIÓ ESCOLTA JOSEP CAROL

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

14 persones treballadores

10 persones voluntàries

Persones ateses:

- 375 a serveis a la infància i la joventut

www.josepcarol.cat

Breu història de l'organització:

La Fundació Escolta Josep Carol (d'ara endavant FEJC) va ser creada el 1997 per Escoltes Catalans amb l'objectiu d'amplificar la presència de l'escoltisme a Catalunya, mitjançant propostes de serveis educatius i de lleure complementaris a l'escola i a les activitats dels agrupaments escoltes, així com vertebrant una proposta formativa de lleure educatiu per a educadors i educadores en el lleure, des de l'Escola FORCA. A més, la Fundació Escolta Josep Carol canalitza recursos i expertesa d'antics membres i gent propera al moviment a través de la xarxa de suport Amescoltes.

Missió:

La FEJC, creada per Escoltes Catalans, té com a missió promoure l'educació d'infants i joves en la ciutadania responsable i en els valors propis de l'escoltisme laic català. Aquests objectius es por-

ten a terme a través del suport a la tasca educativa i associativa d'Escoltes Catalans, de la generació de reflexió i pensament, de la formació d'educadors i educadores i de la prestació de serveis en l'entorn educatiu. Per tant, des de la Fundació es treballa per promoure els valors de la democràcia, la laïcitat, la catalanitat, la coeducació, el compromís, l'esperit crític, l'honestedat, la solidaritat, la participació i l'estima per la natura; valors que es comparteixen amb Escoltes Catalans.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

CASAL JOVES QUICO SABATÉ

Breu descripció

El projecte es desenvolupa al Casal Quico Sabaté de la FEJC al barri de Santa Eulàlia de l'Hospitalet de Llobregat on, fins ara, no hi havia cap oferta de lleure educatiu per a joves i adolescents d'entre 16 i 18 anys. Una iniciativa que neix arran de les experiències positives de participació comunitària amb l'IES Santa Eulàlia en el marc d'un projecte d'aprenentatge i servei iniciat i impulsat per la FEJC, el curs 2018-19 amb joves de 4t d'ESO. És a partir d'aquest projecte que es planteja la necessitat de crear una proposta ordinària per a adolescents del barri.

Actualment l'equip del Casal compta amb dos grups d'un total de 22 joves amb qui s'ha iniciat una nova experiència educativa que pretén acompanyar-les en el seu procés de creixement. Empeses per un interès i motivació, comparteixen un espai de trobada setmanal on troben una proposta pedagògica i d'oci alternatiu emmarcada en el camp del lleure. Una proposta basada en l'apoderament d'infants i joves que, a més, permet perllongar l'atenció dels 3 als 18 anys, generant un impacte positiu en la vinculació de les joves amb el barri i fent-les més conscients del seu entorn més proper.

Així doncs, l'experiència al Casal Joves genera unes dinàmiques de grup entre adolescents i joves mitjançant les quals canalitzen les seves inquietuds i motivacions. En aquest procés, el grup es consolida i planteja reptes i objectius dels quals en poden néixer nous projectes. És, doncs, aquesta la lògica d'un projecte socio-educatiu que pretén generar un impacte en joves i, alhora, en la vida col·lectiva del barri en el qual hi viuen, realitzant iniciatives de servei a la comunitat.

A més, el projecte compta amb el suport dels centres de l'IES Santa Eulàlia, l'IES Bisbe Berenguer i l'IES Jaume Botey, així com l'acompanyament tècnic del Departament d'Educació de l'Ajuntament de l'Hospitalet, creant una xarxa d'agents de la comunitat educativa que permeten acompanyar i assentar aquest projecte.

Aportació de valor de la iniciativa:

El projecte Joves del Casal Quico Sabaté no només esdevé una alternativa socioeducativa per a joves sinó que genera un impacte en l'entorn del barri, ja que del procés de creació del grup en sorgeixen noves iniciatives de naturalesa comunitària. L'objectiu

és que, en consonància amb la FEJC i Escoltes Catalans, el Casal esdevingui la base per impulsar les joves a participar de la vida col·lectiva del barri, analitzant l'entorn que les envolta, proposant accions de canvi i realitzant projectes de servei a la comunitat.

Així mateix, en el Casal no només s'estableixen dinàmiques i relacions entre el grup de joves sinó que, alhora, interaccionen amb el col·lectiu d'infants dinamitzant activitats i donant suport a l'equip educatiu del Casal. D'aquesta manera, les joves i adolescents participen de l'activitat ordinària del Casal al mateix temps que treballen competències com l'autogestió, la cohesió de grup i el treball en equip.

Principals objectius assolits:

El principal objectiu assolit és haver estructurat una proposta socioeducativa per a joves i adolescents de l'Hospitalet de Llobregat que, fins ara, era inexistent. D'aquesta manera, s'han creat dos grups de joves estables durant tot el curs que poden disposar d'un espai de participació i trobada.

En segon lloc, la creació del grup ha permès implicar els i les joves en la vida col·lectiva i comunitària, participant de les activitats ordinàries del Casal i col·laborant amb altres entitats i serveis del barri.

Per últim, en termes de presència i visibilitat, s'ha aconseguit difondre i fer visible el projecte a la comunitat i s'ha generat una xarxa de col·laboració entre entitats i plataformes del barri i l'entorn. El grup ha col·laborat en un projecte amb l'entitat Cultura Tretze i amb joves de l'Institut Santa Eulàlia; un projecte amb l'objectiu de crear un punt de trobada per a reflexionar sobre la participació i incidència que tenen les joves del barri en la vida col·lectiva dinamitzat per estudiants de la Universitat de Barcelona.

Principals resultats obtinguts:

S'han creat dos grups de joves i adolescents (un de 12 i un altre de 10) d'entre 17 i 18 anys que, setmanalment, es reuneixen al Casal on realitzen un treball de desenvolupament personal i col·lectiu en competències socioafectives, a partir del treball en equip i la creació d'un vincle amb iguals i amb el personal educador, així com en competències intel·lectuals.

Han sorgit diverses iniciatives de les joves, com ara: dinamitzacions de sessions físicoesportives per a la resta d'infants del Casal (classes de "Zumba"), tallers de diversa índole, com un concurs de cuina on cadascuna elaborava un plat típic de la seva cultura i/o el seu país d'origen, inici de formació d'un grup de Hip Hop/Rap i d'un projecte sobre l'Anarquia.

Pel que fa a la relació i implicació amb la comunitat, s'han iniciat trobades amb altres entitats per tal de posar sobre la taula quines són les necessitats del barri i de quina manera poden actuar i participar per tal de generar un impacte positiu. Paral·lelament, s'ha col·laborat en un projecte amb l'Associació Cultura Tretze i amb joves de l'Institut de Santa Eulàlia. Alhora, s'ha col·laborat en un altre projecte de participació juvenil dinamitzat per estudiants de màster de la Universitat de Barcelona.

Abast de l'experiència:

El Casal Joves genera un espai de trobada per tal d'acompanyar i guiar les joves i adolescents en un procés d'aprenentatge i desenvolupament personal i col·lectiu, basat en l'autogestió, la cohesió de grup i el treball en equip. Per tant, l'objectiu del projecte és esdevenir un detonant per a la creació de noves alternatives i iniciatives sorgides de les joves i adolescents, amb un impacte i retorn social a l'entorn i en el context en el qual viuen, fent-les protagonistes de l'acció i el canvi social a partir dels seus reptes, motivacions i interessos.

Alhora, treballant amb el suport i la metodologia d'Escoltes Catalans, es vol incentivar al grup a establir-se com a Agrupament Escolta i que, d'aquesta manera, pugui oferir de forma autogestionada una proposta socioeducativa de lleure educatiu voluntari a la resta de joves, infants i adolescents del seu entorn, que fins ara no disposen d'aquesta oferta i esdevenir en un agent educatiu clau en aquest indret.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 6

Principals factors clau d'èxit:

Per una banda, haver construït un espai adequat i de confiança per a joves i adolescents que posa els seus interessos i motivacions al centre de l'acció, on es poden sentir acompanyades i on se senten protagonistes i participants del seu propi procés d'aprenentatge i desenvolupament personal i grupal, al mateix temps que interactuen amb l'entorn i esdevenen part del canvi social al seu entorn proper.

Per l'altra, haver teixit una xarxa entre agents i entitats del territori i la comunitat que permet generar iniciatives i activitats conjuntes per tal que es generin sinergies i intercanvis de coneixement. Creuen en el treball comunitari com a factor clau en l'èxit de tota iniciativa, mai possible si no és vinculant-la al context en què es desenvolupa i fomentada en el suport mutu.

Des del Casal Quico Sabaté s'interactua amb Serveis Socials de Districte, escoles, instituts, educadores de carrer, AMPA i AFA, Comissió de la Festa Major del barri, Consell de l'Esplai i Agrupaments de l'Hospitalet a més d'altres entitats. El propòsit d'aquesta xarxa de relacions és tant donar (el coneixement en el lleure, possibles col·laboracions, projectes) com rebre (informació dels infants i joves dels centres educatius, de serveis socials) per tal de poder estructurar un projecte d'intervenció socioeducativa més fort i arrelat al barri.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Una de les primeres dificultats era poder arribar i captar l'interès del col·lectiu adolescent. Es feia imprescindible crear un espai de trobada adequat als interessos i motivacions de les joves i en el qual es puguin sentir còmodes, confiant en l'equip educador com a referent en el seu acompanyament i desenvolupament. Així doncs, gràcies a l'equip i a la creació d'una xarxa d'agents de la comunitat educativa de l'entorn s'ha pogut fer visible la iniciativa i així arribar a diverses joves que s'han apuntat al projecte.

A continuació, un dels reptes següents implicava aconseguir, mantenir i consolidar el grup de forma estable i continuada en el temps. Mitjançant el treball basat en projectes i el mètode escolta, posant les adolescents al centre de l'acció i fent-les protagonistes, adequant les activitats als interessos i motivacions d'aquestes s'ha aconseguit establir el grup al llarg del curs.

Finalment, el repte més important se centrava a fer possible que el mateix grup fos el qui, de manera autogestionada, anés definint els propis objectius buscant solucions i alternatives a les dificultats sorgides durant el procés. En aquest sentit, el rol de l'equip educador s'ha centrat a acompanyar i guiar la seva acció, permetent que el grup hagi anat trobant el sentit de la seva activitat.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Els elements identificadors del projecte parteixen del mètode escolta. Un mètode que combina una sèrie d'elements educatius integrats: pren com a base uns principis i valors ètics i d'esforç continu. Es basa en la pedagogia de l'acció, és a dir, l'educació activa i aprendre fent.

L'experiència es basa en aquesta proposta metodològica:

- Afavorint un espai de trobada per compartir i generant nous projectes: amb la pertinença a grups petits com a agents de socialització proporcionant oportunitats per descobrir i acceptar progressivament la idea de responsabilitat i autonomia.
- Acompanyant el creixement de les idees pròpies i les del grup: el rol de l'equip educatiu consisteix a guiar i acompanyar les motivacions individuals i de grup.
- Enllaçant el grup amb la seva comunitat: prenent l'entorn social com un factor clau a tenir en compte i en el que s'ha de participar activament i responsablement.

Així doncs el projecte joves Quico proposa posar els i les joves en el centre del projecte, fent que aquests siguin participants del procés pedagògic i no pas consumidors passius d'oci/lleure. Entenent que és part del procés d'aprenentatge, i també del canvi i que, per tant, mitjançant la creació d'un espai de trobada i un acompanyament òptim en poden sortir nous projectes basats en les seves idees pròpies i de grup.

Tots aquests elements structuren una proposta innovadora pel fet que s'inicien en un entorn on mancava una iniciativa d'aquestes característiques per a joves. En definitiva, s'ha introduït la metodologia escolta al barri de Santa Eulàlia oferint una experiència a joves no només innovadora sinó també pionera.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Per tal que el projecte pugui ser replicat, es consideren necessaris els factors següents:

- El programa proposat al grup de joves no es pot replicar exactament, però si l'estructura d'aprenentatge progressiu que ha marcat l'equip educatiu. Així doncs, un nou equip educatiu es podria servir d'aquesta pauta per a dissenyar programes de dinamització per a joves que no participen en cap proposta de lleure.
- És un projecte que es pot incloure en el catàleg de bones pràctiques d'educació comunitària de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat, per tal que aquest espai de difusió permeti que altres entitats de la ciutat puguin desenvolupar idees similars, així com al banc d'experiències d'Aprenentatge i Servei.
- Aquesta experiència es pot capitalitzar per tal de fer un treball similar (projectes d'Aprenentatge i Servei amb instituts, treball comunitari, cerca de finançament local i especialitzat, inici de treball amb joves, exploració d'opcions d'obertura d'un agrupament) en indrets on no hi hagi propostes per a joves, ni voluntàries ni remunerades.
- La voluntat del treball iniciat amb joves s'ha de poder consolidar amb la creació d'un agrupament escolta, tal com s'ha esmentat anteriorment, i que, per tant, l'abast de l'acció amb joves prengui una nova dimensió. Compartir aquesta experiència amb les entitats escoltes permetria poder iniciar nous projectes per tal de dinamitzar joves en entorns locals on no hi ha oferta de lleure de base voluntària, en coordinació amb les organitzacions escoltes, per tal de poder créixer en nombre d'agrupaments escoltes catalans.

FUNDACIÓ ESPIGOLADORS

Municipi: El Prat de Llobregat

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

7 persones sòcies

25 persones contractades

10 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

600 persones voluntàries

Persones ateses:

- 4.670 infants i joves participants en accions de sensibilització
- 15 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 3 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 744.806 racions d'aliments servides i 9.800 famílies beneficiàries a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 30 a serveis de cohesió i dinamització social
- 11 persones en situació de risc d'exclusió social han fet pràctiques formatives a ateses a altres col·lectius.

www.espigoladors.cat

Breu història de l'organització:

La Fundació Espigoladors va néixer l'any 2014 per donar resposta a tres problemàtiques socials i ambientals que, malgrat estar paleses en tot moment, durant la crisi del 2008 es van multiplicar. Aquestes són el malbaratament alimentari, la falta d'accés a una alimentació saludable i la manca d'oportunitats laborals de les persones en situació de risc d'exclusió social.

L'activitat que dona nom a l'entitat i que és el punt central de la seva activitat és l'espigolament. Aquest consisteix en la recollida directament dels camps del sector primari, en col·laboració amb persones voluntàries, de les fruites i verdures que no s'han pogut comercialitzar a causa dels excedents de producció o de les polítiques estètiques i de calibre que regeixen el mercat alimentari. El 95% dels aliments recuperats es canalitzen a entitats socials que treballen per garantir el dret a una alimentació saludable dels col·lectius més vulnerables. El 5% restant el transformen en conserves vegetals al seu obrador, un espai de formació i d'interacció sociolaboral.

A més, també fan una aposta per l'educació ambiental i la sensibilització. Volen crear una xarxa ciutadana informada i compromesa en la lluita contra aquestes tres problemàtiques, i consideren que l'educació és l'eina més potent per aconseguir-ho.

Missió:

Espigoladors és una empresa social que pretén incidir en tres problemes de la societat actual: el malbaratament alimentari; la manca d'accés a una alimentació sana i saludable d'alguns col·lectius en situació de risc d'exclusió social; i la manca d'oportunitats d'aquests col·lectius.

Els seus objectius són: reduir l'índex de malbaratament de fruita i verdura a través de l'acció directa i d'una pràctica participativa, inclusiva i transformadora; reduir l'impacte ambiental que es genera a partir del malbaratament alimentari (emissió de CO₂, malbaratament de l'aigua, ús del sol, etc.); generar oportunitats a les persones en situació de risc d'exclusió social d'una manera transformadora i apoderadora; augmentar el nombre de persones sensibilitzades entorn del greu problema de les pèrdues i el malbaratament a través d'activitats de sensibilització diverses; garantir l'accés a una alimentació digna i saludable per a totes les persones, especialment la dels col·lectius més vulnerables.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PREMI #ELMENJARNOESLLENÇA. UNA EINA DE TRANSFORMACIÓ EDUCATIVA

Breu descripció:

Durant el curs 2019-2020 han celebrat la 5a edició del Premi #elmenjarnoesllença, un certamen creatiu destinat a infants i joves per prevenir la generació de pèrdues i malbaratament alimentari. Un dels objectius centrals de la Fundació Espigoladors és la creació d'un moviment ciutadà a través de la sensibilització i l'educació que treballi per l'aprofitament alimentari i per la construcció de realitats més justes, sostenibles i solidàries. Volen incidir especialment en infants i joves perquè consideren que són agents de canvi molt potents, amb visions, anàlisis i idees essencials que cal potenciar i fer arribar a un públic extens.

El Premi és una eina per fomentar la implicació d'aquests dos col·lectius i per fer sentir la seva veu i les seves idees. Des de la

Fundació Espigoladors es realitzen tallers educatius a escoles i instituts per tal d'acompanyar a infants i joves a fer-se conscients de la problemàtica de les pèrdues i el malbaratament alimentari, i animar-los a aportar-hi solucions des del seu entorn local. D'aquests tallers en neix el Premi, que permet seguir tractant aquesta problemàtica tant a l'aula com en espais personals.

La categoria infantil consisteix en la presentació d'un conte il·lustrat que reflexioni sobre les causes i conseqüències de les pèrdues i el malbaratament. Els infants s'hi poden presentar de manera individual o col·lectiva, i les propostes finalistes de l'edició d'enguany han quedat recollides en una edició impresa, que han coeditat amb la cooperativa Pol·len Edicions. Aquest recull, titulat "El menjar no es llença: el relat de les criatures sobre l'aprofitament alimentari", que es troba a la xarxa de llibreries de Catalunya, compta amb una guia didàctica perquè totes les persones es puguin convertir en agents sensibilitzadors vers aquesta problemàtica. A la categoria juvenil demanen als i les joves que facin arribar, a través d'un vídeo, les seves idees i propostes innovadores per fer front al malbaratament d'aliments.

Aportació de valor de la iniciativa:

- Conèixer les causes i les conseqüències del malbaratament alimentari.
- Analitzar les conseqüències ambientals que se'n deriven i vincular-les amb el context d'emergència climàtica.
- Fomentar la reflexió sobre temes com: desigualtats socials, consum responsable, sostenibilitat, sistemes agroalimentaris, desigualtats Nord-Sud.
- Analitzar críticament l'entorn i entendre la relació global-local.
- Idear solucions col·lectives i comunitàries per tal de fer front als reptes socials i ambientals.
- Potenciar la capacitat d'innovació i creació de les participants.
- Repensar els nostres models i hàbits de consum, així com la relació amb el nostre entorn, fomentant una actitud solidària, sostenible i compromesa.
- Fomentar la consciència sobre la importància dels moviments ciutadans.
- Crear xarxa entre escoles, mestres, alumnes i famílies per actuar col·lectivament en pro d'una reivindicació.
- Incrementar el nombre d'escoles conscienciades i interessades a reduir i prevenir el malbaratament alimentari.

Principals objectius assolits:

- Apoderar els i les joves i la ciutadania a donar solucions a un repte social i ambiental. Fomentar un rol actiu entre el públic objectiu de l'actuació.
- Transmetre i fomentar el valor dels aliments i la cultura de l'aprofitament. Conscienciar sobre les pèrdues i el malbaratament alimentari: les seves causes i conseqüències.
- Fomentar la capacitat d'aplicar mètodes i solucions innovadores que tinguin en compte totes les parts implicades i el context estructural que les envolta.

- Fomentar la capacitat d'anàlisi crítica. S'encoratja a tots i totes les participants del Premi a estudiar i analitzar la problemàtica de les pèrdues i el malbaratament alimentari tenint en compte tots els agents implicats, els papers que hi juguen, les seves causes globals, estructurals i conjunturals, i les seves conseqüències als diversos territoris. Infants i joves poden aplicar aquesta anàlisi crítica a tots els reptes que se'ls presentin.
- Potenciar alternatives econòmicament sostenibles.
- Potenciar la creació de solucions plausibles a escala local.
- Conscienciar sobre la capacitat que tenen els moviments i canvis locals a l'hora d'influir i crear canvis globals.
- Incrementar el nombre d'escoles conscienciades i interessades a reduir i prevenir el malbaratament alimentari.

Principals resultats obtinguts:

Al llarg dels seus cinc anys de trajectòria, el Premi #elmenjarno-essença ha generat un impacte creixent edició rere edició, amb cada vegada més infants, joves, mestres, famílies i centres implicats. A més, també s'observa un abast territorial més gran dels i les participants. En aquesta edició del Premi han comptat amb la participació de 781 infants i joves, que al llarg dels cinc anys ha estat de 2.272. L'elevada participació de les dues darreres edicions demostra que el Premi és una iniciativa que s'ha consolidat i que ha esdevingut una eina educativa referent a l'hora de tractar la problemàtica de les pèrdues i el malbaratament alimentari, tant en l'àmbit escolar com en el familiar.

El fet que el Premi transcendeixi el seu àmbit d'acció i encoratgi als agents educatius a idear activitats vinculades a aquesta temàtica per seguir-la tractant, només fa que demostrar la seva capacitat d'implicació.

A més, és una eina que permet apoderar infants i joves, i els anima a fer sentir la seva veu i participar en mobilitzacions socials en pro d'una societat més sostenible, tant des del punt de vista ambiental com des del social.

Per últim, el Premi també fa una funció d'altaveu de les solucions innovadores que han presentat els i les participants. Ho fan a través del jurat, que cada vegada compta amb personalitats més reconegudes com ara l'Arcadi Oliveres, la Natza Farré, i l'Elisenda Roca, i enguany a través de l'edició impresa dels relats finalistes de la categoria infantil.

Abast de l'experiència:

A través del Premi aconsegueixen involucrar cada any a més infants i joves, que s'engresquen a compartir les seves inquietuds i idees per transformar la realitat. A més, es creu que la sensibilització va molt més enllà de la mera participació en el Premi, ja que la majoria de centres educatius continuen treballant el repte, realitzant altres activitats vinculades, transmetent-ho a altres grups i famílies.

A més, el Premi és una eina pedagògica que es pot tractar des de la transversalitat. Enfoca les pèrdues i el malbaratament des d'una visió crítica que té en compte el seu origen sistèmic i que, per tant, interrelaciona tots els vessants que la provoquen: l'econòmica, la social i l'ambiental. En aquesta línia, anima als i les participants a

tenir una visió crítica global a l'hora d'enfocar qualsevol problemàtica o desafiament. Així mateix, també és una eina que pretén demostrar que a través les accions col·lectives creades des de moviments locals, es poden aconseguir canvis globals.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Membres equips directius: 1

Ateses: 781 infants i joves participants

Voluntàries: 15 membres del jurat del Premi 2019

Altres: 36 escoles i instituts han participat al Premi #elmenjarnoesllença del 2019

Principals factors clau d'èxit:

- El Premi #elmenjarnoesllença és una acció original i exemplar perquè apodera els infants i joves, els hi dona veu davant de grans reptes globals i els fa creure en les seves idees per fer front als reptes mediambientals actuals. Ells i elles agafen l'embranchada necessària per a crear un moviment juvenil potent i crític. Aprendre a través d'experiències properes i reals fa adquirir aprenentatges i competències molt significatives i fa que infants i joves s'hi impliquin d'una manera molt més directa.
- El fet que es creïn solucions d'aplicació plausible i local, fomenta la participació d'infants i joves.
- L'experiència que ha ofert haver realitzat aquesta iniciativa durant 5 anys ha permès consolidar-ne el model i convertir-la en un referent.
- El Premi és una iniciativa que va lligada a tallers de sensibilització als centres educatius. Aquests permeten fer una primera introducció a la temàtica, i el Premi n'és la seva continuïtat. El fet de tenir contacte previ amb l'aula permet tenir més facilitat per fomentar la participació.
- Infants i joves veuen que es posa en valor les seves idees i opinions perquè Espigoladors actua com a altaveu de les propostes que presenten al concurs.
- El Premi i els tallers són una eina educativa transformadora que aconsegueix fomentar la participació activa d'infants i joves i persegueix l'objectiu de potenciar la seva capacitat d'imaginació i creació.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- Davant de la gran quantitat d'oferta educativa, no és senzill poder fer-se un lloc als centres educatius i arribar a implicar activament a infants i joves.
- El repte del malbaratament alimentari acaba interpel·lant a infants i joves perquè l'alimentació els resulta una temàtica molt propera, però cal trobar el llenguatge i les eines adients per engrescar-los a participar d'una manera compromesa.

- És una dificultat afegida fer veure a aquests dos col·lectius la interrelació inherent a tota problemàtica social i mediambiental.
- És difícil fer un seguiment exhaustiu de la iniciativa perquè és una proposta molt oberta i que té un gran abast territorial.
- Pel que fa al repartiment de la participació al llarg de tot el territori, resulta difícil fomenar la participació en el Premi a les localitats on no es poden realitzar tallers.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El Premi és una eina innovadora perquè està centrada en la participació activa. El seu objectiu no és merament el de sensibilitzar a infants i joves, sinó que els impulsa a passar a l'acció i els fa creure en les seves idees per fer front a les pèrdues i al malbaratament alimentari. Promou la seva capacitat imaginativa i de creació per idear propostes transformadores des d'una visió crítica i transversal, i que siguin viables i sostenibles, alhora que els apodera. Entenen com a apoderament el procés en què la persona autoreconeix les seves pròpies capacitats, i que permet ser conscient que podem transformar la realitat i construir alternatives. Així, creuen que la participació en el Premi, des de la reflexió i la investigació entorn la problemàtica fins a la ideació i concreció de la proposta, implica aquest procés d'apoderament. Implicar-se activament en aquest repte, significa reconèixer que, com a ciutadanes, des de la dimensió més quotidiana i local, es poden donar solucions a un repte global.

D'altra banda, des de l'entitat s'està posant el focus en transmetre el missatge que cal creativitat per trobar solucions innovadores davant els grans reptes socials i ambientals. Sovint se segueixen donant respostes basades en mètodes "assistencialistes", que no fan més que perpetuar perpetuant el problema. Davant d'això, es transmet el missatge que calen solucions transformadores, per abordar les problemàtiques des de l'arrel. De la mateixa manera que cal que les solucions siguin socialment transformadores, també cal que siguin econòmicament sostenibles i viables.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

- Les pèrdues i el malbaratament alimentari existeixen arreu. Per tant, la temàtica del Premi pot ser replicable.
- És una temàtica que, com que es tracta des de la transversalitat, es pot lligar a les diverses necessitats educatives de cada centre i cada grup d'infants.
- És un model de participació lliure i que per tant no està limitat un territori concret.
- És un Premi lligat als Objectius de Desenvolupament Sostenible marcats per l'Agenda 2030 de l'ONU i al context d'emergència climàtica actual, dues problemàtiques que la comunitat educativa té sobre la taula.

FUNDACIÓ NEN DÉU

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Barcelona, Tiana

Forma jurídica: Fundació

179 persones treballadores

3 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

2 persones voluntàries

Persones ateses:

- 245 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.fundacionendeu.org

Breu història de l'organització:

La Fundació Nen Déu va ser fundada l'any 1892 com un hospital per a fills de persones que venien a treballar a Barcelona però que no disposaven de recursos per a costejar els serveis mèdics que els seus fills necessitaven.

Amb el pas dels anys van anar derivant en atenció a persones amb discapacitat fins que actualment 4 dels 5 centres estan destinats exclusivament a la discapacitat intel·lectual i física associada (Escola d'educació especial, Centre de dia d'atenció especialitzada, Taller ocupacional i Residència) i només el Centre Mèdic està obert a la població en general, fent una atenció a preus socials que fan que molta gent del barri tingui una atenció privada a un molt baix cost.

Missió:

Junts fem créixer l'autonomia de les persones amb discapacitat.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

EDUCANT PERSONES PER A LA SEVA INSERCIÓ A LA SOCIETAT I FAMILIARITAT AMB LA COMUNITAT

Breu descripció:

A l'Escola del Nen Déu atenen diàriament a 124 alumnes amb discapacitat, sent fidels a la missió de donar-los les eines i capacitats necessàries perquè adquireixin la màxima autonomia personal. Amb aquesta missió el que busquen és que tots els alumnes puguin ser inserits socialment i puguin ser bons ciutadans.

Per a l'obtenció d'aquestes habilitats es busca sempre que amb la personalització i adequació de continguts als diferents alumnes, se'ls hi pugui exigir el màxim a cadascun d'ells. A més, es porten a terme col·laboracions amb diferents entitats del barri d'Horta-Guinardó perquè els més grans i els que puguin, facin pràctiques en supermercats, serveis de jardineria i, fins i tot, es preparin pizzes per a la classe, creant així un sentiment de germanor entre les entitats i les persones del barri.

Aportació de valor de la iniciativa:

Amb les diferents col·laboracions que es porten a terme amb les entitats del barri d'Horta-Guinardó, es busca la inclusió social de l'alumnat a la comunitat i, a més, l'educació a la ciutadania en l'existència de la seva realitat, ja que, al obrir-se al barri, es crea una campanya constant de normalització, molt important quant a la creació d'un millor entorn per a tots els ciutadans.

Principals objectius assolits:

Amb aquesta experiència l'objectiu que estan assolint és un sentiment de pertinença al barri per part de la Fundació i, a més, un treball de normalització quant a la discapacitat intel·lectual, acció molt important per a generar millors entorns per a tothom.

Principals resultats obtinguts:

En l'actualitat, tenen convenis amb:

- Serveis de jardineria per al manteniment dels parcs d'Horta.
- Supermercats per a pràctiques dels alumnes que puguin ser inserits laboralment.
- Pizzeria per a practicar la manera de cuinar, molt important quant a l'obtenció d'autonomia.

Abast de l'experiència:

Aquesta experiència té un impacte molt positiu entorn de la Fundació perquè tant la pròpia entitat, com els professorat, l'alumnat i les entitats associades conformen una xarxa de col·laboració que beneficia a tot l'entorn.

L'experiència és original i innovadora quant a la creació d'aquesta xarxa d'interès per a tots els agents implicats i per a formar una comunitat millor.

Tota l'experiència està conformada mitjançant una metodologia predefinida amb tot l'equip de l'escola.

L'abast del projecte és el de totes les persones implicades, tant les organitzacions, com els seus treballadors i les persones de la Fundació.

La idea és poder seguir creixent en aquest projecte en relació a les entitats col·laboradores i les persones a implicar.

Persones implicades en l'experiència:**Treballadores: 96****Membres equips directius: 1****Sòcies: 16****Ateses: 124****Voluntàries: 1****Principals factors clau d'èxit:**

El principal factor d'èxit de la iniciativa és la implicació de totes les persones que formen part d'aquest projecte, per tant, són les entitats i les persones les que fan que el projecte pugui créixer i deixar aquesta empremta en la societat.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La principal dificultat és tota la burocràcia necessària per a arribar a acords amb les entitats i els pares dels alumnes per als permisos pertinents.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Aquesta experiència és innovadora respecte a la creació de les sinergies entre la fundació i les diferents entitats, que cocreen un projecte per a conformar un barri més inclusiu.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Aquesta experiència és replicable quant a que l'únic que es necessita és la intenció de portar-ho a terme, llavors, és la fundació la que ha de trobar entitats interessades a col·laborar en aquest sentit, per tant, és una iniciativa completament replicable.

FUNDACIÓ PRIVADA APADIS

Municipi: Les Franqueses del Vallès

Àmbit geogràfic: Comarcal

Forma jurídica: Fundació

80 persones sòcies

21 persones treballadores

6 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

54 persones voluntàries

Persones ateses:

- 132 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 6 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 5 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.apadis.org

Breu història de l'organització:

L'entitat va iniciar la seva activitat en el 1994, on s'inicia un servei d'oci per a persones amb discapacitat, oferint la possibilitat de proporcionar respir i temps lliure a les seves famílies, en col·laboració amb professors i voluntaris que donaven viabilitat al projecte. Aquesta actuació va generar, el 2002, la constitució de l'Associació Apadis (Associació d'atenció a persones amb discapacitat i als seus familiars). L'any 2005, l'associació constitueix la Fundació Apadis, per atendre i donar resposta a la necessitat laboral de les persones amb discapacitat.

Missió:

Les seves finalitats principals:

- “Promoure la integració social i laboral de les persones amb discapacitat en igualtat de drets i oportunitats”.
- “Millorar la seva qualitat de vida i la dels seus familiars”
- Per assolir aquests objectius tenen els següents principis:
 - Drets i llibertats. Garantia dels drets i les llibertats individuals de les persones amb discapacitat i de la seva protecció jurídica.
 - Principi de protecció. Garanties d'atenció social a les persones amb discapacitat durant tot el seu cicle vital.
 - Principi d'autonomia personal. Promoció de l'autonomia de les persones amb discapacitat mitjançant una major participació en la vida social i econòmica.
 - Principi de qualitat de vida. Significa, per a l'entitat, l'autosatisfacció amb les seves condicions de vida a la llar, a l'escola, al treball i a la societat.
 - Principi d'igualtat d'oportunitats. Que aquest col·lectiu tingui les mateixes possibilitats que la resta de la població per accedir o gaudir dels béns o recursos comunitaris.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PROJECTE D'INTEGRACIÓ LABORAL PER PERSONES AMB DISCAPACITAT

Breu descripció

El Gato Verde és un restaurant i cafeteria, que no disposa de cap subvenció, per promoure la integració social i laboral de les persones amb discapacitat. La finalitat és poder formar-los de manera dual per tal de poder complementar el seu currículum amb experiència prelaboral dins d'un context real d'aprenentatge on la interacció amb els clients és la clau de la normalització i integració social.

Aquest projecte es va iniciar l'any 2014, sent la primera experiència gastronòmica que possibilitava la formació de les persones amb discapacitat. Els cambrers/es i ajudants/es de cuina eren i són persones amb discapacitat que es formen i es preparen per accedir al món laboral.

Actualment fa 6 anys que disposen d'aquest espai, el qual permet incidir significativament en la lluita contra l'estigma, fomentar la participació activa, així com promoure la plena integració social i laboral d'aquest col·lectiu.

Aportació de valor de la iniciativa:

El Gato Verde està ubicat dins del Teatre Auditori de Granollers des de l'any 2016. Aquesta iniciativa ha tingut i té un gran impacte social perquè ha ajudat a trencar estereotips vinculats a la discapacitat. Cada any passen per l'Auditori més de 60.000 persones. Actualment és un projecte de referència que ha possibilitat que APADIS pugui gestionar una cafeteria social al mig de Granollers i una petita botiga dins de l'Hospital de Granollers.

Estan transformant la societat i el seu entorn, sense cap ajuda econòmica, només gràcies a l'esforç de les famílies, voluntaris i professionals que creuen en les CAPACITATS d'aquestes persones en igualtat de drets i oportunitats.

Gràcies a la gran acceptació social d'aquest projecte, han pogut aconseguir més oportunitats laborals a l'empresa ordinària. La cafeteria i el quiosc fan possible un projecte amb ànima que forma part de la ciutat i és referència per construir una ciutat més inclusiva que genera oportunitats.

Principals objectius assolits:

El projecte que es presenta dona resposta a una necessitat FORMATIVA essencial per promoure la integració social i laboral de les persones amb discapacitat intel·lectual, a través de la metodologia de treball personalitzat i amb suport.

Garantir una FORMACIÓ inclusiva i de qualitat per a totes les persones.

Promoure oportunitats d'aprenentatge que siguin de qualitat i significatives. Han aconseguit treballar la igualtat d'oportunitats, construint una societat visible on les persones amb discapacitat són apoderades per aconseguir les seves fites socials i laborals.

Sensibilitzar i informar a les empreses entorn de la responsabilitat social i la necessitat d'oferir oportunitats laborals a les persones amb necessitats especials.

Principals resultats obtinguts:

Els resultats obtinguts han estat:

De tipus quantitatiu:

- Més de 235 persones s'han pogut beneficiar en l'últim any del projecte presentat.
- S'ha realitzat una inclusió i sensibilització comunitària d'aquest col·lectiu, amb les més de 60.000 persones que cada any han visitat el restaurant.
- A través de la metodologia aplicada, el 20% dels participants han pogut aconseguir un contracte laboral en empresa ordinària.

De tipus qualitatiu:

- S'ha possibilitat que les persones amb discapacitat poguessin desenvolupar les seves potencialitats i capacitats mitjançant una formació i unes pràctiques individualitzades.
- Mitjançant els itineraris individualitzats establerts per a cada persona, s'ha pogut identificar el potencial de cada participant, les seves vocacions i preferències per tal que la persona sigui la protagonista en tot moment, del seu procés formatiu i laboral.
- A través del Gato Verde, s'ha pogut vertebrar un espai comunitari, afavorint la cohesió social, l'equitat, l'arrelament i el sentiment de pertinença, promovent la transmissió de valors cívics, comunitaris i, sobretot, inclusius.
- S'ha incidit significativament en la inclusió social i comunitària del col·lectiu al qual atenen, millorant la seva qualitat de vida i la dels seus familiars, reforçant l'autoestima i l'autoconcepte de la persona.

Abast de l'experiència:

El programa va dirigit a persones amb discapacitat intel·lectual i/o trastorn mental associat, les quals disposen d'un certificat de discapacitat reconegut igual o superior al 33%.

El grup es caracteritza per ser un grup amb una gran diversitat de perfils, amb la dificultat que això implica per a la realització del programa. Són perfils totalment heterogenis, amb graus de discapacitat molt diversos, el que suposa que s'hagin d'adaptar i individualitzar molt els continguts a les capacitats de cadascú.

Respecte als agents socials implicats, l'entitat treballa en xarxa amb diferents agents comunitaris, el que consideren imprescindible per tal d'afavorir que una millor inclusió social sigui possible.

Les coordinacions que s'estableixen amb els equips bàsics d'atenció social són els següents: serveis socials, centres de salut mental, centres escolars, ajuntaments de la comarca, Consell Comarcal, així com amb altres organismes públics.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 5

Membres equips directius: 3

Sòcies: 80

Ateses: 132

Voluntàries: 54

Principals factors clau d'èxit:

La intervenció de l'entitat es desenvolupa a partir de la detecció objectiva de necessitats d'atenció a les persones amb DI i/o trastorn mental associat al Vallès Oriental, integrat per 41 municipis amb un important teixit industrial en els diferents sectors econòmics. Això els hi ha permès consolidar-se com una de les entitats amb més capacitat d'inserir a persones amb discapacitat, aconseguint un gran nombre de contractes laborals en empresa ordinària.

La metodologia del programa és una metodologia que ha permès obtenir bons resultats, ja que mitjançant els escenaris que gestiona l'entitat, com el restaurant social el Gato Verde, les persones ateses del servei poden realitzar pràctiques i aplicar els coneixements adquirits a nivell formatiu, en un escenari laboral real.

Aquesta antesala al món laboral, permet tenir una visió objectiva de la persona amb DI dins d'un entorn laboral, tenint informació relativa a la gestió de l'estrès, com interacciona la persona, resolució de conflictes, treball en equip, etc. la qual pots, posteriorment, reforçar i/o potenciar amb la formació. Aquesta metodologia dual, formació i pràctiques laborals, és la que permet després que la persona amb DI pugui realitzar pràctiques en una empresa externa, extrapolant tots els coneixements adquirits en un entorn laboral.

L'entitat executa programes de formació laboral des de fa 14 anys, disposant d'uns professionals amb molts coneixements al respecte.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Els reptes principals del programa són dos:

- Per una banda, les dificultats de finançament en les quals a vegades es troba el programa. És un projecte que depèn, en gran part, de subvencions atorgades pel departament de la Generalitat i altres organismes i, el fet que els pagaments no es realitzin quan es procedeix a la resolució del programa, implica que l'entitat hagi de disposar de liquiditat suficient per a fer front a les despeses corresponents als salaris, quota patronal, etc. del personal vinculat al programa.
- Per altra banda, el col·lectiu objecte d'intervenció presenta quadres complexos, perquè molts d'ells presenten també trastorn mental associat. Això implica que requereixin d'un gran seguiment, un treball en xarxa continuat i d'un treball sistèmic també amb les famílies, que assegurí la seva estabilitat emocional i permeti la consecució dels objectius establerts pel programa.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Projectes com el Gato Verde, entre d'altres que executa l'entitat, són programes no comuns i diferenciats, que aporten solucions a unes mancances socials, tant a nivell d'inclusió social, laboral i personal, per al col·lectiu de persones amb discapacitat. Ofereix respostes a reptes de la societat, tot donant solucions diferenciades.

Escenaris com el Gato Verde incorporen elements innovadors i diferenciats, ja que permeten:

- La promoció de nous reptes socials i culturals.
- Presenta elements d'innovació col·lectiva, ja que es basa en la participació horitzontal i inclusiva i sorgeix amb la motivació de construir canvis de forma grupal i organitzada.
- Està orientat al desenvolupament humà, ja que té com a objectiu que les persones disposin de les majors oportunitats socials, laborals i inclusives possible, fomentant valors com la igualtat i la participació, en un entorn inclusiu i comunitari.
- A nivell de metodologia, podem dir:
 - La persona a més de les classes en competències bàsiques, també posa en acció les seves capacitats laborals, en un entorn normalitzat, amb professionals que guien a la persona en les seves competències laborals. Abans d'anar a fer pràctiques a una empresa externa, la persona té la possibilitat de practicar i aplicar els coneixements adquirits, al restaurant de la fundació.
 - La situació actual de la COVID-19 ha generat noves necessitats no resoltes on l'accés a les noves tecnologies no estan garantides per als col·lectius de més vulnerabilitat. El projecte contempla innovacions metodològiques adaptades, per acostar la informació i la formació mitjançant un canal fàcil, adaptat i veraç per a les persones amb DI.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La transferència d'aquest projecte és relativament fàcil, donat que no depèn d'un gran nombre de factors per a poder-ho executar, ni implica una dificultat excessiva.

De fet, moltes entitats de la comarca han seguit com a model l'entitat, replicant projectes semblants amb el mateix col·lectiu o similar.

El projecte del restaurant social El Gato Verde es va iniciar el 2014 i al 2016 es va presentar a concurs públic per gestionar el servei gastronòmic del Teatre Auditori de Granollers. Actualment, però, molts organismes públics ja cedeixen espais per tal que aquests puguin ser gestionats per entitats socials, oferint més facilitats per a executar projectes d'aquest tipus.

Per altra banda, la decoració de l'espai, no implica un cost elevat, donat que la majoria de mobiliari, objectes, etc. prové de la deixalleria comarcal, amb la que tenen estipulat un conveni de col·laboració.

FUNDACIÓ PRIVADA ÀURIA

Municipi: Igualada

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

201 persones treballadores

16 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

234 persones voluntàries

Persones ateses:

- 17 a serveis a la infància i la joventut
- 251 a serveis a la gent gran
- 660 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 72 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 142 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.auria.org

Breu història de l'organització:

Amb més de quaranta-cinc anys d'història, Àuria continua lluitant per crear oportunitats per a les persones amb discapacitat i persones en situació de vulnerabilitat de la Comarca de l'Anoia i el Baix Llobregat. Els inicis van ser anys d'esforç per aprovar legislacions- fins aleshores inexistents- que reconeguessin els drets de les persones en l'àmbit laboral i social i desplegant un conjunt de serveis complementaris a l'ocupació.

Avui dia, la Fundació Privada Àuria continua treballant per garantir els Drets de les persones, sota criteris d'innovació i sostenibilitat perquè la persona estigui al centre de la vida comunitària, des de l'apoderament i l'autodeterminació, fent-les dignes dels Drets que així ho reconeixen.

Missió:

Dissenyar i oferir serveis integrals de suport per l'autonomia i la qualitat de vida de les persones amb discapacitat, dependència i persones que es troben en situació de vulnerabilitat, mitjançant solucions de gestió innovadores, cooperatives, sostenibles i adaptables al projecte vital de cada persona.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

IMPACTE I APODERAMENT DEL GRUP D'AUTOGESTORS A IGUALADA

Breu descripció:

L'objectiu del grup d'autogestors és aconseguir que les persones amb discapacitat siguin els seus propis portaveus i protagonistes de la seva vida tal com recull la Convenció de Drets de les Persones amb Discapacitat de l'ONU, i és en aquest espai de reflexió i cooperació on es va dissenyar la campanya d'incidència social i transformació de l'entorn.

Per donar-se a conèixer, el Grup d'Autogestors desplega durant l'any 2019 un conjunt d'accions per generar impacte social i donar visibilitat.

Des d'aquest paradigma es dissenya la campanya de comunicació iniciant la presentació de la candidatura als pressupostos participatius- Programa Impuls- de l'Ajuntament d'Igualada adreçat als joves de la ciutat.

Els autogestors guanyen, dos anys consecutius, dues partides per desplegar la campanya des de l'autogestió.

S'inicia una col·laboració amb els Joves dissenyadors de l'Associació La Maca. Aquesta sinergia es materialitza amb l'estrena d'uns cartells amb els valors del grup- Unitat, Convivència, Acció, Visibilitat, Igualtat i Diversitat- en el marc de l'European Balloon Festival dins d'un iglú de vent amb l'acompanyament de la Regidoria d'Ensenyament i Joventut de la ciutat.

Aportació de valor de la iniciativa:

La principal aportació de valor del grup d'autogestors és la normalització social del col·lectiu de persones amb discapacitat intel·lectual. Que la societat pugui veure de primera mà que són persones amb iniciativa, motivades i competents. Que poden desenvolupar projectes i portar-los a terme i ser membres útils dins la societat. Que tenen una vocació d'ajuda comunitària. Tot des de l'acció, és a dir, que el que els motiva són les ganes de fer

coses, de canviar el seu propi món en favor del bé comú de tots. D'aquesta manera aconseguen oportunitats ampliant xarxa de relacions i creixement.

Les accions que han dut a terme els ha permès:

- Adquirir noves habilitats de comunicació i funcionament.
- Assolir major autonomia personal i social.
- Implicar-se en la vida associativa de la ciutat des d'un rol social valorat (fer de voluntaris a la Mostra d'Igualada- Fira d'Espectacles Infantil i Juvenil- o al Festival de Globus, l'European Balloon Festival).

Principals objectius assolits:

- Crear accions de sensibilització i comunicació per donar a conèixer el grup que inclogui la imatge gràfica i el desplegament de campanyes per apoderar les persones.
- Establir un programa de formacions per a l'adquisició de nous coneixements per desenvolupar els objectius del grup.
- Cercar fórmules d'autofinançament per l'activitat del grup.
- Desenvolupar accions de voluntariat social per donar suport a altres persones. El suport mutu és un dels valors.
- Establir sinergies amb entitats de referència a la ciutat i fer-los partícips de projectes i de les campanyes de comunicació.
- Apoderar a altres col·lectius de la ciutat (voluntaris, Escola Anoia, etc.).
- Col·laborar amb altres entitats que desenvolupin projectes d'Autogestors.
- Promoure espais de reflexió del grup, físics i/o virtuals, per afavorir la cohesió i els objectius marcats.

Principals resultats obtinguts:

- Sensibilització i comunicació. Es realitzen sessions informatives a Centres de Dia, Club Aidar, Àuria Fundació i instituts de secundària.
- La presentació oficial del grup s'emmarca dins del programa d'activitats de l'European Balloon Festival.
- Es participa amb una entrevista al programa POPAP de Catalunya Ràdio. Es creen i dinamitzen les xarxes socials pròpies, al marge de difondre les accions del grup pels canals oficials.
- Formacions realitzades. Iniciació a la Llengua de Signes, Els perills de les xarxes socials a càrrec de Mossos d'Esquadra, formació relacionada amb alimentació i prevenció de la diabetis, Taller d'expressió corporal i oratòria.
- Es demanen dues subvencions públiques a l'Ajuntament d'Igualada, sent aprovades les dues. Enguany s'estan realitzant accions per crear merchandising dels Autogestors i donar suport a l'autofinançament.
- Realitzem accions de voluntariat a la Mostra d'Igualada, tant al punt d'informació com al servei de menjador.
- Establiment de sinergies amb: professors de l'Escola de Disseny d'Igualada la Gaspar Camps;

- Associació cultural LaMaca (qui cedeix l'espai per fer presentació i els hi deixen el pop de serigrafia per realitzar la impressió de les samarretes pel merchandising); Escola Anoia, per promoure el voluntariat, sorgint la col·laboració de 5 nous voluntaris (sense discapacitat) durant un període de 3 mesos; European Balloon Festival; L'Ajuntament d'Igualada cedeix sense cap cost un espai on els Autogestors per desenvolupar el projecte.

Abast de l'experiència:

Principalment de caràcter local, ja que l'activitat afecta membres de la ciutat d'Igualada i la conca d'Òdena principalment. Tot i que les campanyes de sensibilització han tingut un impacte molt major, ja que s'ha arribat a contactar amb grups d'autogestors de Màlaga i la resta de Catalunya, així com la repercussió mediàtica dels esdeveniments en els quals han participat.

La participació en el Programa PopAp de CATràdio, la presentació del grup en les publicacions de l'European Balloon Festival i la repercussió a les Xarxes de La Mostra i les pròpies de l'entitat ha tingut un abast de més de 100.000 persones.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 1

Membres equips directius: 2

Ateses: 12

Voluntàries: 5

Principals factors clau d'èxit:

- Capacitat de mobilització per part dels membres del grup.
- La llibertat dels membre a l'hora de decidir els projectes.
- La unió dins el grup amb els integrants.
- La capacitat de crear sinergies amb altres entitats/organitzacions.
- L'esforç per millorar dia a dia i les ganes d'aportar un valor a la societat.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- En alguns casos la manca de constància amb les reunions i les tasques encomanades als membres.
- Els prejudicis molt cops presents que han de fer front.
- La manca de confiança per part de col·lectius no sensibilitzats amb les persones amb discapacitat.
- Conflictes interns entre els propis membres del grup.
- Les limitacions pròpies de la discapacitat com les dificultats a l'hora d'entendre el pensament crític o abstracte.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- El fet que siguin les persones amb discapacitat que lluitin pels seus propis drets i no a través d'altres agents socials.
- La proactivitat del grup, no conformant-se a rebre suport sinó a actuar com a agents de canvi.
- El fet que siguin ells els qui s'autogestionen i decideixen quines accions volen realitzar i com ho volen aconseguir.
- La capacitat de mobilització i d'arribar a públics cada cop més amplis. Arribant a fer una entrevista a Catalunya Ràdio el Dia de la Discapacitat. <https://www.ccma.cat/catradio/joves-amb-dificultats-especials-parlen-dautonomia-i-insercio-laboral-en-un-popap-especial-des-digualada/nota-de-premsa/2967741/>
- La seva filosofia de: Sigues el canvi que vols veure al món!

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

- Les mateixes dinàmiques que han realitzat es poden extrapolar a altres grups d'Autogestors d'arreu de Catalunya.
- La gran capacitat de les xarxes socials i les noves tecnologies a l'hora de donar-se a conèixer a nous col·lectius.

FUNDACIÓ PRIVADA JOVENT

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

11 persones sòcies

113 persones treballadores

82 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

Persones ateses:

- 82 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.salesianssantjordi.org/fundacio-jovent

Breu història de l'organització:

La Fundació Jovent es va constituir l'any 1997 per iniciativa del CIJCA i de la Congregació Salesiana, amb la finalitat de promoure iniciatives per adolescents, joves i adults, d'ambients populars que afavoreixin llur inserció en els diferents àmbits socials, especialment en el camp laboral.

Tot i que en un començament la Fundació va desenvolupar algunes activitats de forma directa per donar resposta a aquests fins fundacionals, en els darrers temps ho va fer donant suport a altres entitats sense afany de lucre sense desenvolupar activitats directament.

Des de l'any 2015 tenint present el context de crisi econòmica, i les poques possibilitats que tenen els joves d'accedir al món laboral la Fundació Jovent va replantejar l'estratègia, passant a donar

suport a altres entitats sense afany de lucre amb els mateixos fins fundacionals i també engega accions per generar ocupació directament a adolescents, joves i adults en situació d'atur i que es troben fora del mercat laboral.

Missió:

Fer una aposta decidida per l'emprenedoria potenciant el treball com autònoms dels joves, i promoure accions directes de generació d'ocupació mitjançant la contractació directa o mitjançant la creació d'empreses adreçades als col·lectius joves en situació d'exclusió social.

Volen que l'impacte en els joves sigui el següent:

1. Incorporar joves que provenen de situacions de risc d'exclusió social en un procés de normalització sociolaboral.
2. Formar als joves per a la seva inserció sociolaboral.
3. Facilitar als joves la possibilitat de realitzar experiències laborals i prelaborals.
4. Crear xarxes de col·laboració entre entitats, empreses, la població en general i els i les joves 3 persones voluntàries

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

CUINA PER L'OCUPACIÓ

Breu descripció:

La finalitat del projecte social "Cuina per l'ocupació" és aconseguir un espai de sensibilització en temes relacionats amb la salut, l'atur i la diversitat, amb la cuina com eina de trobada intercultural, i ser un espai d'integració sociolaboral vehiculat per una cafeteria i un punt de venda/distribució per a la formació d'ajudants de cuina i cambrers.

L'objectiu d'aquesta proposta és que mitjançant aquestes iniciatives es promogui la cohesió social i l'economia solidària facilitant la inserció sociolaboral a joves en el districte d'Horta-Guinardó.

Amb la implementació d'aquest nou projecte s'assoleixen dos objectius prioritaris de la xarxa:

- 1) Inserir en el mercat a persones en situació de vulnerabilitat o en situació de risc d'exclusió social, donant-los ocupació i formació en l'àmbit de la restauració (Escola Cafeteria Marticoffee).
- 2) Facilitar l'obtenció d'àpats saludables a aquells col·lectius de persones derivades de serveis socials del districte, que es troben en situació de desavantatge social (Cuina per l'ocupació).

Aquesta nova línia de treball contempla dues accions:

- 1) Capacitació i contractació d'un grup de joves per portar a terme la producció i venda, amb l'objectiu de donar formació a joves amb dificultats d'inserció laboral per tal que millorin les seves competències transversals i tècniques; alguns dels quals posteriorment seran contractats per portar a terme l'explotació.
- 2) Posada en marxa d'un punt de venda de menjars per em-

portar-se a la Cafeteria Marticoffee. Aquesta petita botiga tindria un concepte 'Food To Go' a cavall entre la restauració i la distribució alimentària. Serà en punt de venda de menjar per emportar-se on es vendran begudes i productes d'impuls. Des d'aquest servei prioritàriament es donarà cobertura a la distribució d'àpats a usuaris dels Centres de Serveis Socials del districte d'Horta-Guinardó.

Aportació de valor de la iniciativa:

Necessitats que aborden:

- Foment de l'ocupació de joves en situació d'atur. El dels joves és un dels perfils que més pateix la precarització del mercat laboral. És per això que el programa vol fomentar la capacitat professional i la millora, tot vetllant per unes condicions laborals dignes.
- Promoure el treball digne. La precarietat laboral és un fenomen preocupant, a més a més el sector de l'hostaleria castiga molt en aquest sentit. Volen lluitar contra els factors que precaritzen oferint llocs de treball digne, que permeti el desenvolupament d'una trajectòria vital satisfactòria.
- Potenciar el comerç de proximitat a partir de la compra de matèries primeres a proveïdors de km 0. El comerç de proximitat és un actor de primer ordre en les estratègies; aportant valor social i de cohesió als barris.
- Distribució d'àpats a usuaris de serveis socials. La finalitat és dotar d'un recurs de menjar de qualitat i saludable. Un servei que té el valor afegir de generar ocupació amb joves amb dificultats.

Principals objectius assolits:

- 1) Proporcionar un espai de formació i treball a joves aturats i amb baixa qualificació. Reduint els desequilibris territorials i les desigualtats de gènere existents.
- 2) Fer un acompanyament a la inserció individualitzat als joves formats i generar llocs de treball professional i amb un sou digne dins del projecte.
- 3) Realitzar un servei de venda d'un producte de menjar per emportar-se, amb un valor social relacionat amb el comerç de proximitat i l'economia social.
- 4) Distribuir menjar saludable per emportar-se, per a usuaris de serveis socials.

Principals resultats obtinguts:

- Realitzar les càpsules formatives a un total de 28 joves en risc d'exclusió social i amb dificultats d'accedir al món laboral ordinari (baixa qualificació, provinents d'institucions de protecció de menors, etc.).
- Reduir les desigualtats de gènere i territorials.
- Ampliar l'oferta formativa en el camp de la restauració a la PES Marti Codolar.
- Garantir la qualificació mitjançant la formació amb pràctiques i l'acreditació de competències.
- Disseny d'itineraris individuals de recerca activa de feina per a tots els joves que hagin superat la part formativa del programa.

- Generar dos llocs de feina a partir del febrer, un a producció i un altre al punt de distribució.
- Contractació amb un salari digne pels joves (brut mensual per una jornada de 40 hores a la setmana de 1.272,72). No poden generar jornades completes però el jove cobrarà en proporció aquest salari brut anual.
- Respectar la forquilla 2-1 respecte al sou més elevat de l'empresa.
- Base de dades de proveïdors de comerç de proximitat i cooperatives de caràcter social.
- Aliances amb empreses o cooperatives del sector.
- Creació d'un protocol de derivació i distribució de menjars a la cafeteria Marticoffee.

Abast de l'experiència:

Els joves fan un procés d'apoderament mitjançant el qual enforteixen les seves capacitats, confiança, visió i protagonisme com a persones per impulsar canvis positius de les situacions que viuen. Apoderament com una forma d'intervenció que va més enllà del concepte de participació, tot millorant la capacitat individual i col·lectiva del jove per tal que esdevingui més autònom.

S'ofereix un producte que s'adapta a les necessitats del mercat, un producte que té un valor social relacionat amb la inserció de joves amb dificultats d'accedir al mercat laboral.

L'impuls d'aquesta nova línia d'activitat econòmica ha suposat el foment del comerç de proximitat i km 0, la promoció d'hàbits saludables i el compromís per fer un tipus de negoci conscienciat amb el medi ambient. A més a més, es complementa amb la distribució solidària d'àpats a col·lectius de serveis socials amb baixos recursos. Com a principal iniciativa de retorn social del projecte.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Membres equips directius: 1

Ateses: 28

Voluntàries: 2

Principals factors clau d'èxit:

La viabilitat del projecte implica fidelitzar un nombre de plats a la setmana que permeti dur aquesta explotació, ja que la despesa important correspon a la inversió inicial.

Per aconseguir aquesta sostenibilitat, han de vendre una mitjana de 27 menús a la setmana i aconseguir un pacte amb serveis socials per tal que assumeixin els altres 30 menús setmanals. Considerant que és un projecte que surt d'una demanda de la Xarxa de Foment de l'Ocupació Laboral d'Horta-Guinardó; això no ha de suposar, a priori, cap problema.

Aquest model de formació i contractació, on primer els joves reben una formació i després poden ser contractats per portar endavant el projecte, han d'aconseguir reproduir-lo amb els recursos que surtin de l'explotació del negoci i rendibilitzant els recursos propis de la cafeteria.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La participació dels joves al curs ha estat el gran repte, el curs ha estat pensat per ser molt pràctic i tenir poca part teòrica, millorant l'aprenentatge d'aquest col·lectiu i la seva motivació per participar.

Una altra dificultat ha estat la gestió de l'estrès. El projecte vol donar un servei que implica uns compromisos i moltes vegades els joves no responen al nivell esperat. Tot i això, consideren que s'ha de treballar aquesta competència molt present a l'hostaleria.

L'últim repte ha estat la viabilitat econòmica del projecte. Arribar a fer un nombre de menús setmanals que garanteixin cobrir costos ha estat molt complicat i encara han de fer feina en aquest punt.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Impacte econòmic al territori:

Aquesta nova oferta ofereix un servei de menjar per emportar-se saludable a una zona on no hi ha molta competència d'aquest tipus, amb el valor afegit que hi haurà distribució del 50% a un públic amb unes necessitats especials; públic que vindrà derivat per qualsevol Centre de Serveis Socials d'Horta-Guinardó.

A més a més del valor afegit que significa formar a joves amb dificultats d'accés al món laboral i posteriorment contractar al que menys oportunitats tingui de trobar feina. La metodologia del projecte es basa en l'acompanyament individualitzat durant l'itinerari formatiu.

Vincla amb el teixit socioeconòmic del territori:

Marticoffee, on està ubicada aquesta nova activitat econòmica, forma part del gremi d'hostaleria de Barcelona, i participa de forma activa a tot el moviment comunitari i empresarial del barri. Volen contribuir a la millora de l'entorn socioeconòmic i a la construcció d'un territori de convivència acollidor i pròsper per a tots els ciutadans del barri, el veïnat i la ciutadania en general. Volen esdevenir un espai de dinamització comunitària i cultural reforçant el sentiment de pertinença de les persones que hi viuen i amb la intenció de sumar totes les sinergies possibles de la zona; entitats comercials, entitats socials i teixit veïnal.

A més a més, un altre vincle amb el teixit socioeconòmic és potenciar l'economia local a partir de tenir proveïdors de km 0; i també la cerca d'aliances amb empreses o cooperatives de la zona per ampliar i millorar.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

En els darrers anys la Fundació Jovent ha donat un fort impuls en el sector d'hostaleria-cuina. En concret, fa 4 anys que presten serveis i insereixen joves formats en cuina i serveis de restauració i bar. El desenvolupament d'aquests serveis ha obtingut uns resultats força rellevants, tot tenint en compte el perfil de joves amb el que treballen.

Des de juliol de 2018 gestionen dues escoles formatives de cuina:

- L'escola de cuina restaurant Cruïlla al Punt ubicada al barri de Torre Baró (districte de Nou Barris).
- La cafeteria formativa Marticoffee ubicada al barri del Guinardó.

És en aquest últim on s'ha desenvolupat aquest projecte i de cara aquest any estan fent les pertinents accions per poder replicar l'experiència al restaurant Cruïlla al Punt.

Consideren que és un projecte òptim per desenvolupar als seus restaurants, ja que es treballen les dues línies principals de la fundació: formació i inserció de joves en risc d'exclusió.

FUNDACIÓ PRIVADA MAP

Municipi: Ripoll

Àmbit geogràfic: Ripollès

Forma jurídica: Fundació

298 persones treballadores

153 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

17 persones voluntàries

Persones ateses:

- 317 a serveis a la infància i la joventut
- 372 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 21 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

www.fundaciomap.org

Breu història de l'organització:

L'any 1968 un grup de pares i mares i de professionals de diferents àmbits es va constituir en associació per buscar una alternativa en l'atenció dels fills i filles amb discapacitat al Ripollès. Era l'Associació Comarcal per a la Promoció i Ajut de les Persones Subnormals/Minusvàlides (ACPAS, més endavant ACPAM), que va crear una primera aula educativa als baixos de la rectoria de Ripoll.

Es va començar amb una escola i de mica en mica l'activitat es va anar ampliant per satisfer les necessitats d'aquells joves que anaven creixent i que arribaven de tota la comarca. Així, un cop traslladats a un local més adequat, el Centre Montserrat, també es va oferir una atenció diürna i un pretaller (1974), que es va constituir en Centre Especial de Treball l'any 1986.

L'any 1984, els alumnes en edat escolar van passar a ser atesos a la nova escola pública d'Educació Especial Ramon Suriñach. A partir d'aquest moment, l'associació va dedicar tots els esforços a l'atenció precoç, en funcionament des del 1983, i als adults i a les seves necessitats: socials, terapèutiques, laborals, residencials i d'oci i lleure. Serveis que encara avui perduren.

Amb l'objectiu de millorar la gestió, l'any 1997 es constitueix la Fundació Privada MAP (Minusvàlid Promoció i Ajut) i l'associació li cedeix la titularitat dels serveis i el patrimoni.

Missió:

La Fundació MAP és una entitat sense ànim de lucre, socialment compromesa, que treballa per oferir suports perquè les persones amb discapacitat o en situacions de vulnerabilitat al Ripollès gaudeixin de les mateixes oportunitats per desenvolupar una vida plena, autònoma i inclusiva.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

L'INSPIRA FESTIVAL INCLUSIU, UNA EXPERIÈNCIA DE TRANSFORMACIÓ SOCIAL DE LA FUNDACIÓ MAP

Breu descripció:

El 2018 la Fundació MAP va fer 50 anys i va preparar una sèrie d'actes per celebrar el mig segle de serveis a les persones amb discapacitat a la comarca del Ripollès. Un d'aquests va ser l'organització d'un gran festival dels valors organitzat per les persones de la Fundació MAP, accessible a totes les capacitats, tant a dalt com a baix de l'escenari. Una proposta ambiciosa que es va idear amb la complicitat del grup Txarango i l'Ajuntament de Ripoll i que va rebre el nom d'Inspira Festival Inclusiu. L'objectiu: inspirar inclusió, valors, igualtat i justícia social a l'entorn i més enllà.

Després de la bona acollida de la primera edició (29/09/2018), amb 5.000 entrades venudes, la Fundació MAP i l'Ajuntament de Ripoll van repetir l'experiència el 5 d'octubre de 2019, aquesta vegada amb el grup Oques Grasses com a cap de cartell i amb el repte de convertir el festival en un esdeveniment inclusiu únic en l'àmbit català. De nou, un èxit. Per això l'entitat ha decidit donar-li una periodicitat anual perquè cada any milers de persones puguin viure una gran jornada de sensibilització i visibilització de la diversitat.

La missió de l'Inspira Festival Inclusiu és trencar barreres i posar la cultura, la música i les arts escèniques a l'abast de tothom, també d'aquelles persones que no poden accedir-hi a causa d'alguna dificultat. Al mateix temps, donar visibilitat i normalitzar la discapacitat oferint una programació inclusiva, amb espectacles protagonitzats per persones amb capacitats diverses, garantint un espai accessible i una entrada amb preu reduït, destinada a finançar el festival.

L'organització és a càrrec dels professionals i les persones ateses a

la Fundació MAP, que formen part de l'equip de treball: preparant tota la decoració, avaluant i supervisant els temes d'accessibilitat, fent de voluntariat el dia del festival (punts d'informació, agents mediambientals, activitats de sensibilització i infantils...) i, fins i tot, presentant els espectacles.

Aportació de valor de la iniciativa:

La Fundació MAP és una organització molt arrelada al territori que, amb els anys, s'ha convertit en l'entitat de referència en matèria d'inclusió al Ripollès. Per això, aporta valor a la societat realitzant programes de sensibilització anuals a escoles, empreses, ciutadania, etc.. Amb l'Inspira Festival Inclusiu ha aconseguit multiplicar aquesta repercussió a l'entorn i fer-la de manera transversal, no només a un públic concret, sinó directament a tota la família i a tota la societat.

L'any 2019 es van vendre 5.000 entrades, el 61% de les quals a persones del Ripollès (gairebé 3.000), a un públic molt familiar, que ha estat el que ha impulsat i animat a repetir el festival per poder veure i viure la diversitat i la inclusió en família.

El fet que es faci a Ripoll, en una comarca rural del Prepirineu català, fa que l'impacte social i econòmic sobre el territori sigui molt major i que els habitants visquin com un orgull ser coneguts per tenir aquest festival de qualitat en l'àmbit social.

Principals objectius assolits:

- Organitzar un festival accessible: amb un horari accessible (de 12 h a 01 h) amb el concert principal a les 10 del vespre, en un espai accessible, amb una entrada accessible (d'1 a 10 €, amb preu reduït per entitats de persones amb discapacitat) i amb mesures d'accessibilitat per accedir als espectacles (entrada accessible, traducció a llengua signes, bucle magnètic, lectura fàcil...).
- Fer una programació inclusiva: programar espectacles de qualitat en diferents disciplines artístiques protagonitzats per persones amb discapacitat: dansa, teatre, circ, flamenc, percussió corporal, música, etc.. I posar-los al costat d'actuacions com les d'El Pot Petit, Txarango, Suu, Koers o Oques Grasses.
- Incorporar el festival en el programa de sensibilització anual de l'entitat i convertir-lo en una tasca del dia a dia de serveis com els centres diürns i els serveis residencials (realització, decoració, mobiliari zona menjar i beure, atrezzo escenaris, materials per a les activitats infantils, etc.), el grup d'autogestors (anàlisi de les mesures d'accessibilitat a adoptar), servei de cuina i restauració (menjar artistes, personal i voluntariat, etc.).
- Aconseguir la implicació de les persones de la Fundació MAP a nivell d'organització i de voluntariat: amb 70 persones voluntàries de l'entitat donant suport el mateix dia del festival.
- Aconseguir la implicació de l'entorn amb voluntariat i la participació d'entitats locals i comarcals.
- Dinamitzar econòmicament i socialment el territori.

Principals resultats obtinguts:

Els principals resultats obtinguts són 5.000 entrades venudes, 21 espectacles, concerts i tallers programats; 1.200 participants en el vermut musical d'entrada gratuïta del migdia, 1.500 nens i nenes participant en les activitats infantils i al circuit de sensibilització, 10 parades del tercer sector al mercat social, 80 persones voluntàries, 250 persones sensibilitzant-se i demanant informació al Punt Lila i 8 food trucks.

Destaca la presència de moltes famílies amb persones amb discapacitat vingudes de diferents punts de Catalunya expressament per viure la jornada i també la presència de grups de lleure organitzats per part de 12 entitats de discapacitat intel·lectual catalanes que van viure la jornada amb totes les facilitats i accessibilitat al seu abast. El fet que aquest públic es mesclés amb el públic que pot anar a qualsevol festival i que els assistents ho visquessin amb total normalitat és un dels punts forts assolits.

Abast de l'experiència:

L'impacte social de la iniciativa és molt gran, ja que s'hi impliquen molts agents de l'entorn: administració, empreses i entitats socials i culturals: geganters, grallers, casal de joves, diables, Associació Promoció i Ajut de les Persones amb Discapacitat del Ripollès (ACPAD), Centre de Salut Mental del Ripollès... I totes aquelles que ja s'han apuntat per properes edicions: Consorci de Benestar Social del Ripollès, escoles, casals i residències de gent gran... Un festival inclusiu teixit amb una xarxa cooperativa d'agents socials de la comarca que no para de créixer.

Pel que fa als col·lectius destinataris (públic familiar de la comarca i més enllà i persones amb discapacitat d'arreu del territori), el balanç cada vegada és més positiu: 3.000 assistents del Ripollès, 2.000 assistents de 29 comarques catalanes (135 municipis diferents), grups de lleure de persones amb discapacitat intel·lectual de 12 entitats catalanes i famílies amb fills/es amb discapacitat vingudes d'arreu.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 60

Membres equips directius: 18

Ateses: 200

Voluntàries: 80

Altres: 150 persones amb discapacitat intel·lectual de 12 entitats catalanes

Principals factors clau d'èxit:

La principal clau de l'èxit de la iniciativa és que és un festival ideat, pensat, creat i volgut per les persones treballadores i les persones ateses a la Fundació MAP. Això ha fet que l'entitat se l'hagi fet seu des d'un principi i que treballi cada any amb il·lusió per fer-lo possible.

L'altra clau de l'èxit és la implicació i la complicitat de l'entorn, que també s'ha fet seu aquest festival: l'administració, com l'Ajuntament de Ripoll, i també d'entitats que hi col·laboren, cada any més, i que es presten a fer de voluntariat el dia del festival. També els agents econòmics, socials i culturals han vist el festival com un esdeveniment de prestigi en l'àmbit social i cultural català, que dona notorietat al territori i que el dinamitza econòmicament.

Destaquen també l'èxit de la metodologia de treball aconseguida per fer possible el festival, que fa que totes les persones se sentin implicades i que puguin treballar ja tot l'any fent els preparatius de l'esdeveniment. Un treball diari per la inclusió.

Finalment, el fet d'enfocar l'esdeveniment com un gran acte de sensibilització i de visibilització de la diversitat i la inclusió, fa que se centrin els esforços a aconseguir una programació inclusiva i que es prioritzin sempre tots els aspectes d'accessibilitat universal.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

L'organització d'un festival d'aquesta gran envergadura és tot un repte per una entitat social que no es dedica a aquest àmbit. Per tant, ha calgut i cal molt esforç, moltes hores de voluntariat per part de persones treballadores i molta adquisició i transferència de coneixement amb altres festivals, com poden ser un Clownia, un Simbiòtic o un Esperanzah, i entitats com Apropa Cultura.

Aquest repte principal se supera amb organització i metodologia de treball: establint un grup motor responsable, que es coordina amb un equip que funciona per comissions i que està format per persones treballadores de diferents serveis de l'entitat, que són les que coordinen la feina directament amb les persones ateses.

El fet d'aconseguir fer un festival totalment accessible és l'altre gran repte, que s'està superant amb l'experiència de cada edició, amb l'aportació d'entitats i persones que suggereixen propostes i millores i amb la creació d'una comissió transversal de persones del MAP (autogestors i professionals) que vetllen exclusivament per aquest àmbit.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

L'Inspira és el primer festival inclusiu de l'àmbit català d'aquestes característiques: amb una programació, un espai, uns horaris i una entrada accessibles, ideat i creat per una organització social com la Fundació MAP, amb una gran implicació i participació de persones treballadores i persones ateses.

També assenyalen com innovadora la sistemàtica i metodologia de treball adoptades: el fet d'incorporar l'organització del festival en la tasca anual de l'entitat aporta activitats a fer de manera transversal i al llarg de l'any a molts serveis de l'organització: Servei de Teràpia Ocupacional, Centre d'Atenció Especialització, Prelaboral de Malaltia Mental, Centre Especial de Treball...

Creuen també que és una tasca de sensibilització original, innovadora i amb un alt impacte social a l'entorn, que va més enllà de les activitats dirigides a públics específics, com poden ser les escoles o les empreses. Amb aquest esdeveniment únic s'arriba a milers de persones en un sol dia, a banda de tota la tasca de difusió que es pot anar fent al llarg de l'any.

Finalment, també destaquen que es tracta d'una experiència innovadora pel que fa a la cerca d'implicació per part de l'entorn, incentivant la col·laboració i el voluntariat. No es tracta que sigui el festival inclusiu de la Fundació MAP sinó que sigui el festival inclusiu del Ripollès, on participin agents de diferents àmbits, sobre tot el social. Un esdeveniment que permeti treballar la inclusió durant tot l'any des d'entitats, associacions, institucions, escoles, etc. i que permeti incrementar el voluntariat.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El fet de tenir una metodologia de treball sistematitzada i integrada a nivell d'organització fa que sigui fàcilment exportable a altres entitats que es vulguin plantejar un esdeveniment d'aquestes característiques.

No només es pot exportar la idea de festival, sinó que es pot exportar l'experiència organitzativa i destinar-la a fer un altre esdeveniment que no sigui un festival pròpiament dit, però que sí que permeti tenir a l'entitat un gran acte de sensibilització a treballar durant tot l'any des dels diferents serveis.

Un cop acabada la primera edició de l'Inspira, van tenir peticions per treballar a partir de l'experiència i per poder-la fer servir d'exemple davant d'altres entitats:

Per exemple, es va fer un treball amb una escola d'Olot entre alumnes de primària i un grup de persones ateses de la Fundació MAP per elaborar conjuntament una senyalització amb valors com la del festival per posar-la a la biblioteca del centre educatiu. Una petició que va venir d'una mestra del centre que va assistir al festival amb la seva família i que va quedar meravellada de com s'havien treballat els valors i, encara més, quan va saber que els autors eren les persones ateses al centre diürn de l'entitat.

També es va participar en un acte d'Apropa Cultura amb altres entitats per compartir l'experiència d'organitzar un festival inclusiu. Per tant, queda demostrat que l'Inspira es pot convertir en una bona eina de referència, replicable, per treballar la inclusió.

FUNDACIÓ VILAGRAN MARISTANY (VIMAR)

Municipi: Palamós

Àmbit geogràfic: Baix Empordà

Forma jurídica: Fundació

20 persones voluntàries

64 persones treballadores

Persones ateses:

- 94 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 12 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 12 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.fundaciovimar.org

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

EDUCACIÓ + CULTURA + DIVERSITAT = APODERAMENT I INCLUSIÓ EN LA COMUNITAT

Breu descripció:

La Fundació Vimar va iniciar, el passat mes de gener, una col·laboració amb el Museu del Suro de Palafrugell. L'objectiu d'aquesta és que les persones ateses del servei de "Teràpia Ocupacional de Santa Cristina" comparteixin tot un seguit d'activitats amb alumnes de primària. Els protagonistes gaudeixen de l'oportunitat d'exercir el rol de "monitors/formadors" vers a l'alumnat tot explicant, en el mateix Museu, les grans qualitats i propietats del suro.

L'activitat ha estat organitzada en tres sessions, amb un grup d'alumnes cadascuna de 4t de primària de l'escola El Carrilet de Palafrugell. En primer lloc, els usuaris i ateses feien una breu explicació teòrica, i tot seguit duïen a terme un taller pràctic sobre l'elaboració d'un producte de suro. Cadascú s'ha pogut endur el producte final com a detall i recordatori d'aquesta activitat conjunta tan enriquidora.

S'ha viscut aquesta experiència amb gran il·lusió, i ha estat realment molt gratificant i positiva per a tots. Aquesta iniciativa ha contribuït a la seva autorealització, a la igualtat de drets i d'oportunitats, i conseqüentment a la millora de la qualitat de vida dels infants i de les persones a les quals atenen al nostre servei, fomentant les relacions interpersonals i compartint experiències enriquidores.

A continuació s'esmenten les opinions i sensacions dels nois i noies:

"M'ha agradat molt, ha estat una molt bona experiència! Mai havia estat amb nens, i aquesta experiència ens ha permès ensenyar tot el que fem en el centre".

"Ens agradaria tornar-los a veure, i repetir l'experiència, i per fer una activitat diferent i compartir altres coses".

"Va ser molt bonic l'agraïment d'un dels nens, el qual se'ns va apropar per fer-nos una abraçada a cadascun de nosaltres".

Des de la Fundació Vimar mostren el més sincer i especial agraïment al Museu del Suro, per contribuir en la lluita contra els estigmes envers la discapacitat, i per vetllar per la diversitat.

Aportació de valor de la iniciativa:

La realització d'aquest projecte ha afavorit l'apoderament de les persones que hi participen i atenen (persones amb diversitat funcional), la seva inclusió social, l'autodeterminació i autonomia personal. Alhora, el projecte ha significat una implicació de la comunitat (col·legi de primària i museu del suro, ambdós comarcals); d'educació (col·legi) i de cultura (museu).

Breu història de l'organització:

Vimar està situada al Baix Empordà, i sorgeix entorn de 1960 quan un grup de pares, amb fills amb discapacitat, es reunien a la paròquia de Sant Joan de Palamós, sota l'impuls de Mn. Gumersind Vilagran, per compartir l'angoixa de la seva especial paternitat i cercar qualitat de vida per als seus fills.

Missió:

Donar qualitat de vida a les persones amb diversitat funcional i/o malaltia mental de la comarca del Baix Empordà.

Principals objectius assolits:

- Apoderament.
- Inclusió social (drets socials).
- Mediació i integració.
- Autodeterminació.
- Autonomia personal de les persones amb discapacitat/diversitat funcional.

Principals resultats obtinguts:

La valoració dels participants en aquest projecte ha estat molt positiva. Els usuaris del STO han viscut aquesta experiència amb gran il·lusió, i ha estat molt gratificant i positiva per a tots. Aquesta iniciativa ha contribuït en la seva autorealització, augment de l'autoestima, en la igualtat de drets i d'oportunitats, i consegüentment en la millora de la qualitat de vida dels infants i de les persones a les quals atenen al servei, fomentant les relacions interpersonals i compartint experiències enriquidores.

De fet, va obtenir tants bons resultats que es va acordar fer una segona trobada amb l'escola, en la que els alumnes els convidaven al seu col·legi per ensenyar-los les coses que ells feien.

La valoració per part del professorat i alumnat ha estat molt positiva i enriquidora. Un dels fets destacats és que el professorat va fer palès que els va sorprendre la implicació de l'alumnat més "conflictiu" que en aquest projecte es va sentir molt implicat i participatiu.

També destaquen la implicació del museu facilitant el poder dur a terme aquestes activitats i posar en contacte a Vimar amb les escoles.

Abast de l'experiència:

Aquest projecte reuneix els criteris de valoració definitius a les bases quant a:

- La proximitat: és un projecte comarcal i de territori.
- Portat a terme per una Fundació (Vimar).
- Vimar gestiona el STO al que acudeixen les persones protagonistes del projecte.
- I que contribueixen a la transformació social (un projecte que no només treballa la inclusió, sinó que ha contribuït en la lluita contra els estigmes envers la discapacitat i vetlla per la diversitat i drets socials).

Principals factors clau d'èxit:

La col·laboració de diverses entitats i persones: Museu del Suro, Escoles i Vimar. Un projecte engrescador que ha tingut un retorn per a tots els agents implicats.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La manca d'implicació d'alguna de les parts; la por i els nervis dels usuaris a fer malament de "formadors".

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Fer que les persones amb diversitat funcional/discapacitat facin de formadors/monitors.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La bona experiència i valoracions positives i resultat de la mateixa han comportat que el projecte estigui previst de repetir-ho amb altres escoles.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Membres equips directius: 1

Ateses: 6

Voluntàries: 1

JOVES PER LA IGUALTAT I LA SOLIDARITAT

Municipi: L'Hospitalet de Llobregat

Àmbit geogràfic: Barcelona província

Forma jurídica: Associació

117 persones sòcies

9 persones treballadores

37 persones voluntàries

Persones ateses:

- 2.367 a serveis a la infància i la joventut
- 1.000 a serveis a la gent gran
- 49 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 79 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 6 a serveis a persones amb drogodependències
- 445 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.joves.org

Breu història de l'organització:

Joves per la Igualtat i la Solidaritat és una organització no governamental sense ànim de lucre nascuda l'any 1994 a la ciutat de L'Hospitalet. Impulsada per un grup de joves que volien que la igualtat i la solidaritat fossin quelcom més que paraules i que avui en dia, amb un jovent i no tant jovent diferent continua creixent. Ja són més de 25 anys de treball socioeducatiu constant.

Missió:

Treballar amb i per les persones per tal de construir la societat mitjançant accions i projectes socioeducatius com a eina de transformació social.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

EN TRÀNSIT. TRANSFORMAR LA COMUNITAT PER TRANSFORMAR LA SOCIETAT

Breu descripció:

En Trànsit és un programa que treballa les migracions per establir un diàleg intercultural que permeti avançar cap a la cultura de la pau deixant enrere els estereotips i discriminacions entorn de les persones migrades per afavorir la cohesió social. Neix a L'Hospitalet de Llobregat el 2011 com a iniciativa juvenil europea impulsada per un grup de joves voluntàries amb un doble objectiu: generar espais per gestionar emocionalment el procés migratori per part del jovent migrant i desmuntar estereotips i discriminacions envers les diferències per part de tot el jovent. Des d'aleshores s'ha creat un material pedagògic basat en un audiovisual, una guia de dinamització i una exposició gegant, realitzant més de 400 accions amb més de 5.700 persones.

Presenten la nova etapa del projecte, en què, simultàniament a l'execució dels tallers, realitzen dinamitzacions a l'espai públic amb grups de persones voluntàries per transformar des de l'acció comunitària. Les dinamitzacions investiguen i sensibilitzen a l'espai públic arribant al públic en general de diferents municipis a través d'accions ideades, implementades i avaluades per diferents grups de voluntàries arrelades al territori. La proposta és la següent:

1. Trobada inicial: prèvia a la dinamització on es presenta el projecte amb les seves temàtiques i el grup elegix què treballar i reben una formació.
2. Trobada de preparació: s'acompanya al grup en la preparació del guió i dels materials i continguts necessaris per a la dinamització.
3. Dinamització a l'espai públic: per grups entrevisten i informen la gent del carrer durant unes dues hores, en espais transitats o jornades amb afluència de la gent.
4. Avaluació: en la majoria dels casos es realitza en finalitzar la dinamització. També es demana als i les participants del carrer que valorin la utilitat de l'activitat.
5. Edició de la càpsula audiovisual: s'edita un curt com a resum de l'activitat.
6. Difusió: a través del canal de youtube (AssociacióJIS).

Aportació de valor de la iniciativa:

Aquesta iniciativa amplia En Trànsit creant un nou producte: les dinamitzacions a l'espai públic amb un impacte en la població general.

Respecte al rigor metodològic, el projecte parteix de la perspectiva sociocrítica, utilitzant una metodologia col·laborativa des d'una perspectiva emergent amb l'aparició del subjecte col·lectiu, l'autoconeixement i reconeixement de l'altre, la interculturalitat, el diàleg obert i les intel·ligències múltiples. La teoria humanista defineix la seva filosofia, ja que valora la persona de manera global, educa en valors, promou l'empatia, la llibertat... facilitant el procés d'aprenentatge vivencial o significatiu.

Des del 2017 han realitzat 13 dinamitzacions, amb la participació de 145 voluntàries dinamitzant i 970 persones destinatàries. S'han assolit els objectius (desmuntar estereotips, potenciar la comunicació participativa, promoure actituds favorables envers les migracions...) i el nivell de satisfacció dels i de les participants ha estat molt elevat.

Principals objectius assolits:

OBJECTIU GENERAL:

- Promoure la cultura de la pau a través de l'educació i els valors treballant emocionalment les migracions a partir del testimoni de joves migrants.

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

1. Desmuntar estereotips relacionats amb l'origen per aconseguir unes relacions més justes i igualitàries, lliures de racisme i altres violències des d'un vessant de drets humans.
2. Potenciar la comunicació participativa i la lliure circulació d'informació i coneixements així com el coneixement cocreat.
3. Treballar valors com el respecte, la solidaritat i la igualtat fomentant les relacions interculturals a través de la comprensió, el coneixement i la participació democràtica.
4. Promoure actituds favorables envers el procés migratori i les migracions.

Principals resultats obtinguts:

Que les persones participants desmuntin estereotips relacionats amb l'origen, el gènere, la classe... per aconseguir unes relacions més justes i igualitàries, lliures de racisme, sexisme, explotació i altres violències des d'un vessant de drets humans.

Que l'espai públic sigui (almenys durant les dinamitzacions) una àgora amb comunicació participativa i lliure circulació d'informació i coneixements així com el coneixement cocreat.

Que les persones adquireixin valors com el respecte, la solidaritat i la igualtat fomentant les relacions interculturals a través de la comprensió, el coneixement i la participació democràtica.

Que les persones tinguin actituds favorables envers el procés migratori i les migracions.

(Resultats finalment aconseguits)

S'han assolit tots els resultats i es podrien desgranar en resultats específics de cada dinamització relacionats amb les temàtiques treballades en cada cas.

L'avaluació dels resultats té en compte les característiques de cada intervenció i les limitacions espaciotemporals d'aquestes.

El grau d'assoliment dels resultats és d'un 95%.

Abast de l'experiència:

L'abast d'aquesta experiència que evidencia un nou producte i servei és que les anteriors fases del projecte centaven les diferents activitats i accions a la població jove.

Les dinamitzacions a l'espai públic permeten obrir el públic participant en la població en general i en ser accions concretes també faciliten ser replicades en altres territoris, en commemoracions i jornades específiques generant un nou format que implica a la població local, tant a la població que dinamitza com a les persones que participen de l'activitat in situ.

Des de l'inici de les dinamitzacions el 2017 aquesta experiència ha arribat a 1.115 persones.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Membres equips directius: 2

Sòcies: 2

Ateses: 970

Voluntàries: 145

Principals factors clau d'èxit:

- A la carta: la característica més destacable és la flexibilitat del projecte que s'adapta a cada context on actua. Els grups participants elegeixen les temàtiques a treballar i com abordar-les segons les necessitats i interessos del seu entorn més proper.
- Des del jovent: a través de l'exposició que compta amb testimonis de joves migrants es vol reconèixer al jovent que s'utilitza com a target per les campanyes publicitàries i el model de consum compulsiu, així com per estigmatitzar-lo, però no se l'hi ofereix l'oportunitat de mostrar-se crítica, construir projectes, idear i ser particip. El jovent és el pilar de la societat present i futura.
- Espai públic: com a facilitador del diàleg. L'exposició possibilita el diàleg i genera confluències entre les persones que habiten les ciutats, els pobles, el barri... a partir d'aquesta sorgeixen diàlegs que busquin la igualtat, solidaritat, el respecte...
- Exposició activa: "si tu no vas a l'exposició, l'exposició ve a tu". És l'efecte sorpresa, allò no buscat, el que permet arribar a aquell públic que no està conscienciat, generant preguntes i transformant a la població en filòsofes, buscant els perquè, intentant entendre la realitat a través de les vivències de les persones que la viuen, trobant els punts d'unió i no les divergències.
- Avaluació continua: permet assolir els resultats de l'acció i implica a tots els agents participants.
- Treball en xarxa: per coordinar l'acció i generar un efecte multiplicador.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Des d'un inici i durant tots aquests anys la dificultat més gran és poder assegurar el finançament que permeti desenvolupar les accions pertinents per la millora de la convivència i en defensa dels drets humans aquí i arreu.

Un cop van assolint cada any el repte del finançament les dificultats no són més que oportunitats de trobar grups de participants voluntàries que vulguin realitzar una acció de transformació en el seu entorn més proper i que s'involucrin en la seva ideació, disseny i execució.

El repte pels i per les participants és sobretot superar la vergonya i la por que s'activen en un primer moment pel fet d'haver de parlar amb persones desconegudes. Però superada la primera conversa aquestes dificultats van desapareixent fins a reforçar les habilitats socials de les i dels participants i potenciar la seva autoestima i el seu reconeixement com a ciutadana activa que construeix un món millor.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

L'originalitat d'aquesta iniciativa rau en la senzillesa i la simplicitat, en establir el diàleg amb persones desconegudes amb qui es comparteix territori. Tornar a la comunitat davant la fredor de les relacions en una societat capitalista que ens aïlla i genera por i rebuig cap a les diferències. Alguns dels elements innovadors són:

- educació viva: actitud per acompanyar al voluntariat tenint en compte el concepte d'autopoiesi, on les i els participants prenen decisions, s'autoregulen i aprenen per si mateixes i d'acord a la seva experiència.
- des de la comunitat i per la comunitat: tornar el poder a les comunitats, que siguin les protagonistes i que entre totes es construeixi una ciutadania activa i participativa que dibuixi els seus propis processos i no a través de mecanismes pseudoparticipatius.
- paradigma de la complexitat: establint el mètode adequat a cada context que les persones voluntàries coneixen en formar-ne part i presentar les situacions des de la multiplicitat de variables que les conformen.
- l'espai públic: reprendre el valor de l'àgora, de l'espai compartit per tota la ciutadania on reflexionar sobre els drets humans i qüestions d'interès global. Un espai on se sentin totes les veus i totes hi tinguin cabuda.
- comunicació amb el veïnat: davant d'una societat hipervirtualitzada proposen tornar a el d'abans. Al diàleg presencial, a la comunicació íntima, de tu a tu, que aporta un significat humà, afectiu i transformador. S'estableixen comunicacions amb persones que pràcticament no es coneixen a través de les xarxes socials i es desconeix el veïnat.
- Metodologia: pràctica i dinàmica, partint de la quotidianitat de les i els participants.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Sistematització de l'acció: el fet de comptar amb un mètode permet la replicabilitat, ja que pot transferir-se a altres associacions i grups.

Participació activa: el fet que els i les dinamitzadores es facin seu el projecte des dels inicis i dissenyin amb acompanyament les dinamitzacions garanteix l'èxit de l'acció, així com l'apoderament de les i dels participants que a posteriori poden desenvolupar més accions sent aquest el punt de partida en la construcció d'una ciutadania global.

Material pedagògic: En Trànsit compta amb un material pedagògic propi que s'utilitza en totes les accions. En l'exposició conflueixen moments de l'audiovisual, dinàmiques i altres informacions d'interès, sent de gran utilitat per desenvolupar les accions.

Experiències prèvies: l'experiència d'aquests dos anys és un bagatge que permet facilitar la replicabilitat de les accions.

Flexibilitat: l'adaptació a les necessitats i interessos de les i dels participants i del territori és el tret fonamental per assegurar desenvolupar accions en diferents territoris.

Amplitud de temàtiques: la mirada àmplia al fenomen de les migracions i la diversitat des de la interseccionalitat permet treballar en quasi totes les realitats socials.

Possibilitat de fer accions formatives a altres entitats: des de l'entitat es mostren obertes a formar a altres persones per poder replicar les dinamitzacions i assegurar un efecte multiplicador d'aquest projecte valorat com a bona pràctica.

LA FÀBRIC@ SCCL

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Cooperativa de Treball Associat

11 persones sòcies

16 persones treballadores

1 persona contractada pertanyent a col·lectius en risc d'exclusió social

5 persones voluntàries

Persones ateses:

- 500 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 10.000 a serveis de cohesió i dinamització social

www.coopelafabrica.cat

Breu història de l'organització:

La Fàbric@ sccl es constitueix l'any 2013 com cooperativa a partir de la iniciativa i el compromís de diferents persones.

La cooperativa La Fàbric@ impulsa, dinamitza i gestiona processos comunitaris, serveis i/o equipaments públics que tinguin voluntat d'esdevenir eines per al desenvolupament o l'acció comunitària. La recerca i l'acció van de la mà en les seves iniciatives. En aquest sentit, s'utilitzen diverses eines derivades de les dinàmiques participatives, de la mediació comunitària, de la creació, de l'art i la cultura popular. La Fàbrica aporta un valor afegit a totes les seves accions i encàrrecs, amb un equip professional cohesionat i madur, a partir de la recerca, la reflexió, i l'expertesa d'un equip que ve de lluny.

Missió:

Les persones i les comunitats són els subjectes principals de l'acció amb un compromís ètic i sincer en els processos de transformació i d'assoliment de nivells òptims de qualitat de vida. Estan compromeses, com a persones i de manera professional, en la construcció d'un món millor per a tothom i tenen eines i capacitat per a contribuir a fer-ho possible.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

“COCREACIÓ COOPERATIVA PER A LA PLANTACIÓ I TANCAT D'ESCOCELLS PER A LA COMUNITAT VEÏNAL AL BESÒS”

Breu descripció:

Aquesta iniciativa comunitària i, alhora, cooperativa de plantació i vallat d'escocells ha contribuït al benestar i cohesió al barri del Besòs a partir d'una demanda veïnal que La Fàbric@ ha entomat liderant un procés amb molts agents en joc. Al llarg de gairebé cinc mesos (juliol-novembre 2019) l'empenta d'un grup de 20 veïnes i veïns dels 4 blocs del carrer Cristobal de Moura de millorar l'ambient del carrer plantant els escocells de la seva vorera va esdevenir realitat gràcies a un procés de treball en equip amb passos que van permetre avançar des de la formalització de la demanda per part de tècnics de Districte Sant Martí a la necessitat de justificar la idoneïtat del projecte a Parcs i Jardins (responsable del verd de la ciutat) per deixar els espais a mans veïnals amb la garantia de fer-ne un bon ús. I el Casal del Besòs com a equipament de referència i indret de trobada veïnal habitual que va acollir el procés comunitari-cooperatiu que La Fàbric@ va liderar aportant els recursos humans (personal format en jardineria) i materials del projecte La Taca d'Oli de contractació social dins del programa d'innovació B-Mincome per als barris de l'Eix Besòs.

A més, la intercooperació i un plantejament de reaprofitament de recursos va fer possible la materialització del projecte, més enllà de les previsions negatives al respecte de les intervencions verdes al Besòs, fent possible el vallat dels escocells gràcies a l'assessorament professional de la cooperativa Macus en la creació del prototip de vallat segons les necessitats veïnals i La Nau Vila Besòs com a espai municipal pel treball col·laboratiu on materialitzar la idea amb l'aprofitament de palets. El resultat, una comunitat apoderada a partir de generar un espai de benestar al seu carrer plantant i protegint els escocells des d'una implicació conscient.

Aportació de valor de la iniciativa:

El seu valor es basa en l'impacte a diferents nivells, internament com a millora del servei realitzat per part de la cooperativa per respondre a una demanda de treball comunitari i, alhora, de crear un producte (vallat d'escocells) gràcies a la intercooperació per assolir els resultats esperats en termes de producció; i externament, la millora social de la iniciativa al territori on s'ha desenvolupat el procés, generant dinàmiques col·laboratives

en una comunitat veïnal amb poca relació amb la plantació i manteniment d'escocells per augmentar el benestar al barri. Una iniciativa rellevant en aquests sentits que planteja possibilitats per la continuïtat de la mateixa així com de la seva extensió en altres indrets del barri amb necessitats similars. El seu impacte en la millora de l'organització és multifactorial i sistèmic per aplicar criteris cooperatius i l'enfocament d'aprofitament dels recursos com a principi de sostenibilitat.

Principals objectius assolits:

Els objectius assolits per la iniciativa que ha permès la "cocreació cooperativa per a la plantació i tancat d'escocells per a la comunitat veïnal al Besòs" s'expliciten en el seu mateix nom. D'una banda, la cocreació com un plantejament de treball col·laboratiu entre agents diversos (tècnics, cooperatius, veïnals, associatius, veïnat espontani...) que habitualment no solen coordinar-se; la implicació cooperativa en un procés comunitari amb l'aportació de valors com l'autoajuda, l'autoresponsabilitat, la igualtat, l'equitat i la solidaritat; la construcció de comunitat en un indret del Besòs a partir de la necessitat d'organitzar-se per millorar el benestar a través d'augmentar el verd al carrer i tenir-ne cura. A més d'haver assolit l'objectiu professional de l'equip professional de La Taca d'Oli (persones de barris del Besòs formades com agents socioambientals de proximitat) en intervencions d'aquest caire on es vincula el nivell social amb l'ambiental per augmentar la consciència de creixement de verd i de comunitat en coherència cap a una "comunitat sostenible". En altres paraules, podem parlar d'haver assolit els següents objectius: augmentar la participació veïnal al barri sorgida des de necessitats concretes, de baix a dalt, activar coordinacions complexes, fer créixer els espais verds al barri (en forma d'escocells plantats) i augmentar l'actitud de corresponsabilització ciutadana d'acord al manteniment dels espais verds.

Principals resultats obtinguts:

Evidència de resultats quantitatius i qualitatius en la transformació social entorn de l'organització mitjançant la prestació de serveis a les persones. Els resultats que la iniciativa posa de manifest tenen a veure amb l'assoliment amb èxit d'un procés de corresponsabilització veïnal en la millora del benestar al barri gràcies al suport cooperatiu. A nivell quantitatiu, es parla d'una vintena de veïns i veïnes que han protagonitzat la plantació de 8 escocells situats davant dels seus 4 blocs al carrer Cristòbal de Moure al barri del Besòs en un període de 2 mesos, així com en l'elaboració de tancats construïts amb uns 25 palets reaprofitats en menys de 3 mesos gràcies a l'aportació tècnica-professional i la coordinació de La Fàbrica@ per a la seva realització. A nivell qualitatiu és on es posa en evidència la transformació esdevinguda en els agents implicats en la iniciativa cap a l'empoderament i la corresponsabilització davant problemàtiques socioambientals.

La trajectòria de treball comunitari intercultural de La Fàbrica@ aconsegueix activar en un temps molt acotat les dinàmiques tant amb la comunitat i el personal tècnic del territori com amb la xarxa cooperativa del territori susceptible d'aportar-hi. Així, la iniciativa representa un servei que combina el treball comunitari

amb la producció cooperativa per arribar als resultats esperats i sobrepassar-los per l'abast del reconeixement aconseguit en el barri per part d'agents diversos com escoles, veïnat...

Abast de l'experiència:

L'abast de l'experiència s'ha vist amb la resposta positiva per part d'agents diversos del territori: tècnics, veïnat, associacions, cooperativistes ... Més que col·lectius destinataris són persones corresponsables, el nucli veïnal actiu amb suport tècnic de La Fàbrica@ i les persones de La Taca d'Oli amb acompanyament socioambiental. Cooperativa Macus per la producció del vallat a la Nau Vila Besòs. I al territori, l'abast ha arribat a incloure veïnat molt divers del barri, per edat, sexe, edat i procedència cultural, usuari del casal col·laborador en les sessions de plantació i instal·lació dels vallats amb tasques senzilles ampliant el ventall social responsable de la iniciativa i, de retruc, garant del seu manteniment. Per part del personal tècnic, l'abast de l'experiència s'ha donat amb el seguiment del projecte i la seva valoració positiva com una bona pràctica a nivell de Districte Sant Martí per donar-li continuïtat en altres indrets del barri del Besòs i en una escola.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 7

Membres equips directius: 5

Sòcies: 1

Ateses: 400

Voluntàries: 20

Altres: Veïnat dels barris del Besòs-Maresme: 70 persones de diverses edats (entre 9 i 75 anys), sexes (70% dones i 30% homes) i procedències culturals diverses (Àfrica, Amèrica del Sud, Pakistan i cultura gitana)

Principals factors clau d'èxit:

L'èxit de la iniciativa ha estat multifactorial i sistèmic per posar en pràctica criteris cooperatius de col·laboració i un plantejament de reaprofitament i tancament del cercle productiu basat en l'economia circular. La clau de volta del procés realitzat és el caràcter cooperatiu-comunitari que ha posat a disposició el saber fer cooperatiu en termes socials i productius vers les demandes plantejades per un nucli veïnal en un territori sense recursos per intervencions "verdes" i, en canvi, molta necessitat de fer créixer el benestar al barri.

A continuació es destaquen els factors d'èxit assenyalats: coordinació de la iniciativa per la Fàbrica@ amb trajectòria en treball comunitari, generació de sinergies i clarificació de rols entre els

diversos agents implicats (equipaments, cooperatives, personal tècnic municipal, nucli veïnal), enfocament comunitari de l'actuació, activació de la xarxa d'Economia Social del territori (Taula Eix Pere IV), acompanyament professional (equip de La Taca d'Oli amb formació en jardineria i producció de jardineres amb materials reaprofitats), aposta de les cooperatives per intercooperar, actitud veïnal col·laborativa i aprofitament dels equipaments municipals com a espais de referència (Casal de barri Besòs pel nucli veïnal, ateses, on desenvolupar les trobades del projecte; i Nau Vila Besòs, equipament municipal al Districte Sant Andreu impulsada amb BarcelonActiva que promou el treball col·laboratiu i la reutilització de materials al territori).

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

Les dificultats sorgides durant el desenvolupament de la iniciativa es concreten en les següents així com els reptes superats:

- a) Temps limitat:** menys de 5 mesos per realitzar sense gaire planificació un procés complex a petició de Districte Sant Martí, amb l'aturada de l'agost com a mes per mantenir el compromís veïnal en el projecte, la plantació a primers de setembre i la instal·lació de vallat a l'octubre i novembre. Repte superat degut a la prioritització de l'actuació des del projecte La Taca d'Oli (per decisió de La Fàbrica@) per davant d'altres tasques pendents.
- b) Complexitat de l'encàrrec:** demanda d'intervenció de caràcter comunitari amb tasques ambientals i de producció de vallat sense recursos econòmics confirmats per part de Districte (tret de la compra de les plantes). Repte superat amb la implicació d'agents de l'ESS (Taula Eix Pere IV, cooperativa Macus (sector fusteria) i l'aportació de recursos des d'altres projectes de La Fàbrica@ per cobrir les despeses imprevistes.
- c) Suport tècnic deficient:** mancances en el suport tècnic des de Districte Sant Martí (tècnic de barri de baixa, referent del projecte) i manca de suport de la Brigada per preparar el terreny de plantació, ple de ciment). Repte superat per la implicació veïnal a l'hora de proporcionar eines, coneixement i habilitats professionals al respecte així com el manteniment de l'esperit d'equip generat des de la coordinació cooperativa per sortir-se'n endavant amb la iniciativa malgrat les dificultats.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

L'entitat destaca diversos aspectes que remetent a la iniciativa per la seva originalitat en àmbits que van des de què es va fer, amb qui, com, quan i per què?, que no solen ser habituals en ni en processos comunitaris ni de producció. Aquests aspectes són el caràcter mixt de cocreació, tan aplicada a un procés comunitari ("fer amb la comunitat") com a la producció d'un vallat d'escocell ("fer un producte necessari"); el compromís cooperatiu pel treball social visibilitzant els seus principis (corresponsabilització, suport mutu, equitat, solidaritat...) de manera aplicada i no només com un discurs; el caràcter integral i holístic de la iniciativa, cap, cor i mans, "idees portades a l'acció amb sentiment"; la trobada amb el veïnat per escollir les plantes en clau de recollida d'expectatives,

"vull flors a la meua porta, vull verd, vull abelles ..." i la distribució de plantes d'escocells ajustada a cada veïna de manera explícita "atenent els desitjos" de població a la que no li solen consultar per temes de benestar sinó més aviat al contrari; la supeditació del disseny del vallat a les necessitats veïnals posant "al servei de la ciutadania els coneixements tècnics"; el suport tècnic accessible per a poder plantar i instal·lar els vallats correctament, "cadascú té un paper en aquesta obra" sense importar l'edat, el sexe, la procedència cultural ...", tot incorporant elements d'inclusió en les jornades de treball col·lectiu; actitud de confiança entre els agents diversos implicats, i finalment connectar el caràcter verd de la iniciativa amb la comunitat en un únic procés integral i integrador de "fer créixer el benestar al barri".

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Aquesta iniciativa planteja una certa complexitat com a encàrrec pilot però curiosament els bons resultats obtinguts i l'acceptació rebuda pels agents implicats la converteixen en una bona pràctica amb capacitat per reproduir-se en altres indrets del barri, altres barris i/o localitats.

Els factors per la transferència i replicabilitat són diversos però que l'objectiu sigui la millora del benestar al barri amb la corresponsabilització veïnal en la promoció i cura d'espais verds és un punt assumible per a tothom pel seu caràcter positiu.

A nivell humà/professional cal: comptar amb un nucli veïnal (escolar, associatiu ... mínim 5 persones) engrescada amb plantar a l'espai públic; personal tècnic (de barri o programa de desenvolupament local) sensible a la demanda per acollir-la, formalitzar-la i superar els permisos corresponents; i un agent responsable de la coordinació reconegut i respectat per tots els implicats que compti amb experiència en treball comunitari (entitat, cooperativa de l'ESS) amb vincles a projectes de sostenibilitat.

Els factors per la transferència a nivell material/tècnic són: disposar d'un espai únic o múltiple (escocell, jardineres ...) on plantar a l'espai públic; recursos econòmics per la compra dels materials bàsics (testos, terra, plantes...) que poden ajustar-se amb aportacions de persones implicades; aplicació de pautes metodològiques recollides de la iniciativa pel que fa a principis, fases, acords, seguiment i avaluació; comptar amb un equipament de proximitat referent per les trobades durant el procés de la iniciativa; i començar a la primavera preferiblement com a estació més favorable per a la plantació i els projectes socials.

PRODISCAPACITATS FUNDACIÓ PRIVADA TERRASSENCA - PRODIS -

Municipi: Terrassa

Àmbit geogràfic: Terrassa

Forma jurídica: Fundació

75 persones sòcies

254 persones treballadores

90 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social

85 persones voluntàries

Persones ateses:

- 474 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.prodis.cat

Breu història de l'organització:

Prodis és una entitat amb 60 anys d'història, enguany està d'aniversari i els han atorgat la Creu de Sant Jordi. Un grup de famílies van fundar l'Associació Terrassenca Prodisminuïts -ATPD-, bressol de la major part d'entitats i serveis que avui dia es dediquen a l'atenció de les persones amb discapacitat intel·lectual a la ciutat.

Així, cal dir que a més d'haver estat pionera ha tingut una gran capacitat de creixement donat que constantment ha anat creant nous serveis en funció de les necessitats que ha detectat en el seu col·lectiu d'atenció, sempre inspirats i fidels als valors i l'empenta que van tenir les famílies fundadores.

A aquest estil actiu ha tingut un alt component de plasticitat, ja que ha sabut i ha volgut anar-se adaptant a noves formes de discapacitat. Per exemple, en els primers anys, el col·lectiu diana d'atenció

era exclusivament les persones amb discapacitat intel·lectual. El 1990, davant l'existència d'un gran grup de persones amb paràlisi cerebral que es quedava sense cap servei que li donés atenció, va obrir una nova línia de Centre Ocupacional, especialitzat amb persones amb Paràlisi Cerebral, el qual continua vigent i funcionant. De la mateixa manera, l'any 2000, es va obrir una nova línia de CET específic per a persones amb malaltia mental, que també continua funcionant en l'actualitat.

Missió:

Fan possible la promoció integral de les persones adultes amb discapacitat, principalment intel·lectual, paràlisi cerebral o trastorn mental sever, més enllà del fet purament assistencial.

Les acompanyen de manera personalitzada en el seu recorregut vital, centrant-se a donar resposta i millorar totes les dimensions de la seva vida per augmentar-ne la qualitat.

Visió:

- Redefiniran els serveis (models de servei i recursos). Tindran en compte especialment les persones amb baix nivell cognitiu i donaran resposta al repte d'atendre'ls adequadament en l'envellir.
- Es comprometen amb les famílies a respondre a les seves necessitats des dels serveis que té la fundació.
- Seran referents a Terrassa i a la comarca en l'atenció especialitzada a les persones amb paràlisi cerebral i en el servei d'habitatge. Posaran en valor la seva experiència i la compartiran amb la societat, el sector i les diferents administracions.
- Generaran les sinergies necessàries per poder incidir en la societat.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

LA TRAMA - CAFETERIA PER LA INSERCIÓ LABORAL DE PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL I/O TRASTORN MENTAL

Breu descripció:

Les persones amb discapacitat intel·lectual d'especial dificultat conformen un grup vulnerable que requereixen uns itineraris permanents o semipermanents d'acompanyament i suport global, aquesta situació obliga a repensar contínuament les activitats laborals que poden desenvolupar aquest col·lectiu i a intentar buscar alternatives d'ocupació i formació adaptades a les seves necessitats.

El projecte de La Trama s'inclou en el servei de l'Escola Professional, sent un projecte de formació i inserció alhora.

La Trama és una cafeteria situada en el Mercat Municipal de Terrassa i compleix una doble funció; d'una banda és un espai de pràctiques

professionals de l'itinerari formatiu d'Auxiliar d'Hostaleria i per un altre és una oportunitat de visibilitat d'aquest col·lectiu en la seva faceta laboral, en un entorn obert a tota la població, amb la possibilitat d'oferir serveis als ciutadans.

A La Trama, a més de posar en pràctica en un entorn real i inclús les competències apreses en les classes teòriques, tenen la figura d'una tutora que realitza un seguiment individual dels participants; realitzant una avaluació contínua de les competències adquirides i reforçant aquelles que necessiten més entrenament.

La Trama esdevé una oportunitat laboral inclusiva per ella mateixa, però també una incubadora de formació pràctica de les persones amb discapacitat d'especial dificultat que generi professionals en serveis hostalers i alhora una plataforma de formació i qualificació per a facilitar i promoure el possible trànsit a altres oportunitats laborals en l'empresa ordinària.

Així mateix, estan explorant vies de col·laboració i sinergies diferents amb l'entorn. Es veuen com un agent actiu per a generar dinàmiques amb els altres actors del Mercat, des de poder portar comandes a domicili, fins a elements de promoció del Mercat, com tot allò que entenen que pot aportar i reforçar la dinàmica cooperativa i de retorn social a la comunitat.

Aportació de valor de la iniciativa:

La Trama és un projecte de formació basat en una metodologia learning by doing, orientat a aprendre un ofici en el mateix lloc de treball on es desenvolupa, promovent la inserció laboral de persones amb discapacitat intel·lectual i/o trastorn mental (DI/TM). És més que un projecte de formació, es tracta d'aconseguir que com a espai formatiu sigui un projecte d'autogestió, és a dir, que els mateixos alumnes gestionin la cafeteria. En aquest sentit, La Trama és la primera cafeteria gestionada per persones amb DI/TM al municipi.

Les persones beneficiàries són el col·lectiu de persones ateses del servei SOI, actualment 69 persones, que per grups podran anar passant al llarg del temps per l'itinerari formatiu d'Auxiliar d'Hostaleria, per incrementar la seva ocupabilitat.

El projecte ha tingut una gran repercussió mediàtica a la ciutat i ha generat noves oportunitats de participar en projectes municipals relacionats amb l'hostaleria, de càtering i de gestió de nous equipaments comunitaris.

Principals objectius assolits:

1. Capacitar per a realitzar la professió d'auxiliar d'hostaleria:

- Preparar, presentar i servir begudes senzilles
- Preparar i presentar entrepans o plats de servei d'àpats
- Utilitzar els equips, màquines, útils i eines bàsiques del lloc de treball
- Realitzar la neteja de les superfícies de treball

2. Augmentar la inserció laboral en l'empresa ordinària, en el sector d'hostaleria:

- Gestionar convenis de pràctiques
- Fomentar la contractació

3. Activar una estratègia de visibilitat del col·lectiu amb DI en un entorn comunitari:

- Participar i promoure de forma activa en les dinàmiques del Mercat
- Donar a conèixer la vessant més laboral de les persones amb DI

4. Millorar o mantenir els hàbits i habilitats laborals:

- Fomentar l'autonomia en el desenvolupament de les tasques
- Mantenir o millorar el ritme de treball
- Introduir o consolidar hàbits laborals: acceptació d'indicacions, puntualitat, justificació d'absències
- Fomentar l'ús adequat de l'uniforme i dels EPI's

5. Millorar o mantenir hàbits d'autonomia personal:

- Millorar l'autoestima i la gestió de frustracions
- Millorar l'estabilitat emocional
- Fomentar la resolució de conflictes i la presa de decisions
- Adquirir i mantenir la cura de la imatge personal
- Contribuir en el manteniment d'aprenentatges bàsics (lecto-escritura, càlcul...)

6. Oferir oportunitats per a relacionar-se amb altres persones de manera satisfactòria:

- Potenciar la tolerància entre els companys
- Entrenar les habilitats socials i atenció al client

Principals resultats obtinguts:

Els indicadors de formació lligats al projecte són:

- % d'assistència; el valor buscat és >80% i el valor aconseguit és del 90%
- Aptes; el valor buscat és obtenir un certificat d'Apte en més del 75% dels participants de cada edició i el valor obtingut en la primera edició és del 100%. La segona edició està en curs.
- Nombre d'Insercions; el valor buscat és del 20% en els 6 mesos posteriors a la finalització de la formació i el valor aconseguit a 3 mesos després de la finalització de la primera edició és del 10%. La situació de la Covid-19 ha malmès una contractació.
- Nombre de convenis de pràctiques; el valor buscat és 20% en els 6 mesos posteriors a la finalització de la formació i el valor aconseguit a 3 mesos després de la finalització de la primera edició és del 10%.
- Satisfacció dels participants; el valor buscat és de 80% >de Positiva i el valor aconseguit durant la primera edició és del 100% de Positiva.

Altres indicadors:

- Presència en mitjans de comunicació. Premsa escrita; Diari de Terrassa i La Vanguardia, premsa digital; Va néixer Digital, Món Terrassa i Valors, ràdio; programa El Submarí, i televisió; Espanya Directe i Canal Terrassa.
- Visites d'autoritats, responsables polítics, empresarials i/o de l'àmbit social. Tots els regidors de l'Ajuntament de Terrassa (Govern i resta de Grups municipals), Enric Canet (director

Casal dels Infants), Josep Lluís Cleries (senador), Isabel Marqués (Síndica de Greuges de Terrassa), Ramon Talamàs (President Cambra de Comerç de Terrassa).

Abast de l'experiència:

Els beneficiaris directes del projecte són els alumnes de l'itinerari d'Auxiliar d'Hostaleria; 10 persones la 1a edició i 10 persones en la 2a edició. L'objectiu és realitzar 2 edicions anuals, així que els beneficiaris creixeran en 20 persones anualment. En tots els casos són persones amb discapacitat intel·lectual i/o trastorn mental, amb valoració de SOI, persones que han finalitzat l'etapa escolar i que no poden incorporar-se a un Centre Especial d'Ocupació (CEE), ja que no disposen de les habilitats ni la formació necessàries per a accedir al món laboral i tampoc per a accedir a un servei de Teràpia Ocupacional. A Prodis atenen un total de 69 persones valorades com SOI, així que els beneficiaris directes al llarg del temps han de ser ells.

Com a beneficiaris indirectes apunten que tota la població de Terrassa, unes 218.000 persones, poden beneficiar-se d'un servei professional, d'inclusió i amb valor social.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Ateses: 20

Principals factors clau d'èxit:

L'èxit es basa en un multienfocament:

- Com a projecte formatiu, té un format especialment enriquidor, basat en la metodologia learning by doing, convertint els i les alumnes en aprenents d'un ofici en un context real.
- Com a projecte comunitari, els situa al centre de la ciutat, amb una aposta clara per donar servei, no només als clients, sinó als paradistes i al mercat, dinamitzant campanyes com han estat el Nadal i Carnestoltes.
- Trenquen les parets de la fundació per anar a espais oberts a la ciutat, on demostrar que les persones amb discapacitat intel·lectual i/o trastorn mental poden tenir èxit en un entorn laboral.
- Com a projecte de les persones, tots/es els i les alumnes s'han apoderat amb l'experiència de La Trama, han cregut en les seves capacitats i han volgut millorar les seves competències tècniques i transversals. S'han convertit en model per a futurs participants, de fet moltes persones de diferents serveis demanaven anar a treballar a La Trama.
- La repercussió mediàtica ha donat rellevància als professionals i als alumnes participants, de manera que la motivació va ser exponencial des de l'inici. Ha estat una experiència d'aprenentatge personal i professional.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

La selecció de la tutora-monitora. Aquesta figura professional era clau en el desenvolupament del projecte; calia un perfil professional amb competències docents (desenvolupament de continguts i avaluació per competències), competències tècniques en hostaleria i experiència en gestió de grups de persones amb discapacitat intel·lectual i/o trastorn mental. També eren importants altres competències transversals com iniciativa, resolució, atenció al client, autonomia. Aquesta persona la van trobar dins dels treballadors de Prodis, i li van oferir un canvi de projecte; innovador i amb un component formatiu i social alhora.

D'altra banda era important definir les competències pràctiques que es posarien en joc a La Trama i com s'avaluaria de forma contínua als participants. La realització de l'adaptació dels continguts més tècnics i el desenvolupament d'una metodologia d'avaluació adaptada ha requerit un gran esforç de l'equip psicopedagògic de l'Escola Professional.

Per últim, la cerca de finançament pel projecte també va ser un repte. Finalment, van trobar una fórmula que permetia iniciar el projecte amb l'execució d'un programa PICE, finançat per la Cambra de Comerç de Terrassa, amb un paquet formatiu de 215 h.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

L'entitat exposa que La Trama és un projecte innovador sobre la base dels següents criteris:

1. Genera un abans i un després en la manera d'atendre els beneficiaris; dins de la Fundació actualment no s'imaginaven no incloure la formació pràctica, amb una metodologia de learning by doing, en l'objectiu de capacitar a les persones per a oferir-los una sortida professional.
2. Visibilitzen alguna cosa que abans passava inadvertida; d'ençà que ofereixen aquest servei estan més presents a la ciutat i en les opcions que poden oferir. A partir de la Trama s'han generat noves oportunitats, com la realització de serveis de càtering per a esdeveniments.
3. Té la capacitat d'evolucionar amb el pas del temps, és prou flexible per a evolucionar davant diferents situacions. Actualment els alumnes de la primera edició estan ajudant als alumnes de la segona, a vegades convertint-se en referents. I aquesta perspectiva cal mantenir-la en el temps.
4. Compta amb un alt grau d'acceptació, per part de la ciutat, de les institucions, de sector empresarial, del tercer sector. El projecte té poder de convocatòria significatiu, sense aquesta acceptació difícilment tindria èxit.
5. Té una incidència molt positiva en la trajectòria de la fundació.
6. Ha permès generar noves aliances i acords estables en el temps; amb Foment de Terrassa per aprofitar les aules de formació i en concret una aula-taller de restauració i amb La Cambra de Terrassa amb l'execució del Programa PICE (Programa Integral de Qualificació i Ocupació), dins del marc de Garantia Juvenil, amb un curs d'Auxiliar de Cambrer de 215 h.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El mercat laboral és cada dia més exigent. Cada cop es necessita menys gent per a treballar però amb més capacitat. Com a conseqüència, els llocs de treball de “peonatge” es van reduint, així que s’han d’imaginar noves ocupacions i noves oportunitats. D’aquesta visió neix La Trama.

El model de formació professionalitzadora no és nou, ja s’ha aplicat i es podrà aplicar en nous projectes i en noves organitzacions. El “Llibre blanc per a la formació, ocupació i treball de les persones amb discapacitat i especials dificultats als centres especials de treball de Catalunya” ja parla d’un model d’atenció molt flexible, centrat en la persona i canviant en el temps, en funció del que la persona necessita i de l’avaluació que la mateixa realitzi, i on cobra especial importància la formació de les persones amb discapacitat d’especial dificultat.

Els professionals i les mateixes persones amb DI també valoren que la persona amb DI i/o TM no només ha de rebre sinó que també pot oferir quelcom de servei a la comunitat. Aquest donar i rebre és el que apodera a les persones i el que les fa més visibles.

Creuen també que la formació és un dels elements més integradors i imprescindibles per a la inserció laboral. Les persones amb DI amb possibilitats de treball han de poder participar d’aquestes accions compaginant-ho amb l’atenció diürna que requereixin.

Arran de La Trama, s’ha obtingut la concessió del bar-restaurant del centre residencial i de serveis per a la gent gran Els Telers el setembre de 2020. Serà un nou espai de formació professional. És un èxit que la ciutat ens posi a liderar aquest projecte.

SOM - Fundació Catalana Tutelar

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

78 persones contractades

85 persones voluntàries

Persones ateses:

- 665 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.somfundacio.org

Breu història de l'organització:

Som - Fundació Catalana Tutelar és una entitat sense ànim de lucre que defensa els drets, protegeix i vetlla per la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament i amb la capacitat modificada judicialment a Catalunya. La missió de Som - Fundació és vetllar perquè les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament disposin dels ajuts i suports necessaris per poder desenvolupar el seu projecte personal al llarg de la seva vida.

Som - Fundació Catalana Tutelar va ser creada el 27 de març de 1987 i, actualment, és un referent entre les entitats tutelars, tant a l'Estat espanyol com a Catalunya. Des del mes de maig de 1992, en què va acceptar la primera tutela, ha anat assumint cada vegada noves responsabilitats tutelars, fins a un total de 625, que són les que té actualment.

Actualment, Som - Fundació està totalment orientada a les persones que tutela amb el compromís de donar-los el servei més òptim i amb la voluntat de millorar el servei amb la participació activa de tot el personal de l'entitat, mitjançant el treball en equip interdisciplinari.

Missió:

La missió de Som - Fundació és vetllar perquè les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament disposin dels ajuts i suports necessaris per poder desenvolupar el seu projecte personal al llarg de la seva vida.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

SUPORT A LA PRESA DE DECISIONS I FOMENT DE LA INCLUSIÓ SOCIAL DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

Breu descripció:

La iniciativa fomenta el suport a la presa de decisions a les persones amb discapacitat intel·lectual garantint la seva inclusió a la societat a través del foment de la seva participació social. La participació social es concreta mitjançant la inclusió de les persones amb discapacitat intel·lectual representades per Som-Fundació en diversos grups: grup de voluntariat Jo també puc, grup de Som Companys i grup d'accessibilitat cognitiva.

#JoTbPuc promou el voluntariat de les persones amb discapacitat com a via per a la integració social i dotant-les d'un nou rol: de rebre suports a donar-los.

El mes de febrer de 2018 es va formar el grup de Som Companys amb la finalitat de crear un espai per tractar temes d'interès, realitzar activitats i compartir experiències. El grup està format per persones ateses i dos professionals de la fundació que els donen suport en les reunions mensuals que celebren.

Finalment, Som-Fundació, en el seu afany de continuar avançant amb el programa d'accessibilitat cognitiva, ha creat un grup de treball format per persones ateses i dos professionals de l'entitat. L'objectiu d'aquest equip és millorar el material en lectura fàcil que es lliura, periòdicament, a les persones a qui es dona suport amb la informació de la seva situació econòmica.

El grup es reuneix mensualment per a valorar, proposar i decidir conjuntament els aspectes que s'han de modificar.

Gràcies a la participació en algun d'aquests 3 grups, les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament se senten acompanyades, ateses, compreses i motivades per formar part d'un grup i ser partícips de la societat.

Aportació de valor de la iniciativa:

Un dels valors que aporta la iniciativa és la defensa del dret de les persones amb discapacitat intel·lectual per participar de la vida comunitària, dret reconegut a la convenció de l'ONU sobre els drets de les persones amb discapacitat. La iniciativa cerca garantir la igualtat d'oportunitats promovent la seva capacitat de viure i decidir sobre la seva vida de la manera més autònoma possible i amb el respecte de la seva dignitat com a persones.

La iniciativa fomenta la possibilitat que les persones amb discapacitat intel·lectual puguin participar de manera plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb les altres formant part d'aquests grups de participació social: voluntariat, companys i accessibilitat cognitiva.

Principals objectius assolits:

L'objectiu general és donar suport a la presa de decisions i el foment de la inclusió social de les persones amb discapacitat intel·lectual a qui Som-Fundació atén.

Els objectius específics són els següents:

OE 1: Promoure el voluntariat inclusiu entre les persones amb discapacitat intel·lectual ateses de Som-Fundació.

OE 2: Fomentar l'oci inclusiu de les persones amb discapacitat intel·lectual ateses de Som-Fundació.

OE 3: Millorar l'accés a material de lectura fàcil i accessible.

OE 4: Impulsar les relacions socials de les persones amb discapacitat intel·lectual ateses de Som-Fundació.

OE 5: Promoure l'apoderament de les persones amb discapacitat intel·lectual ateses de Som-Fundació.

Principals resultats obtinguts:

Els resultats obtinguts juntament amb els seus indicadors d'avaluació es presenten a continuació:

S'ha fomentat el voluntariat inclusiu entre les persones amb discapacitat intel·lectual ateses de Som-Fundació.

17 persones a qui Som – Fundació dona suport han format part del grup Jo també puc realitzant tasques de voluntariat en entitats de l'àmbit de la infància, gent gran, salut, esports i empenedoria.

S'ha fomentat l'oci inclusiu de les persones amb discapacitat intel·lectual ateses de Som-Fundació.

16 persones a qui Som – Fundació dona suport han escollit i participat les activitats d'oci inclusiu i els tallers de formació que els interessava, fomentant així la seva participació social i la presa de decisions. D'altra banda, 30 persones han participat en les activitats d'oci que es realitzen mensualment amb el grup de voluntaris de l'Associació de Voluntaris de La Caixa.

S'ha promogut la participació de 5 persones amb discapacitat intel·lectual en l'adaptació del material a lectura fàcil per millorar l'accessibilitat a la informació que reben periòdicament de la fundació.

S'ha promogut l'apoderament de les persones amb discapacitat intel·lectual ateses de Som-Fundació.

68 persones a qui Som – Fundació dona suport han estat apoderades gràcies a la seva participació en els grups descrits.

Abast de l'experiència:

Som – Fundació dona suport a la presa de decisions de les 656 persones amb discapacitat intel·lectual a qui representa, respectant la seva voluntat, les seves preferències i els seus desitjos, per tal de millorar la seva autonomia i independència. Garanteix la inclusió social de les persones amb discapacitat intel·lectual i les apodera mitjançant un procés d'accessibilitat cognitiva.

El projecte té un alt impacte en la societat en la mesura que les persones amb discapacitat intel·lectual representen un col·lectiu vulnerable i sovint invisible.

Els agents implicats en la iniciativa són les federacions del tercer sector de les que Som – Fundació forma part, les entitats socials que ens recolzen, els proveïdors a qui contracten per dur a terme algunes de les accions, les persones ateses, les famílies que formen part del programa de planificació de futur, l'administració pública, els professionals de l'entitat, les persones voluntàries i els membres del patronat.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 11

Membres equips directius: 2

Ateses: 68

Voluntàries: 18

Principals factors clau d'èxit:

El principal factor clau de la iniciativa és l'enfocament, la dinàmica i la metodologia empleada. Sent presents, escoltant i acompanyant les persones a qui atenen, són capaços d'assegurar la seva presa de decisions i de garantir la seva inclusió a la societat a través del foment de la seva participació social.

A més, Som – Fundació compta amb un equip multidisciplinar que dona resposta a les necessitats d'aquest col·lectiu i ofereix atenció individualitzada posant de relleu que aquestes persones tenen capacitat jurídica pròpia com la resta de persones en tots els aspectes de la vida.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

En el programa JoTbPuc vam haver de superar els següents reptes:

- Crear una formació de voluntariat per a persones amb discapacitat intel·lectual amb contingut i material accessible.

- Conscienciar tant als professionals com a les persones ateses de les seves possibilitats per fer tasques de voluntariat
- Treball en xarxa per aconseguir que les entitats incorporessin a persones amb discapacitat en els seus programes de voluntariat
- En el programa de Som Companys es va considerar que era important detectar les necessitats de les persones assistents per garantir la seva continuïtat i per poder portar-ho a terme era important:
- Fomentar la participació i el debat en les sessions, trobant els temes en comú.
- Promoure la presa de decisions de les persones assistents en l'elecció de les activitats formatives i d'oci.
- Generar un sentiment de pertinença amb el grup i amb la fundació.

Per formar part del grup d'Accessibilitat cognitiva era important que les persones amb discapacitat tinguessin coneixement de lectoescriptura i que hi hagués el compromís d'assistir a les sessions. També es va haver de fomentar la seva participació en les sessions per decidir els primers documents que eren prioritaris i facilitar les seves aportacions en l'elaboració d'aquests.

Finalment, en tots els grups hi ha algunes persones que presenten mobilitat reduïda i s'ha de facilitar el transport adaptat perquè en puguin prendre part.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El projecte és innovador en tant que fomenta que les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament reconeguin i aprenguin a defensar els seus drets i, al mateix temps, es fomenti la seva participació.

En el cas del grup de voluntariat, es preveu un canvi de rol de la persona amb discapacitat intel·lectual, passant de rebre suports a donar-los, factor que els apodera i els integra a la societat.

En el cas del Som-Companys es van detectar situacions de necessitat de relacions socials entre les persones ateses. Per tal d'oferir a les persones ateses un espai de socialització i d'oci inclusiu amb d'altres persones, es va crear aquest grup.

El grup d'accessibilitat cognitiva es va crear a partir de la necessitat detectada per part dels professionals de Som-Fundació. Es va posar en evidència que les persones ateses no entenien la informació econòmica que se'ls facilitava i per això es va crear aquest grup que posa a la seva disposició la informació econòmica accessible. També participaran en adaptar altres documents a lectura fàcil.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La metodologia d'actuació de Som - Fundació és fàcilment replicable pel que fa a l'atenció de les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament a altres entitats tutelars o bé que treballin amb l'àmbit de la discapacitat. De fet, tant des de l'àrea de Voluntariat com des de l'àrea Social s'està participant en grups de treball de la Federació de Voluntariat Social, de Dincat Plena Inclusió i l'Associació de Fundacions Tutelares per compartir l'experiència d'aquestes iniciatives.

laconfederació

C. València 3-B, planta -1 (local)
08015 Barcelona | 93.268.85.60
info@laconfederacio.org

HO PROMOÜ

AMB EL FINANÇAMENT DE:

AMB EL SUPORT DE:

